

Jaarstukken 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Jaarrekening in één overzicht	5
Leeswijzer	6
A: Jaarverslag	8
Deel 1: Programmaverantwoording	9
00 Bestuur en ondersteuning	9
01 Veiligheid	19
02 Verkeer, vervoer en waterstaat	23
03 Economie	29
04 Onderwijs.....	34
05 Sport, cultuur en recreatie.....	41
06 Sociaal domein.....	49
07 Volksgezondheid en milieu	64
08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	73
Verplichte set beleidsindicatoren	86
Deel 2 Paragrafen	91
Paragraaf A lokale heffingen.....	91
Paragraaf B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	96
Paragraaf C Onderhoud Kapitaalgoederen	105
Paragraaf D. Financiering.....	113
Paragraaf E Bedrijfsvoering.....	117
Paragraaf F verbonden partijen	130
Paragraaf G Grondbeleid	142
Paragraaf H Horizontale verantwoording	157
Paragraaf I COVID-19 verantwoording.....	161
Paragraaf J Gemeenteraad en Raadsgriffie.....	163
Bijlagen bij het jaarverslag	164
Bijlage 1. Horizontale verantwoording – uitvoering archiefwet	164
Bijlage 2. Beoordeling toezicht Provincie.....	178
B. De jaarrekening	179
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	180
Totaaloverzicht van baten en lasten per taakveld	183
De balans en de toelichting	191
Overzicht reserves en voorzieningen.....	205
Overzicht overbrengen van kredieten van 2021 naar 2022.....	208
Overzicht gewaarborgde leningen.....	209
De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.....	210
Kerngegevens	215
Monitor sociaal domein.....	216

Voorwoord

Het begin is gemaakt...

Voor u ligt de jaarrekening van het jaar 2021, waarin we verder hebben gebouwd aan een nieuwe bestuurlijke periode. Alweer een jaar in het teken van COVID, werken op afstand en brede vaccinatiecampagnes. Onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven kregen opnieuw met lockdowns te maken waardoor we beperkt konden ontmoeten, ondernemen en organiseren. Maar ondanks deze beperkingen hebben we tekenen gezien dat een nieuw begin is gemaakt en nieuwe wegen zijn gevonden. Ook in de politiek en het besturen van onze gemeente zien we dat terug. We hebben successen geboekt in onderlinge samenwerking en met wisselende meerderheden in de raad. We hebben samen gewerkt aan vertrouwen en respect naar elkaar om op een constructieve manier onze taken uit te kunnen voeren. Voorbeelden daarvan zijn de besluitvorming over de herinrichting van de Eindhovenseweg, de doorstart van het Plusteam, de Regionale Energiestrategie en de Omgevingsvisie.

Ook dit jaar kunnen we afsluiten met een positief financieel resultaat. Ondanks de aanhoudende pandemie en de moeilijke omstandigheden is er veel bereikt. In maart hebben we de doorrekening van het nieuwe regeerakkoord ontvangen. De eerste financiële doorrekening laat een positief beeld zien voor Waalre. Dit is onder voorbehoud omdat dit beeld met de meicirculaire en de mogelijke bezuinigingen van het Rijk weer kan wijzigen. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 gaan we er incidenteel flink op vooruit. Structureel laat de doorrekening voor Waalre een voordeel van ca. € 540.000 zien, dat met name wordt veroorzaakt door hogere uitgaven van het Rijk. Door de trap op / trap af systematiek krijgt Waalre er dan ook structureel middelen bij. De financiële situatie voor Waalre is vooralsnog gezond, maar kent onzekerheid en uitdagingen voor de nabije toekomst. De reservepositie is beperkt, maar op dit moment voldoende. De structurele exploitatieruimte is te beperkt om o.a. de forse investeringen in de openbare ruimte te kunnen dragen die de komende jaren voor Waalre op de planning staan. De conclusie is dan ook dat de huidige beschikbare middelen niet toereikend zijn voor structurele noodzakelijke en onvermijdelijke opgaven en ambities. Voor de komende jaren is het dan ook nodig om structurele inkomsten te genereren of structurele lasten te verlagen om Waalre financieel gezond te houden.

Er zijn ook zorgen. De afgelopen jaren hebben we de onlinewereld ontdekt voor allerlei zaken die we eerder fysiek deden. Denk aan uit eten en thuisbezorgen, pakketdiensten die af en aan rijden elke dag in onze woonwijken, het (hybride) thuiswerken! Dat betekent ook iets voor onze ondernemers, onze winkelcentra, horeca en bedrijven. We zagen voor de pandemie de leegstand al toenemen en die trend zet zich nu door. Voor de leefbaarheid in onze kernen is het van belang om onze dorpscentra impulsen te geven, waar nodig te centreren en bedrijven of winkels met vernieuwende concepten aan te trekken. We hebben al eerder aangegeven dat wanneer Waalre zelfstandig wil blijven, dit een stabiel lokaal bestuur vergt. Het vraagt ook om een goed uitgeruste ambtelijke organisatie en versterkte regionale samenwerking. Dit betekent blijvend investeren in een organisatie waar professionele medewerkers en bestuursleden voortdurend de dialoog met de samenleving, de regionale partners en elkaar voeren. Op die manier kunnen we aan onze taken voldoen en blijven we een aantrekkelijke werkgever.

Tot slot

Dit jaarverslag geeft inzicht in de gebeurtenissen van het jaar 2021. Dingen die goed gingen, maar ook dingen die beter kunnen. We leren daarvan en stellen vast dat het vertrouwen tussen raad, college en organisatie is gegroeid. Dit is nodig voor het vertrouwen en de waardering van inwoners. Hiermee hebben we een stevig begin gemaakt met een fundamenteel sterk en vitaal lokaal bestuur in Waalre. Dit biedt een goede basis om gezamenlijk aan de stevige bestuurlijke opgaven van komende jaren te werken.

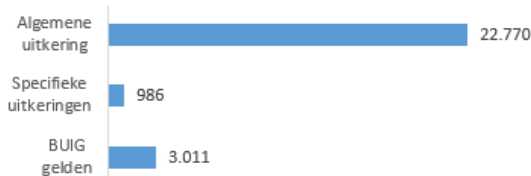
Jaarrekening in één overzicht

Baten € 41.221.000

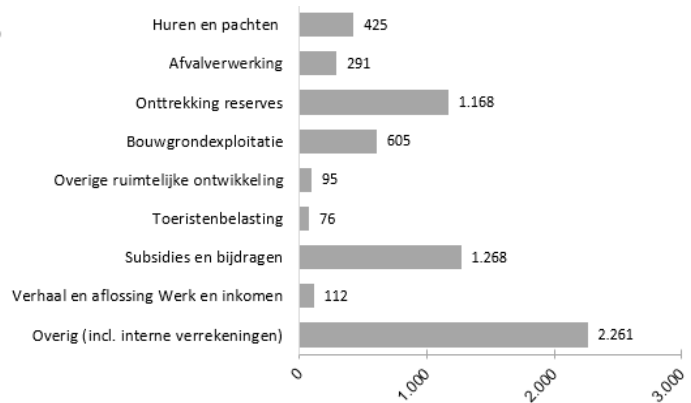

■ Van het Rijk
 ■ Van de inwoners
 ■ Overige inkomsten
 (* € 1.000)

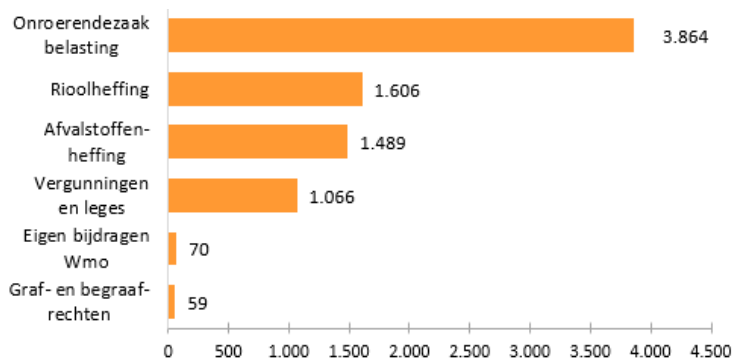
Van het Rijk

Overige inkomsten

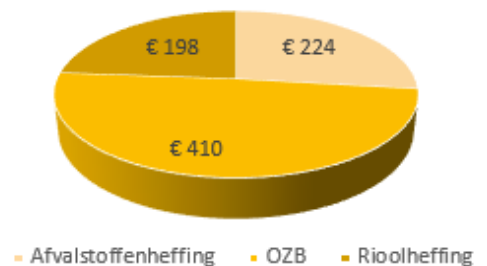

Van de inwoners

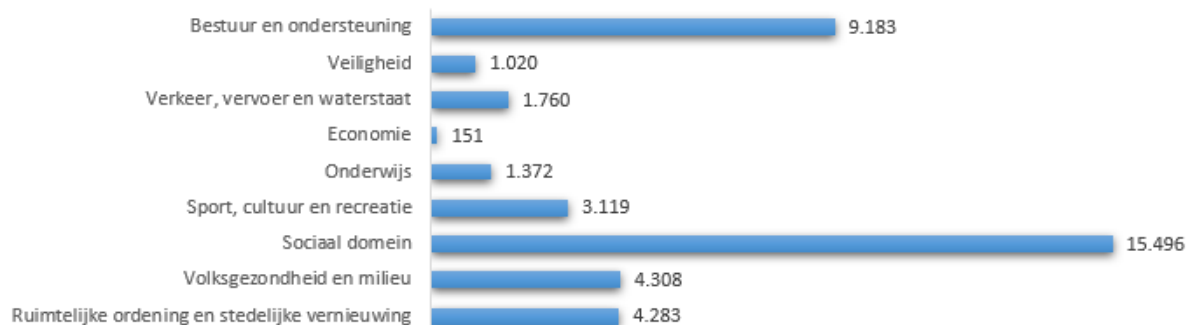
Lokale lasten

Totaal gemiddeld per meerpersoonshuishouden
€ 832

Lasten € 40.693.000

Per programma (* € 1.000)

Resultaat € 528.000 voordeel

Leeswijzer

De jaarrekening bestaat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) uit het jaarverslag, de jaarrekening en de bijlagen. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording van de negen programma's.

Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de doelen zoals deze waren gesteld in de programmabegroting 2021. Er wordt voor de negen programma's antwoord gegeven op de drie W-vragen: 'Wat willen we bereiken?', 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' en 'Wat heeft het gekost?'. Onder het kopje 'Wat heeft het gekost?' staat per taakveld het werkelijke voor- of nadeel van dit taakveld vermeld. De bullits daaronder geven een verklaring van het voor- of nadeel, maar dit zal niet altijd volledig aansluiten vanwege afrondingsverschillen en het niet verklaren van kleine verschillen. Evenals in 2020 is één op één de relatie gelegd met de gestelde ambities en worden verschillen in realisatie ten opzichte van ambities verklaard, zowel inhoudelijk als financieel. Aan het einde van de programmaverantwoording volgt het overzicht met de verplichte en facultatieve beleidsindicatoren.

Paragrafen

De paragrafen geven conform BBV een dwarsdoorsnede van de programmaverantwoording.

De paragraaf A. Lokale heffingen bevat het in 2021 uitgevoerde beleid ten aanzien van lokale heffingen, overzicht van de inkomsten van lokale heffingen en de kostendekkendheid van de tarieven voor riool- en afvalstoffenheffing, een duiding van de lokale lastendruk en inzicht in het gevoerde kwijtscheldingsbeleid.

De paragraaf B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing verschaft een, ten opzichte van de begroting 2021, geactualiseerd overzicht van de financiële risico's die Waalre loopt, de benodigde weerstandscapaciteit om deze risico's af te dekken en het beschikbare weerstandsvermogen. Daarnaast wordt de financiële positie van Waalre geduid met behulp van de 5 verplichte financiële kengetallen.

De paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen gaat in op het gevoerde beleid voor onderhoud van o.a. wegen, riolering, openbaar groen en gebouwen en de lasten die in 2021 met de uitvoering van dit beleid gemoeid waren.

In de paragraaf D. Financiering wordt inzicht gegeven in de kaders voor de financiering van de activiteiten van de gemeente, zoals deze in 2021 zijn gehanteerd. Er wordt onder andere ingegaan op Waalres rentelasten en het renteresultaat.

In de paragraaf E. Bedrijfsvoering wordt verantwoording afgelegd over in hoeverre de ambities, zoals geformuleerd in de begroting 2021, zijn behaald op het gebied van de huisvesting, personeel en organisatie, communicatie, financiën en control en andere bedrijfsvoering aspecten.

De paragraaf F. Verbonden Partijen geeft een overzicht van de partijen waarin Waalre in 2021 een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft, wat het doel hiervan was, wat de financiële positie is van de partijen waar Waalre een belang in heeft, welk risico Waalre loopt en hoe dit risico is afgedekt.

De paragraaf G. Grondbeleid geeft inzicht in de actuele stand van zaken van het grondbeleid en de grondexploitaties.

De niet verplichte paragraaf H. Horizontale verantwoording gaat in op de ontwikkelingen in 2021 op het gebied van horizontale verantwoording en interbestuurlijk toezicht.

Ook in deze jaarstukken is een paragraaf I. COVID-19 toegevoegd, waarin toegelicht wordt hoeveel middelen we van het Rijk hebben gekregen om de crisis het hoofd te kunnen bieden en waarvoor. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de extra incidentele uitgaven of derving van inkomsten die in 2021 zijn gedaan in het kader van de COVID-19 crisis.

Tot slot is op verzoek van uw raad paragraaf J. Gemeenteraad en Raadsgriffie toegevoegd. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de geraamde en werkelijke uitgaven en inkomsten van uw gemeenteraad en de raadsgriffie.

Aan het einde van het jaarverslag volgt tot slot de bijlage bij het jaarverslag. Te weten: de uitvoering van de Archiefwet.

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat conform BBV uit een overzicht van baten en lasten, de balans, de toelichting op de balans, het overzicht reserves en voorzieningen en het overzicht van de overbrenging van eerder door de Raad geautoriseerde kredieten.

In het overzicht van baten en lasten zijn de totaalcijfers van de lasten en baten van de thema's gerecapituleerd. Volgens de voorschriften dient afzonderlijk te worden aangegeven welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd c.q. onttrokken. Om deze reden wordt eerst het saldo vóór bestemming weergegeven, vervolgens de resultaatbestemming zelf (toevoegingen/onttrekkingen reserves) en daarna het saldo na bestemming.

De balans geeft het overzicht weer van de bezittingen van Waalre op 31 december 2021 en de wijze waarop deze bezittingen worden gefinancierd. In de toelichting wordt nader ingegaan op de uitgangspunten die bij het opstellen van de balans zijn gehanteerd.

Het overzicht van reserves en voorzieningen geeft inzicht in onttrekkingen aan en stortingen in reserves en voorzieningen in het verantwoordingsjaar en de stand op jaareinde.

Het overzicht van de overbrenging van kredieten geeft inzicht in de uitputting van kredieten die zijn aangewend voor investeringen en projecten, zoals deze door de Raad zijn vastgesteld. Voor investeringen en projecten die nog niet zijn afgerond, wordt met vaststelling van de jaarrekening de overbrenging van restantkredieten geautoriseerd. Kredieten die niet meer (geheel) benodigd zijn worden naar beneden bijgesteld of afgesloten.

Tot slot is de bijlage in de jaarrekening opgenomen met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen die Waalre kent.

00 Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur

Dit thema gaat over de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de griffie en de bestuurlijke samenwerking. En de ondersteuning die de gemeenteraad krijgt van de rekenkamercommissie.

De bestuursvorm die Waalre gekozen heeft, is die van netwerkgemeente. Onze uitdaging is onze dienstverlening en lokale democratie in die netwerkgemeente goed te organiseren.

Om die uitdaging aan te (blijven) kunnen, zijn wij actief bezig met de veranderende rol van de overheid. Dit betekent dat we de invulling van de bestuurlijke rollen opnieuw bekijken. En wat dit betekent voor de bestuurlijke organisatie. Voor de ambtelijke organisatie staan daarbij ondernemerschap, leren, flexibiliteit, talentontwikkeling, samen ontwikkelen (co-creatie) en vernieuwende werkmethoden centraal. In Waalre hebben we gekozen voor een overheid die er niet alleen vóór de inwoners is, maar zeker ook ván de inwoners is. Samenwerking is het sleutelwoord. Deze samenwerking ontwikkelt zich langs twee sporen: burgerparticipatie en regionale samenwerking. De gemeente stimuleert en maakt gebruik van de kennis en de kracht die in de samenleving aanwezig is om dingen zelf te organiseren. We willen 'buiten' naar 'binnen' halen, we werken vanuit "de bedoeling".

Wat willen we bereiken?

We leggen taken en verantwoordelijkheden daar neer waar ze het meeste voordeel voor onze inwoners opleveren. Soms doen we dit samen met de inwoners, soms zelf en soms samen met andere overheden, instellingen en/of het bedrijfsleven. Waar we vroeger veel zelf deden, zien we een verschuiving van taken en verantwoordelijkheden naar verschillende samenwerkingsverbanden. Een andere ontwikkeling die we zien, is dat steeds meer zaken door inwoners zelf worden opgepakt en de overheid zich terugtrekt. Deze beweging ondersteunen we als overheid. Daarbij moeten we wat we doen en kunnen doen, beter aanpassen aan wat onze inwoners willen. We moeten niet tegenover elkaar staan, maar in goed evenwicht en met respect voor elkaar samen de uitdagingen aangaan.

Voor de raad vraagt dit meer dan vroeger om heldere kaders aan te geven. Hierdoor kan de raad zijn controlerende taak goed uitvoeren en het debat op hoofdlijnen voeren. De besluitvorming van de raad biedt ruimte aan (organisaties van) inwoners om invloed te hebben op de plannen van de gemeente. De raad geeft met de kaders het college opdracht om dingen uit te voeren. En het college zorgt dat de raad op de hoogte blijft van de uitvoering. Raad, college en ambtelijke organisatie vullen elkaar aan bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Waar het kan, proberen we zo min mogelijk regels (beleid) te maken. Als het gaat om burgerparticipatie is ons uitgangspunt "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij".

Wat gaan we ervoor doen?

Periode 2018-2022

- Taken en verantwoordelijkheden zijn daar neergelegd waar ze het meeste voordeel voor onze inwoners opleveren. We luisteren hierbij goed naar wat onze inwoners willen.
- Burgerparticipatie heeft een zeer belangrijke rol in Waalre in de beleidsvorming en – uitvoering gekregen.
- De gemeenteraad heeft zaken overgelaten aan inwoners, “maatschappelijk middenveld” en samenwerkingsverbanden.
- De gemeenteraad is gegroeid als een raad die nog meer vanuit dialoog en respect met elkaar praat, de inwoners daarbij betreft en kritisch naar zichzelf kijkt.
- Het college heeft samen met de raad, in een vroeg stadium, bepaald welke onderwerpen zich lenen voor een open en interactief proces.
- Het college heeft voorstellen aan de raad voorgelegd die keuzes bevatten.
- De bestuurskracht van Waalre is versterkt in lijn met de notitie De Kracht van Waalre.

Jaar 2021

- De gemeenteraad van Waalre heeft stappen gezet om te groeien als een raad die nog meer vanuit dialoog en respect met elkaar praat, de inwoners daarbij betreft en kritisch naar zichzelf kijkt.
- Het college start volgens een vastgestelde procedure voor de zeer grote projecten met het voorleggen van een startnotitie aan de raad.
- De invulling van de Kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven uit te werken in een Manifest Inwonerparticipatie.
- Bestaande instrumenten voor burgerparticipatie zijn waar dat mogelijk is ingezet en met nieuwe instrumenten is geoefend.
- De burgerinitiatieven zijn via het loket Burgerinitiatieven binnengekomen, en ter besluitvorming voorgelegd. Zoals dat in de kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven staat.
- Op basis van het Koersdocument Werken vanuit de Bedoeling heeft de organisatie zich verder ontwikkeld. In dit traject is zowel ingezet op de structuur als op de cultuur van de organisatie.
- De organisatie en het bestuur zijn via voorlichtingen, trainingen en opleidingen in de Waalre Academy nog beter in staat om ‘buiten’ naar ‘binnen’ te halen en te werken vanuit ‘de bedoeling’.
- Burgerparticipatie: Meer focus en aandacht voor doelgroepen en inwoners die wat verder van de gemeente afstaan.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De raad heeft stappen gezet naar een betere dialoog met elkaar en verbeteringen in de vergadercultuur. De raad heeft eensgezind eind 2020 een zakencollege aangesteld. En opnieuw afspraken gemaakt over de resultaten voor deze bestuursperiode.
- Projectmatig werken is ingevoerd in de organisatie.
- We werken vanuit de bedoeling en dragen dit intern en extern actief uit. Wij zijn continu op zoek naar verbetering en werkbare vormen van communicatie en participatie, binnen de beperkte mogelijkheden van onze capaciteit en beschikbare middelen. De lange COVID-19 pandemie inspireert iedereen om creatieve manieren te ontwikkelen om in contact te zijn en blijven met elkaar. En aan de andere kant beperkt die ons ook om onze inwoners te ontmoeten en ons verder te ontwikkelen.
- De uitwerking van de Kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven in een Manifest Inwonerparticipatie is niet uitgevoerd vanwege o.a. de pandemie en andere prioriteiten.

- Bestaande instrumenten voor burgerparticipatie zijn zoveel mogelijk ingezet en nieuwe instrumenten zijn getest: het inwonerspanel is ingezet voor de onderwerpen recreatie & toerisme, afvalbeleid, de cultuurnota, kunst- en cultuurbeleid en het preventieakkoord. Daarnaast is er een burgerpeiling 'Waar staat je gemeente' uitgevoerd. Verder is getest met de interactieve mogelijkheden van de Sociale Media kanalen, zoals stellingen over het Vitaal Dorpshart Aalst op Instagram.
- De burgerinitiatieven zijn via het loket Burgerinitiatieven ontvangen, zoals in de kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven staat. En deze zijn ter besluitvorming voorgelegd. Er zijn een aantal burgerinitiatieven ingediend. Dit bleken ideeën te zijn en vragen voor het treffen van maatregelen. De drie ingediende ideeën waren: speurtochtroute door het bos, minibibliotheek aan het pleintje, kraam op de begraafplaats voor een goed doel. Er is een vraag voor afkoppeling hemelwaterriool ingediend en tenslotte ontvingen we drie vragen voor het nemen van verkeersmaatregelen. Deze ideeën en vragen zijn afgehandeld door de betrokken afdelingen.
- De focus en aandacht voor jongeren bij burgerparticipatie stond in 2021 centraal. Door vaker gebruik te maken van Sociale Media of door heel gericht bepaalde doelgroepen aan te schrijven, konden we meer jongeren bereiken. Daarnaast zijn ook jongerenwerkers en jongerenorganisaties ingezet om deze doelgroep beter te bereiken.
- Burgerbetrokkenheid: de betrokkenheid is toegenomen. Er is een stijging in het aantal volgers. En een toename in het aantal interacties en bezoeken op onze digitale kanalen (Twitter, LinkedIn, Instagram, Facebook, Waalre.nl).

Wat is de impact voor onze inwoners?

Ons uitgangspunt is steeds de (kwaliteit van) de leefomgeving van onze inwoners, bedrijven en instellingen. Als het nodig is wegen we individuele belangen en collectieve belangen tegen elkaar af. En daar zijn we open over. De gemeente Waalre (raad, college en organisatie) wil een betrouwbare partner zijn. Iedereen in Waalre mag erop vertrouwen dat de gemeente in overleg en samen met alle betrokkenen de juiste dingen oppakt en realiseert. Vertrekpunt bij de beoordeling van initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen is "ja, mits". We kijken daarbij ook naar de eigen mogelijkheden, creativiteit en verantwoordelijkheid van inwoners. Als inwoners weten wat we doen en weten waarom we het doen, kan dit bijdragen aan meer begrip en waardering voor de gemeente Waalre.

Rekenkamercommissie

Wat willen we bereiken?

Onafhankelijk onderzoek naar het beleid van de gemeente en het werk van het gemeentebestuur. De rekenkamercommissie ondersteunt daarmee de Waalrese gemeenteraad bij zijn controlerende taak.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

De rekenkamercommissie heeft 1 of 2 onderzoeken per jaar uitgevoerd met de volgende vragen:

- Heeft het gemeentebestuur (college en raad) bereikt wat ze wilde bereiken?
- Heeft het gemeentebestuur gedaan wat het zou doen?
- Heeft dit gekost wat het mocht kosten en zijn daarbij de (vastgelegde) regels en afspraken nageleefd?

Jaar 2021

- In 2021 zijn 1 of 2 onderzoeken uitgevoerd die aansluiten op de sturingswensen van de Raad. De thema's sluiten aan op de vraagstukken waar raad, college en organisatie mee bezig zijn.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 heeft de rekenkamercommissie 2 onderzoeken uitgevoerd: een aangekondigd onderzoek over de Participatiewet en een regionaal onderzoek over de regionale samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Metropoolregio Eindhoven.

Wat is de impact voor onze inwoners?

De aanbevelingen die uit de onderzoeken van de rekenkamercommissie komen, zijn verbeterpunten voor de organisatie, het college of de raad. Het uitvoeren van deze verbeterpunten kan bijdragen aan de kwaliteit van de organisatie, van de dienstverlening en van het bestuur.

Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

We leggen taken en verantwoordelijkheden daar neer waar ze de grootste kwaliteit voor onze inwoners opleveren. Dat betekent dat we een aantal taken beter in een (regionaal) samenwerkingsverband kunnen uitvoeren. Hier worden goede resultaten behaald.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

De vertegenwoordigers van de gemeente Waalre hebben zich betrouwbare samenwerkingspartners in de regio getoond. Ze hebben positief bijgedragen aan de samen behaalde resultaten. Niet alleen voor Waalre, maar ook voor de (sub)regio als geheel.

Jaar 2021

- Wij zijn voortdurend alert geweest op mogelijkheden van bestuurlijke samenwerking, die voor Waalre en onze partners een meerwaarde opleveren.
- Samen met onze partners in de regio zijn wij effectief geweest in de uitvoering van het Samenwerkingsakkoord op de thema's Ruimte, Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied.
- De gemeenschappelijke regeling MRE is aangepast. En we hebben een nieuw meerjarig samenwerkingsakkoord voorbereid.
- In samenwerking met 21 regiogemeenten en andere partijen is een Regionale Energie Strategie opgeleverd.
- Samen met onze partners in het Stedelijk Gebied zijn belangrijke stappen gezet in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda op de thema's Economie, Wonen, Ruimte en Voorzieningen & Evenementen.
- De inkoop jeugdhulp is versterkt en is een blijvende samenwerking geworden met Helmond, Dommelvallei+ en de GR Peelgemeenten.
- De samenwerking met Best en Veldhoven heeft een meerwaarde gehad bij de invoering van de Omgevingswet. Dit heeft geleid tot het samen vaststellen van een omgevingsvisie

voor elke gemeente. En dat we klaar zijn met de inrichting van de organisaties voor de start van de Omgevingswet.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In de Metropoolregio is hard samengewerkt aan de Energietransitie en de voorbereiding van de RES 1.0 die in de raden in 2021 is vastgesteld. De gemeenschappelijke regeling is aangepast. En de gereserveerde middelen voor de stimulering in de economische vitaliteit zijn voor een groot gedeelte ingezet.
- Er zijn masterclasses op allerlei onderwerpen georganiseerd, waaronder mobiliteit, economisch daily urban system, Brede Welvaart en verbinding Stad-Land. Dit als voorbereiding op de nieuwe samenwerkingsagenda. Een concept-ambitiedocument is opgesteld door de Metropoolregio en aan de raden van de 21 gemeenten voorgelegd.
- In de samenwerking in het Stedelijk Gebied is een regionale strategie en een uitvoeringsprogramma opgesteld voor het thema Voorzieningen en Evenementen. In 2021 is in samenspraak met het Rijk een verstedelijkingsakkoord opgesteld. Dat voorziet in een grote toevoeging aan onze regio van woningen en bedrijventerreinen. Verder is er een aanzet gemaakt voor een nieuw samenwerkingsakkoord voor de periode 2022 tot 2026.
- Daarnaast zijn er verbeteringen doorgevoerd in de onderlinge samenwerking. Dit waren de aanbevelingen uit de evaluatie van 2020.
- De inkoop Jeugdhulp is een blijvende samenwerking geworden.
- De samenwerking met de A2-gemeenten op het gebied van mobiliteit en natuurontwikkeling is toegenomen en versterkt.
- Ondanks dat de invoering van de Omgevingswet een paar keer is uitgesteld, is er blijvend samengewerkt met Best en Veldhoven. De omgevingsvisie is vastgesteld, opleidingen zijn georganiseerd en uitwisseling van kennis en ervaringen is een terugkerende cyclus.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Het directe gevolg voor onze inwoners zal per samenwerkingsverband verschillen. In het algemeen kunnen we zeggen dat de regionale samenwerking ervoor zal zorgen dat we als zelfstandige gemeente dienstverlening van hoog niveau kunnen blijven leveren aan onze inwoners. Door deze samenwerking kunnen we grote (gemeente overstijgende) thema's uitvoeren, die we alleen niet zouden kunnen uitvoeren. Verder zullen onze inwoners profiteren van een sterke regio, goed bereikbaar, met een goed woon- en werkklimaat met veel voorzieningen van hoge kwaliteit.

0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Het uitvoeren van de wettelijke taken voor het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen, het bijhouden van het bevolkingsregister, straatnaamgeving, burgerschap en het lokaal organiseren van verkiezingen en referenda.

- Het zijn over het algemeen bekende taken van een gemeente die vaak het beeld bepalen van onze dienstverlening bij onze inwoners.
- Betrouwbare en kwaliteitsvolle dienstverlening op het gebied van burgerzaken die steeds aansluit bij de wensen van onze klanten.
- Waalre is een aantrekkelijke gemeente voor huwelijksvoltrekkingen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De dienstverlening is afgestemd op de verschillende doelgroepen. Daarbij is er veel ruimte voor persoonlijk contact in het Huis van Waalre.
- De kwaliteit van adresgegevens voldoet aan alle eisen.

Jaar 2021

- De digitale dienstverlening is verder uitgebreid en verbeterd. De E-diensten zijn volledig bereikbaar voor onze inwoners. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij het zaaksysteem.
- Verbreding van de kennis van de medewerkers. Door de toenemende digitalisering is de dienstverlening anders ingericht. Dit betekent dat er meer kwaliteit aan de achterkant wordt geboden, zoals meer inhoudelijke controle op identiteits- en adresfraude.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 zijn we verder gegaan met het implementeren van de digitale dienstverlening voor de burgerzakenproducten. De technische realisatie (de 'achterkant') is verder ontwikkeld. En de basis is gelegd voor aansluiting van de digitale processen. Dit zijn harde voorwaarden om producten daadwerkelijk digitaal te gaan aanbieden (de 'voorkant'). Ook de bijbehorende werkprocessen voor de digitale balieproducten (E-diensten) zijn verder ontwikkeld en uitgerold.
- Het proces 'verzoek geheimhouding persoonsgegevens' is digitaal toegankelijk gemaakt.
- Het informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten is vastgesteld en uitgevoerd. De zelfevaluatie is met een positief resultaat afgerond.
- Medewerkers hebben actualiteiten- en verdiepingstrainingen gevolgd.
- Het proces adresonderzoek is geprofessionaliseerd en gedigitaliseerd.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Met de uitbreiding van de digitale dienstverlening kunnen onze inwoners overal en met ieder apparaat 24/7 zaken doen met de gemeente. Deze zaken betreffen onder andere aangifte van geboorte, overlijden, verhuizing, doorgeven vermissing reisdocument, aanvragen uittreksels BRP en burgerlijke stand. Omdat de verwerking van deze zaken volledig automatisch verloopt, ontstaat meer ruimte voor maatwerk. En dus meer ruimte voor inwoners die behoefte hebben aan persoonlijk contact in het Huis van Waalre.
- Fraude of gebruik van vervalste of gestolen documenten kan tot veel schade leiden voor inwoners. We hebben dit risico verkleind door gebruik te maken van digitale controleapparatuur. Bij twijfel wordt een expert geraadpleegd.

0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Gemeenten worden door middel van circulaire drie keer per jaar (mei, september en december) geïnformeerd over de ontwikkeling van het totale fonds.

In onderstaande tabel zijn de bedragen voor de algemene uitkering weergegeven.

Bron	Omschrijving	Bedrag 2021
begroting 2021	alg uitkering meicirculaire 2020	20.881.275,00
septembercirculaire gemeentefonds 2021	terugdraaien opschalingskorting 2021	116.889,00
septembercirculaire gemeentefonds 2021	hogere opbrengst	264.743,00
2e Turap 2021	2e Turap 2021; Dec.circulaire 3e compensatiepakket	99.988,00
2e Turap 2021	2e Turap 2021; Decemercirculaire 2020	-7.412,00
4e Turap 2021	4e Turap 2021; maartcirculaire gemeentefonds 2021	188.486,00
5e Turap 2021	5e Turap 2021; compensatie derving toeristenbelasting 2020	49.000,00
5e Turap 2021	5e Turap 2021; meicirculaire gemeentefonds 2021	609.258,00
6e turap 2021	6e Turap 2021; compensatie derving toeristenbelasting 2021	95.000,00
6e turap 2021	6e Turap 2021. septembercirculaire 2021	335.685,00
totaal volgens begroting		22.632.912,00
nabetalingen 2021	decembercirculaire 2021	249.407,00
nabetalingen 2021	nabetaling over 2019	31.887,00
nog niet definitief	compensatie toeristenbelasting 2020 en 2021 doorgeschoven naar 2021	-144.000,00
	afrondingsverschil	-15,88
totaal		22.770.190,12

recapitulatie

decembercirculaire gemeentefonds over 2021	22.726.226,68
nabetaling in 2021 over dienstjaar 2020	12.076,48
nabetaling in 2021 over dienstjaar 2019	31.886,96

totaal

22.770.190,12

De begrotingswijzigingen 2021 zijn in de tussenrapportages toegelicht. Het verschil tussen de definitieve begroting en de realisatie heeft vooral te maken met de wijzigingen in de decemercirculaire. Dit zijn aanpassingen van de maatstaven en nabetalingen over voorgaande jaren.

Het verschil tussen de bedragen van de definitieve begroting en de realisatie wordt ook toegelicht bij de verschillenverklaring.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	2.244	2.537	1.703	1.700
0.2 burgerzaken	367	321	451	461
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	24	120	40	41
0.4 Overhead	4.952	5.072	5.131	5.066
0.5 Treasury	34	15	13	29
0.61 OZB woningen	-	12	4	4
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	224	255	351	346
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	124	282	57	195
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	124	28	58	-
0.10 Mutaties reserves	940	877	1.025	1.341
Totaal lasten bestuur en ondersteuning	9.033	9.519	8.833	9.183
Baten bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	23	370	192	175
0.2 burgerzaken	245	190	199	245
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	60	298	99	108
0.4 Overhead	103	118	101	170
0.5 Treasury	38	24	30	33
0.61 OZB woningen	2.872	3.112	3.167	3.165
0.62 OZB niet-woningen	640	700	703	698
0.64 Belastingen overig	4	2	1	2
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	19.258	21.018	22.633	22.770
0.8 Overige baten en lasten	2	120	-	44
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			-	-
0.10 Mutaties reserves	2.674	991	837	1.167
Totaal baten bestuur en ondersteuning	25.919	26.943	27.962	28.577
saldo bestuur en ondersteuning	-16.886	-17.424	-19.129	-19.394

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

0.1 Bestuur (nadeel 14.000)

- Kosten gemeenteraad stijgen door hogere salariskosten als gevolg van ziekte en dalen door lagere studiekosten en lagere overige kosten. Per saldo nadeel 6.000
- Het budget burgerparticipatie is in 2021 niet helemaal nodig geweest
- Voordeel op salariskosten college van 81.000 door minder formatie en lagere pensioenpremies
- Kosten begeleiding voormalig college in 2021 zijn 37.000
- In de voorziening wachtgeld college dienst 42.000 te worden bijgestort
- Bij bizob zijn voor begeleiding voor 11.000 meer dagen afgenomen
- Salariskosten griffie vallen door lagere CAO afspraken in 2021 lager uit
- Door extra controles zijn er voor 10.000 meer controlekosten voor de accountant

0.2 burgerzaken (voordeel 36.000)

- Lagere salariskosten als gevolg van vacatures en hogere opbrengsten uit leges reisdocumenten en naturalisaties geven in 2021 een voordeel

0.3 beheer overige gebouwen en gronden (voordeel 8.000)

- Een hogere opbrengst huren en pachten levert een voordeel op van 8.000

0.4 overhead (voordeel 134.000)

- De salariskosten/reiskostenvergoedingen vallen 56.000 lager uit
- De juridische advieskosten zijn 17.000 lager dan geraamd
- Uit de gevormde voorziening personele verplichtingen valt op 31 december 36.000 vrij
- Externe kosten ondernemingsraad zijn er in 2021 niet geweest. Voordeel 8.000
- Onderhoudscontracten Huis van Waalre zijn 6.000 duurder dan begroot
- Door thuiswerken zijn de kosten van koffievoorziening 10.000 lager dan begroot
- Onderhoudskosten gemeentewerf zijn 6.000 hoger
- Door het moeilijk in te kunnen van vacatures zijn de advertentiekosten 18.000 hoger
- Door het langer gebruiken van automatiseringsapparatuur zijn de kosten 11.000 lager
- De budgetten voor informatieveiligheid en zaakgericht werken vallen 24.000 lager uit
- Door lagere kosten overhead kunnen we ook 15.000 minder toerekenen aan kostendekkende producten
- Kosten voorlichting en buitenlandse betrekkingen vallen 12.000 lager uit doordat reizen in 2021 nagenoeg niet mogelijk is geweest.

0.5 treasury (nadeel 13.000)

- De voorziening dubieuze debiteuren dient te worden opgehoogd

0.61/0.62 en 0.64 ozb woningen, niet-woningen en overige (nadeel 1.000)

- Geen verschil van betekenis

0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (voordeel 137.000)

- De gevolgen van de decembercirculaire zijn niet in de begroting opgenomen en levert een voordeel op van 249.000
- Eind november is een nabetaling over 2019 ontvangen van 32.000
- Bij de 5^e en 6^e turap is een voordeel geraamd inzake derving toeristenbelasting 2020 en 2021 van 144.000. Deze bedragen worden pas in 2022 ontvangen.

0.8 overige baten en lasten (nadeel 94.000)

- Nadeel storting in verliesvoorziening Grexen (grondexploitaties) 178.000 zie ook paragraaf G en mutaties reserves
- Dekking krediet cultuureducatie (6^e turap) niet doorgedaan. Voordeel 36.000
- Lagere voorziening dubieuze debiteuren Sociale zaken van 22.000
- Diverse kleine afboekingsverschillen geven een voordeel van 5.000
- Het geraamde saldo van de begroting van 21.000 is onderdeel van dit taakveld

0.9 vennootschapsbelasting (Vpb) (voordeel 58.000)

- In 2021 is een voorlopige aanslag VPB opgelegd (en door ons begroot) door de Belastingdienst van € 58.000. De berekening van de aangifte VPB 2021 is nihil, waardoor een voordeel van € 58.000 ten opzichte van de begroting ontstaat.

0.10 mutaties reserves (voordeel 14.000)

- Voordeel door onttrekking uit vrije reserve voor storting in verliesvoorziening Grexen. (zie ook taakveld 0.8) van 178.000.
- Storting 103.000 in reserve riolering. Zie ook taakveld riolering 7.2 en paragraaf A Lokale heffingen
- Enkele kredieten hoeven niet te worden overgebracht van 2021 naar 2022. Daardoor missen we ook de onttrekking uit de reserves hiervoor. Nadeel 62.000

01 Veiligheid

Wat willen we bereiken?

1.1 Crisisbeheersing en brandweer.

De organisatie van de brandweezorg gaat over het treffen van maatregelen om brand te voorkomen en te beperken. Door controles uit te voeren, en het geven van voorlichting en advies. En over de uitvoering van de brandweezorg zelf. Voor de rampenbestrijding is een regionale crisisorganisatie ingericht. Hierin is alle kennis aanwezig die nodig is. En er is een lokale crisisorganisatie ingericht. De gemeenten uit de regio (verantwoordelijk voor Bevolkingszorg) werken hierin vanuit verschillende vakgebieden met de hulpdiensten samen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Op het gebied van veiligheid wordt intensief samengewerkt met de Integraal Veiligheidscoördinatoren van de Kempengemeenten. En met partners als politie, OM, belastingdienst, Veiligheidsregio, Zorg- en Veiligheidshuis, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en de woningcorporaties.

Het Integraal Veiligheidsplan voor de periode 2019 – 2022 kent de volgende doelstellingen voor basisteam de Kempen:

- Een verdere afname van de criminaliteit.
- Een toename van het veiligheidsgevoel.
- Het verankeren van veiligheid in de kernen, wijken en buurten.
- Het voorkomen en bestrijden van criminaliteit, incidenten en verstoringen van de openbare orde.

Daarbij is bijzondere aandacht voor de volgende thema's:

- High Impact Crimes (woninginbraken, straatroven, overvallen).
- Ondernijning en georganiseerde criminaliteit (vrijplaatsen, buitengebied, mensenhandel/ arbeidsuitbuiting, drugs, weerbaarheid).
- Verbinding zorg en veiligheid (personen met overlastgevend en /of verward gedrag; jeugd in relatie tot overlast, criminaliteit en middelen gebruik; polarisatie, radicalisering en maatschappelijke onrust).
- Fysieke veiligheid (brandveiligheid en crisisbeheersing).
- Cybercrime en cybersecurity.
- Professionalisering van de aanpak van ondernijning op basisteamniveau. Kempense handhavingsacties, waaronder het KIT (Kempen Interventieteam) en Proeftuin Buitengebied, zijn projecten die realiseren dat we ondernijning en illegale praktijken in de regio slagvaardiger aanpakken.
- Noodzakelijke (gezamenlijke) investeringen op het niveau van het basisteam. Waarbij de toename van gemeentelijke verantwoordelijkheden voor openbare orde en veiligheid ook lokaal om een investering vraagt. Door de transities van het Sociaal Domein ligt de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en afhandelen van sociale noodsituaties bij ons als gemeente. Dit geldt ook voor de ingewikkelde problemen die daarmee te maken hebben. Dat soort problemen vraagt om steeds meer verbinding tussen zorg en veiligheid. Steeds vaker gaat complexe casuïstiek samen met overlast en/of (gevoelens van) onveiligheid. Soms leidt het zelfs tot echt onveilige situaties voor de omgeving. In dat geval zijn collega's van veiligheid hierbij betrokken en bepalen zij het proces en de aanpak. .

- Informatieveiligheid en cybersecurity. Door de samenwerking met de Chief Information Security Officer en de Functionaris Gegevensbescherming is op dit thema al een belangrijke stap gezet.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- High impact crime: We investeren in beperking van de slachtofferkans, vergroting van de pakkans van daders en verhoging aangiftebereidheid onder slachtoffers.
- Ondernijning en georganiseerde criminaliteit: de gezamenlijke aanpak van ondernijning is geprofessionaliseerd door het aanstellen van een programmaleider ondernijning voor basisteam de Kempen.
- De mogelijkheid voor het vergroten van de effectiviteit van bestuursrechtelijke handhaving door het op Kempenniveau inrichten van een Kempen Interventieteam is onderzocht.
- Een programma bestuurlijke weerbaarheid is ontwikkeld en ingevoerd .
- De weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen is vergroot. Bijvoorbeeld de ondersteuning van de agrarische sector als het om de verhuur van leegstaande gebouwen gaat
- Verbinding zorg en veiligheid: er is geïnvesteerd in een sluitende zorg- en veiligheidsketen. Er is vooral aandacht geweest voor preventie, vroegsignalering en inrichting van procesregie bij complexe casuïstiek.
- Problematische jeugdgroepen en jeugdcriminaliteit worden aangepakt door een juiste combinatie van maatregelen op het gebied van zorg en straf.
- Fysieke veiligheid: Kwetsbare doelgroepen worden bewust gemaakt van de risico's bij brand.
- Er is een professionele organisatie voor crisisbeheersing ingericht die op haar taak is toegerust.
- Cybercrime en cybersecurity: de weerbaarheid van onze medewerkers, inwoners en ondernemers in het digitale domein is vergroot.

Jaar 2021

Wat is gerealiseerd in 2021?

High Impact Crimes

- In samenwerking met politie is gewerkt aan het gevoel van veiligheid onder inwoners. Hiervoor zijn verschillende communicatiemiddelen en momenten gebruikt.
- Er is een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor inwoners over inbraakpreventie. Dit gebeurde in samenwerking met het Centrum van Criminaliteitspreventie en Veiligheid.
- Door de politie is op de donderdagavond een inloopspreekuur op het gemeentehuis ingericht. Daar kunnen inwoners terecht met vragen, voor advies en het doen van aangifte.

Ondernijning/ georganiseerde criminaliteit

- Het regionaal hennepconvenant met afspraken voor de uitvoering wordt gebruikt bij het aantreffen van hennepkwekerijen.
- Er is een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor inwoners, ondernemers en collega's (integrale verantwoordelijkheid) op het gebied van ondernijning. Dit gebeurde in samenwerking met het RIEC.

Cybercrime en cybersecurity

- Er is een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor inwoners op het gebied van cybercrime. Het doel was de digitale weerbaarheid te vergroten.
- Er zijn brieven verzonden naar de oudere inwoners van Waalre om ze bewust te maken van de digitale risico's op het internet. Vooral in combinatie met het regelen van bankzaken.
- Er is samen met de Chief Information Security Officer en de Functionaris Gegevensbescherming een rampenbestrijdingsoefening over cybersecurity georganiseerd. Het doel hiervan was bestuur en organisatie nog bewuster te maken van de risico's op dit gebied. En te leren hoe ze moeten reageren bij een onverwacht probleem.

Zorg en veiligheid

- Er is informatie gegeven aan medewerkers om signalen van verward gedrag en signalen van mensenhandel te herkennen;
- Samen met politie, jongerenwerk en boa's is actief geïnvesteerd in het herkennen en aanpakken van signalen van jeugdoverlast. Hiervoor is een jeugdoverleg gestart.
- In samenwerking met het sociaal domein is het AVE model (Aanpak Voorkoming Escalatie) ingevoerd. Hierin worden afspraken vastgelegd tussen het zorg- en veiligheidsdomein voor casus- en procesregie. En hierin wordt het op- en afschalen van complexe casuïstiek vastgelegd.
- In 2021 is een regiovisie opgesteld voor de doordecentralisatie Beschermd wonen. Dit vormt het uitgangspunt voor de gezamenlijke afspraken in de regio Eindhoven (15 gemeenten).
- De pilot 'Wijk GGD' is in 2021 succesvol afgerond. We blijven de Wijk GGD-ers voor langere tijd inzetten. In de eindevaluatie is een aantal aanbevelingen gedaan. We ontwikkelen ons op deze punten door. Dit doen we samen met de gemeente Veldhoven, Veiligheid, Politie en de Geestelijke gezondheidszorg.
- Het beleid en de werkwijze voor personen met Verward gedrag en de Wet verplichte GGZ zijn verder ontwikkeld en bijgesteld met ervaringen uit de praktijk.
- Buurtbemiddeling is ingevoerd binnen de gemeente Waalre.
- De doordecentralisatie Beschermd wonen heeft plaatsgevonden. Het regionale plan van aanpak is vertaald naar de lokale situatie, samen met de regiogemeenten, CMD en het PlusTeam, Veiligheid en Ruimtelijke Ontwikkeling.

Fysieke veiligheid

- Samen met de Veiligheidsregio is geïnvesteerd in het vergroten van het brandveiligheidsbewustzijn onder (minder zelfredzame) inwoners;
- Het gemeentelijk beleidsteam heeft geoefend (o.a. door brede rampenoefening) met haar rol en taken tijdens een crisissituatie;
- De resultaten van alle verkeerscontroles door de politie zijn gecommuniceerd.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Inwoners worden bewust gemaakt van de risico's die ze lopen om slachtoffer te worden van criminaliteit. Ze krijgen voorlichting over de maatregelen die ze zelf kunnen nemen om de kans hierop te verkleinen. De criminaliteitscijfers zullen hierdoor dalen en het gevoel van veiligheid wordt vergroot.
- Medewerkers van de gemeente zijn getraind om signalen van mensenhandel en ondermijning te herkennen. En ze weten hoe ze hiermee om moeten gaan;
- Verwarde personen veroorzaken minder overlast door al vroeg de juiste zorg en ondersteuning te bieden.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	738	772	791	787
1.2 Openbare orde en veiligheid	203	237	267	233
Totaal lasten veiligheid	941	1.009	1.058	1.020
Baten veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	60	63	64	64
1.2 Openbare orde en veiligheid	28	-	-	-
Totaal baten veiligheid	88	63	64	64
saldo veiligheid	853	946	994	956

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

1.1 Crisisbeheer en brandweer (voordeel 4.000)

- Het beschikbare budget voor onderhoud op de brandkranen (uitgevoerd door de jeugdbrandweer) is niet volledig benut. Een voordeel van 4.000

1.2 openbare orde en veiligheid (voordeel 34.000)

- De bijdrage dieren noodhulp aan Nederlandse vereniging ter bescherming van dieren is 1.000 lager dan geraamd
- De werkelijke kosten voor lease, brandstof en inrichting/stripping van de auto van de BOA's zijn 6.000 lager gebleken dan vooraf geraamd in de turap
- De salariskosten voor orde en veiligheid zijn 25.000 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt doordat medewerkers nog niet de eindschaal hebben bereikt, waarmee in de begroting wel wordt gerekend.

02 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer

Wegen

Wat willen we bereiken?

Het in stand houden, verbeteren en eventueel vernieuwen van de infrastructuur om de kwaliteit van de openbare ruimte een impuls te geven.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het meerjaren- en uitvoeringsprogramma onderhoud bruggen is opgesteld en uitgevoerd.
- De openbare ruimte is - in combinatie met de aanleg van riolering - in de volgende straten/wijken opnieuw ingericht: Molenstraat en omgeving, winkelcentrum de Voldijn e.o., westzijde Juliana de Lannoylaan, M. de Ruijterstraat e.o. en de N69.
- De werkzaamheden die uit het contract Beheer Openbare Ruimte komen zijn uitgevoerd: schoonhouden van wegen en groenonderhoud;
- Het bouw- en woonrijp maken van diverse bouwlocaties is uitgevoerd.

Jaar 2021

- Het project rioolvervanging en herinrichting Molenstraat en omgeving is afgerond.
- De voorbereiding en/of uitvoering van diverse projecten is gestart. Zoals de 1^e fase wijkgerichte aanpak herinrichting Voldijn-noord, herinrichting N69, herinrichting M.de Ruyterstraat en P. Heinstraat, burgemeester Ossepark en Traverse Noord. Hiervoor is het integraal uitvoeringsprogramma openbare ruimte gebruikt.
- De voorbereiding van de herinrichting van de openbare ruimte in centrumplan den Hof is gestart. Hiervoor is het door de raad vastgestelde programma van eisen gebruikt.
- Het groot onderhoud aan diverse wegen is uitgevoerd of wordt voorbereid. Zoals Vincent Cleerdinlaan e.o., Timmereind/Loon en de Kranssen.
- Het werkproces voor Meldingen Openbare Ruimte (MOR) is klantvriendelijker en efficiënter ingericht.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Project rioolvervanging en herinrichting Molenstraat en omgeving is afgerond.
- Herinrichting Eindhovenseweg 1^e fase is in 2021 voorbereid. De uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2022. De voorbereiding van de herinrichting Voldijn-noord is in de planning naar achteren geschoven. Dit geldt ook voor de aanpak B. Ossepark en Traverse-noord. De planvoorbereiding herinrichting M.de Ruyterstraat en omgeving is afgerond en wordt in het voorjaar 2022 uitgevoerd.
- De voorbereiding herinrichting centrumplan Den Hof is afgerond. Dit wordt samen met de laatste fase van de Eindhovenseweg in 2024 uitgevoerd.
- Het groot onderhoud Vincent Cleerdinlaan en omgeving is afgerond, met uitzondering van de A. Sniederslaan. Het onderhoud Timmereind/Loon is uitgesteld door werkzaamheden Traverse-zuid. De Kranssen is naar achteren geschoven door aanpak Bannenberglaan en omgeving.
- Voor de verkeersveiligheid is een drempelconstructie aangebracht op de Primulalaan. Ter hoogte van de voetgangersoversteek met de Geraniumlaan.

- Er zijn er diverse gesprekken geweest met bewoners over de verkeersveiligheid. De snelheid van het autoverkeer wordt als een groot probleem ervaren. Om die reden zijn 2 snelheidsmatrixborden (smiley borden) aangeschaft om het verkeer te wijzen op de maximale snelheid.
- Het werkproces Meldingen Openbare Ruimte (MOR) is efficiënter ingericht. De meldingen over Openbaar Groen worden door de groenaannemer zelf afgehandeld. Daarnaast is de communicatie richting inwoners via de website verbeterd. En het meldformulier is gebruiksvriendelijker geworden. Hierdoor kunnen we de meldingen beter afhandelen. Via een enquête vragen we inwoners 1 keer per 2 maanden wat ze van de verbeteringen vinden.. De raad brengen we 1 keer per jaar hiervan op de hoogte. In 2021 zagen we al enige verbetering in onze dienstverlening. Mocht uit de enquêtes in 2022 blijken dat de effecten achterblijven, dan zullen we de raad om uitbreiding van capaciteit en middelen vragen.
- In 2021 is op diverse locaties extra asfalt- en elementenonderhoud gepleegd. De aanleiding hiervoor was het wegenbeheersplan en de uitkomsten van uitgevoerde controles.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Een goed functionerend wegennet is noodzakelijk voor de bereikbaarheid van onze gemeente. En voor de veiligheid van iedereen die deelneemt aan het verkeer. Hierdoor kan de tevredenheid van inwoners over kwaliteit van wegen en trottoirs toenemen.

Verkeer

Wat willen we bereiken?

Het verbeteren van de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de leefomgeving.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Voor het project 'Duurzaam door Waalre' is een duidelijk , realistisch en haalbaar plan opgesteld voor de Eindhovenseweg en de Traverse. Als de West-parallel is afgerond levert dat een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de verkeersleefbaarheid.
- De doorgaande routes zoals de Eindhovenseweg en de Traverse onaantrekkelijk te maken voor doorgaand autoverkeer en te verbieden voor (doorgaand)vrachtverkeer. Het ontmoedigen van het doorgaand (vracht)verkeer op de oost-west route (Julianalaan-Willibrorduslaan) en in de woonwijken.
- Het uitvoeringsplan met maatregelenpakket voortkomend uit het fietsbeleidsplan is opgesteld.
- De fietsinfrastructuur tussen Aalst en Waalre is verbeterd.
- Verkeersmaatregelen die de veiligheid in woonwijken vergroten en die het doorgaand verkeer ontmoedigen, zijn samen met vervanging van riolering en/of wegonderhoud uitgevoerd.

Jaar 2021

- De herinrichting van Traverse zuid is gestart .
- De voorbereiding ontwerp- en uitvoeringsfase voorlopig ontwerp/definitief Ontwerp Eindhovenseweg is afgerond.
- De uitwerking van sluipverkeer werende maatregelen in de kern van Aalst in relatie tot project Duurzaam door Waalre is afgerond.

- De sluipverkeer werende maatregelen Buurtschap 't-Loon zijn uitgevoerd.
- De maatregelen voor de veiligheid en doorstroming van het fietsverkeer zijn uitgevoerd. Het gaat hier om de zeer korte termijn en (een deel van de)korte termijn maatregelen uit het fietsbeleidsplan 2020-2030.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De herinrichting van de Traverse zuid is eind 2021 afgerond.
- De voorbereiding ontwerp- en uitvoeringsfase voorlopig ontwerp/definitief ontwerp Eindhovenseweg is afgerond.
- Er is gestart met uitvoering van sluipverkeerwerende maatregelen in de kern van Aalst. Door afsluiting van de Lissevenlaan met de Valkenswaardsweg en het plaatsen van doseerinstallaties op de Heikantstraat en de B. Mollaan.
- Tijdens de afsluiting van de Traverse zijn sluipverkeer werende maatregelen getroffen op de Gildebosweg en de Hollandsestraat.
- De oversteek fietspad Spoorbaantracé met de B. Mollaan en oversteek OL Vrouwedijk met het recreatieve fietspad Dommeldal de Hogt zijn gerealiseerd. De aanleg van rode fietsstroken Sophiastreet en fietsstraat Oude kerkstraat-Werefriedstraat zijn gerealiseerd.
- Bij de voorbereiding van het project Michiel de Ruyterstraat en omgeving is extra aandacht besteed aan de ontsluiting van het verkeer in het centrum van Aalst.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Het pakket aan maatregelen levert een positieve bijdrage aan de verkeersleefbaarheid en -veiligheid, het bevorderen van het fietsgebruik en het openbaar vervoer. Het verminderen van sluipverkeer zal bijdragen aan verbetering van de luchtkwaliteit in de kernen Aalst en Waalre.

Openbare Verlichting

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor kwalitatief hoogwaardige en duurzame openbare verlichting om de sociale veiligheid te verhogen en de lichtvervuiling en lichthinder te verminderen. Daarnaast energie te besparen en de energielasten van de openbare verlichting naar beneden te brengen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Oude lichtmasten (> 40 jaar) langs wijkontsluitingswegen (waar hoge masten staan) zijn vervangen om het risico van het omvallen van oude verroeste masten te voorkomen. Tegelijkertijd zijn armaturen op deze masten, die aan vervanging toe waren, vervangen.
- LED verlichting is ingezet bij nieuwbouwprojecten en renovaties van de openbare verlichting om een verdere energiebesparing te realiseren.
- Het vervangen van de openbare verlichting is zoveel mogelijk meegenomen bij grotere reconstructies.

Jaar 2021

- Is de nieuwe verlichting in de projecten Traverse Zuid en Berkenlaan aangebracht. Op diverse locaties zijn lichtmasten vervangen (vervangingsplan).

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is nieuwe LED verlichting aangebracht tijdens de uitvoering van de projecten Molenstraat en omgeving, Traverse zuid en Berkenlaan.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Goede verlichting van het Waalrese wegennet zorgt voorsociale veiligheid en verkeersveiligheid.

Kabels en Leidingen

Wat willen we bereiken?

De overlast voor inwoners bij de aanleg en het onderhoud zo laag mogelijk houden door regie voeren op de uitvoering van de ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen). Het beperken van het aantal storingen door regulier onderhoud. Het reduceren van kosten en het verlenen van goede en snelle afhandeling bij vergunningen, meldingen en klachten.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Vergunningen zijn verleend, toezicht is gehouden en werkzaamheden zijn gecoördineerd op het gebied van kabels en leidingen.
- De Verordening Ondergrondse Infrastructuur 2018 (VOI) en het Handboek Kabels en Leidingen (HKL) zijn i.s.m. de werkgroep Kabels en Leidingen MRE verder geïmplementeerd.
- Regulier onderhoud en herstel van storingen is door Nuts- en Telecombedrijven uitgevoerd.
- Aanleg van nieuwe kabels- en leidingen door Nuts- en Telecombedrijven is zoveel mogelijk gecombineerd met de uitvoering van gemeentelijke projecten.
- Bestratingen als gevolg van verzakkingen door werkzaamheden aan kabels en leidingen zijn hersteld.

Jaar 2021

- Er is toezicht gehouden op correcte en veilige uitvoering van aanleg en reconstructie van kabels en leidingen nuts- en telecomnetwerken.
- Enexis is gestart met de sanering van hoofdleidingen van gas en water in de wijk Voldijn.
- Er is op tijd overleg geweest met nuts- en telecombedrijven over het verleggen van ondergrondse infrastructuur. Dit was nodig in de voorbereiding van de reconstructies traverse noord en zuid, N69 Eindhovenseweg om vertraging in uitvoeringsplanning te voorkomen.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is toezicht gehouden op het correct en veilig uitvoeren van de werkzaamheden op diverse locaties in de kernen Waalre en Aalst, zoals in buurtschap het Loon, wijk de Voldijn.
- Door het grote aantal projecten is regelmatig overleg gevoerd met de nutsbedrijven over het verleggen en vervangen van de kabels en leidingen.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Zij kunnen gebruik maken van een hoogwaardig netwerk van openbare nutsvoorzieningen. En door de werkzaamheden goed te organiseren, blijft de overlast beperkt.

2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Een fijnmazig en vraagafhankelijk openbaar vervoer; makkelijk bereikbaar en betaalbaar met meer maatwerk. Richting de provincie zetten we hoog in op het realiseren van een Hoogwaardig Openbaar Vervoerinfrastructuur op de N69 door uitvoering van het project 'Duurzaam door Waalre'.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- In samenwerking met de provincie is de Hoogwaardige Openbaar Vervoer (HOV) lijn op de N69 tussen Eindhoven en Valkenswaard voorbereid.
- Bravoflex is geïntroduceerd waarbij deze een rol kan vervullen als servicedienst (halte tot halte) of een feederfunctie (halte tot ov-knooppunt).
- Daar waar het kan is het WMO-vervoer samengevoegd met Bravoflex.

Jaar 2021

- Zijn concrete stappen gezet om de HOV verbinding Valkenswaard-Aalst-Eindhoven in 2022te realiseren.
- Hebben wij voor de herinrichting van de N69 gezorgd voor beter uitgeruste en geplaatste haltes langs de as. Er wordt gedacht aan het ombouwen van de bestaande haltes tot smart-HUB's, met aandacht voor hoogwaardiger stallingsmogelijkheden voor fietsen, beschikbaarheid van OV-fietsen en P+R-voorzieningen voor overstappende autoreizigers.
- Er is gezocht naar verbetering van de aansluitende openbaar vervoerlijnen in de regio, zodat de HOV-as optimaal wordt 'gevoed'.
- In samenwerking met de provincie is de voorbereiding gestart voor integratie van het WMO-vervoer in het regulier openbaar vervoer.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Na een intensief ambtelijk en bestuurlijk traject van overleg met de provincie en de regio, heeft de provincie ingestemd met een aanzienlijke bijdrage van 4,4 mln voor de aanleg van een HOV-verbinding tussen Valkenswaard en Eindhoven.
- Voor de voorbereiding van de herinrichting van de Eindhovenseweg en aanleg van de HOV verbinding, zijn hoogwaardige HUB's in de plannen opgenomen.
- Een extra stimulans om de hoogwaardige HOV lijnen te 'voeden' door middel van een flexibele vraagafhankelijke lijn is helaas niet gelukt door het stopzetten van de pilot 'BRAVO flexbus'.
- Ook de integratie van het WMO-vervoer in het regulier openbaar vervoer is niet geslaagd door het wegvallen van het BRAVO flexbus systeem

Wat is de impact voor onze inwoners?

Alle inwoners de mogelijkheid bieden gebruik te maken van betaalbaar openbaar vervoer. Dat van hoogwaardig kwaliteit is en aansluit bij hun wensen.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	1.433	1.563	1.631	1.760
2.5 Openbaar vervoer	-			
Totaal lasten verkeer, vervoer en waterstaat	1.433	1.563	1.631	1.760
Baten verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	55	78	31	89
2.5 Openbaar vervoer	-			
Totaal baten verkeer, vervoer en waterstaat	55	78	31	89
saldo verkeer, vervoer en waterstaat	1.378	1.485	1.600	1.671

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 202 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

2.1 Verkeer en vervoer (nadeel 71.000)

- Salariskosten vallen 36.000 door lagere CAO afspraken in 2021 lager uit.
- De onderhoudskosten wegen zijn in 2021 57.000 hoger dan begroot in verband met extra werkzaamheden verwijderen boomwortels en herstel bestrating om valkansen zoveel mogelijk te voorkomen.
- Uitbesteden schoonhouden straten en stortkosten zijn 23.000 hoger dan begroot in verband met areaaluitbreiding.
- Op kredieten is in 2021 26.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit is veroorzaakt door niet begrootte kosten voor bijdrage cofinanciering, deze kosten zijn gedekt vanuit krediet bereikbaarheidsagenda.

03 Economie

3.1 Economische ontwikkeling

Lokaal Economisch Programma

Wat willen we bereiken?

Het behouden en versterken van een vitale economie in Waalre.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Er is gewerkt aan de versterking van de centra van Aalst en Waalre-dorp.
- Er is een nieuwe toekomstvisie op bedrijventerreinen en kantoorlocaties vastgesteld. De positie van Waalre in de Brainport regio en de werkgelegenheid zijn voor het programma van belang.
- In overleg met het bedrijfsleven is het lokaal economisch programma voor Waalre aangepast.

Jaar 2021

- Na vaststelling van de Omgevingsvisie is een start gemaakt met het aanpassen van het Lokaal Economisch Programma. Hierin zijn ook acties benoemd (actieprogramma) waarmee we de komende jaren samen met het bedrijfsleven aan de slag gaan. Dit doen we om de economische kracht van Waalre te behouden en te versterken.
- Na de vaststelling van de Omgevingsvisie is een start gemaakt met het opstellen van de toekomstvisies voor onze werklocaties kantorenpark Diepenvoorde, bedrijvenpark Het Broek en Bedrijventerrein de Voldijn.
- Na de oprichting van Bedrijven Investerings Zone (BIZ) centrum Waalre-dorp wordt gestart met de uitvoering van het BIZ-plan 2021-2025 voor het centrum. Denk hierbij aan marketing en promotie, verbetering van de uitstraling en versterking van de samenwerking tussen ondernemers.
- Voor de realisatie van het vitaal dorpschart Aalst zijn diverse deelprojecten opgepakt zoals: verwerving van het noordelijk poortgebouw, de herinrichting van het openbaar gebied, beeldkwaliteitsplan, overleg over realisatie van diverse bouwvelden.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het Overlegplatform EZ heeft de eindevaluatie van het Lokaal Economisch Programma 2011-2020 op 12 april 2021 vastgesteld en hiermee afgesloten. Na de vaststelling van de Omgevingsvisie, dus in 2022, wordt gestart met het opstellen van het Lokaal Economisch Programma 2022-2030 (inclusief de visie op de werklocaties).
- Er heeft 4 maal overleg plaatsgevonden met het BIZ-bestuur Den Hof. Door de COVID-19 maatregelen konden maar beperkt activiteiten en bijeenkomsten plaatsvinden. Onderwerpen die besproken zijn: collectieve bedrijfsafvalinzameling, sfeerverlichting, muziek op het plein, herinrichting Eindhovenseweg en dorpschart Aalst, initiatief reclamezuil, voortzetting Bedrijven Investerings Zone Den Hof 2023-2027.
- De oprichting van een BIZ Waalre-dorp is, mede vanwege de COVID-19 beperkingen, niet verder opgepakt. Dit staat wel op de rol voor 2022.
- De uitvoering naar een vitaal dorpschart Aalst is gestart: vier panden van het noordelijk poortgebouw zijn verworven, de selectieprocedure voor het tijdelijk in gebruik geven van panden Den Hof 102 en 106 is doorlopen, het ontwerp voor de openbare ruimte (inclusief

krediet) en beeldkwaliteitsplan is vastgesteld, het project Aalsterhof is opgeleverd, het kantoorpand aan M. de Ruijterstraat is in aanbouw. (zie ook hoofdstuk 8, vitaal dorpshart Aalst).

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Ondernemers en inwoners krijgen duidelijkheid hoe Waalre zich economisch ontwikkelt in de toekomst. Voor hun wordt duidelijk waar we ons de komende jaren op gaan richten.
- Inwoners profiteren van de werkgelegenheid en het niveau van voorzieningen die dit oplevert.

Samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven, Metropoolregio en Brainport

Wat willen we bereiken?

De regio Zuidoost-Brabant wil haar positie als één van de best presterende regio's van Nederland en één van de meest technologisch innovatieve regio's van Europa behouden en versterken. Lokaal werken we aan het verstevigen van de positie van ons bedrijfsleven. En we willen werknemers in de hele Brainport een aantrekkelijke woonomgeving bieden.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het actieprogramma Economie uit de Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven 2018-2025 is uitgevoerd.
- Er is geparticipeerd in het samenwerkingsverband van de Metropoolregio Eindhoven binnen het thema Economie.
- De positie van en opgaven voor Waalre in de Brainport regio zijn verder bepaald en meegenomen in het Lokaal Economisch Programma.

Jaar 2021

- De afspraken voor de programmering van de bedrijventerreinen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn voor de komende jaren vastgelegd.
- De regionale kantorenafspraken zijn bijgewerkt.
- Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties is opnieuw 'ingericht' (ROW 2.0). En subsidie aanvragen vanuit het bedrijfsleven zijn behandeld/ goedgekeurd.
- Er is een start gemaakt met het bijwerken van de subregionale detailhandelsvisie en bijbehorend uitvoeringsprogramma.
- De 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven hebben samengewerkt aan een herstelaanpak om de gevolgen van de COVID-19 crisis te dempen. Deze herstelaanpak richt zich op 3 sporen: 1. Opleiden (om/ bij scholing), 2. Digitalisering van onderwijs en MKB, 3. Kennisdelen en samenwerken, met name gericht op het behoud van vitale kernen. Naast deze herstelaanpak zijn ook nog andere onderwerpen binnen thema Economie in de Metropoolregio aan bod gekomen.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De programmeringsafspraken (inclusief financieel arrangement) voor de werklocaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn vastgesteld.
- Er is een start gemaakt met het aanpassen van kantoorafspraken (kantorenbrief).

- De nieuwe opzet van het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW 2.0) is door de raden van het SGE vastgesteld. Aanvragen vanuit het bedrijfsleven zijn voorbereid.
- Door de COVID-19 pandemie is er een regionale Herstelaanpak door de Metropoolregio uitgewerkt en zijn projecten goedgekeurd.
- Diverse innovatieve samenwerkingsprojecten in de regio hebben een financiële bijdrage vanuit het Stimuleringsfonds van de Metropoolregio gekregen.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Ondernemers en inwoners profiteren in de Brainport-regio van het excellente vestigingsklimaat voor bedrijven, de werkgelegenheid en een aantrekkelijke woonomgeving met veel voorzieningen van hoge kwaliteit..

3.3 Bedrijfscontactfunctie

Wat willen we bereiken?

Goed contact onderhouden met het Waalres bedrijfsleven en hun behoeftes en wensen duidelijk in beeld hebben.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Huisvestingsvraagstukken van bedrijven zijn gezamenlijk bekeken binnen het 1-Loket SGE waardoor de meest passende locaties in de regio zijn aangeboden. Zo behouden wij en trekken wij bedrijven aan voor de regio.
- Er is regelmatig overleg en contact geweest met lokale bedrijven en ondernemersverenigingen.

Jaar 2021

- Waalre heeft aan '9voor1' (voorheen 1-loket SGE) deelgenomen. In dit overleg worden vertrouwelijk huisvestingsvragen van bedrijven behandeld.
- Er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met Ondernemers Contact Waalre, BIZ Den Hof, BIZ centrum Waalre-dorp en individuele bedrijven (waaronder bedrijfsbezoeken).

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Waalre heeft in 2021 deel genomen aan het 1-loket van het Stedelijke Gebied Eindhoven ('9voor1'). Het bedrijfsloket '9voor1' is 10 keer bij elkaar gekomen in 2021. Jaarlijks wordt er een monitoringsrapportage opgesteld.
- Er is, bijvoorbeeld in het Overlegplatform, overleg gevoerd met ondernemersverenigingen zoals het OCW, BIZ Den Hof, vereniging Bedrijvenpark Het Broek, afvaardiging van horeca Waalre en individuele ondernemers of bedrijven.
- Er is een regeling voor het meebetalen aan de controle op de coronatoegangsbewijzen opgesteld en 24 aanvragen voor een bijdrage (vooral vanuit horeca en verenigingen) zijn afgehandeld.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Bedrijven met een huisvestingsvraag worden via '9voor1' (voorheen 1-loket SGE) naar de juiste locatie (bedrijventerrein of kantoorlocatie) in het SGE geleid.
- Bedrijven en ondernemers hebben direct contact met de gemeente om zaken aan te kaarten en te bespreken.

3.4 Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Het regionaal positioneren van Waalre als de 'groene' schakel en toegangspoort tussen (de zuidzijde van) het SGE en grotere, groene, recreatieve gebieden zoals 'de Kempen' en 'transnationaal park De Grote Heide'. Het vergroten van de aantrekkelijkheid van het Waalres buitengebied voor recreatie en toerisme; van Waalre en voor de inwoners van het stedelijk gebied.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

In overleg met de betrokken partijen is een beleidsnotitie Toerisme & Recreatie en een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit is voor een deel uitgevoerd. De projecten gaan over het behoud en verbeteren van de toeristisch recreatieve infrastructuur (routes, natuurpoorten, extra voorzieningen), het verbeteren van de samenwerking, informatievoorziening en promotie.

Jaar 2021

- De nota Recreatie (en toerisme) in Waalre is na een intensief participatietraject tot stand gekomen en vastgesteld. De eerste projecten uit het uitvoeringsprogramma zijn gestart.
- Waalre participeert de komende drie jaar (2021-2023) in het samenwerkingstraject Van Gogh Nationaal Park.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De Visie Recreatie & Toerisme Waalre is in september 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Het uitvoeringsplan 2022-2023 met projecten is opgesteld. De webpagina 'Ontdek Waalre' op de gemeentewebsite is uitgebouwd. Visit Brabant Routebureau heeft een offerte voor de Routescan gemaakt en een onderzoek naar veilig recreëren op de Meeris is gestart.
- De ruiter- en menroutes zijn verbeterd en er zijn ideeën geleverd aan de lange afstandswandelroute Liberation Route Europe.
- Waalre heeft deelgenomen aan de samenwerking Van Gogh Nationaal Park.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Waalre wordt aantrekkelijker voor recreatie en toerisme. Denk aan betere fiets-, wandel- en ruiterspaden, mountainbike netwerken, betere informatie en promotie (website) en recreatieve poorten. Voor onze inwoners dus meer en mooiere mogelijkheden als het gaat om vrijetijdsbesteding.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten economie				
3.1 Economische ontwikkeling	68	46	48	64
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	57	57	48
3.4 Economische promotie	29	23	53	39
Totaal lasten economie	145	126	158	151
Baten economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1	1	2	18
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50	48	52	48
3.4 Economische promotie	184	96	80	76
Totaal baten economie	235	145	134	142
saldo economie	-90	-19	24	9

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

3.1 Economische ontwikkeling (voordeel -)

- Geen verschil

3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (voordeel 5.000)

- Het beschikbare budget voor bedrijvencontact is niet volledig benut. Een voordeel van 5.000

3.4 Economische promotie (voordeel 10.000)

- De opbrengst van toeristenbelasting is in 2021 minder hoog dan geraamd. In de laatste turap is de opbrengst al fors naar beneden bijgesteld door de invloed van de COVID-19 pandemie. Per einde jaar blijkt de werkelijke realisatie nog iets lager dan eerder geraamd. Een nadeel van 4.000
- Deelname aan het van Gogh nationaal park heeft minder gekost dan vooraf geraamd (4.000 voordeel)
- Het beschikbare budget voor toerisme & recreatie is deels niet uitgegeven. Een voordeel van 10.000

04 Onderwijs

4.1 Brede Scholen

Wat willen we bereiken?

Een soepele overgang van de ene ontwikkelingsfase naar de andere om achterstand of uitval te voorkomen. Onderwijs, sociaal-culturele en sportvoorzieningen versterken elkaar.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De samenwerking tussen het onderwijs, de voor- en naschoolse voorzieningen (kinderopvang en peuterspeelzaalwerk) en de omgeving is tot stand gebracht. Daarbij is de onderwijshuisvesting ondersteunend geweest aan deze samenwerking.
- De Lokale Educatieve Jeugd Agenda 2016-2020 is uitgevoerd.

Jaar 2021

- We gaan door met de goede contacten die tijdens de COVID-19 maatregelen zijn gelegd tussen de scholen en de verenigingen .
- Onderwijs en kinderopvang zijn partners van het Waalres Sport- en Beweegakkoord.
- Er is een goede samenwerking tussen de scholen en de bibliotheek.
- Schoolbesturen en de besturen van de aanbieders van voorschoolse educatie (KC De Wilderen, KC Dondersteentjes, KC Ekenrooi en kinderdagverblijf Het Avontuur) werken volgens de 'Resultaatafspraken Voor- en Vroegschoolse Educatie' (VVE) Waalre. Hiermee is er een doorgaande lijn van voorschool (kinderdagverblijf) naar vroegschool (groep 1 en 2 van de basisschool). Er wordt op dezelfde manier gewerkt aan pedagogische doelen, ontwikkeling en ouderbetrokkenheid. Resultaten worden gemonitord met een regionale 'VVE-monitor' en de gemeente Waalre legt verantwoording af aan de onderwijsinspectie.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In de maanden januari – februari- december hebben we gezorgd voor de coördinatie van de noodopvang in het kader van COVID-19 op de basisscholen en kinderopvang. Er is regelmatig overleg geweest met de schooldirecteuren en directeuren van de kinderopvang. We hebben de veiligheidsregio en de VNG regelmatig geïnformeerd over het gebruik van de noodopvang.
- Kinderen die thuis geen veilige omgeving meer hadden doordat het gezin overbelast raakte, konden ook terecht op de noodopvang. Hiervoor zijn procedures afgesproken met het CMD, PlusTeam, de scholen en de kinderopvang (de noodopvang voor kwetsbare groepen). Dit is goed verlopen.
- We hebben daarnaast gesproken met onze jeugdpartners (scholen, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang) over hoe we de onderwijsachterstanden door COVID-19 konden aanpakken. Met de scholen hebben we een plan van aanpak gemaakt voor de inzet van de NPO-gelden voor schooljaar 2021-2022 en 2022-2023. Een taalklas (schakelklas) en de inzet van trainingen sociale vaardigheid maken onderdeel uit van dit plan.
- Er zijn vier kinderopvangorganisaties in de gemeente Waalre geschikt om Voorschoolse Educatie te bieden (KC De Wilderen, KC Ekenrooi, KC Dondersteentjes en Het Avontuur). Deze vier kinderopvangorganisaties hebben van de gemeente een vergoeding ontvangen voor de ouderbijdrage van de peuterspeelplekken, gedurende de periode januari - februari dat ze gesloten waren.

- Er is regionaal (11 gemeentes in Brabant) een contract gesloten met Sardes om de 'monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie' uit te voeren. Dit is een wettelijke taak, waarbij ook de deelname en de kwaliteit van VVE wordt gevolgd. Doordat dit regionaal op dezelfde manier wordt gedaan, is een betrouwbare vergelijking mogelijk.
- Er is een goede samenwerking tussen de scholen en de bibliotheek.
- Onderwijs en kinderopvang zijn betrokken bij het Waalres Sport- en Beweegakkoord en het lokaal preventie akkoord.
- Jongerenwerk is pleinwacht geweest bij de basisscholen.
- Twee scholen hebben toegezegd deel te gaan nemen aan de Cultuurloper.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Ouders ervaren minder regels voorleerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De scholen en andere jeugdpartners zoals het CMD werken goed samen in de ondersteuning vanuit passend onderwijs en jeugdhulp.
- Peuters volgen een methodisch ontwikkelingsgericht programma op de kinderopvang. Dit programma sluit aan op het programma in de onderbouw van de basisschool. Hierdoor wordt een goede overdracht/overgang naar het basisonderwijs mogelijk gemaakt.
- Jongeren waarmee het niet goed gaat weten waar ze terecht kunnen voor hulp en worden op tijd geholpen. En de scholen kunnen hun rol als vroeg signaleerder goed invullen. Hierdoor is er minder inzet van (zware) individuele voorzieningen jeugdhulp nodig.
- Er zijn extra voorzieningen ingezet om COVID-19 leerachterstanden weg te werken.

4.2 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Goede huisvesting om het brede-school-concept mogelijk te maken. Door de schoolgebouwen voor diverse activiteiten in te zetten, willen we de ontmoeting tussen verschillende groepen makkelijker maken. En activiteiten in de wijk mogelijk maken.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

Er zijn goede afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de uitvoering van het onderhoud aan de scholen. En over het gebruik van de gebouwen voor verschillende activiteiten.

Jaar 2021

- Met de schoolbesturen van De Meent en de Drijfveer (St. Nutsscholen Aalst-Waalre en SKOzoK) is onderzocht of in de toekomst de nieuwbouw op één locatie in De Voldijn mogelijk is.
- Voor deze nieuwbouw van een schoolgebouw is een voorstel aan de raad voorbereid.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De gesprekken met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zijn gestart.
- Om te bepalen welke investeringen nodig zijn, is gestart met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de gehele gemeente. Dit wordt gedaan met alle schoolbesturen van Waalre (St. Nutsscholen Aalst-Waalre, RBOB De Kempen en SKOzoK) en de gemeente. Het IHP geeft o.a. een financieel beeld voor zowel de korte termijn (komende 4 jaar) als de langere termijn (de komende 16 jaar). Onderdeel van dit plan zijn 1 of meerdere haalbaarheidsonderzoeken voor nieuwbouw. Het IHP wordt waarschijnlijk eind 2022 afgerond.

- Vanuit de Meent is gebruik gemaakt van de Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) om de kwaliteit van de lucht in de school te verbeteren. Er is een nieuwe installatie aangebracht op het dak waarvoor 30% subsidie is verleend door het Rijk.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- De schoolgebouwen in de gemeente Waalre bieden genoeg ruimte voor passend onderwijs en een gezonde, frisse leeromgeving voor de kinderen.

4.3 Lokaal onderwijsbeleid

Wat willen we bereiken?

Een samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor de jeugd en een positief opvoed- en opgroei-klimaat. De ondersteuning die het onderwijs biedt (passend onderwijs) sluit aan bij de ondersteuning die de gemeente biedt met de Jeugdwet en de WMO.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Ouders zijn en blijven als eerste verantwoordelijk voor het opgroeien en de opvoeding van hun kinderen.
- Ondersteuningsvragen zijn snel gesignaleerd en aangepakt door het (preventief) inzetten van de sociale omgeving en ondersteuning vanuit het 'voorliggend veld'. Dit heeft als gevolg een snellere en betere reactie en minder ondersteuningsvragen die doorgestuurd worden naar specialistische hulpverlening.
- Ondersteuningsplannen Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs zijn afgestemd met de deelnemende gemeenten.
- Gemeentelijke beleidsplannen voor jeugd zijn afgestemd met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (Primair en Voortgezet Onderwijs).

Jaar 2021

- We werken op basis van het nieuwe Beleidsplan Jeugd Waalre 2020-2024.
- Het samenwerkingsverband PO De Kempen, de Waalrese basisscholen, kinderopvangorganisaties en de gemeente Waalre werken op dezelfde manier met het 'implementatieplan aansluiting PO-Jeugdhulp'. Hierin staan gezamenlijke afspraken over o.a. de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de deelnemende partijen, de communicatie naar ouders en het werken met de Meldcode Kindermishandeling en het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd. Zowel op uitvoerend, beleidsmatig (lokaal en regionaal) als bestuurlijk niveau is er een overlegstructuur om de aansluiting tussen (voor)school en jeugdhulp optimaal te laten verlopen.
- Het onderwijsachterstandenbeleid is uitgevoerd, niet alleen door het uitvoeren van de resultaatafspraken VVE, maar ook door de inzet van preventieve logopedie en een onderwijsassistent NT2 (Nederlands als 2^e taal).
- Er is een overzicht van het 'vrij toegankelijk aanbod' voor jeugdigen en ouders. Het CMD en de scholen kennen dit overzicht. Ouders en jongeren worden regelmatig aan dit aanbod herinnerd via de communicatiekanalen van de scholen en de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan groepsaanbod voor jeugdigen over omgaan met stress, de overgang naar het voortgezet onderwijs of het omgaan met een scheiding van ouders.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is gewerkt met het Beleidsplan Jeugd Waalre 2020-2024.
- Er zijn (digitaal) een aantal bijeenkomsten geweest met de scholen, kinderopvang, CMD, PlusTeam en jeugdgezondheidszorg. Het is de bedoeling dat, ook met de COVID-19 maatregelen, de aansluiting jeugdhulp- (voor)school goed blijft verlopen. We zien dat alle basisscholen het CMD goed weten te vinden.
- Onderwijsachterstanden beleid is uitgevoerd door inzet van preventieve logopedie voor alle VVE geïndiceerde kinderen op de kinderopvang en de groepen 1-2 van de basisschool.
- In het schooljaar 2020-2021 is weer gebruik gemaakt van de inzet van de NT2 onderwijsassistent. Dit initiatief wordt in het schooljaar 2021-2022 vervangen door een gezamenlijke taalklas (schakelklas) van de scholen.
- We hebben een besluit genomen over de inzet van een sociale kaart sociaal domein. Hierin wordt onder andere het vrij toegankelijke aanbod voor ouders en jeugdigen beschikbaar gesteld. Hiermee blijft informatie beschikbaar.
- Er is een begin gemaakt met het werken met het preventiematrix. De preventiematrix is een middel om overzicht te krijgen over het preventieve jeugdhulpaanbod voor zowel de gemeente als het onderwijs.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor jeugdhulp. De aanvraagprocedure voor individuele voorzieningen jeugdhulp is helder en werkt goed.
- Ouders worden niet heen en weer gestuurd, maar ervaren dat zij zelf de regie hebben en passende hulp krijgen. Dit wordt o.a. gerealiseerd door een goede samenwerking tussen het onderwijs, kinderopvang, CMD, PlusTeam, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en andere jeugdpartners.
- Ouders kunnen ook in met Medisch Centrum Aalst terecht voor vragen over de opvoeding en hulp voor hun kinderen.
- Kinderen met een taalachterstand krijgen extra hulp en ervaren dat zij beter mee kunnen komen met de rest van de klas.

4.3 Leerlingenvervoer

Wat willen we bereiken?

Leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen gaan, kunnen gebruik maken van het leerlingenvervoer. Dit geldt alleen als duidelijk is dat de ouders/verzorgers dit vervoer niet zelf kunnen uitvoeren. De regels hiervoor staan in de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Waalre.

Onder de noemer "gewoon waar mogelijk en speciaal waar nodig" willen we leerlingen helpen om zelfstandig te leren reizen naar en van school. Op plaatsen waar ze dit kunnen leren | en waar het haalbaar is.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De contracten voor Leerlingenvervoer zijn samen met de gemeente Eindhoven afgesloten en lopen tot en met 1 augustus 2021.
- De aanbestedingsprocedure voor het leerlingenvervoer is gestart. Vóór het schooljaar 2021-2022 is bekend met welke vervoersbedrijven we een contract hebben afgesloten.

- De mogelijkheden van het bij elkaar brengen van het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer (Taxibus) met het openbaar vervoer zijn samen met de regio gemeenten van Taxibus onderzocht.
- Het zelfstandig reizen van leerlingen waar dit te leren is en haalbaar is, is gestimuleerd. De ouders zijn geïnformeerd over de beste voorbeelden in Waalre.

Jaar 2021

- Er is blijvend overleg met de Adviesraad leerlingenvervoer Waalre en de toezichthouder voor het leerlingenvervoer.
- Er is blijvend overleg met de vervoersbedrijven, de toezichthouder en de gemeente Eindhoven.
- Het aanbestedingsproces voor het leerlingenvervoer, samen met de gemeente Eindhoven, is afgerond vóór het schooljaar 2021-2022.
- In de tweede helft van 2021 zal gestart worden met een aanbestedingsprocedure voor een toezichthouder leerlingenvervoer voor Eindhoven en Waalre.
- We stimuleren het zelfstandig reizen naar en van school voor kinderen waarbij dit mogelijk is. We ondersteunen dit met een trainingsprogramma van MEE Zuidoost Brabant.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is drie keer online en twee keer overleg op locatie geweest met de adviesraad leerlingenvervoer en toezichthouder Trafficon.
- Er is een tijdelijk contract afgesloten met de vervoerders voor schooljaar 2021-2022.
- Voor de betaling van de niet gereden ritten tijdens de 2de lockdown van 16 december 2020 tot 8 februari 2021 is 80% vergoeding afgesproken.
- Er is in samenwerking met gemeente Eindhoven een Programma van Eisen opgesteld voor het aanbestedingstraject van het leerlingenvervoer (voor het schooljaar 2022-2023)
- Er is elke zes weken overleg geweest met de vervoerders samen met gemeente Eindhoven en de toezichthouder.
- Er is wekelijks contact geweest met de vervoerders over het tekort aan chauffeurs bij de start van schooljaar 2021-2022.
- Vijf kinderen volgen een traject "MEE op weg" naar het voortgezet speciaal onderwijs. Vier kinderen reizen vanaf december 2021 of januari 2022 zelfstandig met het openbaar vervoer naar Bladel.
- De voorbereidingen voor de nieuwe Verordening leerlingenvervoer zijn gestart.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Het leerlingenvervoer blijft op lange termijn beschikbaar. En er is tevredenheid over de uitvoering van het leerlingenvervoer.
- We ontlasten ouders van kinderen die vanwege een beperking niet zelfstandig naar school kunnen reizen en gebruik maken van een voorziening leerlingenvervoer.
- We werken aan bewustwording bij ouders dat het zelfstandig kunnen reizen naar en van school bijdraagt aan het vergroten van het zelfvertrouwen van kinderen. Het maakt het meedoen aan activiteiten in hun eigen omgeving ook makkelijker als vervoer geen probleem meer is.

4.3 Leerplicht

Wat willen we bereiken?

Voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

De leerplichtambtenaren in de regio Zuidoost Brabant hebben meldingen van schoolverzuim in behandeling genomen en een bijdrage geleverd aan het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Hierbij is nauw samengewerkt met verschillende partners in de regio zoals regiogemeenten, (samenwerkingsverbanden van) scholen, jeugdhulp, jeugdbescherming en het openbaar ministerie.

Jaar 2021

- De leerplichtambtenaar van de gemeente Waalre werkt volgens het stappenplan 'handhavend optreden bij schoolverzuim'. De scholen melden het afwezig zijn zonder goede reden bij de leerplichtambtenaar en dit wordt opgepakt volgens de methodische aanpak schoolverzuim. Dit geldt ook voor:
 - Kinderen met een kwetsbare gezondheid
 - Kinderen met familieleden met een kwetsbare gezondheid
 - Ouders of leerlingen met COVID-19 angstals zij het door de school aangeboden onderwijsprogramma (waarbij wel of geen sprake is van afstandsonderwijs als maatwerkoplossing) niet volgen.
- De leerplichtambtenaar is werkzaam binnen het CMD.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De inzet van de leerplichtambtenaar heeft een duidelijk aanvullende rol gehad in het motiveren van ouders en leerlingen in het volgen van thuisonderwijs (zonder dat hiervoor handhaving is toegepast). In het schooljaar 2020-2021 zijn er 16 gesprekken gevoerd met ouders door de leerplichtambtenaar.
- De leerplichtambtenaar heeft haar werk gedaan binnen het CMD Waalre, waarmee een integrale aanpak is bevorderd.
- Er zijn in het schooljaar 2020-2021 in totaal 128 meldingen gedaan bij de leerplichtambtenaar.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Ouders kunnen snel terecht met vragen over leerplicht, waarbij niet alleen gekeken wordt naar de regels overleerplicht, maar ook naar de speciale ondersteuning die het kind nodig heeft.
- Door verbinding van leerplicht en zorg wordt meer naar de totale ontwikkeling van de jongere gekeken.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	72	73	74	73
4.2 Onderwijshuisvesting	552	572	597	673
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	524	502	683	626
Totaal lasten onderwijs	1.148	1.147	1.354	1.372
Baten onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	246	265	255	336
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	75	65	66	66
Totaal baten onderwijs	321	330	321	402
saldo onderwijs	827	817	1.033	970

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

4.1 Openbaar basisonderwijs (voordeel 1.000)

- Geen verschil van betekenis

4.2 Onderwijshuisvesting (voordeel 5.000)

- Hogere opbrengsten huur en servicekosten, voornamelijk doordat Kinderstad vanaf 2021 een extra deel huurt ten behoeve van kinderopvang (voordeel 19.000)
- Hogere gemeentelijke belastingen, omdat de WOZ waarde flink is gestegen (nadeel 6.000). Ook voor volgend jaar wordt een hogere aanslag verwacht.
- Hogere kosten verzekeringen. De verzekeringen zijn in 2021 opnieuw afgesloten. De verzekeringswaarde (waarde van de te verzekeren inboedel) is mede door de digitalisering van het onderwijs flink toegenomen waardoor de premies hoger uitvallen. (nadeel 3.000). Dit zijn blijvende kosten.
- Meer onderhoudskosten. Er is meer onderhoud verricht dat vooraf begroot. Tevens zijn de prijzen voor onderhoud gestegen (nadeel 9.000)
- Er is geen schade door inbraak gemeld in 2021 (voordeel 5.000)
- Vandalisme (nadeel 1.000)

4.3 Onderwijs- en jeugdbeleid en leerlingenzaken (voordeel 57.000)

- Hogere salariskosten (nadeel 3.000)
- Overige kleine verschillen op onderwijs- en jeugdbeleid (nadeel 1.000)
- Minder leerlingenvervoer vanwege COVID-19 maatregelen (voordeel 73.000)
- Aanbesteding leerlingenvervoer is niet begroot (nadeel 7.000)
- Hogere kosten uitvoering taken leerplicht (nadeel 5.000) vanwege COVID-19

5.1-5.2 Sport

Wat willen we bereiken?

Door het aanbieden van sport- en speelactiviteiten en sportfaciliteiten een bijdrage leveren aan een gezonde leefstijl van alle inwoners. En aan de leefbaarheid in wijken en buurten.

Vergroten van de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van verenigingen en de samenleving bij de uitvoering van deze maatschappelijke opgaven.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De sportaccommodaties en sportvoorzieningen zijn voor verschillende functies ingezet; ook op andere beleidsterreinen zoals onderwijs en Wmo;
- Sporthal 't Hazzo is omgebouwd tot een duurzame sporthal;
- De situatie dat sporthal 't Hazzo niet meer gekoppeld is aan het zalencentrum is voorbereid
- Het beheer van de sportaccommodaties voor binnen- en buitensport is voor langere tijd geregeld.

Jaar 2021

- De kopgroep van het Waalres Sport- en Bewegakkoord heeft namens alle partners de beschreven ambities en bijbehorende acties uitgevoerd;
- Via de verenigingscontactfunctionaris is ondersteuning verleend aan de sportaanbieders in de vorm van materialen en/of advisering;
- De samenwerking tussen (sport)organisaties die ontstaan is door de COVID-19 crisis is doorgegaan.
- De verbouwing van 't Hazzo tot duurzame accommodatie voor sport en ontmoeten is gerealiseerd;
- Een aanbestedingsprocedure heeft geleid tot een exploitant voor de sporthallen;
- Onderhoud en beheer buitensportaccommodaties is samen met de gebruikers georganiseerd;
- Samen met de gebruikers van de buitensportaccommodaties zijn nieuwe huurovereenkomsten opgesteld;
- Sjors Sportief en Creatief, in het kader van meedoen voor iedereen, is voortgezet;
- Activiteiten zijn georganiseerd tijdens Nationale Sportweek;
- De openbare speeltuinen uit het Uitvoeringsprogramma Speelruimtebeleid Waalre 2018-2022 voor het jaar 2021 zijn heringericht ;
- Kinderen uit minimagezinnen hebben financiële ondersteuning ontvangen voor sportactiviteiten volgens de nieuwe overeenkomst met het Jeugdfonds Sport Brabant;
- Waardering aan (jonge) vrijwilligers is uitgesproken via de vrijwilligerspenning en het Wij Waalre Club Talent;
- Binnen het thema voorzieningen en evenementen van het Stedelijk Gebied Eindhoven is gewerkt aan de doelstellingen uit de samenwerkingsagenda 2018-2025 en acties uit het jaarprogramma 2021.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De kopgroep van het Waalres Sport- en Bewegakkoord heeft namens alle partners de beschreven ambities en bijbehorende acties uitgevoerd;
- Gemeente Waalre heeft deelgenomen aan de regionale samenwerking Uniek Sporten Zuid Brabant. De sportcoach Uniek Sporten heeft contacten gelegd met circa 50 inwoners met een (mogelijke) hulpvraag naar een sport of beweegactiviteit.
- De multifunctionele (sport)accommodatie 't Hazzo is omgebouwd naar een duurzame accommodatie voor sport en ontmoeten;
- Er is een aanbestedingsprocedure doorlopen voor de exploitatie van sporthal 't Hazzo en sporthal de Pracht.
- Het dagelijks- en groot onderhoud van de buitensportaccommodaties is samen met de gebruikers georganiseerd. Op sportpark Waalre is duurzame ledverlichting geplaatst. En op sportpark Aalst zijn teamlockers geplaatst voor beter gebruik van de kleedkamers;
- Nieuwe huurovereenkomsten en overeenkomsten voor recht van opstal zijn gesloten met de gebruikers van de gemeentelijke buitensportaccommodaties;
- Het onderhoud van de gemeentelijke buitensportaccommodaties is samen met gemeente Eindhoven aanbesteed;
- Sjors Sportief en Creatief, in het kader van meedoen voor iedereen, heeft plaatsgevonden;
- Activiteiten zijn georganiseerd tijdens Nationale Sportweek;
- De (sport)verenigingen zijn ondersteund via de verenigingscontactfunctionaris in de vorm van materialen en/of advisering;
- Als gevolg van COVID-19 in het eerste half jaar van 2021 zijn Waalrese maatschappelijke organisaties, waarmee gemeente Waalre een financiële relatie heeft (in de vorm van bijvoorbeeld huur), financieel ondersteund. Begin 2022 bekijken we opnieuw of het nodig is om maatschappelijke organisaties te ondersteunen als gevolg van COVID-19 in het tweede half jaar van 2021;
- De openbare speeltuinen uit het Uitvoeringsprogramma Speelruimtebeleid Waalre 2018-2022 hebben voor het jaar 2020 en 2021 wat vertraging opgelopen. De reden hiervoor is dat participatie met de omgeving (kinderen/ouders) over de precieze inrichting door COVID-19 is vertraagd. En ook door gebrek aan voldoende ambtelijke capaciteit. De uitvoering is doorgeschoven naar 2022 en verder.
- In totaal hebben 78 kinderen uit minimagezinnen financiële ondersteuning ontvangen voor sportactiviteiten volgens de overeenkomst met het Jeugdfonds Sport Brabant.
- Vanwege COVID-19 kon de jaarlijkse vrijwilligersavond niet plaatsvinden. Het uitreiken van de vrijwilligerspenningen en de benoeming tot Wij Waalre Club Talent 2020 en 2021 vindt plaats in het eerste half jaar van 2022.
- Binnen het thema voorzieningen en evenementen van het Stedelijk Gebied Eindhoven is gewerkt aan de doelstellingen uit de samenwerkingsagenda 2018-2025. En de acties uit het jaarprogramma 2021.

Wat is de impact voor onze inwoners?

We ondersteunen een gezonde leefstijl, ruimte om te sporten en te bewegen, ontmoeting en leefbaarheid in wijken en buurten voor alle inwoners. Dit doen we samen met inwoners (kinderen), verenigingen en andere maatschappelijke partners.

5.3 Cultuur

Wat willen we bereiken?

Een bijdrage leveren aan de brede ontwikkeling van de inwoners van Waalre onder andere historisch erfgoed, muziek, literatuur en kunst. Daarbij kijken we vooral naar de eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheid van de inwoners en organisaties om zelf activiteiten te organiseren. De gemeente neemt hierin wel een ondersteunende en stimulerende rol.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Tot en met 2020 is een deel van de middelen voor muziekonderwijs ingezet voor het stimuleren van deelname aan cultuuractiviteiten door kinderen uit minimagezinnen. Bij het nieuwe cultuurbeleid bekijken we hoe we een grotere doelgroep kunnen bereiken met het beschikbare geld voor muzieksubsidies;
- De culturele verenigingen hebben dezelfde financiële ondersteuning gekregen als andere verenigingen. Ook dezelfde ondersteuning in middelen of advies.. Waar dat kan hebben we duidelijke prestatieafspraken gemaakt;
- Het huidige Kunst- en Cultuurbeleid van de gemeente Waalre is opnieuw bekeken. Er is gekeken naar inhoud en het gewenste resultaat.

Jaar 2021

- Kinderen uit minimagezinnen hebben subsidies muziekattractie ontvangen volgens de nieuwe overeenkomst met het Jeugdfonds Cultuur Brabant 2021.
- Organisaties en verenigingen hebben subsidies ontvangen volgens de huidige gemaakte afspraken. Nieuwe prestatieafspraken zijn gemaakt voor een periode van 4 jaar als de huidige afspraken verlopen zijn.
- De subsidies 2020 zijn vastgesteld in 2021 voor organisaties en verenigingen en hierbij is soepel omgegaan vanwege COVID-19 in 2020.
- Culturele verenigingen en inwoners hebben ondersteuning ontvangen via de verenigingscontactfunctionaris in de vorm van materialen en/of advisering.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is een nieuwe overeenkomst voor 2022 met het Jeugdfonds Cultuur Brabant gesloten. Er is geïnvesteerd in extra werving. Er hebben 28 deelnemers gebruik gemaakt van het Jeugdfonds Cultuur (ondanks COVID-19).
- Organisaties en verenigingen hebben de subsidies 2021 ontvangen. Nieuwe prestatieovereenkomsten en subsidieafspraken vanaf 2022 zijn gemaakt voor 16 partijen.
- Subsidies 2020 zijn vastgesteld en we zijn hiermee soepel omgegaan. We hebben het contact hierover met de organisaties die subsidies hebben zo laagdrempelig mogelijk gehouden.
- We hebben een blazersklas georganiseerd op 2 basisscholen in Waalre, OBS Ekenrooi en basisschool De Drijfveer.
- We hebben afspraken gemaakt over cultuuronderwijs volgens Cultuureducatie met Kwaliteit 3 (de Cultuurloper) op 2 basisscholen in Waalre. Zij starten daarmee in 2022.
- In 2021 zijn we gestart met het opzetten van een interactief traject cultuurbeleid voor Waalre.
- Culturele verenigingen en inwoners hebben ondersteuning ontvangen via de verenigingscontactfunctionaris in de vorm van materialen en/of advisering.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Kinderen in Waalre kunnen muzieklessen volgen, ook kinderen uit minimagezinnen. Zij kunnen ook deelnemen aan dans, theater en andere kunstzinnige activiteiten;
- Kinderen op 2 basisscholen in Waalre, OBS Ekenrooi en basisschool De Meent, krijgen goed cultuuronderwijs met de impulsregeling Cultuureducatie met Kwaliteit 3.
- Een cultuurbeleid geeft een kapstok en structuur aan culturele activiteiten in Waalre. Er ontstaat daardoor meer onderlinge samenhang en richting binnen het culturele leven. Het helpt Waalre om cultuur goed neer te zetten, veranderingen te plannen en door te voeren. Dat geeft het culturele leven een duidelijk gezicht.
- In Waalre vinden activiteiten plaats op het gebied van kunst en cultuur. Waaronder ook activiteiten in musea.
- We helpen organisaties met vragen op het gebied van kunst en cultuur, met materialen en advies. En met de invloed van COVID-19 op hun organisatie;
- Waalres Erfgoed bewaart foto's, films en documenten over het verleden van Waalre. Zij brengen als dat lukt jaarlijks een boek uit.

5.6 Media

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek zorgt voor leesbevordering, taalontwikkeling en mediawijsheid bij kinderen op basisscholen en zorgt voor een aanbod voor volwassenen. De lokale omroep (een wettelijke verplichting) houdt Waalrenaren op de hoogte van lokaal nieuws in Waalre en Eindhoven en omgeving.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Er is voor meerdere jaren een subsidiecontract met Bibliotheek Eindhoven gesloten;
- Waalre is voor 5 jaar aangesloten bij Stichting Omroep Eindhoven en Omgeving. Dit past bij wat in 'De Kracht van Waalre' staat: focus op en samenwerken met partners van het stedelijk gebied Eindhoven.

Jaar 2021

- We hebben een nieuw contract voor meerdere jaren opgesteld voor de Bibliotheek. De ingangsdatum is 1 januari 2022.
- We hebben een subsidie aan Stichting Omroep Eindhoven en Omgeving verleend en hebben de subsidie 2020 vastgesteld.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- We hebben een 4-jarige overeenkomst gesloten met bibliotheek Eindhoven vanaf 2022.
- We hebben de subsidie aan Stichting Omroep Eindhoven en Omgeving 2021 verleend en de subsidie 2020 vastgesteld.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Beter leren lezen en schrijven (taalvaardigheid) en omgaan met computers (digivaardigheid) voor inwoners van Waalre. Leesbevordering, taalontwikkeling en mediawijsheid bij kinderen en een aanbod voor volwassenen. De nieuwe missie van de

bibliotheek Eindhoven voor de toekomst luidt: "wij geven de mensen de mogelijkheid zich te ontwikkelen. Zo stimuleren we zelfredzaamheid en zelfontplooiing".

- De lokale omroep informeert inwoners van Waalre over nieuws van Waalre en nieuws over regio Eindhoven. Regio Eindhoven wordt ook over nieuws van Waalre geïnformeerd.

5.7 Openbaar Groen

Wat willen we bereiken?

De groene uitstraling als noodzakelijk en herkenbaar onderdeel van de gemeente Waalre behouden en waar dat kan versterken. Waalre hiermee neerzetten als aantrekkelijke woon-, verblijf- en werkomgeving. Samen met inwoners een volledige aanpak van de openbare ruimte ontwikkelen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het Groenbeleidsplan is geactualiseerd en bestaat uit een aantal modules: Groenvisie/groenstructuur, Groenbeleid/Bomenbeleid en opnieuw beoordelen lijst waardevolle bomen. Biodiversiteit, burgerparticipatie, klimaatverandering en duurzaamheid maken onderdeel uit van dit Groenbeleidsplan.
- Het Openbaar Groen is (waar dat kan) opgeknapt of vervangen als onderdeel van het Integraal Meerjarenplan Openbare Ruimte (groen, wegen, riolering) 2018-2024'.

Jaar 2021

- Zijn samen met inwoners zijn de eerste vervangingen gerealiseerd uit het vervangingsprogramma voor beplantingen en bomen. .
- Is voor het opnieuw inrichten van verschillende projecten zoals het Burgemeester Ossepark en Traverse Zuid het groen opgeknapt.
- Is het voorbereiden van het volledig opnieuw inrichten van groen (in combinatie met wegen en riolering) voor de wijk Voldijn Noord gestart.
- Is voor de gebiedsontwikkeling Waalre op verschillende plaatsen nieuwe natuur gerealiseerd.
- Wordt de natuurontwikkeling Achtereind i.s.m. Brabants Landschap uitgevoerd.
- Is samen met projectontwikkelaars de voorbereiding en/of uitvoering (bouw- en woonrijp maken) van verschillende woningbouwprojecten zoals Heistraat-zuid, Gezondheidscentrum, Willibrordushof, Smaragd, Berkenlaan en plan de Keijzer gestart.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Voor het in delen vervangen van groen en bomen is een volgorde vastgesteld. Het gaat om beplantingen en bomen uit het vervangingsprogramma.. De voorbereiding van de 1^e fase uit dit plan is afgerond en wordt in 2022 uitgevoerd. Hiermee is een begin gemaakt om de achterstanden in het beheer van groen in te halen.
- Het opknappen van groen in de Molenstraat en omliggende straten is afgerond. Ook de nieuwe aanplant van groen en bomen langs de Traverse zuid is in 2021 bijna afgerond. Het opknappen van het groen in het Burgemeester Ossepark wordt later uitgevoerd omdat andere werkzaamheden voorrang kregen.
- Ook de wijkgerichte aanpak van wijk Voldijn-noord wordt later uitgevoerd omdat andere werkzaamheden voorrang kregen.
- De eerste fase van de natuurontwikkeling op het Achtereind is samen met. Brabants Landschap afgerond.

- Voor verschillende bouwprojecten zoals de Berkenlaan, Smaragd, Willibordushof. Gezondheidscentrum, Heistraat-zuid, is samen met de projectontwikkelaars geregeld dat openbaar groen in het gehele bouwproces meegenomen werd.
- Voor het contract Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zijn op verschillende plaatsen het groen en de bomen vervangen.
- Een deel van de bomen in de Blokvenlaan is als gevolg van de kastanjebloedingsziekte vervangen.
- Er is gestart met de vervanging van de herplant in de Elshouter. Deze beplanting moest vervangen worden als gevolg van ernstige aantasting door taxuskever.
- Voor het vergroten van de biodiversiteit zijn de bermen langs de Molenstraat en de Ansbalduslaan omgevormd naar kruidenrijke/bloemrijke bermen. We verwachten dat het omvormen van deze bermen een positief effect heeft op de ontwikkeling van de eikenprocessierups. In 2022 wordt dit opgenomen in het bermbeheer.
- Ondanks dat het boombeheer volledig op niveau is, zijn er in 2021 veel meldingen binnengekomen dat inwoners overlast hebben van het snoeien. De oorzaak is hiervan is dat in het verleden bomen op verkeerde plaatsen geplant zijn. Veel bomen zorgen daarnaast voor extra wortelopdruk bij trottoirs en ingroei bij riolering. Doordat bomen groeien, nemen deze problemen jaarlijks toe.

Het bosbeheer is uitbesteed aan Bosgroep Zuid-Nederland. Samen met de Bosgroep en het IVN werkt de gemeente om invulling te geven aan het beheer van de bossen, vennen en heide in het buitengebied. En daarnaast werken we met het IVN samen in projecten zoals de realisatie van de Heidecorridor.

Wat is de impact voor onze inwoners?

De groene uitstraling als noodzakelijk en herkenbaar onderdeel van de gemeente Waalre zal behouden blijven en waar dat mogelijk is worden versterkt. Waalre blijft zich hiermee neerzetten als aantrekkelijke woon-, verblijf- en werkomgeving.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten sport, cultuur en educatie				
5.1 Sportbeleid en activering	52	39	79	78
5.2 Sportaccommodaties	718	851	910	993
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41	41	63	59
5.5 Cultureel erfgoed	32	15	22	8
5.6 Media	295	299	303	301
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.622	1.654	1.603	1.680
Totaal lasten sport, cultuur en educatie	2.760	2.899	2.980	3.119
Baten sport, cultuur en educatie				
5.1 Sportbeleid en activering	64	72	85	70
5.2 Sportaccommodaties	171	221	585	688
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	17	17
5.5 Cultureel erfgoed	-	-		
5.6 Media	-	-		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	35	46	46	54
Totaal baten sport, cultuur en educatie	270	339	733	829
saldo sport, cultuur en educatie	2.490	2.560	2.247	2.290

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

5.1 Sportbeleid en activering (nadeel 14.000)

- In 2021 hebben we minder ontvangen aan specifieke uitkering stimulering sport dan geraamd. Een nadeel van 15.000

5.2 sportaccommodaties (voordeel 20.000)

- In 2021 hebben we minder uitgegeven aan energiekosten voor de sporthallen Hazzo en Pracht dan vooraf geraamd. Dit heeft o.a. te maken met de sluiting van de sportaccommodaties door de COVID-19 pandemie. Een voordeel van 5.000
- Het budget voor onderhoud voor alle sporthallen is niet volledig benut. Een voordeel van 7.000
- In 2021 hebben we minder uitgegeven aan groen onderhoud op buitensportaccommodatie Aalst dan vooraf geraamd. Dit komt doordat een nieuwe aannemer de werkzaamheden pas vanaf april 2021 heeft kunnen uitvoeren en de velden door de COVID-19 pandemie minder zwaar belast zijn. Een voordeel van 10.000
- In 2021 is het budget voor onderhoud gebouwen op buitensportaccommodatie Aalst niet volledig benut. Een voordeel van 2.000
- In 2021 hebben we meer uitgegeven aan onderhoud groen op buitensportaccommodatie Waalre dan geraamd. Dit is veroorzaakt doordat we in de 6^e turap een deel van het budget hebben afgeraamd ten gunste van de aanschaf van ledverlichting op sportpark Waalre. Achteraf gezien is het budget net te krap gebleken. Een nadeel van 3.000
- In 2021 hebben we meer uitgegeven aan onderzoek + plaatsen ledverlichting op buitensportaccommodatie Waalre dan vooraf geraamd. Een nadeel van 3.000

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (voordeel 4.000)

- In 2021 hebben we de post diversen binnen muzikale vorming niet gebruikt. Een voordeel van 4.000.

5.5 Cultureel erfgoed (voordeel 14.000)

- In 2021 hebben we minder uitgegeven aan de pomp op de markt in Waalre en de fontein op den hof dan geraamd. Een voordeel van 7.000
- In 2021 hebben we minder uitgegeven aan monumenten en de monumentencommissie dan geraamd. Een voordeel van 7.000

5.6 Media (voordeel 2.000)

- Geen verschil van betekenis

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (nadeel 69.000)

- In 2021 zijn de salariskosten flink hoger dan begroot doordat 3 medewerkers ten laste van deze post worden gebracht i.p.v. 2 medewerkers voorgaande jaren. 1 medewerker wordt deels gedetacheerd tegen kostprijs aan een stichting. Totaal levert dit een nadeel op voor 2021 van 60.000
- In 2021 zijn de kosten voor onderhoud plantsoenen en laanbomen flink hoger dan vooraf geraamd. Dit betreft zowel de kosten voor beheer en onderhoud, aankoop van beplanting en meststoffen als kosten voor reconstructie van plantsoenen. De reden hiervoor is dat we in 2021 meer kosten hebben gemaakt voor het extra en leveren, aanbrengen en nazorg van bomen die als gevolg van een ziekte zoals kastanjbloedingsziekte of (storm)schade zijn vervangen en een prijsstijging van 15 % hebben gehad voor (plant)materiaal.

Daarnaast hebben we een digitaal dashboard geïmplementeerd voor het efficiënter afhandelen van meldingen en vergroten van de burgers tevredenheid. Samengevat een nadeel van 40.000.

- In 2021 is het budget voor onderhoud en beheer van speeltuinen niet volledig benut. De reguliere onderhoudswerkzaamheden en checks door Ergon zijn wel uitgevoerd, maar de vervanging heeft vertraging opgelopen door personele capaciteit. Een voordeel van 34.000

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (CMD/ Plusteam)

Wat willen we bereiken?

Een laagdrempelige voorziening voor alle vragen over zorg en welzijn zoals de Wmo, jeugd en gezin, leerplicht, minimaregelingen, werk en inkomen, schuldhulpverlening en mantelzorg.

Er wordt uitgegaan van een totale aanpak waarbij voorkomen belangrijk is. Er is één contactpersoon per gezin of alleenstaande. Er wordt nadrukkelijk gekeken naar de zelfredzaamheid, wat iemand zelf kan en waar hulp/ondersteuning bij nodig is.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het Centrum Maatschappelijke Dienstverlening (CMD) is doorontwikkeld met als doel de kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoner in het hele sociale domein te versterken.
- Alle individuele jeugdhulpcliënten uit de gemeente Waalre en hun gezinnen zijn bekend en hebben een vaste coach uit het CMD of PlusTeam.
- Er wordt uitgegaan van "één gezin, één plan, één coördinator".
- Ondersteuning door software en alle bijbehorende onderdelen functioneert goed en geeft ondersteuning aan het CMD en PlusTeam (zodat administratieve lasten verminderen) en geeft informatie voor het management.

Jaar 2021

- De evaluatie van het PlusTeam heeft een duidelijke uitwerking en uitvoering gekregen.
- Een nieuwe manier van burgerparticipatie in het Sociaal Domein is gestart.

Wat is gerealiseerd in 2021?

Er is besloten om door te gaan met de gemeenschappelijk regeling PlusTeam. Er is uitvoering gegeven aan de adviezen in de evaluatie van het PlusTeam:

- Er is gestart met het opnieuw bepalen van de gezamenlijke opdracht van de gemeenten Geldrop-Mierlo en Waalre waarin KPI's worden vastgesteld waarover het PlusTeam periodiek verantwoording aflegt.
- De waakvlamfunctie (in de gaten houden van en tijdig hulp bieden aan kwetsbaren) wordt door beide CMD's uitgevoerd. (ook de indicatiestelling voor beschermd wonen is overgedragen van het PlusTeam naar de CMD's).
- Er is gestart met een nieuwe tekst van de 'gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam PlusTeam'. Hierin zijn de bepalingen over het delen van gegevens bijgewerkt, rekening houdend met de AVG.
- Het maken van regieafspraken in het gedwongen kader en crisissituaties moeten in de praktijk nog verder worden uitgewerkt. Het 'continu leren en verbeteren' moet nog structureel worden gemaakt.
- Er is veel moeite gedaan voor een mediationtraject om de samenwerkingsproblemen tussen het CMD Waalre en het PlusTeam op te lossen. Dit proces is positief en opbouwend verlopen.

- De wijze van burgerparticipatie in het Sociaal Domein is geëvalueerd en er is een start gemaakt met de nieuwe werkwijze. Doel is om te komen tot een opbouwende en toekomstgerichte samenwerking. Hierbij wordt de Participatieraad Sociaal Domein -als belangrijke sparringpartner voor de gemeente Waalre met vele 'voelsprietten' in de gemeenschap- meer vooraf meegenomen bij het maken van beleid. Uitgangspunt is dat we deze rol geven aan één adviesorgaan. Met de Seniorenraad Waalre zijn we in gesprek over hoe we in de toekomst willen samenwerken.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Inwoners kunnen met al hun hulpvragen terecht bij het CMD.
- De toegang tot zorg en ondersteuning voor inwoners is makkelijk bereikbaar, persoonlijk en dichtbij in de eigen gemeente geregeld.
- Door de samenwerking met de partners in de toegang (huisartsen, PlusTeam, onderwijs) kan op tijd kwalitatief goede zorg gegeven worden.

Wijkcentra

Wat willen we bereiken?

Inwoners de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan en/of gebruik te maken van cultureel maatschappelijke activiteiten, wijkzorg en activiteiten buiten de wijk. We bieden levensloopbestendige wijken en buurten. Wij beschermen de mogelijkheid dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten in elke wijk voor nu en later.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018 – 2022

- Accommodaties zijn multifunctioneel ingezet;
- De (zorg)activiteiten in de wijkcentra zijn doorontwikkeld volgens zorgcontracten;
- Wijken en buurten zijn levensloopbestendig. De voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar;
- De sociaal culturele activiteiten zijn gesubsidieerd volgens het geldende subsidiebeleid voor deze periode.
- Heldere visie op de mate van privatisering van gemeentelijk vastgoed. We organiseren hier voor een raads-brede discussie rondom de gemeenschapshuizen en sportaccommodaties.
- Verdere ontwikkeling van Het Huis van Waalre als ontmoetingsplek.

Jaar 2021

- Er is een samenwerking geregeld tussen de Prachtdag en Neffe de Kerk
- De nieuwe ontmoetingsplek 't Hazzo is klaar.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- 't Hazzo is, voor zover mogelijk door COVID-19, onder andere door het KBO voor veel verschillende functies gebruikt. Er zijn voorzieningen gemaakt om de zaal nog multifunctioneler te kunnen gebruiken;
- De multifunctionele (sport)accommodatie 't Hazzo is omgebouwd naar een duurzame accommodatie voor sport en ontmoeten;
- Sporthal De Pracht is algemeen gebruikt voor Waalres jeugd- en jongerenwerk.

- Sociaal culturele activiteiten zijn gesubsidieerd voor zover deze konden plaatsvinden in verband met COVID-19. De vaststelling van de subsidies heeft grotendeels nog niet plaatsgevonden, want dit vindt plaats zoals gewoonlijk in 2022.
- Het Huis van Waalre heeft ondanks COVID-19 zoveel mogelijk activiteiten aangeboden. In 2021 zijn er ook nieuwe activiteiten aangeboden, zoals voorlezen en knutselen op zaterdag.
- Er is regelmatig contact en afstemming tussen De Prachtdag en Neffe de Kerk geweest.
- De overeenkomst voor De Prachtdagen en Het Toverstokje is vernieuwd voor 2022 en 2023.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- De ontmoetingsruimten hebben een belangrijke maatschappelijke functie; inwoners kunnen hier terecht voor ontmoeting; meedoen; ontwikkeling en zelf iets organiseren. Hierdoor is er minder eenzaamheid en meer gezondheid.

6.3 Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Het garanderen van een bestaansminimum voor inwoners, die geheel of gedeeltelijk niet zelfstandig de noodzakelijke kosten van levensonderhoud kunnen betalen.
- Inwoners die kunnen werken de noodzakelijke ondersteuning (loonkostensubsidie, werkplekaanpassing en begeleiding) bieden zodat zij in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen (Participatiewet).

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018 -2022

- Uitvoeren van de Participatiewet (bijstandsuitkeringen) en de regelingen Ioaw, Ioaz, Bbz;
- Totale aanpak bij personen en gezinnen met vraagstukken op het gebied van het sociale domein;
- Doorlopende bestandsanalyse met als doel arbeid mogelijk te maken.

Jaar 2021

- De nieuwe Wet Inburgering is ingevoerd per 1 juli 2021 waarbij regionaal wordt samengewerkt voor de inkoop van scholing.
- Nieuwe samenwerkafspraken zijn gemaakt met gemeente Veldhoven voor de uitvoer van nieuwe Wet Inburgering.
- De Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (Tozo) is uitgevoerd door de gemeente Veldhoven.
- Door COVID-19 zijn er meer aanvragen voor een uitkering toegekend.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Op peildatum 31 december 2021 hebben 180 inwoners een bijstandsuitkering vanuit de Participatiewet gekregen.
- Op peildatum 31 december 2021 hebben 14 inwoners een uitkering vanuit de IOAW/IOAZ gekregen.

- Op peildatum 31 december 2021 hebben 20 inwoners loonkostensubsidie gekregen.
- Door de Rekenkamercommissie is een onderzoek gedaan naar het beleid en de uitvoering van de Participatiewet. Er is een rapport met resultaten en aanbevelingen verschenen waaraan de betrokken uitvoerende- en beleidsmedewerkers hebben meegewerkt.
- Op peildatum 31 januari 2021 hebben 83 zelfstandig ondernemers een Tozo-uitkering gekregen. Daarna is een dalende lijn te zien waardoor op peildatum 30 september 2021 17 zelfstandig ondernemers een Tozo uitkering hebben gekregen. (TOZO: Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers).
- In 2021 hebben 8 inwoners een Tonk-uitkering gekregen (TONK: Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten).
- In 2021 hebben zelfstandig ondernemers met een Tozo-uitkering gratis mondkapjes gekregen.
- In 2021 heeft de Voedselbank de rol van verdeelpunt voor mondkapjes gehad voor inwoners van de gemeente Waalre. De gemeente heeft deze mondkapjes betaald. Maatschappelijke partners zoals het Diaconaal Noodfonds Waalre, Steunpunt Vluchtelingen Waalre en Stichting Leergeld zijn hierover door de gemeente geïnformeerd en bij betrokken.
- Er is in samenwerking met de gemeente Veldhoven een klantmanager Inburgering aangenomen voor de nieuwe Wet inburgering. De nieuwe Wet inburgering treedt per 1 januari 2022 in werking.
- Met de taalscholen voor de Onderwijsroute en de B1-route zijn contracten afgesloten als voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering.
- Er is gestart met het afsluiten van een contract met een taalschool voor de Z-route voor de nieuwe Wet inburgering.
- Er is een werkgroep opgestart met vrijwilligers van Stichting Vluchtelingenwerk Waalre, gemeente Waalre en gemeente Veldhoven om de nieuwe Wet inburgering in Waalre in te voeren.
- De samenwerking over inburgering met gemeente Veldhoven is officieel gemaakt. Dit is gedaan door een addendum toe te voegen aan de bestaande samenwerkingsovereenkomsten.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Door de totale ondersteuning van het CMD kunnen inwoners met diverse beperkingen/problemen ondersteund worden om mee te kunnen doen binnen de verschillende leefgebieden.

6.3.1 Minimabeleid

Wat willen we bereiken?

- Het minimabeleid heeft als belangrijkste punt het bestrijden van armoede. Voorop staat participatie in de samenleving en verhoging van de zelfredzaamheid van de inwoner. Er is extra aandacht voor de kwetsbare volwassenen en kinderen in de gemeente die minder goed voor zichzelf kunnen zorgen;
- Speciale aandacht voor doelgroepen die door stapeling van kortingen op toelagen en verhoging van kosten in de problemen komen;
- Bestrijding van armoede en de uitvoering van het minimabeleid en inkomensondersteuning door het Centrum voor Maatschappelijke Deelname (CMD);
- Het CMD werkt vanuit een totale benadering en neemt bij armoedebestrijding en uitvoering van het minimabeleid de versterking vanuit de drie onderdelen mee (Wmo/ Jeugdwet/ Participatiewet);

- Pro actieve schulddienstverlening met aandacht voor het voorkomen daarvan;
- Inzetten op schuldsituaties voorkomen door "vroegsignalering" en een bijdrage leveren aan het Netwerk Waalre Schuldenvrij (burgerinitiatief);
- Doelgerichte inzet "Klijnsma middelen" ter bestrijding van armoede onder kinderen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De totale aanpak verbeteren door ontwikkeling van het CMD aan te moedigen;
- Het aanbieden van individuele Bijzondere bijstand;
- Het aanbieden van een individuele inkomenstoelage;
- Ondersteuning van minima door aanvullende regelingen zoals de "Meedoen bijdrage", deelname aan het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds, korting op de premie van de ziektekostenverzekering en faciliteren van Stichting Leergeld;
- Uitvoering van schulddienstverlening door het lokale CMD;
- Inzetten "Vroeg signalering" en samenwerking met Burgerschuldhelp Waalre in het voorkomen van schuldsituaties.

Jaar 2021

- De verwachte toename van het gebruik van minimaregelingen wordt goed uitgevoerd waarbij niemand wordt uitgesloten en de omstandigheden van de individuele inwoners leidend zijn, gewerkt vanuit de bedoeling.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Bijzondere bijstand (bijv. voor medische kosten) is gegeven aan 143 inwoners.
- Meedoen-bijdrage is gegeven aan 295 inwoners.
- Fashion cheques (Klijnsma-middelen) zijn gegeven aan 120 jongeren (tot en met 18 jaar).
- Speelcadeau (via de Speelgoedbank) is gegeven aan 125 kinderen (tot en met 12 jaar).
- Individuele inkomenstoelage is gegeven aan 112 inwoners.
- De gemeentelijke heffingen zijn kwijtgescholden aan 166 inwoners met een laag inkomen en vermogen.
- Inwoners hebben gebruik kunnen maken van de Mondzorgkaravaan van Dokters van de Wereld. Deze heeft spreekuur gehouden bij de Voedselbank in Waalre. Vanuit het CMD heeft hier aan meegewerkt door het geven van voorlichting over het eventueel vergoeden van tandartskosten en het bieden van bijzondere bijstand.
- Vanwege de wijziging van de Wet op de schuldhulpverlening is vroegsignalering van schulden een wettelijke taak van de gemeente geworden. Met sommige samenwerkingspartners zijn bestaande afspraken aangehouden en met andere samenwerkingspartners zijn afspraken gemaakt. Dit volgens het landelijke convenant Vroegsignalering.
- Voor vroegsignalering is een registratiesysteem aangekocht door de gemeente, ingevoerd en in gebruik genomen. Samenwerkingspartners die zich aangepast hebben aan het landelijke convenant zijn geregistreerd en gesignaleerd in dit systeem. Dit systeem heet RIS.
- Er is een subsidie gegeven aan Stichting Leergeld, de Voedselbank, het Diaconaal Noodfonds.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Door de verschillende vormen van financiële ondersteuning hebben de inwoners met een minimuminkomen de mogelijkheid om mee te doen in Waalre.

6.4 Begeleide participatie

Wat willen we bereiken?

- Doel van de Participatiewet is dat inwoners zeker kunnen zijn van een bestaansminimum door hen een bijstandsuitkering te geven en/of inwoners die kunnen werken, kansen op standaard werk te geven. Aan inwoners met een arbeidsvermogen (kunnen werken) van 0 tot 80% wordt ondersteuning gegeven. De Participatiewet en het gemeentelijke beleid leveren een bijdrage aan het versterken van gelijke kansen voor inwoners met een arbeidsvermogen op de reguliere arbeidsmarkt.
- Zorgen voor het langzaam stopzetten van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) waarvan de toegang vanaf 1 januari 2015 is afgesloten.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De Participatiewet in samenwerking met en door de gemeente Veldhoven wordt uitgevoerd op basis van een samenwerkingsovereenkomst;
- We nemen deel in het "Participatiebedrijf" GRWRE (de gemeenten Eindhoven, Veldhoven, Heeze-Leende en Valkenswaard);
- We participeren in het Regionaal Werkbedrijf Brabant Zuidoost (04werkt);
- Uitvoering en langzaam stopzetten van de Wsw door Ergon als onderdeel van de GRWRE;
- Inwoners worden begeleid naar werk door het aanbieden van participatiemogelijkheden;
- Loonkostensubsidie wordt aangeboden aan inwoners met een beperkte mogelijkheid tot werken (arbeidsvermogen);
- We voldoen aan de wettelijke taakstelling van "beschut werk". Het bieden van een loonkostensubsidie aan inwoners met arbeidsbeperking;
- Werkzoekenden doen onbetaalde maatschappelijk nuttige werkzaamheden naast of in aanvulling op regulier werk (werkzaamheden die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt);
- Een studietoelage wordt aangeboden aan inwoners die studeren en een arbeidshandicap hebben;

Jaar 2021

- Doorgaan met bestaand beleid ondanks de COVID-19 crisis die een grote invloed heeft op de bedrijfsvoering van de GRWRE/Ergon. De bedrijfsvoering wordt aangepast naar de financiële mogelijkheden. Van de deelnemende gemeenten worden extra bijdragen gevraagd en de GRWRE/Ergon zal zoeken naar mogelijkheden en kansen om de bedrijfsvoering onder controle te houden.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het bestaande beleid met en van Ergon is doorgegaan.
- Er is samengewerkt met Iedereen Doet Mee!, de taalschool voor statushouders in Waalre, om statushouders naar betaald werk te begeleiden.
- Er is samengewerkt met Ergon om statushouders naar betaald werk te begeleiden.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt door loonkostensubsidie, extra ontwikkeling en ondersteuning kunnen deelnemen op de arbeidsmarkt.

6.6 Wmo-beleid

Wat willen we bereiken?

Inwoners in staat stellen op een zo volwaardig en gelijkwaardig mogelijke manier deel te nemen aan de samenleving en onderdeel uit te laten maken van die samenleving;

Dit geldt in het bijzonder voor inwoners die wij "kwetsbare burgers" noemen. Hierbij geldt dat de inwoner eerst zelf naar oplossingen binnen het eigen sociale netwerk zoekt. De gemeente kan hierbij ondersteunen en vangt op als er binnen het eigen sociale netwerk geen oplossing kan worden gevonden;

Bieden van een passend zorgaanbod (of ondersteunen bij het vinden van een passend zorgaanbod) voor inwoners die zich met een (hulp)vraag bij de gemeente Waalre melden;

Een goede relatie opbouwen en onderhouden tussen het CMD/PlusTeam, de huisartsen en de wijkverpleegkundigen in Waalre om de processen rondom de zorg van inwoners goed te organiseren en er voor de zorgen dat er korte lijnen zijn tussen de verschillende partijen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Doorontwikkeling Producten en Diensten Catalogus voor WMO en Jeugd (PDC);
- Monitoren van het zorg- en ondersteuningsaanbod voor WMO en Jeugd (PDC) en bijsturen daar waar dit wenselijk is;
- Voorbereiden op de doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- Opstellen plan van aanpak personen met verward gedrag;
- Ontwikkelen beleid voor Wmo toezicht;
- Cliëntervaring meten met behulp van "continu meten".

Jaar 2021

- De PDC is doorontwikkeld en vormt een belangrijk hulpmiddel voor de professionals die op de werkvloer samen met de inwoner (inhoudelijk) de best passende zorg en ondersteuning moeten bepalen;
- Door tarieven transparanter en objectiever te maken heeft de gemeente steeds meer zicht op de uitgaven. Dit in combinatie met gebruik van monitor Sociaal Domein;
- CMD consulenten en PlusTeam medewerkers houden met het monitoren van het zorg- en ondersteuningsaanbod in de gaten of de geboden zorg de best passende zorg is voor de cliënt;
- De Wmo-verordening is bijgewerkt. Er is één totale verordening voor de Wmo en de Jeugdwet ontstaan.
- Het beleid en de werkwijze rondom personen met Verward gedrag en de Wet verplichte GGZ is doorontwikkeld en bijgesteld met ervaringen uit de uitvoeringspraktijk.
- De doordecentralisatie Beschermd wonen is uitgesteld naar 2022. Het regionale plan van aanpak is vertaald naar de lokale situatie. Dit is gebeurd in samenwerking met de regiogemeenten, CMD en het PlusTeam, Veiligheid en Ruimtelijke Ontwikkeling;

- De pilot Wijk GGD is geëvalueerd. De uitkomst van de evaluatie is verder uitgewerkt en inmiddels is de Wijk GGD structureel onderdeel van de inzet vanuit de gemeente Waalre. Dit is gedaan in samenwerking met de gemeente Veldhoven.
- Het beleid voor rechtmatigheids-toezicht binnen de Wmo en de Jeugdwet is opgesteld om rechtmatigheid te controleren en fraude te voorkomen.
- De manier waarop we in onze gemeente dagbesteding voor ouderen aanbieden is geëvalueerd en waar nodig en mogelijk bijgesteld op basis van de behoeften van de doelgroep en hun mantelzorgers.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 hebben de gemeenten van de BOV (Best, Veldhoven), Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel- De Mierden en Oirschot) en Dommelvallei+ (Nuenen, Son en Breugel, Geldrop-Mierlo en Waalre) een nieuwe Producten- en Dienstencatalogus Begeleiding Wmo ontwikkeld. Het doel van deze doorontwikkeling is het verbeteren van kwalitatief goede begeleiding en dagbesteding, het beheersen van kosten en het voldoende beschikbaar zijn van begeleiding en dagbesteding. De keuzevrijheid in de te leveren zorg voor cliënten, wordt hierbij verzekerd.
- In 2021 doorgedaan met het continu meten om de clientervaring te meten. Het meten van de clientervaring gebeurt op het gebied van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. De meting is ieder kwartaal gebeurd.
De Verordening Wmo en Jeugdhulp is doorgevoerd bij het CMD en Plusteam.
- Hiermee is een totale werkwijze 'volgens de bedoeling' ingevoerd, waarbij hulp passend bij vraag van de inwoner centraal staat.
- Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang in werking getreden. De gemeentelijke organisatie neemt de meldingen in ontvangst, verwerkt en zorgt voor een passende uitvoering bij de melding. Met de werkwijze is in 2021 doorgedaan. Er is een meldpunt en er is samengewerkt met het generalisten- en specialisten team van de gemeente Veldhoven. De hoorfunctie (het beantwoorden van vragen) buiten kantooruren is bij Lumens belegd. De samenwerking is in 2021 geëvalueerd en op basis van de ervaringen wordt de werkwijze bijgesteld.
- In 2021 is een regiovisie opgesteld over de doordecentralisatie Beschermd wonen, waarbij individuele gemeenten verantwoordelijk worden voor deze taak. Dit is de basis voor de gezamenlijke afspraken in de regio Eindhoven (15 gemeenten).
- Elke gemeente is verantwoordelijk voor het voorkomen van dakloosheid en de zorg hierna. Begin 2021 heeft de Preventie Alliantie binnen de regio Eindhoven (15 gemeenten) een onderzoek uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen wat er al gedaan wordt aan het voorkomen van dakloosheid en waar nog gaten zitten. Dit onderzoek heeft geleid tot een uitgebreide rapportage, waaruit een regionaal plan van aanpak voor het voorkomen van dakloosheid is ontstaan. Daarin is een gezamenlijk actieplan opgenomen. Met dit plan kan goed aan de doelen worden gewerkt. Door dit plan is ook de samenwerking in de regio verzekerd.
- In samenwerking met de gemeente Veldhoven, zijn de Wijk-GGD'ers binnen onze gemeente actief gebleven. Er is een eindevaluatie van de pilotperiode uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de inzet van de Wijk-GGD'ers zeer succesvol is. De Wijk-GGD'ers worden nu met regelmaat ingezet. Zij zijn verbinder tussen het zorg- en het veiligheidsdomein. De gemeente vindt de inzet van een Wijk-GGD'er belangrijk voor de verbinding tussen zorg en veiligheidspartners. Met als doel, daar waar nodig, op tijd de juiste zorg te bieden aan kwetsbare inwoners.
- In 2020 is gestart met Buurtbemiddeling. Dit heeft bijgedragen aan Zorg en Veiligheid. In nauwe samenwerking met het CMD en de Wijk-GGD'ers kan hiermee het erger worden van problemen tussen burens en buurtbewoners worden voorkomen. In 2021 is daarom met de samenwerking met Lumens en Cordaad doorgedaan. Zij hebben zich in 2021 gericht op het vinden van vrijwilligers in de gemeente Waalre. Dit is gelukt.
In 2021 lag de aandacht op Buurtbemiddeling onder de aandacht brengen bij de inwoners.

Er heeft een artikel in de lokale en regionale krant gestaan en dit is ook gedeeld op de gemeentelijke social media.

- Er is een plan van aanpak opgesteld om een samenhangende aanpak te maken tussen toezicht, fraude(-preventie) en rechtmatigheid. Het plan van aanpak streeft hiermee naar een aanpak waarbij minder incidenteel wordt gehandeld, maar meer planmatig. Het gaat om de Wmo en de Jeugdwet. Dit plan van aanpak moet nog uitgevoerd worden.
- In 2021 is een aanbesteding gedaan voor huishoudelijke hulp. De nieuwe contracten gaan per 1 januari 2022 in.
- In 2021 is een regionale aanbesteding gedaan voor het sociaal medisch advies. De nieuwe contracten gaan per 1 april 2022 in.
- De onafhankelijke cliëntondersteuning van MEE – De Meent Groep, is meer onder de aandacht gebracht bij inwoners. Dit heeft in 2021 gezorgd vooreen stijging van aanvragen voor deze dienstverlening.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- De inwoners die het nodig hebben ontvangen goede zorg van goede kwaliteit zolang zij dat nodig hebben;
- De pilot heeft laten zien dat de inzet van een wijk GGD'er als aanvulling op het werk dat al gedaan wordt voor zorg en veiligheid, een grote waarde heeft.
- Financiële middelen en dus ook gemeenschapsgelden, worden zoals de wet het beschrijft, besteed;
- Inwoners krijgen de mogelijkheid om direct na het contact met de gemeente hun ervaringen met de gemeente te delen.
- Burenruzies worden op een zo vroeg mogelijk moment gesignaleerd. Dit gebeurt in gesprek met het CMD, Veiligheid en Wijk GGD. Dit doen we om de leefbaarheid in het dorp te behouden.
- Gemeente Waalre heeft een overeenkomst gesloten samen met omliggende gemeenten bij de LEVgroep, meldpunt voor discriminatie.

6.7 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat willen we bereiken?

We moedigen deelname aan de maatschappij van Waalrese jeugdigen aan. Belangrijk in ons beleid is dat het eigen sociale netwerk van jeugdigen daarvoor wordt gebruikt. Ook is nodig dat professionals van verschillende beroepen elkaar goed weten te vinden en elkaar niet in de weg lopen. Daarbij geldt als motto: "één gezin, één plan, één aanspreekpunt". We willen ervoor zorgen dat het (passend) onderwijs en de ondersteuning op grond van Wmo en Jeugdwet elkaar helpen. We richten sterk op preventief jeugdbeleid omdat we ervan overtuigd zijn dat ouders en hun kinderen daardoor minder specialistische hulpverlening nodig hebben.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het geven van individuele zorg en hulpmiddelen en overige voorzieningen (waarvoor geen besluit van de gemeente nodig is, maar waarvan inwoners: niet altijd het bestaan kennen). Maatwerk staat hierbij voorop. Continu volgen van de uitvoering van de Jeugdwet;
- Hulpvragen snel herkennen en oplossen door het (preventief) inzetten van de sociale omgeving en ondersteuning vanuit het 'voorliggend veld' (scholen, gemeenschapshuizen, vrijwilligersorganisaties, de jeugdgezondheidszorg, etc);
- We doen mee aan een landelijke pilot vanuit het Ministerie Binnenlandse Zaken. De basis hiervoor is de basisrapportage Sociaal Domein. Deze is vorig jaar door de raads werkgroep

Sociaal Domein aan de raad voorgelegd en zonder verschil van mening vastgesteld. Het uiteindelijke doel van deze pilot is inzicht te krijgen in de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein (welke zorg wordt ingezet, bij welke zorgaanbieders, de kosten, het aantal cliënten, etc). Met dit intensieve traject, met een door de raad vastgestelde basis, krijgen we inzicht in het verloop van de zorg;

- Met deze analyse en met hulp van de monitor Sociaal Domein, het cliëntervaringsonderzoek en de Best Practices beoordelen we onze werkwijze met het CMD en het Plusteam in 2020.

Jaar 2021

- De inzet van 'Maatwerkvoorzieningen 18-' wordt beoordeeld op basis van de (totale) Verordening Jeugd & Wmo 2021. Hiermee is het voor inwoners helder wat de werkwijze van de gemeente Waalre is en wat hun rechten en plichten zijn. De leidende regels zijn niet gewijzigd: Eigen kracht, normaliseren (uitgaan van wat wel goed gaat en niet onnodig diagnosticeren) en het inzetten van hulp en ondersteuning 'zo licht als kan, zo zwaar als moet'. We maken goed duidelijk wat de verantwoordelijkheid is van de gemeente, en wat de verantwoordelijkheid van andere partijen (zoals ouders zelf, het onderwijs of de zorgverzekering) is.
- De gemeente Waalre heeft meegedaan aan de pilot 'casushouder scheiden'. Hierbij is een casushouder van het CMD het aanspreekpunt voor beide ouders en houdt overzicht over alle zaken (zoals huisvesting, financiën, relationele problemen, opvoedsituaties, juridische kwesties, etc). De casushouder verwijst naar de juiste partijen. Dit zorgt ervoor dat scheidingen niet erger worden en dat daarmee schade bij kinderen voorkomen kan worden.
- Binnen het samenwerkingsband 'Een 10 voor de jeugd' worden contractafspraken met jeugdhulpaanbieders gemaakt.
- Binnen het samenwerkingsverband '21 voor de jeugd' worden contractafspraken gemaakt met de Gecertificeerde Instellingen (Jeugdbescherming en Jeugdreclassering), Veilig Thuis, Jeugdzorgplus (binnen het landsdeel Zuid), spoedeisende zorg, het Regionaal Expertiseteam en het Transformatiefonds.
- Op basis van het Beleidsplan Jeugd 2020-2024 zetten we in op vijf thema's die gaan over het welzijn en de gezondheid van de Waalrese jeugd, namelijk:
 1. Gamen
 2. Omgaan met geld
 3. Eenzaamheid
 4. Weerbaarheid, pesten en social media
 5. SeksualiteitDaarnaast zetten we in op drie thema's m.b.t. de ondersteuning aan ouders:
 1. Het voorkomen van (o.a. financiële) overbelasting van ouders
 2. Scheidingsproblematiek
 3. OpvoedondersteuningBij bovenstaande uitvoering van het preventief jeugdbeleid kunnen de COVID-19 maatregelen beperkend werken, doordat bijvoorbeeld er geen externen op de scholen kunnen komen of informatieavonden kunnen worden georganiseerd.
- Er is invulling gegeven aan de uitkomsten van de evaluatie van het preventieve jeugdbeleid met structurele inzet.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er zijn nieuwe afspraken gemaakt met aanbieders die voorliggende voorzieningen aanbieden: Humanitas en Lumens.
- Het aangepaste woonplaatsbeginsel in de Jeugdzorg is correct verwerkt in de administratie van Waalre.

- Het CMD en PlusTeam werken met de verordening Wmo en jeugdhulp en hebben hiermee de werkwijze 'volgens de bedoeling' uitgevoerd: de vraag van de inwoner staat centraal en niet de procedures en regels.
- Het PlusTeam heeft meegedaan aan de pilot 'casushouder scheiden', de beoordeling volgt in 2022.
- Er zijn nieuwe afspraken gemaakt met voorliggende jeugdhulpaanbieders, zoals Humanitas en Lumens om het preventieve aanbod te versterken.
- Er is begonnen met een onderzoek naar het gebruik en de effectiviteit van het preventieve aanbod.
- Er is een peiling gehouden onder jongeren of zij behoefte hebben aan een jongerencentrum.
- Er is een uitvoeringsbesluit Jeugd opgesteld. Naar verwachting wordt deze in 2022 vastgesteld.
- De contractafspraken met jeugdhulpaanbieders zijn in het samenwerkingsverband 'Een 10 voor de Jeugd' afgesloten.
- In juli 2021 is een opnamestop aangekondigd door de Gecertificeerde Instellingen Jeugdbescherming Brabant en William Schrikker Groep. In Waalre heeft de opnamestop geen direct effect gehad op de jeugdigen en opvoeders. Wel hebben het Plusteam en het CMD hogere werkdruk ervaren door de opname stop.
- Het laagdrempelige initiatief van de gemeente Waalre en de bibliotheek Waalre in Gesprek is georganiseerd, consultants van het CMD hebben de informatiebijeenkomsten bijgewoond. De infoavonden hadden de volgende thema's: Pubers en Poen, Positief Opvoeden (NL en EN)
- Er zijn de volgende thema's afgesproken in een contract met de bibliotheek voor Waalre in Gesprek in 2022: Seksualiteit, Weerbaarheid/Pesten en Positief Opvoeden.
- Met het CMD, WMO en Veiligheid is samen besproken wat de mogelijkheden zijn om het CMD te versterken in de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit is gedaan door de zelfscan 'Werken aan Veiligheid voor de lokale (wijk)team in te vullen en de uitkomsten ervan te bekijken. Er is een start gemaakt om de uitkomsten te vertalen naar acties in een verbeterplan.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Kwalitatief goede zorg wordt geleverd waar nodig is;
- Jongeren hebben een plek in Waalre waar ze zichzelf kunnen zijn;
- Jeugdigen in een schadelijke afhankelijkheidsrelatie worden geholpen om veilig en gezond op te groeien.

Wat heeft het gekost? (Bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.250	810	865	804
6.2 Wijkteams	581	570	747	739
6.3 Inkomensregelingen	4.154	4.407	5.403	4.951
6.4 Begeleide participatie	1.322	1.442	1.433	1.436
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	65	45
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.419	2.897	3.365	3.433
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	135	110	115	76
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.725	2.636	3.264	3.575
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	506	500	451	438
Totaal lasten sociaal domein	14.092	13.372	15.708	15.497
Baten sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.370	31	41	23
6.2 Wijkteams	-	-		
6.3 Inkomensregelingen	2.609	3.449	3.988	3.680
6.4 Begeleide participatie	-	3		
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-		
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	74	63	86	89
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-		
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-		
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-		
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-		43
Totaal baten sociaal domein	4.053	3.546	4.115	3.835
saldo sociaal domein	10.039	9.826	11.593	11.662

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel 43.000)

- Minder subsidies verstrekt aan vrijwilligersorganisaties. Door COVID-19 zijn sommige gesubsidieerde activiteiten niet doorgegaan en zijn er organisaties die geld terug hebben gestort op de rekening van de gemeente. Daarnaast is er altijd ruimte met een subsidieplafond om nieuwe pilotsubsidies te verlenen, afhankelijk van initiatieven uit de gemeenschap (voordeel 6.000)
- Minder kosten vrijwilligers (voordeel 2.000)
- Opbrengst deelname Neffe de Kerk (voordeel 2.000)
- Meer onderhoudskosten gemeenschapshuis De Pracht (nadeel 2.000)
- Hogere kosten verzekeringen gemeenschapshuis De Pracht (nadeel 2.000)
- Geraamde baten en lasten van het gemeenschapshuis Het Klooster zijn niet gerealiseerd (per saldo nadeel 3.000)
- Minder kosten jeugd- en jongerenwerk Lumens (voordeel 9.000)
- Minder kosten Sociale kaart. De oplevering van de Sociale kaart is vanwege COVID-19 doorgeschoven naar 2022. In 2021 zijn daarom nog geen licentie-/onderhoudskosten gemaakt (voordeel 5.000)

- Minder kosten mantelzorgwaardering. Er zijn door de zorgaanbieders minder vouchers uitgereikt dan gebruikelijk; vanwege COVID-19 konden zij hun cliënten (en daarmee de mantelzorgers) maar zeer beperkt bezoeken (voordeel 6.000)
- Minder subsidie Seniorenraad (voordeel 2.000)
- Bouw scheidingswand in 't Hazzo i.h.k.v. bestrijding eenzaamheid ouderen vindt plaats in 2022 (voordeel 25.000)
- Minder uitgaven, maar meer uren- interne verrekening met taakveld 7.1 Volksgezondheid - krediet 'Jong leert oud, oud leert jong'. Het project loopt door tot 1 juli 2022 (per saldo nadeel 7.000)

6.2 Wijkteams (voordeel 8.000)

- Extra inzet dagen Bizob ten behoeve van contractmanagement Jeugdhulp (nadeel 56.000)
- Nagekomen afrekening jaarresultaat PlusTeam 2020 (nadeel 25.000)
- Afrekening jaarresultaat PlusTeam 2021. Doordat in het PlusTeam onderbezetting was (personeelstekort als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt) zijn de personeelskosten lager uitgevallen (voordeel 99.000)
- De pilot Buurtbemiddeling in 2020 in samenwerking met Lumens en Cordaad Welzijn is succesvol gebleken, waarna besloten is om de samenwerking voort te zetten. Vanaf 2022 is er structureel budget opgenomen (nadeel 10.000)

6.3 Inkomensregelingen (voordeel 144.000)

- Minder salariskosten, maar meer inhuur personeel (per saldo voordeel 5.000)
- Minder kosten dienstverlening schuldhulp (voordeel 17.000)
- Minder kosten bijstandsuitkeringen (voordeel 52.000)
- Meer inkomsten verhaal bijstandsuitkeringen (voordeel 28.000)
- Meer lasten buiten invorderingstelling (nadeel 16.000)
- Meer lasten verstrekking krediethypotheke (nadeel 10.000)
- Minder cliënten met loonkostensubsidie (voordeel 35.000)
- Inkomsten Rijk oude regeling Bbz tot 2020 (voordeel 2.000)
- Tozo (nadeel 7.000)
- Meer inkomsten verhaal bijzondere bijstand (voordeel 13.000)
- Minder uitkeringen bijzondere bijstand (voordeel 22.000)
- Minder uitkeringen armoedebestrijding kinderen (voordeel 3.000)
- Nog niet uitgegeven ontvangen middelen Rijk m.b.t Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek (voordeel 3.000)
- Minder kwijtscheldingen (voordeel 2.000)
- Meer uitkeringen meedoenbijdrage (nadeel 5.000)

6.4 Begeleide participatie (nadeel 3.000)

- Doorbetaling extra Wsw-middelen 2021 ontvangen in decembercirculaire 2021 (nadeel 27.000)
- Afrekening Wsw 2018 (voordeel 3.000)
- Afrekening beschut werken 2020 (voordeel 6.000)
- Minder kosten participatiebedrijf (voordeel 18.000)
- Meer kosten opleidingstrajecten en jobcoaching (nadeel 3.000)

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO) (nadeel 65.000)

- Meer salariskosten (nadeel 18.000)
- Minder kosten vervoersvoorzieningen (voordeel 1.000)

- Minder kosten woonvoorzieningen. Een deel van de kosten september t/m december 2021 € 5.000 zijn in 2022 verantwoord (voordeel 7.000)
- Meer kosten begeleiding. Er is een toename van het aantal hulpvragen om begeleiding Wmo, vermoedelijk als gevolg van de COVID-19 periode (nadeel 15.000)
- Meer kosten huishoudelijke verzorging. Er is een toename van het aantal hulpvragen van huishoudelijke verzorging. Dit komt o.a. door de invoering van het abonnementstarief. En doordat mensen langer thuis moeten blijven wonen, wat als gevolg heeft dat er meer een beroep wordt gedaan op ondersteuning van de Wmo (nadeel 32.000)
- COVID-19 meerkosten 2020 (nadeel 5.000)
- COVID-19 meerkosten. De middelen ter dekking van deze kosten zijn ontvangen in de decembercirculaire 2021 maar niet begroot (nadeel 18.000)
- Minder kosten Collectief Vraagafhankelijk Vervoer CVV. Als gevolg van de COVID-19 periode waren er diverse reisbeperkingen in de taxibussen. Ook waren er door COVID-19 minder sociale activiteiten en kon er minimaal bezoek worden ontvangen en daardoor zijn er ook minder taxiriten geboekt (voordeel 11.000)
- Minder kosten gehandicapten parkeerplaatsen (voordeel 1.000)
- Meer inkomsten eigen bijdrage (voordeel 3.000)

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (voordeel 39.000)

- Minder salariskosten (voordeel 39.000)

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (nadeel 311.000)

- Minder salariskosten, maar meer inhuur personeel. Wegens uitval en krappe bezetting was het in 2021 noodzakelijk om meer personeel in te huren zodat de wachttijden bij het CMD niet opliepen (per saldo nadeel 18.000)
- Meer kosten jeugdzorg door een aantal kostbare individuele trajecten. Deze zullen ook gevolgen hebben voor de begroting 2023 (nadeel 276.000)
- COVID-19 meerkosten. De middelen ter dekking van deze kosten zijn ontvangen in de decembercirculaire 2021 maar niet begroot (nadeel 17.000)

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (voordeel/nadeel 0)

- Geen uitgaven; ontvangen middelen Rijk voor aanpak dak- en thuisloosheid zijn gereserveerd voor 2022

6.82 Geëscaleerde zorg 18- (voordeel 56.000)

- Ontvangen Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang DUVO middelen van Eindhoven. Regionaal was er budget over voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling van 2020. Omdat deze in 2021 door de regio niet werd ingezet, is er regionaal besloten om éénmalig de overgebleven DUVO-gelden te verdelen over de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant (voordeel 43.000)
- Afrekening Jeugdzorgplus 2021. Maandelijks wordt een voorschot voor gebruik Jeugdzorgplus betaald, ongeacht of er gebruik wordt gemaakt van Jeugdzorgplus. In 2021 bleek dat we minder gebruik hebben gemaakt van Jeugdzorgplus (voordeel 29.000)
- Meer kosten jeugdbescherming en -reclassering. De gemeenten in Brabant zijn akkoord gegaan met het bindend advies van de Jeugdautoriteiten om de tarieven die de Brabantse jeugdzorgregio's hanteren voor de Gecertificeerde Instellingen Jeugdbescherming/Jeugdreclassering (GI) op te hogen tot marktconforme tarieven en deze met terugwerkende kracht opnieuw vast te stellen (nadeel 12.000)

- Meer kosten DVO jeugd 2021. Sinds 2017 is het aantal in te zetten uren niet geactualiseerd. In 2021 zijn de in te zetten uren geactualiseerd voor de komende periode (nadeel 2.000)
- Eindafrekening nacalculatie jeugdbescherming en -reclassering Jeugdbescherming Brabant 2020 (nadeel 2.000)

07 Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

Een Waalrese samenleving die bestaat uit lichamelijk en psychisch zo gezond mogelijke mensen;

- Onze inwoners zijn zich ervan bewust dat ze in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor het op peil houden van hun gezondheid;
- Mensen kunnen achteruitgang van hun gezondheid zelf opvangen omdat ze hun mogelijkheden kennen;
- Mantelzorgondersteuning is op maat;
- Waalre is een dementie-vriendelijke gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Kennis verspreiden over en het aanleren van gezondheidsvaardigheden;
- Uitleg geven van het begrip positieve gezondheid zodat inwoners zich hier bewust van worden. Waarbij meerdere leefgebieden (zoals de kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren, mentaal welbevinden) bijdragen aan zingeving, ook bij (chronische) ziekte.

Jaar 2021

- Het mede door ZonMw gesubsidieerde project *jong leert oud, oud leert jong: met digitale vaardigheden meer in contact met de omgeving is*, in samenwerking met het Summa college, uitgevoerd.
- De lokale coalitie Een tegen Eenzaamheid had aandacht voor bewustwording en het doorbreken van het taboe op eenzaamheid bij ouderen. Het belang van preventieve activiteiten tegen eenzaamheid is onder de aandacht gebracht bij maatschappelijke organisaties.
- Het project Leefsamen (sensoren melden bij rook, paniek, inactiviteit en niet gewenste open ramen en deuren) is beoordeeld.
- De bewustwordingscampagne *Drugs, wat doet het met jou?* is, samen met 38 regiogemeenten, gestart in Noordoost- en Zuidoost Brabant.
- De tussentijdse beoordeling van het LGB 2019-2022 is gepresenteerd aan de gemeenteraad
- Het aantal rookvrije spel- en sportplekken is gestegen.
- Brieven van de gemeente aan de inwoners van Waalre zijn in eenvoudige en heldere taal geschreven, zodat ze ook begrijpelijk zijn voor laaggeletterden.
- Er is in de bibliotheek een Taalpunt voor mensen die moeite hebben met de Nederlandse taal en waar informatie gegeven wordt over taalscholingen.
- Er is een Sociale kaart Waalre beschikbaar.
- Het Netwerk Dementie Vriendelijke Gemeente is actief vanuit het jaarplan 2021.
- Er is een activiteit voor mensen met dementie op jonge leeftijd gestart.
- Er is specifieke informatie over dementie beschikbaar via de Geheugenbieb en de EHBD koffer (Eerste Hulp Bij Dementie).
- Het sociale domein is betrokken bij de omgevingsvisie.

- De Integrale Jeugdgezondheidszorg (IJGZ) 0 tot 18 jaar is ingevoerd met ingang van 1 januari 2021
- De bestaande diensten van Goed voor Mekaar Waalre zijn doorgedaan: online platform, bemiddeling vrijwilligerswerk, hulpdienst voor begeleid vervoer/klussen/boodschappen, adviserend huisbezoek/seniorenvoorlichting, Steunpunt Mantelzorg, Maatjes, Waalre in Beweging, Wandelen in de Wijk en informatie- & adviesfunctie.
- De dienst begeleid vervoer is aangehaakt bij het landelijke project AutoMaatje (afhankelijk van besluitvorming hierover in 2020)
- De functie van Goed voor Mekaar Waalre als dé plek in onze gemeente voor vrijwilligerswerk en informele hulp is vergroot. Dit door onder andere:
 - ✓ uitbouwen van de informatie & adviesfunctie
 - ✓ grotere deskundigheid vrijwilligers
 - ✓ overleg en afspraken met lokale partners
 - ✓ uitvoeren van de Sociale kaart Waalre (nog in ontwikkeling)
 - ✓ diverse promotie- en PR-activiteiten
- Inwoners van 75 jaar en ouder zijn geïnformeerd door ouderenadviseurs over de thema's wonen, welzijn en zorg vanuit de uitgangspunten van Positieve Gezondheid. Het eigen maken en gebruiken van digitale vaardigheden en waarom dat belangrijk is, is onderwerp van gesprek.
- We hebben gezorgd voor toezicht en handhaving van de kinderopvang in Waalre.

Wat is gerealiseerd in 2021?

Ondanks de moeilijkheden die de COVID-19 pandemie en de hierbij horende maatregelen met zich mee hebben gebracht, zijn er veel inwoners bereikt met projecten en vrijwilligerswerk.

- 219 ouderen hebben zich opgegeven voor het project *Jong leert oud, oud leert jong: met digitale vaardigheden meer in contact met de omgeving*. 67 deelnemers zijn in de periode april t/m juni geholpen, grotendeels op afstand vanwege COVID-19 beperkingen. De overige deelnemers hebben ondersteuning gekregen aan huis, in de periode oktober t/m december. De studenten hebben het een leerzame stage gevonden. De deelnemers hebben de ondersteuning positief ervaren. Diverse organisaties tonen belangstelling voor dit concept.
- Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met het netwerk van de lokale coalitie Een tegen Eenzaamheid in Het Huis van Waalre. Van het uitwisselen van ervaringen steekt men veel op. Er is afgestemd voor het programma in de week van Ontmoeting in oktober 2021.
- 115 70-plussers zijn aangesloten bij Leefsamen en hebben de dienst met een abonnement gecontinueerd.
- 279 jongeren tussen de 16 en 27 jaar hebben de vragenlijst over trippen of skippen, als input voor de drugs monitor, ingevuld. Met dit aantal kan een lokaal rapport voor Waalre opgeleverd worden.
- Er is een evaluatie factsheet over het Lokaal Gezondheidsbeleid 2019-2020 beschikbaar.
- De Pilot met het Taalpunt is niet voortgezet. De behoefte aan dit inloopsprekuur was minimaal. Het Taalcafé voldoet wel aan de behoefte. Dit wordt wekelijks druk bezocht.
- De GGD heeft de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor jongeren van 0-18 jaar voor alle 21 gemeenten opgenomen in het gezamenlijk takenpakket.
- Er is een Lokaal Preventieakkoord Gezond Waalre tot stand gekomen waar 25 partners zich aan verbonden hebben.
- We hebben een besluit genomen over de invoering van de digitale sociale kaart (website) en er is een start gemaakt met de uitvoering.
- Het Netwerk Dementie Vriendelijke Gemeente is actief vanuit het jaarplan.
- Er is een activiteit (contactgroep) voor mensen met dementie op jonge leeftijd opgezet.

- Het maandelijkse Alzheimer Café is voortgezet (fysiek en digitaal)
- De EHBD-koffer (Eerste Hulp Bij Dementie) is inmiddels verschillende malen uitgeleend. In samenwerking met de bibliotheek is een start gemaakt met de Geheugenbieb in Het Huis van Waalre.
- De bestaande diensten van Goed voor Mekaar Waalre konden ook met de COVID-19 maatregelen en de lockdown van Het Huis van Waalre doorgaan. Goed voor Mekaar Waalre heeft zich kenbaar gemaakt als dé plek waar mensen terecht kunnen voor praktische hulp/ondersteuning en een luisterend oor, ook voor mantelzorgers.
- Goed voor Mekaar Waalre heeft ruim 570 maal iemand geholpen door bemiddeling van de vrijwillige hulpdienst (begeleid vervoer, boodschappen, klussen en informatie/advies/doorverwijzing). Via de website zijn er daarnaast nog bijna 600 contacten geweest.
- In het kader van de Dag van de Mantelzorg is er voor mantelzorgers een workshop 'Goed voor jezelf zorgen' georganiseerd, met medewerking van schrijfster Maria Grijpma.
- Het aanhaken van de dienst begeleid vervoer bij het landelijke project AutoMaatje is vanwege COVID-19 doorgeschoven naar 2022.
- In het najaar zijn de vrijwillige seniorenvoorlichters bij 80 inwoners van 75 jaar en ouder op huisbezoek geweest. Daarnaast zijn er nog 20 telefonische gesprekken geweest ouderen die vanwege COVID-19 liever geen bezoek ontvingen.
- De geplande scholing 'Signaleren van eenzaamheid' voor de seniorenvoorlichters door de GGD is vanwege COVID-19 doorgeschoven naar 2022.
- In 2021 hebben 218 mantelzorgers de jaarlijkse voucher van de mantelzorgaardering ingewisseld bij de lokale ondernemers. Eind 2021 stonden er 275 mantelzorgers geregistreerd.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Inwoners zijn bewust dat een gezonde leefstijl bijdraagt aan de kwaliteit van leven.
- Inwoners zijn bewust dat iedereen in Waalre mee moet kunnen doen binnen zijn of haar mogelijkheden vanuit de wil om een inclusieve samenleving te zijn.
- Inwoners helpen elkaar en zijn gemotiveerd om vrijwilligerswerk te doen.
- Met een integrale jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 18 jaar blijft alle gezondheidsinformatie bij één organisatie. Daardoor is het niet meer nodig om een dossier over te dragen van jeugdigen en hun ouders. Ouders ervaren minder bureaucratie. Onderwijs en huisartsen kunnen bij één organisatie terecht. De gehele JGZ profiteert van innovatie.
- Kinderopvangcentra hanteren de juiste kwaliteitseisen van de Wet Kinderopvang.

7.2 Riolering

Wat willen we bereiken?

Een goed functionerend rioolstelsel dat zorgt voor bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van (grond)wateroverlast. Daarbij wordt rekening gehouden met wetgeving en beleidsvoornemens op diverse niveaus: Europees (Kaderrichtlijn water), landelijk (Waterwet, bestuursakkoord Water), provinciaal (waterhuishoudingsplan) en waterschap.

Kosten besparen door zo efficiënt mogelijk te werken. Dit betekent onder andere in een vroegtijdig stadium samenwerken zowel intern als met andere gemeenten en het waterschap.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2021 uitvoeren; algemeen rioolbeleid, te nemen maatregelen, kosten voor beheer en onderhoud en tarieven en heffingen om maatregelen te bekostigen.
- De gemeente blijft het afvalwater inzamelen en afvoeren. In die gebieden waar een gescheiden rioolstelsel is of wordt aangelegd, wordt als inwoners dat willen zoveel mogelijk op particulier oppervlak afgekoppeld.
- Werken aan waterbewustzijn (hoe gaan we met water om en waarom is dat belangrijk) van inwoners en klimaat adaptatie (aanpassen aan het klimaat).

Jaar 2021

Uitvoeringsprojecten Openbare ruimte

- De blauwe ader (afvoer hemelwater) van Waalre-Dorp-Zuid is gerealiseerd. Hiermee is invulling gegeven aan de opgave vanuit de hemelwaterstructuurvisie. Binnen het project Traverse is ondergrondse hemelwaterberging gebouwd. Binnen dit project is er extra aandacht besteed aan het afkoppelen van de voorzijde van de woningen. Doordat hier een goede omgevingsmanager aan heeft meegewerkt, zijn vrijwel alle woningen aan de traverse-zuid aan de voorzijde afgekoppeld
- De Michiel de Ruyterstraat is volledig heringericht en voorzien van een gescheiden rioolstelsel waarbij er op een klimaat bestendige manier met hemelwater wordt omgegaan.

Projecten rioolbeheer

- In 2021 is de zogeheten "risicodialoog" (gespreksronde met stakeholders) van de klimaatstresstest uitgevoerd. Hierbij zijn betrokken partijen benaderd om een plan van aanpak voor maatregelen om overlast door extreme regenval tegen te gaan.
- In 2021 is het drukriool dat in de jaren 80 is aangelegd volledig gerenoveerd.
- In 2021 is de aanleg van het grondwatermeetnet van de gemeente Waalre gebouwd en volledig in operationeel beheer.
- In 2021 is het rioolinspectieplan voor de komende jaren opgesteld.

Beleid

- In 2021 is de hemelwaterverordening ingevoerd. Hiermee wordt middels beleid afgedwongen om klimaatbestendig om te gaan met hemelwater.
- In 2021 is er een afkoppelsubsidie ingevoerd waarmee doelmatig afkoppelen binnen de gemeente is gestimuleerd. De totale subsidiepot van €25.000,- is bijna volledig benut.
- Tijdens extreme neerslag zijn er net als in 2020 veel meldingen ontvangen van wateroverlast. Deze meldingen zijn apart bekeken en hierbij is er naar wens van de bewoners een persoonlijk gesprek ingepland. Ook heeft de gemeente de inwoners geadviseerd om maatregelen te nemen op eigen terrein om overlast in de toekomst te beperken.
- In 2021 is door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld om urgente opgaven op het gebied van rioolbeheer en inspecties op te pakken. Dit vormt ook een bouwsteen voor het opstellen van een totaal programma Riool-water-klimaatadaptie waarmee in 2021 is gestart en dat in 2022 aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Wat is gerealiseerd in 2021?

Uitvoeringsprojecten Openbare ruimte

- De blauwe ader van Waalre-dorp is gerealiseerd door binnen het project Traverse-zuid een ondergrondse hemelwaterberging aan te brengen.
- Voorbereiding herinrichting en aanleg gescheiden rioolstelsel Michiel de Ruyterstraat is afgerond en wordt in 2022 uitgevoerd.
- De wateroverlastlocatie aan de Adriaen Poirterslaan is met maatregelen aangepakt. Wateroverlast wordt hierdoor beperkt.

Projecten rioolbeheer

- In 2021 is de zogeheten "risicodialoog"(gespreksronde met stakeholders) de klimaatstresstest uitgevoerd. Dit brengt de risicoplekken bij klimaatverandering (hevige buien, extreme hitte en droogte) in beeld.
- In 2021 is de renovatie van het drukriool dat in de jaren 80 is aangelegd volledig voorbereid. Renovatie zal in 2022 worden uitgevoerd.
- In 2021 is de aanleg van het grondwatermeetnet van de gemeente Waalre gerealiseerd en volledig in operationeel beheer.
- In 2021 is het rioolinspectieplan voor de komende jaren opgesteld. In 2021 is een groot deel van dit inspectieplan ook uitgevoerd.
- In 2021 is een start gemaakt aan het beheer en onderhoudsprogramma van het achterstallige onderhoud aan het riool.
- In 2021 zijn de contracten voor beheer en onderhoud van de riolering zijn aanbesteed.

Beleid

- In 2021 is de hemelwaterverordening opgesteld. Hiermee wordt met beleid afgedwongen om klimaatbestendig om te gaan met hemelwater. Deze verordening zal in 2022 worden vastgesteld.
- In 2021 is de afkoppelsubsidie voor de hele gemeente beschikbaar gesteld, waarmee doelmatig afkoppelen binnen de gemeente is gestimuleerd.
- Er zijn voorbereidingen getroffen m.b.t. het nieuwe programma Water, Riolering en Klimaat als opvolger van het huidige verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Minder wateroverlast bij hevige buien.
- Het voorkomen van verdroging van de tuinen en openbaar groen.
- Actief betrekken van bewoners bij het uitvoeren van watergebonden klimaatmaatregelen.

7.3 Afval

Wat willen we bereiken?

Het verder verduurzamen van de afvalinzameling (service, kosten en milieu) in de hele gemeente gebaseerd op bronscheiding (het scheiden van huishoudelijk afval voordat het wordt ingezameld) en de wensen en inzet van onze inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Uitvoeren van een (technisch) onderzoek naar inzamelvarianten voor verdere verduurzaming van de afvalinzameling (service, kosten, milieu) gebaseerd op bronscheiding.
- Inwoners betrekken bij en enthousiast maken over de verschillende inzamelvarianten door middel van wijkgerichte informatiebijeenkomsten.
- Voorbereiden en uitvoeren van de gewijzigde afvalinzameling in de hele gemeente.

Jaar 2021

- Het draagvlak bij inwoners voor een op bronscheiding gebaseerde afval inzamelvariant is gemeten.
- De gemeenteraad heeft besloten over een nieuw afval inzamelsysteem.
- Er is gestart met de voorbereiding van de aanbesteding van een nieuw inzamelsysteem.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er is navraag gedaan bij inwoners over de verschillende varianten voor diftar (zijnde een gedifferentieerd tarief voor afvalinzameling, afhankelijk van de aangeboden hoeveelheid restafval) en inwoners zijn betrokken bij de besluitvorming hierover.
- De gemeenteraad heeft op 14 december 2021 besloten de afvalinzameling per 1-1-2023 te wijzigen om de doelstelling van 100 kilogram restafval per inwoner per jaar te halen.
- Vrijwilligers hebben zwerfafval geraapt tijdens de World Cleanup Day. De zwerfafvalrapers zijn hiervoor bedankt tijdens een bedankmiddag.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- In de gemeente Waalre is het doel om van 152 kilo restafval per jaar naar de landelijke richtlijn van maximaal 100 kilo per jaar te gaan. Dit krijgen we niet voor elkaar met de huidige manier van afval inzamelen. Om dit voor elkaar te krijgen voert de gemeente een nieuw afvalinzamelsysteem in. Wij vinden het belangrijk dat afval scheiden loont. Inwoners betalen voor het aantal keer dat ze de grijze container aan de straat zetten. Een inwoner die zijn of haar afval goed scheidt betaalt minder dan een inwoner die geen of minder goed afval scheidt. Inwoners krijgen hiermee zelf invloed op wat ze aan afvalstoffenheffing betalen.

7.4 Duurzaamheid en Milieu

Wat willen we bereiken?

- Een bijdrage leveren aan het behalen van de klimaatdoelen van Parijs, binnen de schaal en maat van de gemeente Waalre.
- Voortrekkersrol blijven vervullen in de regio op het gebied van duurzame energie en de zorg voor een beter milieu.
- Bij alle opgaven streven naar een duurzame balans tussen ecologische, economische en sociale doelen.
- De duurzaamheidsambities uit het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 bijwerken en waarmaken.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het huidige duurzaamheidsbeleid wordt versterkt voortgezet.
- Analyse uitvoeren van de huidige en toekomstige energievraag (elektriciteit, warmte en transport) en daar bijhorende uitstoot van CO₂, zowel lokale situatie als op regionaal niveau.
- In beeld brengen van de lokale mogelijkheden voor zonne-energie, windenergie en geothermie en dit gebruiken in ruimtelijk beleid waarin ook de betrokkenheid van inwoners is opgenomen.
- Op basis van energievraag en mogelijkheden duurzame energiebronnen bepalen van het ambitieniveau voor de bestuursperiode 2018-2022.
- Opstellen van een geactualiseerd uitvoeringsprogramma Duurzaamheid met energie- en klimaatmaatregelen, projecten en plannen.
- Realiseren van energieprojecten uit het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.
- Opstellen van een duurzaam warmteplan (aardgasarm) samen met stakeholders, waaronder onze inwoners. Dit moet leiden tot een vastgesteld warmteplan uiterlijk in 2021.
- Starten met het uitvoeren van een warmteplan.
- Opstellen van een klimaatbegroting met bijbehorende klimaatverordening, zodat de energietransitie geborgd wordt met een begrotingscyclus.
- Doorgaan met de projectleiding en uitvoering van het regionale project De Groene Zone tot 2020.
- Uitvoeren van diverse specifieke (lopende) opgaven en meer reguliere taken op het gebied van de (traditionele) thema's bodem, geluid en externe veiligheid.
- Meenemen van duurzaamheid en milieuthema's in de integrale omgevingsvisie.

Jaar 2021

- Een zogeheten "planMER" (onderzoek naar de milieu-effecten) is uitgevoerd naar de zoekgebieden zon- en windenergie in de regio.
- De Regionale Energiestrategie 1.0 is vastgesteld.
- De Transitievisie Warmte is samen met betrokken partijen opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad.
- De regeling Reductie Energiegebruik (koop)woningen (RRE) is voortgezet.
- Duurzaamheid en milieuthema's zijn geborgd in de integrale omgevingsvisie.
- De projectleiding en uitvoering van het regionale zonnepanelenproject De Groene Zone liep door. Binnen het regionale project zijn inmiddels 3.650 installaties geplaatst voor inwoners waarvan 242 in Waalre.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De planMER naar de zoekgebieden zon- en windenergie in de regio (in het kader van de Regionale Energiestrategie) is afgerond.
- De Regionale Energiestrategie 1.0 is door de gemeenteraad vastgesteld.
- De Transitievisie Warmte is samen met stakeholders opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad.
- De energiecampagne met als basis de regeling Reductie Energiegebruik (koop)woningen (RRE) is afgerond.
- De vervolgcampagne Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) is opgestart.
- Duurzaamheid en milieuthema's zijn meegenomen in de integrale omgevingsvisie.
- De projectleiding en uitvoering van het regionale zonnepanelenproject De Groene Zone liep door.

- De voorbereidingen voor het regionale isolatieproject De Groene Zone 2.0 zijn opgestart.
- De campagne duurzaamheid: Natuurlijk Waalre, Wij doen duurzaam is gestart.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- De stakeholders (bedrijven, instellingen en onze inwoners) hebben inzicht in welke concrete maatregelen nodig zijn voor de energietransitie en wat hun rol/bijdrage hierin is. Inwoners, overheid en bedrijven/instellingen zijn zoveel mogelijk samen 'eigenaar' van de energietransitie en van de resultaten die dat oplevert (een duurzame en energiezuinige gebouwde omgeving tegen redelijke kosten).
- Inwoners worden betrokken bij het aardgasvrij maken van hun woningen.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	637	671	741	727
7.2 Riolering	1.442	1.197	1.450	1.323
7.3 Afval	1.444	1.419	1.426	1.417
7.4 Milieubeheer	467	561	683	730
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	94	104	108	111
Totaal lasten volksgezondheid en milieu	4.084	3.952	4.408	4.308
Baten volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	1	-	41	40
7.2 Riolering	1.578	1.597	1.615	1.610
7.3 Afval	1.800	1.581	1.795	1.780
7.4 Milieubeheer	6	21	86	107
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	56	53	45	59
Totaal baten volksgezondheid en milieu	3.441	3.252	3.582	3.596
saldo volksgezondheid en milieu	643	700	826	712

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

7.1 Volksgezondheid (voordeel 13.000)

- Minder salariskosten (voordeel 7.000)
- Toerekening uren – interne verrekening met 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - aan het krediet 'Jong leert oud, oud leert jong' (voordeel 6.000)
- Minder overige uitgaven (voordeel 5.000). Vanwege COVID-19 zijn er minder activiteiten uitgevoerd
- Afrekening 2020 en nacalculatie 2021 jeugdgezondheidszorg (nadeel 5.000)

7.2 Riolering (voordeel 122.000)

- De kosten voor het verhelpen van rioolontstoppingen zijn 19.000 hoger. In 2021 hebben we 25% meer kosten gehad aan rioolontstoppingen. Dit wordt veroorzaakt door extreme prijsstijgingen van PVC en het inlopen van onderhoud wat nog niet was uitgevoerd.
- De opbrengst afvalstoffenheffing is 4.000 lager

- De storting in de voorziening riolering is 144.000 lager dan begroot. (zie ook 0.10 reserves. Storting is reserve riolering 103.000)

7.3 Afval (nadeel 6.000)

- Ophalen huisvuil is 19.000 lager door: hogere opbrengst papier en PMD, hogere kosten uitbesteden en lagere stortkosten
- Daarnaast is er lagere opbrengst afvalstoffenheffing van 24.000

7.4 Milieubeheer (nadeel 26.000)

- Er wordt meer beroep gedaan op advies van de ODZOB voor een bedrag van 28.000
- De kosten van Ergon voor vuilafvoer zijn 23.000 hoger dan begroot
- De saneringskosten van de Broekweg zijn 7.000 lager dan in de 1^e turap was opgenomen
- De kosten voor meetnet luchtkwaliteit vallen 15.000 lager uit dan begroot

7.5 Begraafplaatsen en crematoria (voordeel 11.000)

- De uitgaven voor onderhoud begraafplaats zijn 3.000 hoger
- De begraafplaatsrechten zijn 14.000 hoger dan geraamd hoofdzakelijk als het gevolg van verlengen van grafrechten

8.1 Ruimtelijke ordening

Vitaal Dorpshart Aalst (winkelcentrum Den Hof en omgeving)

Wat willen we bereiken?

Samen met ondernemers (winkeliers en eigenaren) en inwoners zorgen voor een toekomstbestendig en vitaal dorps hart Aalst. We streven naar een compact centrum, goed en logisch bereikbaar voor alle doelgroepen, zichtbaar, een levendig hart waar mensen elkaar graag ontmoeten, van een duurzame en hoge kwaliteit voor zowel het vastgoed als de openbare ruimte. Hierbij is er ook aandacht voor de relaties met andere projecten (b.v. op toeristisch recreatief vlak) en de kansen die deze bieden.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- De gebiedsvisie centrum Aalst-Eindhovenseweg wordt uitgewerkt in een Nota van Uitgangspunten (wat willen we?). Vervolgens wordt binnen de uitgangspunten in deze Nota een aantal uitwerkingsvarianten opgesteld. Hieruit wordt een keuze gemaakt. Voor de gekozen uitwerkingsvariant wordt daarna een realisatiestrategie (hoe gaan we het doen?) opgesteld. Uiteindelijk leidt dit tot de ontwikkeling van diverse locaties en de herinrichting van de openbare ruimte.
- Ondersteuning van de stichting Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) Den Hof bij de uitvoering van haar meerjarig activiteitenplan.

Jaar 2021

- Verder vormgeven van de realisatie van dorps hart Aalst.
- Start met uitvoering van de inrichting van de openbare ruimte nadat het ontwerp hiervoor is vastgesteld (inwoners, ondernemers en eigenaren zijn betrokken).
- Het maken van een beeldkwaliteitsplan voor het dorps hart Aalst om de nieuwe uitstraling van het dorps hart te verbeteren. Hierbij zijn inwoners, ondernemers en eigenaren betrokken.
- Er vindt regelmatig overleg plaats met de stuurgroep Den Hof en het BIZ-bestuur.
- Samen met inwoners, ondernemers en vastgoedeigenaren is het ontwerp voor de nieuwe openbare ruimte in het dorps hart van Aalst opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. De nieuwe openbare ruimte wordt daarna in fases aangelegd.
- De panden in het noordelijk poortgebouw zijn (grotendeels) door de gemeente verworven. De sloop en de aanleg van een plein, aansluitend op herinrichting van dit deel van de Eindhovenseweg kunnen nu gepland worden.
- Het beeldkwaliteitsplan voor het dorps hart Aalst is vastgesteld door de gemeenteraad. Initiatieven voor nieuwbouw of transformatie worden aan dit plan getoetst.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het definitief ontwerp voor de openbare ruimte na een intensief participatieproces met ondernemers en inwoners is op 14 december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Het 'Beeldkwaliteitsplan dorps hart Aalst' is na een participatietraject op 2 maart 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Met de BIZ en ondernemers is periodieke afstemming geweest over de ontwikkeling van het dorps hart.

- Vier van de vijf panden in het noordelijk poortgebouw zijn verworven door de gemeente. De huurders en gebruiker zijn schadeloos gesteld. Leegstand van de panden is voorkomen door tijdelijke invulling van de panden met winkels.
- Er is op meerdere momenten overleg geweest met de eigenaren van leegstaande winkel- en horecapanden. De leegstand in het dorpshart is teruggebracht tot 3 leegstaande panden.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Een aantrekkelijk dorps hart in Aalst, waar je kunt winkelen en elkaar ontmoet en diverse activiteiten door het jaar heen worden georganiseerd.

Implementatie nieuwe Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

De nieuwe Omgevingswet gaat over zo'n 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving (bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur). Als deze nieuwe Omgevingswet over enkele jaren in werking treedt willen we daar klaar voor zijn; zowel voor de organisatie, het beleid, de regels, de processen en de taken en verantwoordelijkheden.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018- 2022

- Aan de hand van het startdocument "Aan de slag met de Omgevingswet in Waalre" en het Stappenplan "Op weg naar de Omgevingswet. Met een stappenplan voor de gemeente Waalre" bereiden we ons de komende jaren gestructureerd en integraal voor op alle veranderingen binnen het ruimtelijk domein die deze nieuwe wet met zich meebrengt.

Jaar 2021

Op basis van de programmatische aanpak samen met de gemeenten Best en Veldhoven:

- Is na een interactief planproces (het intensief betrekken van onze inwoners en stakeholders) de Omgevingsvisie vastgesteld in de gemeenteraad;
- Heeft er een analyse plaatsgevonden naar het huidige beleid en regelgeving in het fysieke domein en is er een initieel Omgevingsplan (tijdelijk) opgeleverd;
- Zijn we voorbereid op de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), zodat per 1 januari 2022 alle processen voor planvorming en vergunningverlening via het DSO kunnen verlopen;
- Zijn de interne werkprocessen voor vergunningverlening aangepast op het DSO;
- Zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met ketenpartners (zoals Omgevingsdienst, Waterschap, Provincie, Veiligheidsregio e.d.).

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 heeft de wetgever de invoering van de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2023. Wij zijn doorgegaan met de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet in 2022 in samenwerking met de gemeenten Best en Veldhoven en in de regionale samenwerking met verbonden partijen.
- Vanuit het project Omgevingsplan is een inventarisatie gemaakt van de verordeningen, is contract met een extern bureau gesloten om het omgevingsplan voor de gemeente Waalre op te stellen, is een plan van aanpak opgesteld voor deze samenwerking en is dit project inmiddels gestart.

- Ter voorbereiding op de invoering van de wet zijn raadssessies gehouden over adviesrecht, participatie en delegatie. Hierover wordt in Q1 2022 besloten door uw raad.
- Na een intensief participatieproces is de 'omgevingsvisie Waalre' op 16 december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Wat is de impact voor onze inwoners?

De Omgevingswet biedt meer ruimte voor ruimtelijke initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen. Voor iedereen wordt het ook inzichtelijker en voorspelbaarder of een ruimtelijk initiatief kans van slagen heeft, doordat de besluitvorming versneld en verbeterd wordt. Tegelijkertijd blijft de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor onze inwoners behouden.

Het aanvragen van een omgevingsvergunning wordt makkelijker door het DSO.

Ontwikkeling Buitengebied

Wat willen we bereiken?

Een bijdrage leveren aan een aantrekkelijk buitengebied voor de eigen inwoners, de regio, en de (agrarische en recreatieve) ondernemers in het gebied met innovatieve gebiedsontwikkeling.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Maatregelen uitvoeren (zoals landschap- en natuurontwikkeling, ontwikkeling landgoederen, ontwikkeling natuurpoort, verdere realisatie Dommelpad) die passen binnen de visies die nu gelden op het buitengebied van Waalre;
- Stimuleren en faciliteren (o.a. procedureel) van particuliere initiatieven die passen in de actuele visies op het buitengebied van Waalre;
- Met onze partners (provincie, Natuurmonumenten, Waterschap) een strategie ontwikkelen hoe de verdere opgave van het NatuurNetwerk Brabant te uit te voeren;
- Verder uitwerken van de studie 'Smart Forest' zoals ontwikkeld door studenten van de Universiteit van Wageningen;

Jaar 2021

- Zijn diverse ruimtelijke procedures afgerond, en opgestart. Dat zijn in ieder geval
 - Het vaststellen van het bestemmingsplan Landgoed Gildebosch door de gemeenteraad;
 - Het opstarten van de ruimtelijke procedure vervangende nieuwbouw hoek Heuvelstraat/Rooisestraat;
 - Het opstarten van de ruimtelijke procedure voor het saneren van autosloperij Mosbroekseweg;
 - Het verlenen van de omgevingsvergunning voor de ontbrekende recreatieve fietspaden in het Dommeldal;
- Zijn diverse projecten echt uitgevoerd. Daartoe behoren in ieder geval
 - Landgoed Achtervoorde;
 - De projecten behorende bij de binnengehaalde regionale subsidie kunst en cultuur (Franse Legerkamp, kunstroute, gedicht, werklandschap)
 - Nieuwe natuur van Brabants Landschap in het Achtereind (ter hoogte van Grevenschuten) inclusief uitkijkheuvel;
 - Landschappelijk herstel Loonderkerkepad.

- Beleidsmatig hebben we;
 - Een uitvoeringsprogramma opgesteld voor het buitengebied van Aalst en omgeving (inclusief ondermeer de aanpak van de problematiek Hutdijk)
 - Samen met onze partners verkend hoe kansrijk het aanvragen van een Europese Interreg subsidie voor het gehele stroomgebied van de Tongelreep is voor de thema's water/natuur/recreatie;
 - Ons pachtbeleid beoordeeld;
 - Ontwikkelingen op het gebied van Stikstof gevolgd en waar nodig actie ondernomen.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Voor het doorlopen van de aangegeven ruimtelijke procedures is in 2021 het volgende uitgevoerd;
 - Is de inrichtingsvisie van Landgoed Gildebosch door de gemeenteraad vastgesteld en is gewerkt aan het opstellen van een ontwerp bestemmingsplan;
 - Is vanwege aangepaste wensen van de nieuwe eigenaar gewerkt aan een nieuwe stedenbouwkundige opzet voor het vervangende nieuwbouwplan hoek Heuvelstraat-Rooisestraat;
 - Is het woningbouwplan op de locatie van de voormalige autosloperij door verkoop van de initiatiefnemer stil komen te liggen. Met de nieuwe eigenaar hebben we gesprekken gevoerd over een nieuw bedrijfsinitiatief;
 - Is gewerkt aan onderliggende rapportages horend bij de omgevingsvergunning van de ontbrekende stukken van het recreatieve fietspad;
 - Is gewerkt aan het opstellen van een voorontwerp bestemmingsplan voor een agroforestry (boslandbouw) in combinatie met zorginitiatief aan de Achtereindsestraat 4a;
 - Is de bestemmingsplanprocedure van Landgoed Achtervoorde volledig doorlopen.
- Voor wat betreft de aangegeven realisatie van fysieke projecten;
 - Is de aanplant van landgoed Gildebosch uitgesteld naar voorjaar 2022 i.v.m het niet tijdig kunnen doorlopen van de benodigde omgevingsvergunningprocedure;
 - Is de nieuwe natuur op het Achtereind gerealiseerd;
 - Is circa 2 Ha landbouwgrond gelegen binnen de grenzen van het natuurnetwerk in het Achtereind aangekocht met als doel deze later om te vormen naar natuur;
 - Is een voedselbos aan de Heikant gerealiseerd;
 - Is de planvorming van de binnengehaalde kunst en cultuursubsidie opgestart.
- Voor wat betreft de beleidsmatige gestelde doelen;
 - Is het ontwikkelperspectief Buitengebied Aalst participatief opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad;
 - Met behulp van participatie is een concept versie van het uitvoeringsprogramma van het ontwikkelperspectief Buitengebied Aalst opgesteld;
 - Is landgoederenbeleid opgesteld en in procedure gebracht. De procedure hiervoor loopt overigens nog door in 2022;
 - Hebben we meegedaan aan verschillende regionale samenwerkingsverbanden waaronder de Gebiedsgerichte aanpak stikstof;
 - Is er onvoldoende tijd geweest om het proces tot actualisatie van het pachtbeleid op te pakken. Het blijft een ambitie om dit wel te doen.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Het buitengebied van de gemeente Waalre is door de aanleg van nieuwe natuur aantrekkelijker geworden. Niet alleen zijn de natuur- en landschapswaarden toegenomen, ook is de beleving verbeterd. Te voet en per fiets is de natuurcompensatie Waalre Noord met zijn Schotse Hooglanders uitstekend te beleven. Verder brengt het voedselbos de voedselvoorziening dicht bij de mensen en zijn de initiatiefnemers van plan ongeveer de helft van de opbrengst te doneren aan de voedselbank Waalre.

Dommeldal de Hogt

Wat willen we bereiken?

Een bijdrage leveren aan een aantrekkelijk gebied voor inwoners, ondernemers en recreanten. Hierbij voldoen aan de doelstellingen van het Rijk en de provincie op het gebied van natuur zoals het vergroten van biodiversiteit en maken van ecologische verbindingen.

In dit project werkt de gemeente Waalre intensief samen met de gemeente Veldhoven en Eindhoven die op dezelfde manier een deel van hun buitengebied ontwikkelen. Dit is niet alleen een impuls voor Waalre, maar voor de hele regio.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

Op basis van een samenwerkingsovereenkomst met Eindhoven en Veldhoven wordt gewerkt aan het ontwikkelen van het buitengebied. Dit doen we door kavelruil en het beschikbaar stellen van de daarvoor bedoelde gronden voor natuurcompensatie, landschaps- en natuurontwikkeling. Hierdoor verbeterd de toeristische kant van de gemeente. Dit komt ook door de aanleg van het Dommelpad. Dit is een fiets- en wandel verbinding met Veldhoven en andere wandel- en fietspaden.

Jaar 2021

- Zijn verschillende projecten echt uitgevoerd. Dat zijn in ieder geval;
 - Fietsoversteek OLV Dijk 49;
 - Fietsoversteek Burgemeester Mollaan ter hoogte van fietspad Oude Spoorbaantracé;
 - Een nieuw wandelverbinding Waalre-Dorp – buitengebied ter hoogte van de Rooisestraat;
 - Hebben enkele bermen, onder meer langs de Dreefstraat en Loondermolenweg een meerjarig bloemrijk mengsel gekregen ter verbetering van landschap en biodiversiteit
- Is er een besluit genomen over het afsluiten van de zandwegen rond het Gat van Waalre voor gemotoriseerd verkeer;
- Wordt samen met onze partners (Waterschap de Dommel, Provincie, Natuurmonumenten en ZLTO) gewerkt aan de volgende fase van het NatuurNetwerk Realisatie. Waar mogelijk zijn met het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet grondaankopen gedaan.

Wat is gerealiseerd in 2021?

Voor wat betreft de gebiedsontwikkeling Dommeldal de Hogt;

- Is de fietsoversteek OLV Dijk 49 gemaakt;
- Is de fietsoversteek Burgemeester Mollaan gemaakt;
- Is met de omgeving gesproken over een nieuwe wandelverbinding ten westen van Waalre Dorp;

- Is een plantplan opgesteld, aanbesteding doorlopen én bestelling geplaatst van de planten voor de aan te leggen bermen. Aanplant volgt in voorjaar 2022;
- Is de aanleg van de heidecorridor Waalre Noord afgerond;
- Is de vergunningverlening én aanbesteding van het nieuwe natuurwerk in de Klotputten doorlopen;
- Is de planuitwerking voor de omvorming van diverse agrarische percelen naar natuur in eigendom van Natuurmonumenten verder gegaan;
- Is samen met partners van de gemeente een grondplan opgesteld hoe het overgebleven Natuurnetwerk te bouwen;
- Is gewerkt aan een kleine gemeentelijke grondaankoop nabij verkeersknooppunt de Hogt voor natuuraanleg;
- Is in samenspraak met een projectontwikkelaar en de ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte gewerkt aan het plan Waalre Noord Fase 3 en de kansen die dit biedt voor het verdere buitengebied i.v.m. af te nemen aanvullende natuur- en landbouw gronden;
- Is er onvoldoende tijd geweest om met het project afsluiting zandwegen te starten waarbij betrokken partijen mogen met participatie worden betrokken. De afsluiting blijft wel een ambitie.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Onze inwoner profiteert van deze veelal groene ontwikkelingen. Het buitengebied wordt aantrekkelijker voor recreatie en natuurbeleving. Omdat deze op korte afstand van de bebouwde kom liggen, kunnen veel inwoners dit beleven.

Centrumontwikkeling Waalre-dorp

Wat willen we bereiken?

We willen het centrum levendiger maken, het winkelcentrum versterken, de ruimtelijke kwaliteit van het gebied vergroten en ruimte bieden aan evenementen en nieuwe initiatieven (onder meer op het gebied van recreatie en toerisme).

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- We blijven, mede op basis van de notities "Waalre natuurlijk bijzonder" en "Samen aan de slag" verdere invulling geven aan de centrumontwikkeling.
- Particuliere initiatieven die passen binnen de uitgangspunten van de Centrumvisie Waalre-dorp worden gestimuleerd en ondersteund. Denk hierbij aan hoogwaardige horeca, cultuur en evenementen, detailhandel speciaalzaken, etc.;
- Ruimtelijke kaders opstellen voor de toekomstige invulling van de locaties van het voormalig tankstation aan de Willibrorduslaan op de kop van winkelcentrum De Bus en driehoek Willibrorduslaan-Blokvenlaan-Wollenbergstraat;

Jaar 2021

- (Ruimtelijke) Initiatieven die bijdragen aan de versterking en het levendiger maken van het centrum van Waalre-dorp zijn gestimuleerd en gefaciliteerd;
- Voor de toekomstige invulling van de 'Driehoek' (Willibrorduslaan-Blokvenlaan-Wollenbergstraat) zijn ruimtelijke kaders vastgesteld.
- Start bouw van een gezondheidscentrum voor Waalre-dorp op een locatie naast sporthal Hoeveland, in de nabijheid van het centrum.

- Maken van een beeldkwaliteitsplan voor het centrum Waalre om de uitstraling van het dorpshart te versterken en te behouden. Hierbij zijn inwoners, ondernemers en eigenaren betrokken.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Door COVID-19 konden veel initiatieven en evenementen niet doorgaan.
- Voor de toekomstige invulling van de 'Driehoek' (Willibrorduslaan-Blokvenlaan-Wollenbergstraat) zijn ruimtelijke kaders vastgesteld. In 2022 wordt dit verder ingevuld.
- Gezondheidscentrum de Hoed wordt gebouwd en begin 2022 opgeleverd.
- Het beeldkwaliteitplan centrum Waalre-dorp is vastgesteld.
- Woningbouwplan Willibrordushof is opgeleverd.
- Het bestemmingsplan Bergstaete aan de Bergstraat 23 is vastgesteld en de bedrijfslocatie is gesaneerd.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Het centrum van Waalre-dorp wordt verder ontwikkeld als gezellig dorpshart dat ruimte biedt voor verschillende functies voor de inwoners van Waalre en bezoekers van buiten. De Markt is hierin een centrale plaats met haar groene ruimte, horecavoorzieningen en evenementen.

Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving

Wat willen we bereiken?

Een integrale herontwikkeling (wonen, sporten, ontmoeten) van de omgeving van sporthal 't Hazzo op basis van de in april 2017 vastgestelde visie voor dit gebied.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Realiseren van de sloop van het gemeenschapshuis en de bouw van een nieuwe kantine/ontmoetingsruimte;
- Het uitwerken van de stedenbouwkundige plannen en een bestemmingsplan voor de herontwikkeling van het gemeentelijk deel van het gebied;
- Samen met de eigenaren en/of ontwikkelende partijen in het overige gebied waarover de gebiedsvisie gaat, komen we tot afspraken voor de invulling van het gebied. Een uitgewerkt stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan en verdere details hiervan in een bestemmingsplan.

Jaar 2021

- De nieuwe kantine / ontmoetingsruimte en de ombouw van 't Hazzo tot een duurzame accommodatie voor sport en ontmoeten is gemaakt
- De bouw van de sociale huurappartementen ten westen van 't Hazzo is gestart.
- Ervan uit gaande dat overeenstemming is bereikt tussen partijen is de ruimtelijke procedure gestart voor ontwikkeling van grondgebonden woningbouw op particuliere gronden ten zuiden van 't Hazzo;
- Het woningbouwproject "De Keizer" bij de hoek Gestelsestraat-Prunellalaan is gestart;
- Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de locatie Ligtfoot, op de hoek van de Gestelsestraat en Akkerstraat, in de vorm van woningbouw is vastgesteld;
- Er is besluitvorming over eventuele herinrichting van de Gestelsestraat geweest en voorbereiding en uitvoering ervan is in gang gezet.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De nieuwe kantine / ontmoetingsruimte en de ombouw van 't Hazzo tot een duurzame accommodatie voor sport en ontmoeten is in aanbouw.
- De bouw van de sociale huurappartementen ten westen van 't Hazzo is gestart.
- Er is een principe overeenstemming bereikt met eigenaren en beoogd ontwikkelaar van de gronden ten zuiden van 't Hazzo. Het bouwplan voor deze locatie is gewijzigd naar circa 16 appartementen en het gesprek met de omgeving hierover is gestart.
- Het woningbouwproject "De Keizer" bij de hoek Gestelsestraat-Prunellalaan is rondom de jaarwisseling opgeleverd;
- Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de locatie Ligtfoot, op de hoek van de Gestelsestraat en Akkerstraat, in de vorm van woningbouw is vastgesteld. De omgevingsvergunning voor de bouw is onherroepelijk (niet omkeerbaar) geworden.
- Het gesprek herinrichting van de Gestelsestraat heeft plaatsgevonden en heeft geresulteerd in een afgerond ontwerp. Het wordt later uitgevoerd samen met de afronding van de woningbouw in dit gebied en herinrichting Eindhovenseweg.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- In goed overleg en afstemming met omwonenden en andere inwoners is het voormalig gemeenschapshuis 't Hazzo omgevormd tot een duurzame accommodatie. Hier kunnen de inwoners elkaar in een duurzaam gebouw, gelegen in een groene omgeving ontmoeten. Het rommelig ogende, gemengde gebied wordt in de lijn van de gebiedsvisie omgevormd tot een groen en aantrekkelijk woongebied.
- De verschillende woningbouwprojecten in de directe omgeving van 't Hazzo bieden ruimte aan 75 tot 100 woningen in verschillende categorieën en voor diverse doelgroepen.

8.3 Wonen en Bouwen

Wonen

Wat willen we bereiken?

Waalre heeft de ambitie om de meest aantrekkelijke woongemeente van Brabant te zijn en te blijven. De bouw van nieuwe woningen sluit aan op de behoefte en wensen van onze inwoners en die van de regio. Hierbij is speciale aandacht voor betaalbare en geschikte woonruimte voor middeninkomens, starters, jonge gezinnen, senioren, mensen met een beperking en statushouders.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Voortzetten van de intensieve regionale samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven op het thema 'Wonen'.
- Opstellen van een Visie op Goed Wonen in 2019, gevolgd door een Woonnotitie. In de Woonnotitie zullen de uitgangspunten uit de Visie op Goed Wonen in concrete afspraken, acties en instrumentarium worden vertaald.
- Jaarlijks bijwerken (en eventueel bijstellen) van plannen op sub-regionaal niveau (opgenomen in convenant Stedelijk Gebied).
- Uitvoeren van het gemeentelijk woningbouwprogramma binnen de kaders van de nieuw op te stellen Woonvisie op diverse locaties zoals Waalre Noord (diverse fasen), Brabantiaaterein, 't Hazzo en omgeving, Molenstraat-Dreefstraat (zie paragraaf Grondbeleid voor een uitgebreidere toelichting)

Jaar 2021

- De Visie op Goed Wonen (2019) en de Woonnotitie (2020) zijn vastgesteld, hierin is het woonbeleid voor de korte en middellange termijn aangegeven. In 2021 zijn de actiepunten uit de Woonnotitie uitgewerkt.
- Op basis van de Woonnotitie zijn afspraken over de doelen gemaakt met de woningcorporaties en huurdersverenigingen.
- Er zijn plannen ontwikkeld om het betaalbare woningen te vergroten.
- De voorgenomen woningbouw op diverse locaties is volgens planning opgestart, in aanbouw genomen of al opgeleverd:
 - *Waalre Noord, deel De Bleeck 1* (herontwikkeling braakliggend perceel): nieuw bestemmingsplan is vastgesteld.
 - *Waalre Noord: deel Heistraat noord, fase 2*: woontorentje met 5 appartementen is met de mogelijke bewoners ontwikkeld, procedures zijn gestart;
 - *Waalre Noord: deel De Boslaantjes (fase Heistraat zuid 1)*: De woningbouw is in uitvoering, verwachte oplevering eind 2021;
 - *Waalre Noord: deel Heijde Park (fase Heistraat zuid 2)*: op basis van het door de raad vastgestelde stedenbouwkundig plan is de procedure voor vaststelling van het bestemmingsplan doorlopen;
 - *Trolliuslaan*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving';
 - *Aalsterhof*: nieuwbouw Den Hof 146 (voorheen Blokker) met een commerciële invulling op de begane grond (horeca e/o winkel) en vijf appartementen is opgeleverd;
 - *Brabantiaaterein*: plan fase 3 (Brabantiapark) is ontwikkeld en doorvertaald in een bestemmingsplan; procedures zijn gestart;
 - *Eindhovenseweg 24*: op deze braakliggende locatie zijn 11 huurappartementen gebouwd;
 - *Michiel de Ruyterstraat*: plan voor sloop van 16 woningen en herbouw van in totaal 25 sociale huurwoningen door Woonstichting 'thuis is in uitvoering;
 - *Molenstraat/Dreefstraat*: fasegewijze verkoop en oplevering vrijstaande woningen;
 - *Molenstraat 8*: voormalig bedrijfsterrein is omgevormd naar een woon-zorgproject met samengevoegd wonen voor mensen met dementie (24-uurs-zorg): 20 appartementen en gemeenschappelijke ruimtes;
 - *Willibrordushof*: plan voor bouw 40 woningen hoek Willibrorduslaan-Bergstraat is opgeleverd;
 - *Bergstaete*: aanvullend op het plan Willibrordushof is een plan voor 7 appartementen ontwikkeld aan de Bergstraat. De bestemmingsplanprocedure is gestart.
 - *De Keizer*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving';
 - *locatie Ligtvoet Aalst*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving'.
 - *Frederik Hendrikstraat*: In opdracht van de raad is een visie ontwikkeld voor het gehele gebied rondom De Pracht. Ook is hierbij een stedenbouwkundige uitwerking gemaakt voor de gronden in het zuidelijk deel met de bouw van sociale huurwoningen;
 - *Meester Slootsweg*: er zijn 20 tijdelijke eenheden geplaatst door 'thuis (tiny houses)
 - *Klooster*: de appartementen zijn opgeleverd.
- Het onderzoek naar de Slimme Wijk in de Voldijn bij 't Laar is in uitvoering. In overleg met betrokken partijen is een duidelijk en realistisch toekomstperspectief voor het verpleegtehuis 't Laar, inclusief aanliggende woonblokken, opgesteld.
- Samen met de woningcorporaties, de Stichting Steunpunt Vluchtelingen Waalre en het CMD is het gelukt huisvesting voor statushouders te realiseren..

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De intensieve samenwerking op het gebied Wonen binnen het SGE heeft in 2021 veel resultaat gehad. Voor de 'woningbouwimpuls' hebben we bijdragen van het rijk gekregen van ruim 31 miljoen euro voor de bouw van woningen.
- In 2021 is het 'Actieplan Versnelling woningbouw' vastgesteld en is het woningbehoefteonderzoek opgeleverd.
- Gezamenlijk is ook een bijdrage verkregen vanuit de provinciale regeling voor versnelling: uit de flexpool-middelen (tbv een flexibel schil binnen het personeelsbestand) is voor de regio een bijdrage toegezegd voor 3 fte voor de komende 3 jaar.
- Het aantal aanvragen voor urgenties voor een sociale huurwoningen is weer gestegen en daarmee ook de inzet die hiervoor nodig is.
- In SGE is besloten om een regionale woningbouwmonitor op te zetten, zodat er steeds inzicht is in de ontwikkeling en snel bijsturen mogelijk is.
- In 2021 is een actualisatie van de Regionale Begrippenlijst Wonen vastgesteld.
- Op basis van de Woonnotitie zijn afspraken over de doelen gemaakt met de woningcorporaties en huurdersverenigingen.
- Er zijn plannen ontwikkeld om het aantal betaalbare woningen te vergroten.
- De voorgenomen woningbouw op diverse locaties is opgestart, in aanbouw genomen of al opgeleverd:
 - *Waalre Noord, deel De Bleeck 1* (herontwikkeling braakliggend perceel): CPO vereniging voor de bouw van patiowoningen voor senioren is opgericht. In overleg met de vereniging is de planopzet nogmaals bekeken en is de start procedure voor een nieuw bestemmingsplan uitgesteld naar 2022.
 - *Waalre Noord: deel Heistraat noord, fase 2*: woontorentje met 5 appartementen is in overleg met de mogelijke kopers en buurtbewoners ontwikkeld. In 2021 is de omgevingsvergunning aangevraagd.
 - *Waalre Noord: deel De Boslaantjes (fase Heistraat zuid 1)*: Een deel van de woningen zijn eind 2021 opgeleverd en de rest zal snel volgen in 2022.
 - *Waalre Noord: deel Heijde Park (fase Heistraat zuid 2)*: In 2021 is het plan bijgesteld om volgens de Woonnotitie meer verschillende woningen te krijgen en zijn met name meer betaalbare woningen opgenomen. Locatie is vergroot met een aanliggend particulier perceel. De eerste werkzaamheden voor het opstellen van een bestemmingsplan zijn opgestart.
 - *Waalre-noord, fase 3*: Een ontwikkelcombinatie heeft aangegeven een deel van de gronden in deze fase te kunnen aankopen en heeft een principe verzoek voor medewerking ingediend. In de planning is fase 3 pas opgenomen voor na 2025, maar gezien de kansen zijn we toch in gesprek gegaan met de initiatiefnemers. Dit heeft ambtelijke inzet gevraagd, die niet was voorzien.
 - *Trolliuslaan*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving';
 - *Aalsterhof*: nieuwbouw Den Hof 146 (voorheen Blokker) met commerciële plint en vijf appartementen is opgeleverd;
 - *Brabantiaaterein*: een nieuw plan voor fase 3 (Brabantiapark) is ontwikkeld na een intensief traject met buurtbewoners, Waterschap en provincie. Plan is gereed gemaakt om vast te gaan leggen in een bestemmingsplan.
 - *Michiel de Ruyterstraat*: Herbouw van in totaal 25 sociale huurwoningen door Woonstichting 'thuis zijn opgeleverd;
 - *Molenstraat/Dreefstraat*: fasegewijze verkoop en oplevering vrijstaande woningen; In 2021 zijn wederom 10 woningen opgeleverd.
 - *Willibrordushof*: plan voor bouw 40 woningen hoek Willibrorduslaan-Bergstraat is opgeleverd;
 - *Bergstaete*: aanvullend op het plan Willibrordushof is een plan voor 7 appartementen ontwikkeld aan de Bergstraat. De bestemmingsplanprocedure is gestart.

- *De Keizer*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving';
 - *locatie Ligtvoet Aalst*: zie 'Herontwikkeling 't Hazzo en omgeving'.
 - *Frederik Hendrikstraat*: In opdracht van de raad is een visie ontwikkeld voor het hele gebied rondom De Pracht. Ook is hierbij een stedenbouwkundige uitwerking gemaakt voor de gronden in het zuidelijk deel met de bouw van sociale huurwoningen. Op basis hiervan is een principeverzoek voor de bouw van 26 sociale huurwoningen ontvangen.
 - *Meester Slootsweg*: Het plan is vergroot naar 30 sociale huurwoningen (tiny houses). Hiervoor is vergunning aangevraagd en is het gesprek met de omgeving gevoerd.
 - *Klooster*: de appartementen zijn in uitvoering en bijna gereed voor oplevering.
- Het onderzoek naar de Slimme Wijk in de Voldijn bij 't Laar is in uitvoering.
 - Samen met de woningcorporaties, de Stichting Steunpunt Vluchtelingen Waalre en het CMD is de taakstelling voor huisvesting statushouders geheel ingevuld.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Mede door de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven is het mogelijk om meer woningen te bouwen dan de behoefte van de eigen inwoners aangeeft. Hierdoor zijn de keuzemogelijkheden voor inwoners vergroot om hun woonwens te realiseren. De hoeveelheid betaalbare (sociale) woningen neemt toe, waardoor inwoners ook in dit segment meer keuze hebben.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Wat willen we bereiken?

Periode 2018-2022

- Het op een geschikte, doelmatige en kwalitatief hoogwaardige manier uitvoeren van taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving (VTH), in samenwerking met de omgevingsdienst, buurgemeenten of andere partners.
- Een betrouwbare en voorspelbare dienstverlening aan inwoners, verenigingen en bedrijven op het gebied van Vergunningverlening Toezicht & Handhaving te verlenen.

Wat gaan we er voor doen?

2021

- Op basis van de vastgestelde Brabant-brede Verordening kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht zijn de kwaliteitscriteria met bijbehorend kwaliteitsniveau ingevoerd.
- Het beleid VTH is vertaald naar een uitvoeringsprogramma.
- In het jaarverslag VTH is beoordeeld of de geplande beleidsdoelen zijn gehaald.
- Op basis van de programmatische aanpak zijn de interne werkprocessen voor vergunningverlening aangepast op de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2022.
- Voor de Omgevingswet is een analyse gedaan over het huidige beleid en regelgeving in het fysieke domein voor het nieuw op te stellen Omgevingsplan.
- Per 1 januari 2022 lopen alle processen voor vergunningverlening via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- Samenwerkingsafspraken met onze ketenpartners (zoals Omgevingsdienst, Waterschap, Provincie, Veiligheidsregio e.d.) zijn aangepast aan de nieuwe Omgevingswet.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De Brabant-brede Verordening kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht is niet bijgewerkt. Dit komt omdat de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet op de verordening nog niet voldoende duidelijk is. Door de werkdruk die is ontstaan door de gevolgen van COVID-19, is gekozen om opnieuw te bekijken welke zaken voorrang hebben. We voldoen aan de nu geldende verordening en lopen hiermee geen risico.
- Het beleid Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) is passend binnen de landelijke en provinciale kaders ingevoerd en vertaald naar een uitvoeringsprogramma VTH. Gedurende het jaar hebben we de uitvoering hiervan bijgehouden en waar nodig bijgesteld. De verantwoording hiervan is vastgelegd in een jaarverslag.
- De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023. Een deel van de interne werkprocessen voor vergunningverlening is aangepast aan de nieuwe Omgevingswet.
- Het huidige beleid en de regelgeving in het fysieke domein zijn beoordeeld voor het nieuw op te stellen Omgevingsplan.
- De VTH applicatie (zaaksysteem) is aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- We zijn in gesprek met onze ketenpartners (zoals Omgevingsdienst, Waterschap, Provincie, Veiligheidsregio) om nieuwe samenwerkingsafspraken te maken die passen bij de Omgevingswet.

Wat is de impact voor onze inwoners?

- Een betrouwbare en voorspelbare dienstverlening aan inwoners, verenigingen en bedrijven op het gebied van Vergunningverlening Toezicht & Handhaving.
- De Omgevingswet geeft na invoering per 1 januari 2022 meer ruimte voor ruimtelijke initiatieven van inwoners. Voor inwoners wordt het inzichtelijker en voorspelbaarder of een ruimtelijk initiatief kans van slagen heeft, doordat de besluitvorming versneld en verbeterd wordt. Het aanvragen van een omgevingsvergunning wordt makkelijker door de veranderde werkprocessen en de aansluiting op het DSO.

Wat heeft het gekost? (bedragen x € 1.000)

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.014	785	784	804
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.838	2.902	1.665	2.258
8.3 Wonen en bouwen	926	1.029	1.309	1.221
Totaal lasten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.778	4.716	3.758	4.283
Baten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	805	174	198	163
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.580	3.299	1.880	2.770
8.3 Wonen en bouwen	592	1.069	871	750
Totaal baten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.977	4.542	2.949	3.683
saldo ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	801	174	809	600

Vergelijking van de begroting 2021 met de rekening 2021 (baten en lasten gesaldeerd) levert de volgende verschillen op:

8.1 Ruimtelijke ordening (nadeel 55.000)

- In 2021 hebben we minder uitgegeven aan een visie en voorbereidingskosten voor boerderij de Pracht en omgeving. Het restant volgt in 2022. Een voordeel in 2021 van 2.000
- De salariskosten voor ruimtelijke ordening in 2021 zijn hoger dan vooraf geraamd. Dit wordt veroorzaakt door (duurdere) inhuur. Een nadeel van 23.000
- In 2021 is een bijdrage geraamd voor een recreatief natuurproject van 48.000. Deze bijdrage is niet gerealiseerd in 2021, waardoor een voordeel ontstaat van 48.000. Natuurmonumenten gaat een perceel op een andere manier ontsluiten voor wandelaars en heeft daarom geen bijdrage van de gemeente meer nodig.
- In 2021 is een exploitatiebijdrage voor woningbouwproject winkelcentrum de Voldijn (nog) niet ontvangen van de ontwikkelaar omdat de overeenkomst nog niet getekend is per 31-12-2021. Deze bijdrage volgt in 2022 als beide partijen het eens zijn over de overeenkomst en tot ondertekening overgaan. Een nadeel van 50.000
- In 2021 zijn meer kosten gemaakt voor inhuur en extern advies binnen ruimtelijke ordening dan eerder geraamd in de turap. Dit betreft vooral kosten voor de inzet van een advocaat inzake een langlopend geschil op het gebied van RO. Een nadeel van 20.000
- In 2021 zijn meer kosten gemaakt voor advisering op de beeldkwaliteit van Waalre inzake erfgoed en omgevingskwaliteit door de ODZOB dan vooraf geraamd. Een nadeel van 13.000

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (voordeel 297.000)

- De grondexploitatie Eikenlaan-Berkenlaan is eind 2021 afgesloten met een resultaat van 179.000 voordeel
- De grondexploitatie Waalre Noord Heistraat Noord fase 1 heeft in 2021 een tussentijdse winstneming gerealiseerd wat zorgt voor 50.000 voordeel
- Voor de grondexploitatie Waalre Noord Heistraat Noord fase 2 was in de begroting een tussentijdse winst geraamd van 90.000. De werkelijke tussentijdse winstneming bedraagt 124.000. Een voordeel van 34.000
- De grondexploitatie Waalre Noord Heistraat Zuid fase 1 heeft in 2021 een tussentijdse winstneming gerealiseerd van 37.000 voordeel

8.3 Wonen en bouwen (nadeel 33.000)

- In 2021 zijn minder leges voor omgevingsvergunningen gerealiseerd dan geraamd. De grootste reden hiervoor is dat één groot project net niet meer in 2021 is vergund. Een nadeel van 118.000
- De salariskosten voor wonen & bouwen bedragen 74.000 minder dan geraamd. Dit is met name veroorzaakt doordat inhuurkosten minder hoog zijn geweest dan eerder geraamd in de turap.
- In 2021 is een subsidie ontvangen van de provincie voor milieucontroles. De kosten hiervoor zijn deels in 2021, maar ook al in eerdere jaren gemaakt. Een voordeel van 18.000
- In 2021 zijn kosten doorberekend aan partijen voor toepassen van bestuursdwang en inkomsten gerealiseerd vanwege verbeuring van dwangsommen. Ten tijde van de laatste turap is hiervoor een inschatting gemaakt, de realisatie geeft een nadeel van 7.000

Verplichte set beleidsindicatoren

Gemeenten zijn verplicht een uniforme set beleidsindicatoren op te nemen in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Doordat elke gemeente verplicht is deze set op te nemen, krijgt de lezer inzicht in de beleidsresultaten van de gemeente en kan deze vergelijken met andere gemeenten (bron: waarstaatjegemeente.nl).

Voor het jaar 2021 zijn veel indicatoren nog niet bekend doordat de bronhouder (nog) geen onderzoek heeft verricht. De betreffende cellen zijn dan gevuld met de afkorting n.b. (niet bekend).

Beleidsindicatoren gemeente Waalre

Beleidsindicatoren			Gemeente / referent	2019	2020	2021	Bron
Nr	Indicator	Omschrijving					
1	Formatie	Het aantal fte per 1.000 inwoners	Waalre	5,86	6,25	6,24	Eigen gegevens
			Gelijke gemeenten	n.b.	n.b.	n.b.	
2	Bezetting	Het aantal fte per 1.000 inwoners	Waalre	5,23	5,25	5,67	Eigen gegevens en Pers. Monitor AO fonds gemeenten 2020
			Landelijk gemeenten < 20.000 inwoners	10,5	6,9	n.b.	
3	Apparaatskosten	Middelen voor personeel, huisvesting, materieel, automatisering e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.	Waalre	496	537	563	Eigen gegevens
			Landelijk	-	-	-	
4	% externe inhuur	Kosten externe Inhuur als % van totale loonsom	Waalre	18,84	20,00	22,50	Eigen gegevens en Pers. monitor AO fonds gemeenten 2020
			Gelijke gemeenten < 20.000 inwoners	19	19	n.b.	
5	Overhead	Het % overhead kosten ten opzichte van de totale lasten	Waalre	12,56	13,39	12,47	Eigen gegevens
			Landelijk	-	-	-	
6	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar	Waalre	120	70	n.b.	Stichting Halt 2020
			Landelijk	130	110	n.b.	

Beleidsindicatoren		Omschrijving	Gemeente / referent	2019	2020	2021	Bron
Nr	Indicator						
7	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Waalre	1,2	0,6	0,6	CBS – Geregistreer de criminaliteit & diefstallen 2021
			Landelijk	2,3	2,0	1,8	
8	Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Waalre	2,0	2,0	2,0	CBS – Geregistreer de criminaliteit & diefstallen 2021
			Landelijk	4,9	4,6	4,3	
9	Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Waalre	2,6	1,7	1,4	CBS – Geregistreer de criminaliteit & diefstallen 2021
			Landelijk	2,3	1,8	1,3	
10	Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	Waalre	2,3	4,0	4,3	CBS – Geregistreer de criminaliteit & diefstallen 2021
			Landelijk	5,9	6,3	6,1	
11	Functiemenging	de verhouding tussen banen en woningen. 0 % is alleen wonen, 100 % alleen werken	Waalre	39,4	38,9	39,4	CBS BAG/LISA 2021
			Landelijk	53,3	53,2	53,3	
12	Vestigingen van bedrijven	Het aantal vestigingen (incl. ZZP-ers) per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar	Waalre	169,1	172,7	182,6	LISA 2021
			Landelijk	151,3	158,4	165,1	
13	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school	Waalre	1,9	n.b.	n.b.	DUO/Ingrado 2020
			Landelijk	2,4	2,7	n.b.	
14	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	Waalre	4	n.b.	n.b.	DUO/Ingrado 2019
			Landelijk	26	n.b.	n.b.	

Beleidsindicatoren			Gemeente / referent	2019	2020	2021	Bron
Nr	Indicator	Omschrijving					
15	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het % van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Waalre	1,2	1,3	n.b.	DUO/Ingrado 2020
			Landelijk	2,0	1,7	n.b.	
16	Niet wekelijkse sporters (1x per 4 jaar enquête)	Het percentage inwoners vanaf 19 jaar dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners vanaf 19 jaar	Waalre	n.b.	42,0	n.b.	Gezondheids-enquête (GGD, CBS en RIVM) 2020
			Landelijk	n.b.	49,3	n.b.	
17	Banen per 1.000 inw 15-64jr	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Waalre	483,8	476,6	189,2	CBS/LISA 2021
			Landelijk	793,9	795,9	805,5	
18	Jongeren met delict voor rechter	Het % jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter verscheen	Waalre	1,0	1,0	n.b.	CBS Jeugd 2020
			Landelijk	1,0	1,0	n.b.	
19	% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Waalre	4,0	4,0	n.b.	CBS Jeugd 2020
			Landelijk	6,0	6,0	n.b.	
	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Waalre	71,5	69,8	n.b.	CBS - Arbeidsdeelname 2020
			Landelijk	68,8	68,4	n.b.	
21	% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Waalre	0	1	n.b.	CBS Jeugd 2020
			Landelijk	2	2	n.b.	
22	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering (18 jaar en ouder), per 10.000 inwoners	Waalre	189,6	252,1	242,8	CBS - Participatie Wet 2021
			Landelijk	381,7	459,7	431,2	

Beleidsindicatoren			Gemeente / referent	2019	2020	2021	Bron
Nr	Indicator	Omschrijving					
23	Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Waalre	117,3	125,4	n.b.	CBS - Participatie Wet 2020
			Landelijk	207,0	202,0	n.b.	
24	Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Waalre	11,7	n.b.	9,7	CBS Jeugd 2021
			Landelijk	12,3	n.b.	10,5	
25	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Waalre	0,8	n.b.	0,8	CBS Jeugd 2021
			Landelijk	1,2	n.b.	1,1	
26	Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel t.o.v. alle jongeren (12-23 jaar)	Waalre	0	n.b.	0	CBS Jeugd 2021
			Landelijk	0,4	n.b.	0,3	
27	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal verstrekkingen specialistische ondersteuning in kader van Wmo v.a. 2018 per 10.000 inwoners	Waalre	320	420	540	CBS Monitor Sociaal Domein WMO 2021
			Landelijk	680	700	649	
28	Huishoudelijk restafval	Hoeveelheid restafval per inwoner per jaar	Waalre	128	136	n.b.	CBS – Statistiek Huishoudelijk afval 2020
			Landelijk	161	170	n.b.	

Beleidsindicatoren			Gemeente / referent	2019	2020	2021	Bron
Nr	Indicator	Omschrijving					
29	Hernieuwbare elektriciteit	Het % elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa t.o.v. totale verbruik	Waalre	10,1	n.b.	n.b.	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor 2019
			Landelijk	20,0	n.b.	n.b.	
30	WOZ-waarde woningen (€ x 1.000)	De gemiddelde WOZ-waarde	Waalre	334	355	387	CBS WOZ 2021
			Landelijk	250	271	290	
31	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen	Waalre	19,9	5,8	14,3	BAG/ABF 2021
			Landelijk	9,2	8,9	8,7	
32	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0-20 en van 65 jaar en ouder i.r.t. aantal personen van 20 – 65 jaar (%)	Waalre	88,1	87,7	87,4	CBS – Bevolkingsstatistiek 2021
			Landelijk	69,8	70,0	70,1	
33	Woonlasten (€) 1-persoons huishouden	Gemiddeld totaalbedrag woonlasten voor 1-persoons huishouden	Waalre	697	733	742	COELO 2021
			Landelijk	665	700	733	
34	Woonlasten (€) meer-persoons huishouden	Gemiddeld totaalbedrag woonlasten voor meer-persoons huishouden	Waalre	781	819	832	COELO 2021
			Landelijk	735	773	810	

Deel 2 Paragrafen

Paragraaf A lokale heffingen

Waar gaat de paragraaf over

In deze paragraaf wordt het belastingbeleid van de belangrijkste gemeentelijke belastingen beschreven. De gemeente is autonoom in het bepalen van de hoogte en de besteding van de opbrengst van de gemeentelijke belastingen. In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke heffingen de gemeente aan haar inwoners en bedrijven mag opleggen. De gemeenteraad bepaalt welke van de toegestane heffingen we als gemeente ook daadwerkelijk heffen. Alle gemeenten heffen de onroerende zaakbelastingen (OZB). Bij de verdeling van het Gemeentefonds wordt er namelijk van uitgegaan dat een deel van de gemeentelijke uitgaven wordt bekostigd uit de OZB.

Belastingbeleid gemeente Waalre

De gemeente Waalre heeft gekozen voor een duidelijk, plaatselijk belastingpakket dat in hoofdzaak bestaat uit de algemene bijdragebelasting OZB en de retributieve belastingen afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit pakket bevordert een evenwichtige belastingdruk in de gemeente en beperkt de uitvoeringslasten. Door het voeren van een stringent begrotingsbeleid proberen wij de verhoging van de OZB zoveel mogelijk te beperken. De gemeente Waalre kent een aantal in de Gemeentewet toegestane belastingen en heffingen. Deze belastingen zijn gelegitimeerd in belastingverordeningen, die door de raad zijn vastgesteld. Een onderscheid kan worden gemaakt tussen belastingen en retributies.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan het gebruik van de opbrengst vrij is, de zogenaamde algemene bijdragebelastingen. De gemeente hoeft geen direct aanwijsbare tegenprestatie te leveren. Tot deze groep behoren de onroerende zaakbelastingen, de precariobelasting en de toeristenbelasting. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van de tarieven te bepalen. Het Rijk heeft de OZB voor gebruikers van woningen afgeschaft.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor specifieke door de gemeente verleende diensten. Tot de retributies behoren de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de leges, het marktgeld en grafrechten. Bij retributies mag de opbrengst niet boven de uitgaven van een dienst uitkomen.

WOZ, Onroerende zaakbelastingen (Ozb), heffingen en leges

Waardebepaling 2021 Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

Jaarlijks worden WOZ-beschikkingen met een nieuwe waarde naar de inwoners gezonden. De waardebepaling voor het belastingjaar 2021 vindt plaats op basis van de waarde-peildatum 1 januari 2020. De Wet WOZ schrijft namelijk voor dat gemeenten een waarde vaststellen zoals die gold op 1 januari van één jaar eerder. De gemeente heeft zodoende de tijd om marktcijfers (verkopen, huurprijzen enzovoorts) die in de loop van het jaar gerealiseerd worden te analyseren en een reële schatting te doen van marktsituatie op de waarde-peildatum. De Wet WOZ wordt

voor de inwoner steeds belangrijker. De door de gemeente vastgestelde WOZ-waarde wordt voor steeds meer belastingen gebruikt (bijvoorbeeld waterschapslasten en erfbelasting). Inwoners en bedrijven kunnen tegen de WOZ-waarde bezwaar maken en/of beroep instellen bij de rechter.

Onroerende zaakbelastingen (Ozb)

Onder de naam 'onroerende zaakbelastingen' worden directe belastingen geheven over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken:

- een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak, zijnde een niet-woning, gebruikt krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht.
- een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven zijn vastgesteld conform de begroting 2021. De heffingsmaatstaf voor de OZB is jaarlijkse nieuwe vastgestelde WOZ-waarde. De woningsamenstelling in Waalre is gemiddeld anders dan de rest van Nederland waardoor deze in 2021 bovengemiddeld uitkomt op € 396.000. Dit betekent dat een gemiddeld huishouden voor de OZB meer betaald dan het landelijk gemiddelde.

Gerealiseerde opbrengst Ozb

opbrengsten OZB	jaarrekening 2019	jaarrekening 2020	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Woningen: eigendom	2.872.000	3.100.000	3.161.000	3.307.000	3.821.000	3.954.000	4.120.000
Niet woningen: eigendom	386.000	415.000	413.000	427.000	487.000	496.000	505.000
Niet woningen: gebruiker	254.000	285.000	285.000	297.000	339.000	346.000	353.000
TOTAAL	3.512.000	3.800.000	3.859.000	4.031.000	4.647.000	4.796.000	4.978.000

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel, waarbij een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt, zoals is vermeld in de Wet milieubeheer. Wettelijk mag de afvalstoffenheffing niet meer dan kostendekkend zijn. Er gelden afzonderlijke tarieven voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. De tarieven kunnen jaarlijks worden aangepast aan de kosten voor de afvalverwerking en andere uitgaven voor de afvalstoffentaak. In 2021 is het tarief verhoogd ten opzichte van 2020. Het tarief voor een 1 persoons huishouden is van € 130 naar € 134 gegaan en voor een meer persoons huishouden van € 216 naar € 224.

Gerealiseerde opbrengst

afvalstoffenheffing	jaarrekening 2019	jaarrekening 2020	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
totaal kosten	1.415.000	1.574.000	1.557.000	1.518.000	1.549.000	1.581.000	1.612.000
tarieven							
eenpersoons	126	130	134	134	134	134	134
meerpersoons	210	216	224	224	224	224	224
totaal opbrengsten	1.395.000	1.431.000	1.489.000	1.520.000	1.549.000	1.584.000	1.617.000
kostendekkendheid	98,59%	90,91%	95,63%	100,13%	100,00%	100,19%	100,31%

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een object die op 1 januari is aangesloten op de riolering. De rioolheffing is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De gemeente mag geen winst op de rioolheffing maken. In 2021 is het tarief gelijk gebleven aan 2018 (€ 198), conform het vastgesteld GRP 2018.

Gerealiseerde opbrengst

Tarieven en kostendekkendheid riolering	jaarrekening 2019	jaarrekening 2020	jaarrekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
heffing per aansluiting	€ 198	€ 198	€ 198	€ 198	€ 198	€ 198	€ 198
opbrengst	1.576.000	1.597.000	1.610.000	1.638.000	1.672.000	1.721.000	1.747.000
(toegerekende) kosten begrotingsjaar	873.000	934.000	1.143.000	1.203.000	1.174.000	1.201.000	1.212.000
Storting in voorziening riolering	703.000	409.000	364.000	287.000	235.000	221.000	206.000
Storting in reserve riolering	-	254.000	103.000	148.000	263.000	299.000	329.000
kostendekkende tarieven	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Leges

Onder de naam leges wordt een aantal verschillende rechten geheven voor door de gemeente, of uit naam van de gemeente verstrekte diensten. Dit kan bijvoorbeeld het verstrekken van een document zijn zoals een rijbewijs, paspoort of trouwboekje of het verstrekken van een vergunning. Waalre streeft zoveel mogelijk naar kostendekkende tarieven voor administratieve diensten. Elk jaar worden de tarieven opnieuw beoordeeld, aangepast aan wettelijke tarieven en geïndexeerd. De diensten en bijbehorende tarieven zijn opgenomen in de door de raad vast te stellen legesverordening.

Titel 1 Algemene dienstverlening			Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	3	Burgerlijke stand	€ 27.196	€ 16.978	62,43%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de Basisregistratie Personen (BRP)	€ 9.118	€ 6.670	73,15%
hoofdstuk	5	Identiteitsbewijzen, reisdocumenten, rijbewijzen etc.	€ 189.374	€ 173.495	91,62%
hoofdstuk	8	Overige stukken	€ 4.897	€ 2.709	55,32%
Kostendekking Titel 1			€ 230.585	€ 199.852	86,67%

Bij titel 1 is er weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten voornamelijk veroorzaakt worden door reisdocumenten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de wettelijk maximaal toegestane hoogte. De kosten zoals in de tabel hierboven opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan niet in direct verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst.

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 896.239	€ 672.009	74,98%
hoofdstuk	6	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 196	€ 295	150,51%
Kostendekking Titel 2			€ 896.435	€ 672.304	75,00%

De kosten zijn niet voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

Gemeentelijke belastingdruk per huishouden

In de volgende tabel staat een overzicht van de totale gemiddelde belastingdruk van de drie belangrijkste gemeentelijke belastingen en heffingen per één- en meerpersoonshuishouden. Voor de ozb gaan we in deze cijfers uit van een woning met een gemiddelde WOZ waarde in Waalre in 2021 van € 396.000 (bron: Coelo).

Toelichting belastingdruk

Elke gemeente kan in het kader van de gemeentelijke autonomie uitgaven doen voor een hoger voorzieningenniveau en dat kost belastinggeld. De belastingdruk hoeft daarom niet per gemeente gelijk te zijn. Voor de financiële draagkracht voor huishoudens is de gemeentelijke belastingdruk wel belangrijk. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) verzamelt jaarlijks de gegevens voor de belastingdruk van decentrale overheden. Onder belastingdruk verstaan we de jaarlijkse woonlasten per huishouden. Onder de woonlasten wordt gerekend het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Gemiddelde woonlasten 2021 bij vergelijking in de regio

Op de website www.coelo.nl zijn de tarieven van de aan Waalre grenzende gemeenten terug te vinden. Deze site bevat een kaart waarop met de muis kan worden geklikt om de tarieven van elke gemeente in beeld te krijgen. De gemeente Waalre heeft in 2021 van de toen 352 geregistreerde gemeenten en deelgemeenten de 188e plaats voor wat betreft de lastendruk (2019: 232e en in 2020: 230e). Uit de tabel op de volgende pagina blijkt, dat de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in de gemeente Waalre iets boven het landelijk gemiddeld niveau liggen. Regionaal gezien staan we op de 8e plaats.

rangnr regio	plaats	éénpers hh	meerpers hh	rangnr 2019	rangnr 2020	rangnr 2021	WOZ waarde
1	Bladel	525	717	72	39	43	330.000
2	Geldrop-Mierlo	649	738	42	55	56	297.000
3	Veldhoven	671	744	9	46	68	351.000
4	Eindhoven	664	753	63	73	79	289.000
5	Best	758	758	67	68	90	319.000
6	Eersel	626	769	108	93	101	347.000
7	Bergeijk	641	777	123	104	107	339.000
8	Waalre	742	832	232	230	188	396.000
9	Valkenswaard	790	874	238	269	254	300.000
10	Cranendonck	823	901	216	199	284	292.000
11	Nuenen	764	956	344	338	327	372.000
12	Heeze-Leende	848	1000	346	341	341	379.000
Gemiddelde woonlasten			813				

Kwijtscheldingbeleid

In de gemeente Waalre kan op verzoek van de minder draagkrachtige belastingplichtige, kwijtschelding van betaling worden verleend voor de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Waalre past hiervoor de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toe. In 1997 is in afwijking van de Uitvoeringsregeling door de Waalrese Raad besloten, in plaats van 90%, 100 % van de genormeerde bijstandsuitkering aan te merken als kosten van bestaan op basis waarvan de draagkracht van belastingplichtige wordt vastgesteld. Hierdoor komt men eerder in aanmerking voor kwijtschelding.

Toeristenbelasting

In december 2017 heeft de raad besloten om per 1 januari 2018 een toeristenbelasting in te voeren. Er wordt een tarief van € 3,50 per persoon per nacht in rekening gebracht bij degene die binnen onze gemeente verblijven in o.a. hotels, pensions en vakantieverblijven en niet als ingezetenen zijn ingeschreven. Door COVID-19 zijn er in 2020 en 2021 veel minder overnachtingen geweest dan in eerdere jaren. Door het Rijk wordt gemeente Waalre via het gemeentefonds gecompenseerd voor deze gemiste opbrengsten.

Gerealiseerde opbrengst

opbrengst toeristenbelasting	werkelijk 2019	werkelijk 2020	werkelijk 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
geraamde opbrengst	€ 184.000	€ 96.000	€ 76.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000

Paragraaf B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Waar gaat de paragraaf over?

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen en de mate waarin de gemeente Waalre risico's onder controle heeft. De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is één van de paragrafen die het Besluit Begroting en Verantwoording voorschrijft om op te nemen in de begroting en verantwoording. Deze paragraaf bestaat uit twee onderdelen:

- Risicomanagement en Weerstandsvermogen; en
- Financiële kengetallen (in relatie tot de BBV).

Waalre is financieel gezond en het is belangrijk dat dit zo blijft. Alleen dan kan Waalre haar taken uitvoeren. Daarom wordt in Waalre gedurende het jaar aandacht geschonken aan het inzichtelijk maken van alle bekende risico's en in te schatten hoe groot de financiële impact zal zijn. Het belang van risicomanagement wordt dan ook onderkend.

Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie die van invloed kunnen zijn op de financiële huishouding, maar nog niet financieel zijn vertaald. Hiervoor is inzicht nodig in de financiële omvang van de aanwezige risico's, de mogelijkheden om deze financieel af te dekken (beschikbare weerstandscapaciteit) en de relatie daartussen: het weerstandsvermogen (uitgedrukt in een ratio). Ons weerstandsvermogen is het vermogen waarover we beschikken om niet-structurele financiële risico's op te vangen, zonder dat de uitvoering van de gemeentelijke taken en/of beleid in gevaar komt.

Om de ratio te duiden maken we¹ gebruik van onderstaande waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Allereerst wordt de conclusie over het weerstandsvermogen van de gemeente Waalre weergegeven. Vervolgens wordt toegelicht hoe deze tot stand is gekomen door in te gaan op het benodigd weerstandsvermogen, de inventarisatie en de beoordeling van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Conclusie

De ratio voor het weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit) is voor Waalre over 2021 ($\text{€ } 10.779.541 / \text{€ } 2.869.400 = 3,75$). Dit betekent dat ons weerstandsvermogen volgens de waarderingstabel op dit moment uitstekend

¹ Voor de objectivering van de hoogte van het benodigde weerstandscapaciteit bestaan geen wettelijke normen.

is te noemen. Met ons weerstandsvermogen kunnen we (met een zekerheid van 90%) alle geïncventariseerde risico's opvangen. Stille reserves (ad. € 4.952.000) en fictieve belastingcapaciteit (ad. € 1.500.000) lijken in Waalre niet direct invorderbaar. Indien deze buiten beschouwing worden gelaten is de ratio van het weerstandsvermogen nog altijd 1,49 en dus ruim voldoende te noemen.

De ratio van 2021 is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2020. De ratio van de jaarrekening 2018 is 6,5; de ratio van de rekening 2019 is 3,8; de ratio voor de rekening 2020 is 3,9 en de ratio voor de rekening 2021 is 3,75. De ratio vanaf 2019 wordt echter sterk beïnvloed doordat we in 2019 een andere methode hebben genomen voor bepaling van het benodigd weerstandsvermogen voor de grondexploitaties (zgn. IFLO-methode, zie uitleg paragraaf G). Hierdoor is het benodigd weerstandsvermogen vanaf 2019 hoger. Hierdoor is de ratio in 2019 gedaald. De ratio voor 2020 en 2021 geeft aan dat de gemeente voldoende reserves heeft om haar risico's af te dekken.

Met uw raad zijn geen afspraken gemaakt over de hoogte van de ratio voor het weerstandsvermogen. In plaats daarvan is met de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen een absolute omvang van de ondergrens voor de Algemene bufferreserve vastgesteld ad. € 2.500.000 als laatste "achtervang". Waalre voldoet met een Algemene reserve (buffer) ad. € 3.126.166 aan deze ondergrens.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend door de optelling van de verwachte financiële omvang van risico's die nog niet op een andere wijze zijn afgedekt. Bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het opnemen van een voorziening in de begroting. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gaan we ervan uit dat niet alle risico's, maar hooguit 90% van alle risico's, zich tegelijk in één jaar zullen voordoen. Oftewel, 90% van de totale financiële omvang van alle geïdentificeerde risico's (die niet zijn afgedekt) in dat jaar, dient afgedekt te kunnen worden met onze weerstandscapaciteit.

Inventarisatie en beoordeling van de risico's

Voor het inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit zijn de risico's van de gemeente Waalre geïncventariseerd, de financiële omvang van deze risico's bepaald, evenals de mate waarin deze risico's al zijn afgedekt door voorzieningen, afgesloten verzekeringen of dekking vanuit de begroting.

Voor de berekening van de financiële omvang van de risico's hebben wij de kans dat een bepaalde gebeurtenis zich zal voordoen, vermenigvuldigd met de maximale financiële impact (die niet is afgedekt) wanneer de gebeurtenis zich daadwerkelijk voordoet.

Tenslotte heb wij de risico's beoordeeld door ze, conform onderstaande figuur, een kleur gegeven op basis van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de hoogte van het financiële gevolg van het optreden van de gebeurtenis. Deze methodiek maakt het mogelijk de risico's onderling te rangschikken naar grootte van het risico.

Gevolg (x 1.000)	Kans	Zeerklein 10%	Klein 25%	Gemiddeld 50%	Groot 75%	Zeergroot 90%
≥ €1.000						
€500 - €1.000						
€250 < €500						
€100 < €250						
€50 < €100						
< €50						

Hieronder treft u de uitgebreide risico-inventarisatie en -beoordeling aan.

Thema	Onderwerp	Toelichting risico	Kans	Impact	Risico bedrag	Risico	Beheersmaatregel
7 Volksgezondheid en milieu	<i>Vuilverwerking Attero</i>	I.v.m. het lager aangeboden aantal tonnages restafval dan afgesproken, wordt door vuilverwerkingsbedrijf Attero een schadebedrag geclaimd.	5%	190.000	9.500		Er loopt nog een geschil met Attero inzake de aanlevering van brandbaar restafval. Het risico wordt minimaal geacht omdat de rechtbank een gunstige uitspraak voor de gemeenten heeft gedaan.
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	<i>Appartementencomplex</i>	Ontwikkelaar kleinschalig appartementencomplex heeft Waalre aansprakelijk gesteld voor substantieel bedrag (vertrags)schade a.g.v. onjuist doorlopen procedure.	25%	2.100.000	525.000		In februari 2022 heeft de Hoge Raad een eerdere uitspraak van het Gerechtshof uit 2020 vernietigd. De zaak is nu opnieuw in behandeling genomen bij het Gerechtshof met een voor alle partijen nog onzekere uitkomst. Deze vernietiging betekent ook dat ontwikkelaar het oorspronkelijk toegekende bedrag aan schadevergoeding, inclusief rente en proceskosten, terug heeft gekregen. Ons maximaal verzekeringsbedrag is daarmee volledig benut. Voor eventuele extra schadevergoeding als gevolg van de nieuwe rechtsgang is dan ook geen verzekeringsgeld meer beschikbaar en dus voor eigen risico gemeente.
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	<i>N69</i>	De provincie Noord Brabant heeft een bijdrage toegezegd voor de aanleg van de HOV-lijn. De toezegging is nog niet hard omdat er nog geen beschikking is afgegeven door de provincie.	5%	4.400.000	220.000		Het risico dat de beschikking niet wordt afgegeven is klein en heeft gevolgen voor de aanleg van de hele weg. Het plan zal dan worden aangepast.
7 Volksgezondheid en milieu	<i>Zwerfvuil/ illegale stort</i>	Waalre kan geconfronteerd worden met illegale stort van (chemisch) afval. De laatste jaren is er een sterke stijging in Brabant van dumping van drugsafval. Bij bodemvervuiling kunnen kosten hoog oplopen en veroorzaker is zelden te achterhalen.	75%	100.000	75.000		Het risico is afhankelijk van de gebeurtenis en niet vooraf in te schatten. Er is wel een provinciale regeling betreffende dumping van drugsafval waarbij een gedeelte van de kosten voor het opruimen gedekt zijn.
7 Volksgezondheid en milieu	<i>Bodemsanering</i>	Risico's m.b.t. bodemverontreiniging.	10%	500.000	50.000		Als grondeigenaar kan Waalre aansprakelijk gesteld worden voor (nieuwe) bodemverontreinigingen. Inschatting lastig, want afhankelijk van eigendomssituatie en mate van bodemverontreiniging.
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	<i>Bouwgrond-exploitatie</i>	Terugverdienen geïnvesteerde boekwaarde per 31-12-2021 is onzeker. Vanaf 2019 wordt de IFLO-methode gebruikt voor het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen. Deze methode betekent dat 10% van de boekwaarde + 10% van de nog te maken kosten aangehouden worden als weerstandsvermogen	10%	12.753.540	1.275.354		Risico's betreffende grotere projecten en bouwgrondexploitatie in het algemeen worden planmatig geactualiseerd en beheerst. Zie verder paragraaf G.
5 Sport, cultuur en recreatie	<i>Sportparken</i>	Door wetwijziging is het recht op aftrek BTW op sport en onderhoud van buitensportaccommodaties vervallen per 1-1-2019. Het hierdoor ontstane nadeel wordt (mogelijk) niet volledig gecompenseerd via de Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK)	20%	45.000	9.000		De subsidie aanvraag wordt jaarlijks tijdig ingediend. Het is jaarlijks onbekend welk bedrag aan subsidie ontvangen zal worden.

Thema	Onderwerp	Toelichting risico	Kans	Impact	Risico bedrag	Risico	Beheersmaatregel
6 Sociaal domein	<i>Jeugdzorg / Wmo</i>	Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn open einde regelingen. Door korting (vanuit het Rijk) op de budgetten loopt Waalre een risico. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals inflatie en de oorlog in Oekraïne met hoge energieprijzen en vluchtelingenopvang als gevolg, zorgen voor onzekere situatie die mogelijk invloed heeft op Jeugdzorg en Wmo.	20%	500.000	100.000		Kwartaalwijzige monitoring van kosten en verwachtingen d.m.v. monitor Sociaal Domein. Structurele wijzigingen nemen we rechtstreeks op in de begroting. Reserve sociaal domein zorgt voor opvang incidentele uitschieters. Zodra de reserve uitgeput raakt, passen we het risicobedrag daarop aan.
6 Sociaal domein	<i>Plus Team</i>	Het PlusTeam is een Gemeenschappelijke regeling met Geldrop-Mierlo en heeft geen weerstandsvermogen.	N.v.t.		19.125		Risico voor Waalre is opgenomen o.b.v. jaarrekening 2021 PlusTeam. In deze jaarrekening is een risicoparagraaf opgenomen waarin vermeld is hoe men risico's beheerst. Benodigde weerstandscapaciteit is € 76.500. Waalre neemt voor 25% deel in deze GR.
6 Sociaal domein	<i>Ergon</i>	Waalre neemt deel aan de Gemeenschappelijke regeling WRE (Ergon)	N.v.t.		90.000		Risico van Waalre is opgenomen o.b.v. Begroting 2023 GRWRE. Er is € 4.250.000 meer weerstandsvermogen nodig. Waalre neemt voor 3% deel in deze GR.
6 Wmo/ Volksgezondheid	<i>GGD</i>	Waalre neemt deel aan de Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost.	N.v.t.		43.616		Risico GGD is opgenomen o.b.v. lage reservepositie GGD per 31-12-2021. GGD geeft aan dat er een hoger benodigd weerstandsvermogen nodig zou zijn. Voor Waalre gaat dit om een bedrag van €43.616.
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	<i>ODZOB</i>	Waalre neemt deel aan de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant	N.v.t.		8.000		Eind 2021 geeft ODZOB aan dat haar beschikbare weerstandsvermogen € 837.000 onder het benodigd weerstandsvermogen is gezakt. Voor Waalre betekent dit een risico van naar rato € 8.000.
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	<i>Gewaarborgde geldleningen</i>	De gemeente staat garant voor geldleningen van woningcorporaties, zorgcentra en enkele plaatselijke verenigingen.	1%	20.000.000	200.000		Er wordt terughoudend omgegaan met garanties.
0 Bestuur en ondersteuning	<i>Schadeclaims</i>	Verwachte jaarlijkse schadeclaims die niet specifiek zijn gekoppeld aan dossiers. De gemeente kan schadeclaims ontvangen als gevolg van activiteiten die zij verricht, welke niet (volledig) onder de verzekering voor aansprakelijkheidsstelling vallen.	25%	10.000	2.500		Het aantal claims richting Waalre is beperkt. Genoemd bedrag is maximum bedrag voor lopende schadeclaims.

Thema	Onderwerp	Toelichting risico	Kans	Impact	Risico bedrag	Risico	Beheersmaatregel
0 Bestuur en ondersteuning	<i>Informatie veiligheid / Cybercriminaliteit</i>	Informatieveiligheid richt zich op het beveiligen van alle organisatiegegevens, zowel die binnen de gemeente Waalre aanwezig zijn, als daarbuiten bij ingehuurde leveranciers en/of andere derde partijen. Het is een continue-proces om (externe) dreigingen en kwetsbaarheden te detecteren, de risico's daarvan te beoordelen en steeds de juiste maatregelen te nemen om de organisatiegegevens blijvend te beschermen. Binnen de organisatiegegevens zijn ook persoonsgegevens aanwezig, het risico hiervan wordt onder punt privacy nader toegelicht.	30%	833.000	250.000		Informatiebeveiligingsbeleid is aangepast op de Baseline informatiebeveiliging overheid. Een plan is opgesteld om maatregelen te treffen die zorgen dat de risico's worden beheerst.
0 Bestuur en ondersteuning	<i>Privacy</i>	Het verwerken van persoonsgegevens is integraal verbonden aan nagenoeg alle wettelijke taken, binnen de domeinen en bedrijfsvoering, die de gemeente Waalre heeft. Het is een continue-proces om te zorgdragen voor een zorgvuldige verwerking om alle burgers en medewerkers te beschermen tegen schade en het risico daarop te beheersen. De Autoriteit Persoonsgegevens kan boetes of andere sancties opleggen wanneer de AVG niet voldoende wordt nageleefd. Door de juiste beheersmaatregelen te nemen achten we de kans hierop klein, echter is de impact van een inbreuk wel aanzienlijk door eventuele herstel- en nevenschade.	1%	5.000.000	50.000		Het hebben van protocollen en procedures voor de uitvoering van de verplichtingen in het kader van de AVG. Het geven van adviezen over privacyvraagstukken. Blijven inzetten op bewustwording en controle van processen. De aanstelling van een functionaris Gegevensbescherming.
0 Bestuur en ondersteuning	<i>Krapte op de arbeidsmarkt / op peil houden personele bezetting</i>	Alle organisaties in Nederland hebben op dit moment moeite met het vinden van gekwalificeerde medewerkers. Het is niet alleen lastig om nieuwe professionals te werven, maar ook om goed personeel te behouden. Bovendien zorgt een lage bezetting ervoor dat het werk over minder werknemers verdeeld kan worden, waardoor de werkdruk nog hoger oploopt. Hierdoor is het risico op hoge inhuur- en recruitmentkosten evident aanwezig.	75%	200.000	150.000		In de begroting zijn voor jaarschijf 2022 (€ 420.000) en 2023 (€ 300.000) frictiekosten opgenomen om te waarborgen dat wettelijke taken uitgevoerd blijven worden. Het is de vraag of dit budget voor frictiekosten voldoende zal zijn. Op 31-12-2021 was het verschil tussen formatie en bezetting 8 FTE en begin 2022 loopt dit zelfs op naar > 12 FTE. Wanneer het niet lukt deze FTE's tijdig ingevuld te krijgen lopen de inhuur- en recruitmentkosten op.
0 Bestuur en ondersteuning	<i>Oorlog Oekraïne / hoge energieprijzen / inflatie</i>	Door mondiale ontwikkelingen als de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie merken alle inwoners van Nederland de directe gevolgen daarvan in hun portemonnee. Dit heeft ook gevolgen voor de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van Wmo en Jeugdzorg, maar ook door wellicht een versnelling van duurzaamheidsprojecten. Op dit moment is het nog onduidelijk wat de consequenties zullen zijn, en is het risico dus nog niet te kwantificeren.		PM			
					3.077.095	Subtotaal	
					2.769.400	Subtotaal 90%	
	<i>Risico's onvoorzien</i>	Stelpost voor gebeurtenissen met een niet gekwantificeerd/benoemd negatief gevolg.			100.000		N.v.t.
					2.869.400	90% totaal = benodigde weerstandscapaciteit	

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit omvat de middelen en mogelijkheden van de gemeente om financiële tegenvallers als gevolg van risico's op te vangen, waarvoor geen andere dekking aanwezig is en zonder bestaande beleid aan te hoeven passen. We berekenen de beschikbare weerstandscapaciteit als de som van alle elementen uit de gemeentelijke financiën die we daadwerkelijk kunnen inzetten om niet-begrote kosten te dekken. Onderstaande tabel geeft inzicht in Waalres beschikbare weerstandscapaciteit.

Berekening weerstandscapaciteit				
	2020		2021	
	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Structureel
a. exploitatie				
-Ruimte OZB belasting (fictief)		€ 1.500.000	€ 1.500.000	
-post onvoorzien (regulier)				
Subtotaal	€ -	€ 1.500.000	€ -	€ 1.500.000
b. vermogen				
- algemene buffer reserve	€ 2.593.994		€ 3.126.167	
- algemene reserve grondexploitatie	€ 21.269		€ 21.269	
- algemene reserve sociaal domein	€ 519.469		€ 519.469	
- algemene reserve vrij besteedbaar	€ 734.554		€ 660.636	
- stille reserves	€ 4.952.000		€ 4.952.000	
Subtotaal	€ 8.821.286	€ -	€ 9.279.541	€ -
Totale weerstandscapaciteit	€ 8.821.286	€ 1.500.000	€ 9.279.541	€ 1.500.000
Incidenteel en structureel samen		€ 10.321.286		€ 10.779.541

Zoals reeds vermeld onder de conclusie, komt het weerstandsvermogen van de gemeente Waalre in 2021 uit op:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 10.779.541}{€ 2.869.400} = 3,75$$

Financiële kengetallen (horizontale verantwoording)

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente Waalre. Deze kengetallen moeten in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Door de kengetallen is het makkelijker om Waalre te vergelijken met andere gemeenten. Het biedt ook de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. Het oordeel baseren we op de huidige geadviseerde normen van de VNG conform de volgende tabel. Vooralsnog hebben de kengetallen voornamelijk een signaleringswaarde.

Kengetal		Voldoende	Matig	Onvoldoende
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90 %	90 – 130 %	> 130 %
2	De solvabiliteitsratio	> 50 %	20 – 50 %	< 20 %
3	Kengetal grondexploitatie	< 20 %	20 – 35 %	> 35 %
4	Structurele exploitatieruimte	> 0,6 %	0 < 0,6 %	< 0 %
5	Belastingcapaciteit	< 95 %	95 – 105 %	> 105 %

Totaaloverzicht van de 6 kengetallen voor de gemeente Waalre

In onderstaande tabel worden de kengetallen voor Waalre gepresenteerd, het oordeel op basis van bovenstaande tabel en het landelijk gemiddelde. De berekening en duiding van individuele kengetallen worden onderaan de paragraaf toegelicht.

Kengetal	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Oordeel	
1a	Netto schuldquote	20,7%	22,2%	27,1%	23,3%	37,8%	Voldoende
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	19,7%	19,7%	24,5%	20,1%	35,2%	Voldoende
2	De solvabiliteitsratio	27,2%	24,0%	23,4%	21,2%	19,1%	Onvoldoende
3	Kengetal grondexploitatie	7,9%	7,8%	8,5%	8,3%	10,6%	Voldoende
4	Structurele exploitatieruimte	3,47%	2,14%	2,25%	0,06%	-0,13%	Onvoldoende
5	Belastingcapaciteit	105,0%	105,4%	105,5%	106,9%	102,3%	Matig

Conclusie op basis van de kengetallen

De kengetallen laten op totaalniveau een gelijkmatige trend zien, maar met een wankelende financiële basis. Zeker gezien de ambities die Waalre heeft voor de nabije toekomst. Drie van de zes kengetallen laten een voldoende oordeel zien, één een matig oordeel en twee kengetallen laten een onvoldoende oordeel zien.

De kengetallen Netto Schuldquote zijn ruim voldoende en fors verbeterd door het aangaan van een vaste geldlening in 2021 die we nog niet hebben uitgegeven. De solvabiliteitsratio is de afgelopen jaren tot 2021 gaan dalen door investeringen. De laatste jaren is te zien dat dit kengetal enigszins stabiliseert door strenger toezicht op onttrekkingen uit de algemene reserves. De belastingcapaciteit is verbeterd van onvoldoende naar matig in 2021 omdat de woonlasten voor de inwoners van Waalre minder zijn gestegen dan het landelijk gemiddelde. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Het eigen vermogen van Waalre is gestegen doordat o.a. het rekeningresultaat 2020/2021 in de algemene reserve is gestort. Hierdoor is Waalre beter in staat om de risico's op te kunnen vangen. In de Kaderbrief 2022 is afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Dit doel is gehaald. Op dit moment heeft Waalre een financiële buffer (Algemene reserve vrij besteedbaar + Algemene bufferreserve) van € 3.787.000. De berekende risico's (zie risicotabel in deze paragraaf) bedragen € 2.869.400, waardoor de buffer op dit moment 132% bedraagt. Dit is voor nu ruim voldoende.

De structurele exploitatieruimte is net onvoldoende met -0,13%. Dit geeft aan dat de gemeente in 2021 meer structurele lasten heeft dan structurele baten.

Wanneer de kengetallen in samenhang worden bekeken geeft dit een kwetsbare financiële situatie voor Waalre weer.

Toelichting op de kengetallen

1a en 1b. Netto schuldquote (ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) gecorrigeerd met de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug) met de totale baten van de rekening. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' door rente en aflossing. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

In 2021 is een vaste geldlening aangetrokken van € 10.000.000. Dit heeft een negatieve invloed op het kengetal. Het kengetal geeft daarom een forse daling weer. In basis is de schuldquote voor Waalre gezond.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen) en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio van Waalre is net onvoldoende. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de voorziening riolering veel middelen bevat (voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen). Daarnaast heeft Waalre een lening aangetrokken in 2021, waardoor de solvabiliteitsratio is gedaald. In de Kaderbrief zijn afspraken gemaakt om het eigen vermogen te verhogen, waardoor dit kengetal de komende jaren naar verwachting zal stabiliseren.

3. Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de bouwgronden zich verhoudt tot de geraamde baten. De paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bieden hierin meer inzicht. Hoe hoger het kengetal, hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt. Tweemaal per jaar wordt beoordeeld in hoeverre de boekwaarde van de bouwgronden kan worden terugverdiend. De accountant toetst dit jaarlijks. Door het lage kengetal is het risico van het niet terugverdienen van kosten voor de grondexploitatie zeer beperkt.

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde jaarrekening is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De structurele exploitatieruimte van Waalre is net onvoldoende en dus net niet toereikend om de structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

Het kengetal belastingcapaciteit geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten voor de inwoner. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Onder de woonlasten worden verstaan de absolute bedragen voor

onroerendezaakbelasting (OZB) en de riool- en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

De belastingcapaciteit is verbeterd van onvoldoende naar matig in 2021 omdat de woonlasten voor de inwoners van Waalre in 2021 minder zijn gestegen dan het landelijk gemiddelde in 2021. Voor de jaren 2023 en verder voorzien we weer een verslechtering van dit kengetal, veroorzaakt door een verwachte stijging van de OZB in Waalre. Waalre zal voor dit kengetal nooit een voldoende score kunnen behalen omdat de gemiddelde WOZ-waarde fors hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf C Onderhoud Kapitaalgoederen

De openbare ruimte is één van de pijlers van onze samenleving met een groot maatschappelijk rendement. Een goed functionerende openbare ruimte draagt bij aan actuele thema's zoals sociale samenhang, veiligheid, gezondheid, mobiliteit en bereikbaarheid, leefbaarheid en vastgoedwaarde. Hiervoor is het wel van belang dat de openbare ruimte goed wordt beheerd.

Wegen

Met een areaal van 1,1 miljoen m² wegoppervlak in Waalre en een nieuwwaarde van ca. 77 miljoen euro heeft het wegbeheer een zeer groot aandeel in de beheertaken. Een goed functionerend wegennet is essentieel voor een goede bereikbaarheid en beleving van de gemeente. Het in standhouden van een kwalitatief goed wegennet met verantwoord wegbeheer is daarom uiterst belangrijk. De gemeente Waalre is wettelijk verantwoordelijk voor het onderhoud van o.a. het openbare wegennet. Zo verplicht de Wegenwet de gemeente tot het uitvoeren van regelmatig en duurzaam onderhoud van de openbare verharding. Tevens is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger, als de gemeente heeft verzuimd zorg te dragen voor het in een goede staat verkeren van de openbare weg.

Om goed, planmatig, onderhoud te kunnen uitvoeren moet met enige regelmaat de kwaliteit van de verharding worden geïnspecteerd. Dan wordt er ook inzicht verkregen in de budgetten die voor het onderhoud noodzakelijk zijn. De rapportage van zowel de inspectie als de berekening van de benodigde budgetten staat vermeld in het wegenbeheersplan (2019-2028), wat is vastgesteld op 5 februari 2019. Hieruit blijkt dat in een tijdsbestek van 4 jaar de hoeveelheid verhard oppervlak is toegenomen van 958.000 m² naar 980.000 m² (380.000 m² asfaltverharding en 500.000 m² elementenverharding). De totale kwaliteit van de verhardingen in de gemeente Waalre kan worden gedefinieerd als redelijk. Het percentage goed scorende wegen (A, A+) ligt op het gewenste niveau van 80-90% van het totaal. Het percentage matig (B) en laag scorende wegen (C) is laag met respectievelijk 7% en 1%. Het percentage wegen met een slechtere kwaliteit is 5%, dit is hoger dan wenselijk. Het grootste deel hiervan betreft fietspaden met wortelopdruk. Om deze achterstand de komende jaren in te lopen en het percentage lage kwaliteit onder de 5% te brengen in 2024, zal er de komende 2 jaar een extra inhaalslag gemaakt worden met het plaatselijk herstraten van slechte wegvakken. Daarnaast worden er in het kader van het 'vervangingsplan bomen' extra maatregelen getroffen om de wortelopdruk van de bestrating tegen te gaan.

Het beschikbare budget wegenbeheer onder te verdelen in: regulier onderhoud en investeringen voor rehabilitatie (vervanging).

Regulier onderhoud wegen

Voor het reguliere onderhoud is onderstaand budget in de begroting opgenomen:

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Straten en pleinen (klein onderhoud)	578.823	175.000	175.000	175.000	175.000
Groot onderhoud		196.300	196.300	196.300	196.300
Wegenbeheersplan		175.000	200.000	200.000	200.000
Uitbesteden Ergon		20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal		578.823	566.300	591.300	591.300

Bovenstaande budgetten hebben betrekking op het zichtbare gedeelte van de verharding. Het reguliere onderhoud wordt betaald vanuit het onderhoudsbudget en vervanging vindt meestal plaats in het kader van projecten.

Rehabilitatie/vervanging wegen

De kwaliteit van een weg kan niet enkel gewaarborgd worden door het periodiek uitvoeren van groot onderhoud. Na een periode variërend tussen de 40 en 60 jaar (afhankelijk van ondergrond en verkeersbelasting) komt de weg aan het einde van zijn levensduur of sluit de opbouw van de weg niet meer aan op de verkeersbelasting en dient er een rehabilitatie worden uitgevoerd. Bij rehabilitatiemaatregelen wordt de weg, na het doorlopen van een groot onderhoudscyclus, aan het einde van de levensduur op het oorspronkelijke structurele en kwalitatieve gebruiksniveau gebracht. Hierbij wordt de gehele verhardingsconstructie (inclusief fundering) opnieuw opgebouwd. Uit onderzoek naar de kwaliteit van de onderlagen van de belangrijke ontsluitingswegen, blijkt dat een aantal wegen, ondanks dat deze visueel geen of weinig gebreken vertonen, toch op korte termijn vervangen zullen moeten worden.

Voor de rehabilitatie van de verhardingen is een bedrag van € 1.500.000 gereserveerd in voor de begroting 2020 t/m 2026. De kapitaalslasten hiervoor worden gedekt uit bestaande middelen in de begroting.

Er is echter een meer structurele aanpak nodig zijn om er voor te zorgen om het kwaliteitsniveau van de wegen voor de komende jaren blijvend op een acceptabel niveau komt en blijft. Zeker de komende 15 jaar zijn grote investeringen noodzakelijk om de kwaliteit van de wegen op peil te houden. Veelal in de vorm van volledige rehabilitatie/vervanging van bestaande wegen.

De hiervoor beschikbare middelen zijn ontoereikend, verhoging van het budget is dan ook noodzakelijk.

De middelen voor rehabilitatie/vervanging zijn in 2021 ingezet voor herinrichting van het zuidelijk gedeelte van Traverse. In 2022 worden deze extra middelen ingezet voor herinrichtingsprojecten zoals omgeving 't-Hazzo, M. de Ruijterstraat en groot onderhoud Bannenberglaan en omgeving.

Stedelijk Water & Riolering

Afvalwater

Een goed rioelstelsel is nodig voor de bescherming van volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Het rioelstelsel zorgt ervoor dat het afvalwater en het overtollige hemelwater uit de woonomgeving worden verwijderd en dat niet te vaak en niet te lang wateroverlast voorkomt. De aanleg en het in standhouden van het rioelstelsel is een

gemeentelijke taak, die voortkomt uit de Wet Milieubeheer (Wm). In deze wet is vastgelegd dat de invulling van de zorgplicht inzichtelijk gemaakt moet worden. Riolering maakt deel uit van de openbare ruimte met alle dynamiek die daarin aanwezig is. Behalve een wettelijk verplicht plan, is een GRP hét middel om de gemeentelijke watertaken doelmatig vast te leggen. Met het inwerking treden van de Wet Gemeentelijke Watertaken heeft de gemeente een verbrede zorgplicht ten aanzien van water. Hieronder wordt verstaan: stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Deze zorgplichten zijn verwoord in het GRP (2018-2022) wat is vastgesteld op 9 januari 2018. Doordat de zorgplichten verbreed zijn, wordt over een verbreed gemeentelijk rioleringsplan gesproken (VGRP).

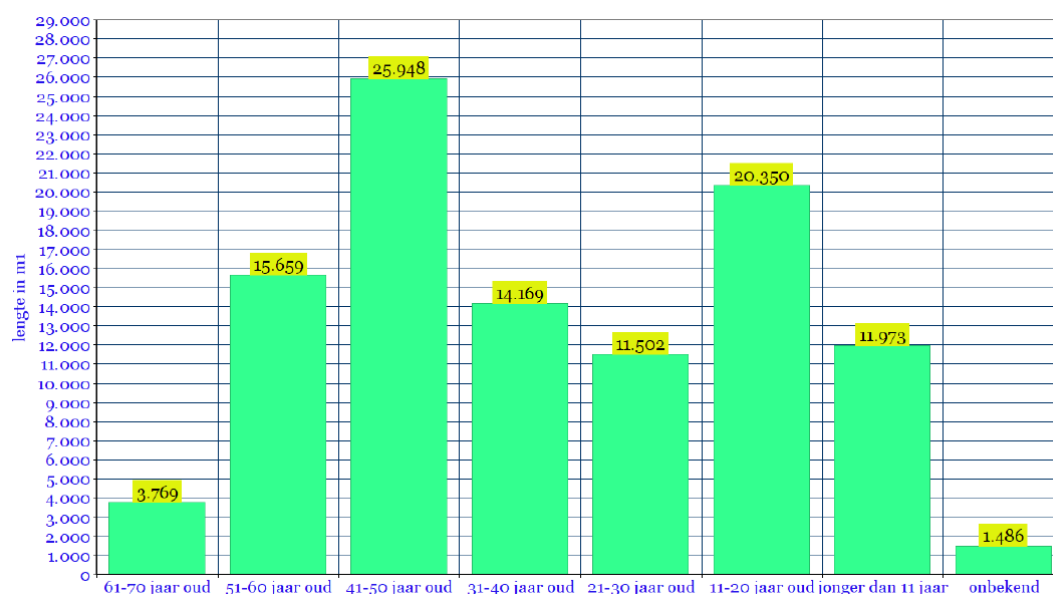
Riolering maakt ook deel uit van het watersysteem, dat zich uitstrekt tot buiten de gemeentegrenzen. Het functioneren van de riolering beïnvloedt de kwaliteit van het watersysteem. De wijze waarop de rioleringszorg wordt uitgevoerd is mede van invloed op het beheer van de openbare ruimte. Door die verschillende relaties is er ook een groot aantal partijen dat mede richting geeft aan het functioneren van de riolering in de gemeente. De Wet milieubeheer schrijft voor dat het plan wordt opgesteld rekening houdend en in samenspraak met andere betrokkenen.

Intern is er afstemming met de andere beheerders van een gedeelte van de openbare ruimte zoals wegen, verkeer, groen en openbare verlichting wat onder andere heeft geresulteerd in een integraal wijkgericht uitvoeringsplan openbare ruimte 2018-2024 wat is opgenomen in het VGRP.

Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen 'riolering' is het volgende kaderstellend:

- Europese Kader Richtlijn Water (KRW)
- Wet Milieubeheer
- Waterwet
- Nationaal Bestuursakkoord Water

De vaste rioleringsgegevens van de gemeente worden in een geautomatiseerd beheersysteem verwerkt. Ook de resultaten van de inspecties zijn in dit beheersysteem opgenomen. De totale lengte van de riolering in de gemeente Waalre bedraagt ca. 105 kilometer waarvan 78 kilometer een gemengd stelsel is. De leeftijdsopbouw van het rioolstelsel is als volgt:

Voor informatie over de inkomsten door de rioolheffing en de uitgaven aan het riool, zie paragraaf A Lokale heffingen.

Hemelwater

Het onderdeel hemelwater bestaat uit de drie onderdelen, sloten, wadi's en infiltratievoorzieningen:

Sloten

In totale lengte aan sloten (of waterlossingen) bedraagt ruim 21.900 meter die door de gemeente worden onderhouden. Dit onderhoud bestaat uit één keer per jaar maaien. Vanwege de efficiency is dit onderhoud in hetzelfde bestek ondergebracht als het maaien van de bermen. In deze sloten liggen zo'n 258 duikers ten behoeve van de waterafvoer. Deze zijn het afgelopen jaar gecontroleerd en vrijgemaakt van maaisel. De kosten voor het onderhoud worden betaald uit de rioolheffing. Verder zijn er sloten (ca. 5.000 meter) die in onderhoud zijn bij het Waterschap De Dommel. Dit zijn met name de grotere sloten of sloten waar een riool overstort op uit komt.

Wadi's

Het onderscheid tussen sloten en wadi's is, dat de sloten het water afvoeren naar een ander oppervlaktewater, en dat wadi's bedoeld zijn voor het ter plekke infiltreren van hemelwater. Het aantal wadi's is de laatste jaren sterk gestegen, in 2019 was dit ruim 9.200 m2. Afhankelijk van de ligging wordt een wadi 1 tot 6 keer per jaar gemaaid. De kosten voor het onderhoud worden betaald uit de rioolheffing.

Infiltratievoorzieningen

Binnen de gemeente wordt er in een gescheiden rioolstelsel hemelwater getransporteerd en geïnfiltrerd. Om de infiltratiecapaciteit te behouden dient er gemonitord te worden of de voorzieningen voldoende functioneren. De komende jaren wordt er meer geïnvesteerd in het toepassen van infiltratievoorzieningen t.b.v. de klimaatveranderingen.

Bovenstaande drie mogelijkheden vormen samen de Hemelwaterbergingsvoorziening van de gemeente Waalre. Om te anticiperen op extreme neerslagsituaties zal de waterberging van de bovenstaande voorzieningen worden uitgebreid.

Grondwater

In 2020 is er in de gemeente een grondwatermeetnet aangelegd. Dit meetnet heeft als doel om continue meetreeksen van de grondwaterstand te verzorgen. Deze meetreeksen geven inzicht in de effecten van neerslag op de infiltratie van de bodem, daarnaast kan ook het effect van de grondwaterstand op de omgeving worden onderzocht.

Door de extremere weersomstandigheden zien we dat we in de winter meer te maken krijgen met grondwateroverlast in de natte gebieden. De gemeente voert onderzoek uit om te bepalen of deze vernatting van het stedelijk gebied kan leiden tot het nemen van maatregelen om grondwateroverlast te verminderen.

In de zomer hebben we juist steeds meer te maken met droge periodes. Middels grootschalige afkoppelprojecten proberen we deze verdroging af te remmen.

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Salariskosten en overhead	219.398	226.557	226.557	226.557	226.557
Pompen en riolering	1.009.761	981.496	905.225	911.338	907.608
Huisaansluitingen	3.554	5.000	5.000	5.000	5.000
Rioolontstoppingen	90.623	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal	1.323.336	1.298.053	1.221.782	1.227.895	1.224.165

Bruggen

De gemeente Waalre heeft het beheer en onderhoud van 19 (d.d. 01-02-2020) vaste bruggen. Deze variëren van kleine voetgangersbruggetjes zoals op de hoek van de Eindhovenseweg/ Voorbeeklaan tot de verkeersbrug in de Onze Lieve Vrouwedijk. In 2018 is een start gemaakt met het herberekenen van de constructie van de bruggen. Deze globale berekening is in 2019 verfijnd. In 2019 is een start gemaakt voor een plan van aanpak met daarin opgenomen maatregelen om ervoor te zorgen dat alle bruggen voldoen aan de gestelde veiligheidseisen. Het plan van aanpak bestaat uit 3 fasen, te weten: 1. Inzicht compleet krijgen, 2. Objecten op orde brengen, 3. Objecten planmatig op orde houden.

In 2021 zijn er een tweetal fiets-voetgangersbruggen vervangen over de Tongelreep in de wijk Ekenrooi.

Openbaar Groen

Met een areaal van 75 hectare groenvoorzieningen en 13.000 laan- en straatbomen binnen de bebouwde draagt het openbaar groen substantieel bij aan de uitstraling en kwaliteit van de leefomgeving in centra, wijken, buurten en woonstraten. Kwaliteit die moet passen bij de ambitie "een weelderige groene ruimte als excellente woonomgeving" (Groenvisie 2019 en Beleid- en beheerplan Groen en Bomen 2020). De kwaliteit van het openbaar groen is dan ook essentieel voor de leefbaarheid, uitstraling en beleving van Waalre.

Het in standhouden van groenvoorzieningen met verantwoord groenbeheer is daarom uiterst belangrijk. De gemeente Waalre is in het kader van haar wettelijke zorgplicht verantwoordelijk voor het zorgvuldig onderhouden van de openbare ruimte. Daarnaast is de gemeente, conform het Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk bij schade van de burger, als de gemeente heeft verzuimd om voldoende zorg te dragen voor de openbare ruimte. Omdat we veel waarde hechten aan het groen is het beheer gericht op een verzorgde uitstraling en goede (technische) kwaliteit.

De technische kwaliteit van de groenvoorzieningen (beplanting en bomen) is in 2019 beoordeeld. Hieruit is gebleken dat 1/3 een matige of slechte kwaliteit heeft en dat de levensduur van deze beplanting beperkt is. Het streven is dat 90% van de beplanting uiteindelijk aan de technische eisen voldoet. Doordat beplanting ouder wordt zal altijd een deel van matige kwaliteit zijn, waardoor vervanging nodig blijft. Komende jaren zijn de volgende maatregelen nodig om dit te bereiken:

Integrale aanpak

Vervanging van groen staat niet op zich. Wanneer de komende 5 tot 10 jaar groot onderhoud is gepland aan riolering of verharding in de straat, wordt het onvoldoende tot matige beeld tot aan dat moment geaccepteerd. De beplanting wordt integraal vervangen zodra de riolering of een weg wordt aangepakt. Hiermee voorkomen we dubbel werk en kapitaalvernietiging.

Slechte kwaliteit

Vakken van slechte kwaliteit in straten waar komende 5 tot 10 jaar geen andere werkzaamheden worden verwacht, vervangen we komende 4 jaar. Vakken van matige kwaliteit in een straat met overwegend slechte vakken worden gelijk meegenomen. Zo wordt werk met werk gemaakt.

Matige kwaliteit

Vakken van matige kwaliteit in straten waar komende 10 jaar geen andere werkzaamheden worden verwacht, vervangen we komende 5 tot 10 jaar.

Inboet

Als de beplanting van goede kwaliteit is, maar enkele planten uitvallen, vindt inboet plaats. Hierdoor blijft het groenvak als geheel van goede kwaliteit. Dit is echter niet efficiënt / duurzaam wanneer meer dan 30% van de beplanting is versleten. Dan moet een plantvak in zijn geheel worden vervangen.

De afname in kwaliteit is hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat een substantieel deel van het groen in de jaren '60-'70-'80 is aangelegd. Helaas gaan groen en bomen niet eeuwig mee. Bomen en beplanting vragen onderhoud of zijn aan het eind van de levensduur. Onderhoud en vernieuwing zijn noodzakelijk om de gewenste kwaliteit en doelstellingen zoals klimaatbestendig groen en biodiversiteit te realiseren.

In de 'burgerpeiling 2017' en de 'enquêtes die jaarlijks in het kader van het contract Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) worden afgenomen, komt de staat van het openbaar groen als belangrijk zorgpunt naar voren. Het is meer dan aannemelijk dat de beleving van de burger en een toename in het aantal meldingen/klachten, een directe link heeft met de veroudering van en afname in kwaliteit van het groen in de openbare ruimte.

Enkele cijfers onderhoud groenvoorzieningen en laan- en straatbomen:

Oppervlakte plantsoenen	46	hectare
Laan- en straatbomen	13.300	stuks
Wegbermen	29	hectare
Begrazingsprojecten	15	hectare
Bloemrijk (nat)grasland en ecologische terreinen	10	hectare
Sloten, watergangen en retentievoorzieningen	22	km
Plantsoenmeubilair	165	stuks
Bloembakken	100	stuks
Wisselperken	3	are

Op 7 januari 2020 heeft de gemeenteraad het "beleid- en beheerplan Groen en Bomen" vastgesteld. In dit plan is in het kader van een kwaliteitsimpuls van het openbaar groen voor het vervangingsplan groen opgenomen. Hiervoor is in de begroting 2021 een structurele verhoging van het budget met 60.000 opgenomen. Daarnaast is er eenmalig een investering van 600.000 opgenomen om achterstanden in de vervanging van openbaar groen weg te werken. Deze middelen zijn evenwel ontoereikend gebleken, met name omdat onvoldoende rekening gehouden is met bodemomstandigheden, ondergrondse ruimte en infrastructuur, wijziging van de onder- en bovengrond, gronduitwisseling etc. Daarnaast zijn energietransitie, gewijzigde eisen voor ondergrondse infrastructuur e.d. ook van invloed op de beschikbare middelen.

Extra middelen zijn dan ook noodzakelijk om de kwaliteit van het openbare groen op het gewenste peil te houden.

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Plantsoenen en laanbomen	1.304.316	1.294.330	1.294.330	1.294.330	1.294.330
Totaal	1.304.316	1.294.330	1.294.330	1.294.330	1.294.330

*Vanaf de begroting 2019 zijn structureel extra middelen opgenomen voor groot onderhoud van openbaar groen voor een bedrag van € 125.000 in 2019, oplopend naar € 175.000 in 2022.

Openbare Verlichting

De Openbare Verlichting (OVL) bestaat uit ca. 4.500 lichtmasten. Om ervoor te zorgen dat de verlichting goed blijft functioneren, moet er regelmatig onderhoud worden uitgevoerd en materialen worden vervangen. In de begroting is budget beschikbaar voor het verhelpen van storingen, schades en preventief onderhoud zoals lampvervanging en schilderwerk. Daarnaast is er budget voor het vervangen van materiaal dat het einde van haar levensduur heeft bereikt. Voor lichtmasten is dat standaard na 40 jaar en voor armaturen is dat 20 jaar.

Het wijkgericht vervangen van oude armaturen door energiezuinige (LED) lampen, zal ook de komende jaren worden voortgezet, gecombineerd met het vervangen van de oudste lichtmasten. Daarmee wordt een verdere besparing gerealiseerd op de energielasten en een verbetering tot stand gebracht van de sociale veiligheid.

Het OVL-bestand in Waalre bestaat uit masten, armaturen en lampen.

Masten

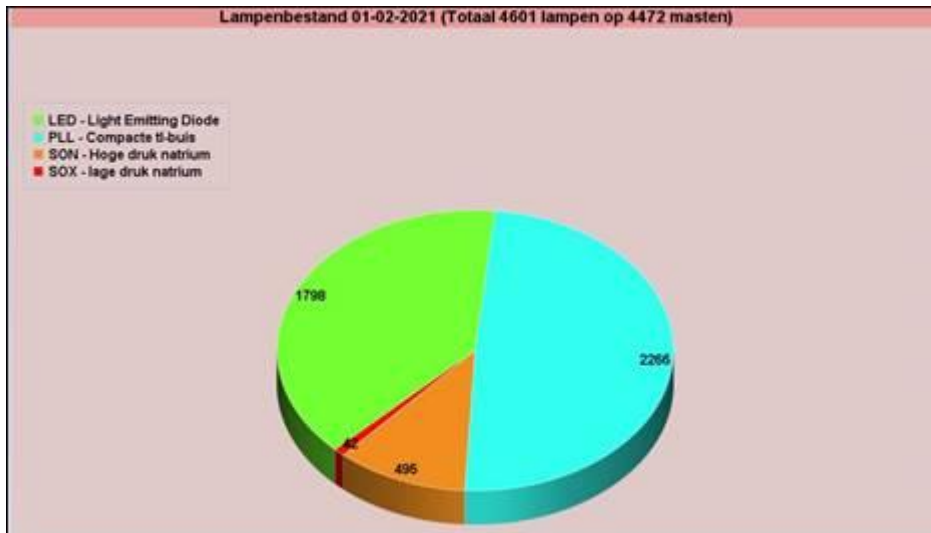
Van de 4.500 masten bestaat het overgrote deel uit stalen masten. Hiervan hebben circa 600 masten de technische levensduur van 40 jaar overschreden. De komende jaren worden deze masten vervangen

Armaturen

Tegelijkertijd met het vervangen van lichtmasten wordt gekeken of het armatuur ook vervangen dient te worden. De meeste echt oude armaturen zijn de laatste jaren vervangen. Bij vervangingen wordt zo veel mogelijk led toegepast. Dit is duurzamer en hiermee wordt meteen bespaard op het energieverbruik.

Lampen

Voor het vervangen van lampen wordt de economische levensduur aangehouden volgens opgave van de fabrikant. Dit betekent in de praktijk dat lampen groepsgewijs worden vervangen voordat ze stuk zijn. Hiermee worden de continuïteit en kwaliteit gewaarborgd en worden veel meldingen voorkomen.

	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Regulier onderhoud openbare verlichting	97.194	65.000	65.000	65.000	65.000
Periodieke vervanging armaturen en lichtmasten	38.530	88.000	63.000	63.000	63.000
Totaal	135.724	153.000	128.000	128.000	128.000

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente Waalre heeft een aantal panden in eigendom. Om een goed beeld te krijgen en houden worden deze panden om de paar jaar geïnspecteerd om input te krijgen voor het (bouwkundig) meerjaren-onderhoud. De hoeveelheid panden varieert door de verkoop en aankoop van panden.

Vanaf 2018 worden, verspreid over meerdere jaren, door het college vastgestelde duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd bij gemeentelijke panden. Sporthal het hazzo is verbouwd en voorzien van een stuk nieuwbouw. Het pand is afgekoppeld van het gasnet.

Bij de panden wordt de verschillende werkzaamheden volgens de meerjarenplanning uitgevoerd.

Herijking planningen groot onderhoud

In 2021 zijn de verschillende werkzaamheden conform het MJOP uitgevoerd bij de verschillende panden.

In de begroting 2022 zijn de stortingen en uitgaven opgenomen die aansluiten op de hierboven genoemde onderhoudsplannen.

Paragraaf D. Financiering

De paragraaf financiering gaat in op het beheer en beleid van financiële middelen (geleende en uitgezette gelden) en de aan deze posities verbonden kosten en risico's voor de gemeente Waalre (treasuryfunctie). De treasuryfunctie ondersteunt, door middel van beschikbaarheid van financiële middelen, de uitvoering van de thema's. Het regelt de financiering van beleid en het uitzetten van gelden die niet direct nodig zijn.

Landelijke wet- en regelgeving

Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido)

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal moeten beheren. Die regels staan in de Wet Fido. Het renterisico brengen we volgens de wet Fido in beeld met behulp van de kasgeldlimiet en de rente risiconorm.

Renterisico op kortlopende schuld: de kasgeldlimiet

De kredietlimiet voor de gemeente is bepaald op € 2,87 miljoen voor een periode van maximaal 1 jaar. In 2021 was er wederom geen renterisico aanwezig, want de kasgeldleningen hadden een negatieve rente. Net als in 2019 en 2020. Het rentebeleid van de ECB zal niet wijzigen, wat betekent dat de rente negatief blijft.

In tegenstelling tot voorafgaande jaren, zijn er in 2021 het gehele jaar door maandelijkse kasgeldleningen afgesloten. Op 5 januari is de laatste kasgeldlening van december 2021 afgelost. De maandelijkse kasgeldleningen hebben allemaal een negatieve rente, wat inhoudt, dat de gemeente Waalre rente ontvangt van de bank.

Bedragen (x € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal	38.863	38.863	38.863	38.863
Toegestane kasgeldlimiet	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet in bedrag	3.303	3.303	3.303	3.303
Gemiddelde schuld met een looptijd < 1 jaar	2.600	2.750	1.500	2.500
Voldoen aan limiet?	ja	ja	ja	ja

De kasgeldleningen zijn afgesloten i.v.m. geldtekorten omdat de uitkering van het BTW compensatiefonds en de verkoop van onroerend goed niet voldoende geldmiddelen opleverde. De totale renteopbrengsten is € 7.456,94.

Renterisico op vaste schuld: de renterisiconorm

De renterisiconorm geeft het renterisico op de langere termijn weer. Hieronder vallen alle leningen met een rente typische looptijd vanaf 1 jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rente typische looptijden in de leningenportefeuille, waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten in de administratie. In een jaar mogen de herfinancieringen als gevolg van aflossingen en de renteherzieningsmomenten gezamenlijk niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari 2021 bedragen.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de renterisiconorm weergegeven:

Bedragen (x € 1.000)	2021
Begrotingstotaal	38.863
Wettelijk percentage	20%
Renterisiconorm (1 * 2)	7.773
Renteherzieningen	111
Aflossingen	230
Bedrag waarover renterisico gelopen wordt (4 + 5)	341
Ruimte onder renterisiconorm	7.432

De gemeente Waalre heeft nog voldoende leenruimte voordat de grens van 20% wordt bereikt. In 2021 is er een nieuwe geldlening afgesloten met een rente percentage van 0,298 procent. Er is geen aflossing in 2021. De impact op de renterisiconorm is marginaal.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Deze wet beoogt dat gemeenten meer op hun geldstromen en de hoogte van schulden letten. We spreken van houdbare gemeentefinanciën als een gemeente ook bij economisch slecht weer genoeg geld overhoudt om aan de schuldverplichtingen te blijven voldoen zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.

Nederland is lid van de EMU (Europese Monetaire Unie). De wet HOF biedt het kabinet de mogelijkheid decentrale overheden gezamenlijk te beboeten bij overschrijding van de zogenaamde "tekortnorm": het collectieve aandeel in het EMU saldo van de decentrale overheden. Het EMU-saldo van Nederland mag niet hoger zijn dan 3% van het Bruto Binnenlands Product.

Berekening EMU-saldo

In dit overzicht wordt het saldo van baten en lasten van gemeente Waalre omgezet naar het saldo van werkelijke uitgaven en inkomsten, zoals de overheid deze presenteert in het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het saldo van de werkelijke inkomsten en uitgaven van de overheid in een bepaald jaar. Op basis van het BBV dient in de programmabegroting een berekening opgenomen te worden van het gemeentelijk aandeel in het EMU-saldo.

Omschrijving	2021	2020
	* € 1.000,-	* € 1.000,-
	Jaarrekening	Jaarrekening
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ 702	€ 801
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	€ 4.112	€ 3.021
3. Mutatie voorzieningen	€ -384	€ 981
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ 1.143	€ -133
5. Boekwinst/verlies bij de verkoop vna financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	€ -	€ -
Berekend EMU-saldo	€ -4.937	€ -1.106

Schatkistbankieren

Gemeenten en provincies waren in het verleden vrij om geld op een spaarrekening te zetten en financiële producten, zoals staatsobligaties te kopen. Geld dat bijvoorbeeld op een spaarbank staat, levert rente op. Sinds de invoering van het schatkistbankieren per 15 december 2013 moeten gemeenten, provincies en waterschappen hun overtollige middelen bij het ministerie van Financiën onderbrengen. Het drempelbedrag voor overtollige middelen op de BNG rekeningen is € 150.000 in 2021. Het huidige rentepercentage dat hier tegenover staat is 0%, waardoor Waalre helaas dus geen rente ontvangt over haar huidige overtollige middelen. Zie ook de toelichting op de balans.

De gemeente Waalre had voor het rekeningjaar 2021 maandelijkse kasgeldleningen afgesloten. De geldleningen waren noodzakelijk omdat de inkomsten van het BTW compensatiefonds en de verkopen van onroerend goed niet voldoende waren om financieel zelfstandig te blijven. In december is een geldlening van € 10 miljoen afgesloten, waardoor de spaarrekening (schatkist) omhoog ging naar € 8,6 miljoen. Begin januari 2022 is de maandelijkse geldlening van € 3 miljoen afgelost, door middel van inzet van de spaarrekening (schatkist).

Lokale regelgeving

Financiële verordening

Gemeenten zijn volgens de gemeentewet verplicht een financiële verordening op te stellen. De uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn geregeld in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. In de verordening zijn onder andere de algemene doelstellingen voor de financiering en de richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie en het risicobeheer opgenomen. Op 18 april 2017 is de financiële verordening gemeente Waalre vastgesteld en is nog de geldende regeling.

Treasurystatuut

Het Treasurystatuut regelt de sturing, de beheersing, de verantwoording en het toezicht op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

In het Treasurystatuut zijn de volgende onderdelen voor de gemeente Waalre geregeld:

- treasurybeleid;
- uitvoering treasuryactiviteiten;
- planning- en control cyclus;
- interne en externe controle.

Het Treasurystatuut is op 18 oktober 2016 is door de Raad vastgesteld. Het Statuut is niet gewijzigd.

Uitgangspunten treasuryactiviteiten

Voor de meerjarenramingen 2021-2023 hanteert de gemeente Waalre de volgende uitgangspunten voor treasuryactiviteiten:

- Waalre is behoedzaam omgegaan met haar financiële middelen. In overeenstemming met de Wet Fido en het Treasurystatuut vindt het uitzetten van geldmiddelen en het aangaan en verstrekken van leningen en garanties alleen plaats voor de uitoefening van de publieke taak. De financiële risico's voor Waalre zijn daarbij minimaal.
- Op basis van de liquiditeitsbegroting wordt de financieringsbehoefte bepaald. De uitvoering van de financieringsbehoefte dient plaats te vinden binnen de geldende wet- en regelgeving.

Financieringsbehoefte

De afgelopen jaren zijn er een aantal geldleningen afgesloten voor uiteenlopende redenen. De totale omvang van langlopende leningen is geen financieel risico voor de gemeente, omdat de rentekosten zeer laag zijn, en de aflossingen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

De volgende langlopende geldleningen staan op de balans:

- In 2017 heeft gemeente Waalre twee langlopende leningen aangetrokken met een looptijd van 35 jaar voor een totaalbedrag van € 7.200.000. De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente Waalre de komende jaren een renterisico over loopt, blijven ruimschoots binnen de renterisiconorm.
- De gemeente Waalre heeft in 2018 een lening van de provincie ontvangen van € 1.232.000 voor het zonnepanelenproject. In verband met investeringen in zonnepanelen door de Waalrese inwoners.
- Op 7 december heeft de gemeente een lening afgesloten van € 10.000.000, aflossingsvrij, 10 jaar, tegen 0,298% per jaar. De lening is noodzakelijk vanwege financieringstekort. Dit tekort wordt grotendeels veroorzaakt door grote infrastructurele werken en projecten. De aflossing geschiedt in december 2031 ineens.

Leningnummer	Looptijd	Rentepercentage	Restantbedrag per 1-1-2021	Opgenomen/ontvangen bedrag in 2021	Rente 2021	Aflossing 2021	Restantbedrag per 31-12-2021
BNG 40.111.271	35 jaar	1,12% 10 jaar vast	3.336.418	-7.251	36.838	80.208	3.248.960
BNG 40.111.272	35 jaar	1,87 % 35 jaar vast	3.349.398	-6.467	61.843	71.808	3.271.123
provincie	15 jaar	1,13% 15 jaar vast	1.080.134	-	12.206	77.602	1.002.533
BNG 40.115	10 jaar	0,298%, 10 jaar	-	10.000.000	-	-	10.000.000
Totaal			7.765.951	9.986.282	110.887	229.617	17.522.616

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Waar gaat de paragraaf over?

De bedrijfsvoering omvat zaken als personeel en organisatie, informatie(voorziening), financiën, communicatie, juridische zaken en dienstverlening. Waalre streeft een efficiënte, doelmatige en kwalitatief hoogwaardige bedrijfsvoering na. Dit is van groot belang bij het kunnen uitoefenen van de controlerende taak van de raad. Dit lukt alleen met een betrouwbare en transparante informatievoorziening.

Volgens de vastgestelde verordeningen legt het college verantwoording af over de bedrijfsvoering aan de raad. Op basis van wettelijke voorschriften geeft de paragraaf Bedrijfsvoering inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens.

Organisatie (algemeen)

Wat willen we bereiken?

We zijn een zelfstandige netwerkgemeente met een daadkrachtige ambtelijke organisatie die direct in contact staat met de samenleving. Er wordt gewerkt op basis van het Koersdocument Werken vanuit de Bedoeling. Onze missie is het organiseren van excellente dienstverlening en lokale democratie, waarbij 'de bedoeling' het vertrekpunt is. Bij de uitwerking van dit begrip en het uitvoeren van deze missie is het de grote uitdaging voortdurend soepel te schakelen tussen de verschillende rollen die we als overheid hebben (rechtmatige, presterende, netwerkende en responsieve en participerende overheid).

De systeemwereld wordt ingericht om de organisatie maximaal te kunnen ondersteunen en te faciliteren bij het optimaal bedienen van de leefwereld. Hiervoor dient de basis op orde te zijn: goed informatiemanagement, een goede voorbereiding en borging van de besluitvorming, moderne ICT en verregaande digitalisering. Dit wordt georganiseerd in een platte organisatie met taakvolwassen medewerkers en een professionele invulling van concern-control: we hebben er door onze werkwijze vertrouwen in dat we de goede dingen goed doen en waarbij de doelmatigheid en rechtmatigheid geborgd zijn. Vanuit een helder gezamenlijk perspectief en eigenaarschap worden programmering en prioritering bepaald. In nauwe afstemming wordt bekeken wat haalbaar is qua planning en capaciteit. We hebben onze visie De Kracht van Waalre, een coalitie- of raadsakkoord, een collegeprogramma en onze eigen P&C cyclus. De vertaling naar dagelijkse prioriteiten dient nader uitgewerkt te worden. Onze werkwijze wordt tenslotte ondersteund door zaakgericht werken en projectmatig werken.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Er wordt uitvoering gegeven aan het Koersdocument Werken vanuit de Bedoeling
- Op basis van het Koersdocument Werken vanuit de Bedoeling wordt een Inrichtingsplan opgesteld.
- Op basis van dit Inrichtingsplan worden waar nodig aanpassingen gedaan aan onze organisatie.
- Op basis van dit Inrichtingsplan wordt een Strategisch Personeelsplan opgesteld en uitgevoerd.
- Op basis van het Koersdocument wordt een I&A-plan opgesteld. Het zaakgericht werken maakt hier onderdeel van uit.
- Op basis van het Koersdocument wordt een cultuurtraject ingezet gericht op Werken vanuit de Bedoeling

- Er wordt op basis van de Kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven een plan van aanpak burgerparticipatie opgesteld en uitgevoerd.
- Projectmatig werken wordt mede op advies van de Rekenkamercommissie meer structureel ingebed in onze werkwijze.
- Met een Management Development Traject wordt aandacht besteed aan leiderschap.
- Ons dienstverleningsconcept wordt aangepast in samenhang met de ontwikkeling van een Omgevingsvisie en Omgevingsplan.
- De control-functie wordt specifiek benoemd en belegd.

Jaar 2021

- Er is uitvoering gegeven aan het Koersdocument Werken vanuit de Bedoeling. We hebben verder gewerkt aan het samen met onze inwoners invullen van initiatieven en burgerparticipatie.
- Er is een Strategisch Personeelsplan opgesteld en er is gestart met de uitvoering.
- Op basis van het Koersdocument is een cultuurtraject ingezet gericht op Werken vanuit de Bedoeling. De Waalre Academy speelt hierbij een belangrijke rol.
- Het traject rondom de Omgevingswet is gebruikt als vliegwiel voor het cultuurtraject.
- Projectmatig werken is structureel ingebed in onze werkwijze.
- De control functie is helder belegd in de organisatie
- Met een Management Development Traject is aandacht besteed aan leiderschap.
- We hebben projectmatig gewerkt aan een verdere verbetering van helder en duidelijk taalgebruik.
- Werken vanuit de bedoeling is steeds het vertrekpunt in de dagelijkse werkzaamheden en in de personeelsgesprekken geweest.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Er zijn sessies georganiseerd op teamniveau voor het werken vanuit de bedoeling met alle medewerkers. We hebben verder gewerkt aan het samen met onze inwoners invullen van initiatieven en burgerparticipatie.
- De voorbereidingen voor een Strategisch Personeelsplan zijn opgesteld, doorvertaling volgt in 2022.
- Op basis van het Koersdocument is een nieuw beleid voor hybride werken ontwikkeld waarbij de dienstverlening aan inwoners en partners voorop staat. Het cultuurtraject is daarin ingebed en er wordt blijvend ingezet gericht op Werken vanuit de Bedoeling. De Waalre Academy speelt hierbij een belangrijke rol.
- Projectmatig werken is structureel ingebed in onze werkwijze en in ons zaakstelsel.
- De control functie is helder belegd in de organisatie
- Met een Management Development Traject is aandacht besteed aan leiderschap.
- We hebben projectmatig gewerkt aan een verdere verbetering van helder en duidelijk taalgebruik.
- Werken vanuit de bedoeling is steeds het vertrekpunt in de dagelijkse werkzaamheden en in de personeelsgesprekken geweest.

Personeel

Wat willen we bereiken?

Personeel dat in staat is om uitvoering te geven aan de taken en ontwikkeling die voortkomt uit "Samenwerken aan een sterker Waalre" waarbij de nadruk ligt op het 'Van Buiten naar Binnen werken'.

De gemeente Waalre wil een goed werkgever zijn die investeert op duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en persoonlijke ontwikkeling. De organisatie heeft oog voor de wensen en behoeften

van de medewerkers en biedt arbeidsvoorwaarden die passen bij de veranderende maatschappij en arbeidsmarkt.

Wat gaan we ervoor doen?

Periode 2018-2022

We richten ons op de volgende speerpunten:

- **Leiderschapsontwikkeling:** we zorgen ervoor dat het MT in staat is om sturing te geven door een programma voor leiderschapsontwikkeling in aansluiting op "Samenwerken aan een sterker Waalre".
- **Goed werkgeverschap:** we positioneren de gemeente Waalre als aantrekkelijke werkgever binnen de regio, waar ruimte is voor ontwikkeling, zodat medewerkers graag bij ons blijven werken of voor ons willen komen werken. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, blijven we in staat om de juiste mensen aan ons te binden en deze te blijven boeien.
- **Performancemanagement:** met behulp van de gesprekscyclus zorgen we voor een open, resultaatgerichte werkcultuur waar medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen en daarmee eenieder een bijdraagt aan "Samenwerken aan een sterker Waalre".
- **Samenwerking:** we zoeken naar samenwerking om elkaar te versterken zowel intern, als met derden.
- **Inclusieve samenleving:** gemeente Waalre erkent het belang van de banenafpraak en heeft in de begroting ruimte gemaakt voor het aanstellen van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Jaar 2021

- Staat het strategisch personeelsbeleid permanent op de agenda, zodat waar nodig tijdig ingesprongen kan worden op ontwikkelingen binnen de organisatie en in de maatschappij.
- Is een organisatiebrede basis gelegd voor het werken vanuit de bedoeling en is hier binnen de organisatie blijvende aandacht voor.
- Is het Management Development programma erop gericht de managers te ondersteunen om leiding te geven aan het werken vanuit de bedoeling.
- Is de arbeidsmarktcommunicatie verbeterd. Waalre staat op de kaart als een aantrekkelijke werkgever waar veel aandacht is voor duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, persoonlijke ontwikkeling en een goede werk-privé balans.
- Wordt de ontwikkeling van de medewerkers en de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van de medewerkers ondersteunt door een divers aanbod binnen de Wij Waalre Academy.
- Door de COVID-19 crisis is de ontwikkeling van het plaats- en tijd onafhankelijk werken in een stroomversnelling gekomen. In 2021 is een thuiswerkregeling opgesteld welke past bij de wensen en behoeften van zowel de medewerkers als de organisatie.
- De derde participatiebaan is ingevuld. Hiermee is de in de begroting opgenomen formatieruimte voor participatiebanen volledig ingevuld.
- COVID-19 is als apart onderdeel opgenomen in het plan van aanpak van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).
- Zijn alle standaard P&O brieven geactualiseerd en geschreven op B1 niveau.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Zijn elk kwartaal de ken- en stuurgetallen besproken tijdens het MT-P&O overleg. Door COVID-19 is er minder aandacht geweest voor het strategisch personeelsbeleid dan gepland. In 2022 staat dit wél permanent op de agenda, zodat waar nodig tijdig ingesprongen kan worden op ontwikkelingen binnen de organisatie en in de maatschappij.

- Hebben teamsessies plaatsgevonden waarin per team de basis is gelegd voor het werken vanuit de bedoeling. Tijdens JoostLive! (organisatiebrede weekstart) zijn periodiek goede voorbeelden van het werken vanuit de bedoeling gedeeld en complimenten uitgedeeld.
- Is een management development programma opgesteld, gericht op het ondersteunen van de managers om leiding te geven aan de bedoeling.
- Is gewerkt aan het verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie. We profileren Waalre als een aantrekkelijke werkgever waar veel aandacht is voor duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, persoonlijke ontwikkeling en een goede werk-privé balans.
- We hebben de ontwikkeling van de medewerkers en de duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van de medewerkers ondersteund door een divers aanbod binnen de Wij Waalre Academy.
- De visie en uitgangspunten van het hybride werken zijn vastgesteld. De wensen en behoeften van zowel de medewerkers als de organisatie zijn hierin meegenomen.
- De derde participatiebaan is ingevuld. Hiermee is de in de begroting opgenomen formatieruimte voor participatiebanen volledig ingevuld.
- Naar aanleiding van COVID-19 is een aanvullende RI&E COVID-19 gemaakt boven op de huidige RI&E. De acties die uit die RI&E COVID-19 naar voren zijn gekomen zijn uitgevoerd door de werkgroep COVID-19 en werkgroep ARBO.

Financiën, Planning & Control

Wat willen we bereiken?

Een financieel sluitende meerjarenbegroting is en blijft uitgangspunt. Informatieverstrekking aan college en raad is steeds adequaat. We blijven financieel gezond en schuiven geen tekorten naar de toekomst. We zijn en blijven in control en we verschaffen inzicht in verplichtingen en risico's.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Verbeteren van de Planning en Control cyclus.
- Risico's beperken door intensiveren van risicomangement en interne controle.
- Financiële verordening(en) herzien.
- Actief blijven sturen op een sluitende begroting.

Jaar 2021

- De financiële verordening van de gemeente Waalre is herzien;
- De nota reserves & voorzieningen is geactualiseerd;
- De budgethoudersregeling is gemoderniseerd en geactualiseerd;
- De interne controle & risico-analyse is aangepast, zodat deze o.a. als basis kan dienen voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door het College van B&W;
- De begroting is en blijft structureel sluitend.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- De financiële verordening van de gemeente is nog niet herzien in 2021. De actualisatie van de verordening wordt in samenspraak met het project rechtmatigheidsverantwoording opgepakt. Bovendien geeft de komst van een controller en een coördinator financiën in 2022 meer ruimte om beleidsstukken te actualiseren.
- De nota reserves & voorzieningen is nog niet herzien in 2021. Het team van financieel adviseurs heeft in 2021 veel extra werk verzet door financiële regelingen i.v.m. COVID-19, de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en het verbeteren van financieel

inzicht bij het opstellen van de programmabegroting 2022. Hierdoor is er geen ruimte geweest in 2021 voor het actualiseren van beleidsstukken.

- De budgethoudersregeling is in 2021 niet geactualiseerd. Het actualiseren van de budgethoudersregeling moet in samenhang met het actualiseren van de financiële verordening gedaan worden.
- De voorbereiding van de interne controle en risico-analyse op het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door het college zijn uitgevoerd in 2021. Hierdoor is het mogelijk in 2022 te starten met vernieuwde werkplannen en kan met de jaarstukken 2021 een rechtmatigheidsverantwoording door het college worden afgegeven.
- In 2021 is het uitgangspunt "een structureel sluitende begroting" gehanteerd en de concept begroting 2022 is met dit uitgangspunt opgesteld.

Communicatie

Wat willen we bereiken?

Inwoners weten wat we als gemeente doen en ze waarderen wat we doen. Dat is het resultaat van een communicatieve organisatie en een communicatief bestuur, die luisteren naar en verbinding maken met hun omgeving. Samen zijn wij Waalre: Wij Waalre.

De invulling en uitrol van het strategisch communicatieplan heeft plaatsgevonden. Communicatie is een primair proces van de (beleids)medewerkers/ projectleiders en bestuur en is veranderd van zenden/informereren naar betrokkenheid creëren.

De reputatie van Waalre is verbeterd. Team communicatie transformeert van generalisten naar adviseurs met specifieke aandachtsgebieden en draagt bij aan het resultaat van de organisatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Periode 2018-2022

- Waalre moet bekend staan als een betrouwbare gemeente die daadwerkelijk open staat, de dialoog aangaat en van harte samenwerkt.
- Drie programmalijnen uit het Strategisch Communicatieplan zijn uitgevoerd:
 1. De reputatie en profilering van Waalre zijn versterkt
 2. Burgerparticipatie en interactie staan centraal. Er is invulling gegeven aan de faciliterende rol op het gebied van burgerparticipatie.
 3. De organisatie is communicatiever. Bestuur en organisatie doen pro-actief een beroep op communicatie voor coaching en advies.

Jaar 2021

- Het strategisch communicatiebeleid 2021-2023 is beschikbaar en intern gecommuniceerd. Iedereen is hiermee aan de slag gegaan.
- Inzet van data analyses voor optimaliseren aanbod informatie, bepalen timing en proactieve communicatie is geoptimaliseerd.
- Intensieve samenwerking met HR voor doorontwikkeling Werken vanuit de bedoeling wordt voortgezet. Dit geldt ook voor samenwerking op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie.
- Burgerparticipatie wordt zowel intern als extern verder ontwikkeld.
- Het mediabeleid is vernieuwd en intern gecommuniceerd.
- Communicatie is direct betrokken bij de start van strategische, gevoelige en gecompliceerde dossiers, projecten en trajecten en neemt deel aan projectgroepen waar nodig.
- Communicatie is onderdeel van de voorbereidingen voor het 100-jarig bestaan van Waalre in 2023.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Een actualisering van het strategisch communicatiebeleid is vanwege andere prioriteiten nog niet vastgesteld. Er ligt een nieuwe opzet klaar waar nu al mee gewerkt wordt. In 2022 staat vaststelling van een geactualiseerd strategisch communicatiebeleid op de agenda.
- Data analyses zijn uitgevoerd en helpen bij timing, vorm en inhoud van alle communicatieboodschappen. Collega's worden meegenomen in de vorm van maandelijkse updates over de manier waarop team Communicatie gebruik maakt van data analyses en hoe dit kan bijdragen aan het verbeteren van de dialoog en de informatievoorziening van de gemeente.
- Samen met P&O werkten we aan het verbeteren van de arbeidsmarktcommunicatie. We profileren Waalre als een aantrekkelijke werkgever waar veel aandacht is voor duurzame inzetbaarheid, vitaliteit, persoonlijke ontwikkeling en een goede werk-privé balans. Een herkenbare vormgeving is ontwikkeld voor vacatures.
- Projectleiders maakten volop gebruik van burgerparticipatie al in de voorfase van de beleidsvorming. Het samenspel tussen raad, college, ambtelijke organisatie en inwoners biedt volop kansen wanneer het om burgerparticipatie gaat. Team communicatie blijft investeren in burgerparticipatie en een bijdrage leveren aan het proces.
- Het mediabeleid is vernieuwd en intern gecommuniceerd.
- Team communicatie is actief en betrokken bij de start van strategische, gevoelige en gecompliceerde dossiers, projecten en trajecten en neemt deel aan projectgroepen waar nodig.
- Voor het 100-jarig bestaan in Waalre worden in 2022 voorbereidingen voor het jubileumjaar getroffen en haakt communicatie aan bij de interne werkgroep.
- In 2021 is er een digitale toegankelijkheidsonderzoek uitgevoerd door een externe partij voor waalre.nl. Waalre.nl is daarna op veel richtlijnen voor digitale toegankelijkheid verbeterd. Hierdoor is de website voor mensen met een beperking beter te gebruiken.

ICT en informatievoorziening

Wat willen we bereiken?

ICT-beleid dat is geactualiseerd en mede zorgdraagt voor de realisatie van de ambities uit het uitvoeringsprogramma "Samen werken aan een sterker Waalre" en het landelijke uitvoeringsprogramma "VNG realisatie roadmap". Het faciliteert het van buiten naar binnen werken en burgerparticipatie.

Een betrouwbare, flexibele en toekomstbestendige ICT-architectuur en infrastructuur.

Een professionele beheerorganisatie en optimalisering van sturingsprocessen voor betere regie op samenwerking met ICT-partners.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Er wordt een nieuw informatiebeleidsplan opgesteld voor de periode 2021-2025
- Het bestaande applicatie landschap is in beeld gebracht en de ICT-architectuur is beschreven.
- Implementeren van het verplichte landelijk uitvoeringsprogramma VNG Realisatie Roadmap bestaande uit 4 thema's:
 - Data en monitoring
 - Collectieve infrastructuur en inkoop
 - Dienstverlening en bedrijfsvoering
 - Informatiebeveiliging en privacy (zie hier voor de aparte paragraaf)

- Doorontwikkelen van het zaakgericht en digitaal werken.
- Implementeren van een betrouwbare ICT-infrastructuur.
- Realiseren van een toekomstbestendig applicatielandschap waarbij applicaties doelmatig en efficiënt ingezet kunnen worden.
- De aansluiting op het DSO (omgevingswet) is gerealiseerd, met de daarbij behorende systemen.

Jaar 2021

- Het informatiebeleidsplan en uitvoeringsplan is geactualiseerd;
- Het bestaande applicatie landschap voldoet aan de eisen, wensen en nieuwe inzichten.
- De ICT-infrastructuur is voldoet aan de laatste standaarden en voldoet aan de verplichte veiligheidsmaatregelen (BIO);
- We lopen op schema met de implementatie van de verplichte projecten uit het landelijke uitvoeringsprogramma VNG Realisatie.
- We zijn aangesloten op de landelijke voorziening van de omgevingswet en voldoen aan de gestelde eisen.
- We zijn verder gegaan met het ontwikkelen van het zaakgericht en digitaal werken;
- Er is gestart met het inrichten van een professionele beheerorganisatie en beheerprocessen, gebruikmakend van beproefde raamwerken;
- Het integraal objectgericht werken is verder uitgewerkt;
- In de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is de registratie verbeterd;

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het informatiebeleidsplan en uitvoeringsplan is geactualiseerd en ter besluitvorming aangeboden aan het college in het 2^e kwartaal 2022;
- Het bestaande applicatie landschap is aangepast en gemoderniseerd voor jaarschijf 2021.
- De ICT-infrastructuur voldoet aan de laatste standaarden en er is progressie geboekt met betrekking tot de verplichte veiligheidsmaatregelen (BIO);
 - Contractverlenging en contract documentatie met onze ICT dienstverlener is vernieuwd en met 1 jaar verlengd.
 - Implementatie van configuratiemanagement is gerealiseerd
 - Implementatie van systeem en netwerk scanning is gerealiseerd
 - Beheer op mobiele apparatuur is geborgd
 - Database en certificaatbeheer is geborgd
 - Er is een raamovereenkomst voor aanschaf van hardware afgesloten
 - Beveiligde remote toegang voor externe partijen is geformaliseerd
- We lopen op schema met de implementatie van de verplichte projecten uit het landelijke uitvoeringsprogramma VNG Realisatie.
 - Plan van aanpak voor de Wet open overheid (Woo) gerealiseerd
- We zijn aangesloten op de landelijke voorziening van de omgevingswet en voldoen aan de gestelde eisen.
 - In verband met de uitstel van de omgevingswet (1-1-2023) nog niet volledig gerealiseerd. De koppeling met onze leverancier is al wel gerealiseerd.
- We zijn verder gegaan met het ontwikkelen van het zaakgericht en digitaal werken;
 - Het template voor nieuwe projectaanpak is opgenomen in het zaakstelsel.
- Er is gestart met het inrichten van een professionele beheerorganisatie en beheerprocessen, gebruikmakend van beproefde raamwerken;
- Het integraal objectgericht werken is verder uitgewerkt;
- In de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is de registratie verbeterd;

Informatieveiligheid

Wat willen we bereiken?

Een (informatie) veilige digitale en analoge dienstverlening staat centraal. Hiervoor voeren we een informatieveiligheidsbeleid dat voldoet aan het landelijke normenkader, de landelijke BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). De organisatie is zich bewust van de risico's die het werken bij de gemeente Waalre met zich meebrengt en treft daarvoor de nodige maatregelen.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2019-2022

- Het informatieveiligheidsbeleid op basis van de BIO is opgesteld;
- De landelijke informatieveiligheidskaders worden gevolgd en waar nodig geïmplementeerd.
- Transparantie over informatieveiligheid wordt verstrekt door de ENSIA (Eenduidig Normatief Single Informatieaudit). Deze is verplicht en wordt komende jaren verder uitgebreid;
- De organisatie is zich bewust van veiligheidsrisico's en weet deze te beheersen. Dit door het nemen van maatregelen;
- Jaarlijks wordt het informatieveiligheidsplan opgesteld en wordt het plan geëvalueerd.

Jaar 2021

- Het Informatieveiligheidsplan 2021 is uitgevoerd, waaronder het uitzetten en uitvoeren van BIO-maatregelen voor de kritische processen
- Er is voldaan aan de ENSIA (Eenduidig Normatief Single Informatieaudit) 2020;
- De medewerkers zijn zich bewust van de risico's die het werken met gemeentelijke informatie met zich meebrengt. Hiervoor is een bewustwordingscampagne uitgevoerd;
- Het is voor de organisatie duidelijk wat ieders verantwoordelijkheden, rollen en taken in het kader van informatieveiligheid zijn.
- De beheerders kunnen werken met het beheerssysteem.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het Informatieveiligheidsplan 2021 is deels uitgevoerd, door gedeeltelijke afwezigheid en uitdiensttreding van de CISO is, in overleg met het MT, een minimale set BIO-maatregelen voor de kritische processen uitgezet en uitgevoerd.
- Er is voldaan aan de ENSIA (Eenduidig Normatief Single Informatieaudit) 2020.
- De medewerkers zijn zich bewuster van de risico's die het werken met gemeentelijke informatie met zich meebrengt. Hiervoor is de bewustwordingscampagne gestart.
- Er is een cyberoefening gehouden en een rapport met verbeterpunten is opgesteld.
- Het is voor de organisatie duidelijker wat ieders verantwoordelijkheden, rollen en taken in het kader van informatieveiligheid zijn.
- De beheerders kunnen werken met het beheerssysteem.
- Er is een opzet gemaakt voor het beleid Risicomanagement en risicoregister. Dit is onder de aandacht van het MT gebracht.
- Incidentenprocedure is opgesteld en deze worden geregistreerd in het zaakstelsel.
- In 2021 waren er 44 incidentmeldingen geregistreerd en opgepakt.
- Uitwijktest is uitgevoerd.
- Auditplan door CISO is opgesteld.

Privacy

Wat willen we bereiken?

Ons belangrijkste toetsingskader op het gebied van privacy is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Transparantie voor burgers en medewerkers over welke gegevens we voor welke doeleinde verwerken staat hierin centraal en wij dienen daarbij de rechten van burgers en medewerkers te borgen. Hiervoor is nodig dat de organisatie bewust omgaat met de veelheid aan privacygevoelige informatie van burgers en medewerkers.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Er is een privacy beleidskader opgesteld.
- Door blijvende aandacht op het onderwerp privacy is het bewustwordingsniveau gestegen binnen de gehele organisatie.
- De rollen, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van privacy zijn helder belegd binnen de organisatie
- De PIA's (Privacy Impact Analyses) zijn door de organisatie uitgevoerd en de uitkomsten zijn verwerkt in concrete verbeterplannen die waar mogelijk zijn uitgevoerd.
- Datalekken worden opgelost.
- Er is een verwerkingsregister in de organisatie, wat actief wordt bijgehouden door de medewerkers.
- Er zijn verwerkersovereenkomsten gesloten met de verwerkers.
- Er is een procedure voor de afhandeling van verzoeken in het kader van de AVG.
- Er wordt gewerkt volgens het privacy by design en default principe binnen de organisatie.

Jaar 2021

- Het privacy plan 2021 is uitgevoerd.
- Er is een continu leren project gestart. Het bewustwordingsniveau is in 2021 gemeten en bewustwordingsniveau is verhoogd binnen de gehele organisatie.
- Voorkomende datalekken worden gesignaleerd en er worden maatregelen getroffen om het datalek op te lossen.
- PIA's (Privacy Impact Analyses) worden uitgevoerd bij nieuwe risicovolle verwerkingen.
- Er worden verwerkersovereenkomsten gesloten met nieuwe verwerkers.
- De organisatie leert te werken volgens het privacy by design principe.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- Het privacy plan 2021 is deels uitgevoerd.
- Nieuwe Functionaris Gegevensbescherming is in mei 2021 gestart.
- Er is een start gemaakt met de bewustwordingscampagne en nieuwe medewerkers hebben een introductie gevolgd.
- DPIA (Data Protection Impact Assessment) voor het Zaaksysteem is gestart en voor Camerabeelden is deze uitgevoerd. Maatregelen zijn gedeeltelijk geïmplementeerd.
- Er zijn verwerkersovereenkomsten gesloten met nieuwe verwerkers.
- Er zijn acties uitgezet om het verwerkingenregister geactualiseerd te krijgen.
- De organisatie leert beter te werken volgens het privacy by design principe en is geborgd in het inkoopproces in het zaaksysteem.
- Datalekprocedure is geactualiseerd en datalekken worden geregistreerd in het zaaksysteem.
- Er zijn 11 datalekken geregistreerd en zijn er maatregelen getroffen om het datalek op te lossen. Er zijn geen datalekken gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens omdat er geen hoog risico datalek is geweest.

- Er zijn 3 inzageverzoeken geweest en afgehandeld.
- Er is een Kickoff geweest voor de verplichte audit voor Wet Politiegegevens (Wpg).

Juridische kwaliteitszorg

Wat willen we bereiken?

Het behouden en, waar nodig, verbeteren van de juridische kwaliteit van voorstellen en besluiten.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Het verhogen van het bewustzijn inzake (juridische) risico's en juridische kennis.
- Organisatiebreed medewerkers faciliteren om de juridische kwaliteit te garanderen en waar nodig te verhogen.

Jaar 2021

- Voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld de implementatie van de WEB.
- (Een selectie van) interne processen tegen het licht houden.
- Doorontwikkelen juridische kwaliteitszorg.
- Doorontwikkelen collegiale afstemming.
- Verder investeren in verbreding van kennis binnen de organisatie.
- Verder ontwikkelen van hulpmiddelen voor de organisatie in de vorm van onder andere standaarddocumenten en handreikingen.
- Adviseren meteen bij de start van strategische, gevoelige en gecompliceerde dossiers, projecten en trajecten en deelname aan projectgroepen waar nodig.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 is waar nodig actie ondernomen om aan nieuwe wet- en regelgeving te voldoen. Afhankelijk van het onderwerp was er sprake van een trekkersrol (bijvoorbeeld Wep) of meer een aanjager (bijvoorbeeld Woo).
- Een aantal interne processen zijn tegen het licht gehouden en waar nodig zijn verbeterpunten doorgevoerd.
- In 2021 is de herinrichting van de juridische kwaliteitszorg verder ontwikkeld. Er zijn meerdere processen (opnieuw) beoordeeld en beschreven en waar mogelijk zijn formats verstrekt (of vernieuwd). Daarnaast is het project Duidelijke Taal in een aantal standaardbrieven leidend geweest bij herschrijven van standaarddocumenten. In het kader van COVID-19 en de steeds wijzigende regels daarvoor, is een aantal processen heringericht binnen de restricties waar we mee moesten werken.
- De collegiale afstemming is bevorderd. Zowel intern als extern vonden hier contactmomenten plaats. Gezien COVID-19 is het vinden van collegiale afstemming binnen de restricties en beperkingen ook in 2021 weer belangrijk geweest, naast de bevordering van bestaande collegiale afstemming.
- Er is geïnvesteerd op verbreding van kennis in de organisatie, bijvoorbeeld door het organiseren van opleidingen en kennisbijeenkomsten en het maken van standaarddocumenten en handreikingen. Dit heeft zowel afdelingsgericht als organisatiebreed plaatsgevonden, afhankelijk van de onderwerpen. Intern hebben er iets minder opleidingsmomenten plaatsgevonden door de restricties vanuit COVID-19, maar door externe partijen hebben er juist meer kennisbijeenkomsten plaatsgevonden. Wel was het aanbod voornamelijk digitaal.

- Er is deelgenomen aan projectgroepen waar nodig in het kader van advisering bij de start van strategische, gevoelige en gecompliceerde dossiers, projecten en trajecten.

Overzicht procedures		2018	2019	2020	2021
Bezwaarschriften (aanvechten van een besluit van de gemeente)	Aantal totaal	37	62*	54**	79****
	Aantal gegrond geadviseerd	1	4	0	5
	Aantal nog niet geadviseerd eind december lopend jaar	8	9	5	25*****
Klachten (uiting van ontevredenheid over een gedraging van een persoon werkzaam voor de gemeente)	Aantal totaal	16	14	14***	12
	Aantal klachten behandeld door Ombudsman	1	3	0	0
	Aantal nog niet afgerond eind december lopend jaar	0	0	3	0

*de verhoging in bezwaarschriften is te verklaren door 21 bezwaarschriften gericht tegen één (verkeers)besluit.

**de verhoging in bezwaarschriften is te verklaren door 17 bezwaarschriften gericht tegen één ontwerp openbare ruimte (geen besluit).

*** 7 klachten kwamen van dezelfde klager.

****de verhoging in bezwaarschriften is te verklaren door een vijftal besluiten waartegen een grotere groep mensen bezwaar maakte (variërend van 6,8,9 tot 11 personen)

***** Dit betreft 24 zaken die in december door de commissie nog zijn behandeld of eind van het jaar zijn binnengekomen en begin 2022 worden behandeld. Van de 24 betreffen 11 zaken en 4 eenzelfde besluit. Een zaak is op verzoek van bezwaarmaker aangehouden.

Dienstverlening

Publieke dienstverlening is de voorkant van de gemeentelijke organisatie. Het omvat het verstrekken van diverse producten en diensten aan inwoners, bedrijven en instellingen zoals reisdocumenten, subsidies, rijbewijzen en vergunningen. Aan de voorkant van de gemeentelijke organisatie kunnen inwoners ook terecht met een melding over het openbaar gebied.

Wat willen we bereiken?

- Het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening voor inwoners, bedrijven en instellingen als één van de belangrijkste speerpunten van de gemeente.
- We willen aan de slag met moderne, persoonlijke en efficiënte dienstverlening om concrete resultaten te boeken op korte termijn en goed voorbereid te zijn voor ontwikkelingen in de toekomst.
- Klantvragen worden snel, doelmatig, helder en kwalitatief goed afgehandeld, zoveel mogelijk in één keer aan de voorkant van de organisatie.
- Inwoners kunnen zelf bepalen via welk kanaal en wanneer ze dienstverlening afnemen van de gemeente. Dit kan via verschillende kanalen (schriftelijk, telefonisch, digitaal, persoonlijk). Waar de Waalre naar ook binnenkomt, hij/zij kan uitgaan van een gelijke dienstverleningskwaliteit.
- Meer vrijheid en speelruimte voor inwoners o.a. om te bouwen, ondernemen of te organiseren (deregulering). De organisatie stelt zich professioneel, open, stimulerend en faciliterend op en zoekt steeds de aansluiting bij de eigen kracht van inwoners en stelt grenzen wanneer dat echt nodig is. Het uitgangspunt is vertrouwen in onze inwoners met appèl op hun eigen verantwoordelijkheid.
- De dienstverlening is zodanig ingericht dat het voor de inwoner duidelijk is dat de gemeente één organisatie is, met één stem naar buiten treedt en de inwoner weet wat hij/zij kan verwachten en waar hij/zij het antwoord op zijn/haar vraag kan vinden.

- De privacy is zo goed mogelijk gegarandeerd; (zorg-gerelateerde) persoonsgegevens zijn veilig bij de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Periode 2018-2022

- Verder ontwikkelen van onze digitale en fysieke (website, social media, telefoon, post en balie) dienstverlening op basis van de vastgestelde dienstverleningsnota. Hierbij is een goede bestuurscultuur (interactief proces) bewerkstelligd met aandacht voor een inclusieve samenleving.
- Het begrip "van buiten naar binnen werken" is doorvertaald in de dienstverlening.
- Onze Dienstverlening is conform de dienstverleningsvisie ingericht volgens de volgende uitgangspunten:
 - excellente dienstverlening
 - inwoners bepalen zelf via welk kanaal en wanneer ze onze dienstverlening afnemen;
 - de inwoner wordt in een passende omgeving ontvangen;
 - we gaan uit van vertrouwen en benaderen vraagstukken vanuit een positief uitgangspunt (deregulering);
 - onze communicatie is duidelijk, open en modern;
 - we treden als één organisatie naar buiten.
- Voor omvangrijke en/of complexe vraagstukken worden inwoners zoveel mogelijk gekoppeld aan een casemanager.
- Zoveel mogelijk taken worden aan de voorkant van de organisatie afgehandeld, waarbij de inwoner in één handeling bediend wordt.
- Inwoners kunnen de meest voorkomende producten en diensten digitaal aanvragen.
- De website optimaal inrichten op het gebied van interactieve communicatie en digitale dienstverlening. Onze site is voor alle doelgroepen toegankelijk en gebruiksvriendelijk ingericht en sluit bovendien aan bij de meest voorkomende vragen producten/diensten die inwoners hebben (toptaken). Dit betekent dat de belangrijkste informatie/producten waar inwoners behoefte aan hebben, op uitstekende wijze geraadpleegd en afgehandeld kunnen worden.

Jaar 2021

- De digitale dienstverlening is verder uitgebreid en verbeterd. De E-diensten zijn verder geprofessionaliseerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht met zaakgericht werken.
- De website is voor de belangrijkste producten en formulieren beschikbaar in het Engels
- Er is geïnvesteerd in verbreding van de kennis van de medewerkers. Er komen steeds meer specialistische vraagstukken waarbij de klant advies en ondersteuning vraagt.
- Onze klanten zijn vriendelijk bejegend. Pijlers hierbij zijn een positieve houding, vertrouwen, onderlinge interesses en belangstelling voor elkaar.
- Interne processen zijn tegen het licht gehouden en verbeteringen zijn doorgevoerd waar nodig.
- Klanttevredenheid is gemeten en geëvalueerd.

Wat is gerealiseerd in 2021?

- In 2021 zijn we verder gegaan met het implementeren van de digitale dienstverlening. De technische realisatie is mogelijk gemaakt.
- Er is een start gemaakt met het herschrijven van een aantal standaard brieven in duidelijke taal. Hiermee wordt de leesbaarheid van de gemeentelijke informatie en brieven te verbeterd;
- Met het oog op klantvriendelijk ondernemen hebben er teambijeenkomsten plaatsgevonden. De nadruk lag hierbij op een positieve houding en vertrouwen;
- Het informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten is vastgesteld en uitgevoerd. De zelfevaluatie is met een positief resultaat afgerond.

Paragraaf F verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Waalre een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft. Van een financieel belang is sprake indien Waalre risico loopt met aan deze partijen beschikbaar gestelde middelen of als Waalre aangesproken kan worden als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Van bestuurlijk belang is sprake als Waalre zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Visie op verbonden partijen

In de toekomstvisie De Kracht van Waalre heeft het gemeentebestuur van Waalre uitgesproken zich via twee sporen verder te ontwikkelen: Via het spoor van burgerparticipatie en via het spoor van regionale samenwerking. Hierover is het volgende opgenomen: "Wij werken intensief en effectief samen in de regio op thema's die de lokale gemeenschap overschrijden. We zijn een betrokken en betrouwbare partner voor medeoverheden en andere regionale partners. Wij leveren overtuigende meerwaarde voor de regio door een kwalitatief hoogstaande woonomgeving te bieden die aantrekkelijk is voor hooggekwalificeerd (inter-)nationaal talent in onder meer de hightech sector, waardoor onze regio concurrerend blijft ten opzichte van andere regio's die dergelijk talent willen aantrekken".

De verbonden partijen van Waalre

Waalre heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. De gemeente geeft als het ware de verbonden partijen opdracht. Waalre houdt beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van deze partijen. Er zijn drie soorten verbonden partijen: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en overige verbonden partijen.

Allereerst wordt hierna kort toegelicht wat het onderscheid tussen deze drie soorten verbonden partijen is en welke verbonden partijen Waalre kent. Vervolgens wordt per verbonden partij toegelicht wat het doel is van de verbonden partij, hoe Waalre participeert en waar van toepassing wat de financiële situatie van de verbonden partij is en welke risico's Waalre eventueel loopt. Voor de financiële situatie van de verbonden partij wordt uitgegaan van de jaarrekening 2021. Onderaan deze paragraaf volgt tot slot een beknopt overzicht van de kosten in 2021 van de verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente heeft een overeenkomst met partijen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De gemeente neemt deel in het algemeen bestuur en betaalt mee. Verbonden partijen beschikken over reserves om risico's op te kunnen vangen. Het risico van gemeenschappelijke regelingen bestaat uit het deel dat de gemeente verhoudingsgewijs inneemt in het eventuele liquidatiesaldo van een samenwerkingsverband. Door de afvaardiging in het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsverband behoudt Waalre invloed en nemen financiële risico's af. De jaarverslagen van de verbonden partijen komen na beoordeling door het college in de raad.

Het is wenselijk binnen gemeenschappelijke regelingen zoveel mogelijk dezelfde kaders af te spreken ten aanzien van financiële onderwerpen, zodat colleges en gemeenteraden hier eenduidiger regie op kunnen voeren. De vier grote gemeenschappelijke regelingen (MRE, ODZOB, GGD en VRBZO) hebben hier afspraken over gemaakt. Het betreft indexerings-

uitgangspunten en bestuurlijke planning. Een verdere harmonisering wordt nagestreefd, zoals op het gebied van tussentijdse rapportages, nota reserves en voorzieningen en de nota risicomanagement. Dit is voor een groot deel ook al gerealiseerd.

Waalre is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- A. Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven
- B. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) te Eindhoven
- C. GGD Brabant-Zuidoost te Eindhoven
- D. Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost te Eindhoven
- E. Regionaal samenwerkingsverband openbaar basisonderwijs De Kempen te Veldhoven
- F. Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (ERGON) te Eindhoven
- G. PlusTeam te Geldrop

Deelnemingen

De gemeente heeft aandelen en stemt zelf in de aandeelhoudersvergadering.

Voor Waalre betreft dit:

- a. Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag

Samenwerkingsverbanden

De gemeente werkt samen in andere constructies dan een deelneming of een gemeenschappelijke regeling. Bijvoorbeeld als lid van een stichting, of op basis van een convenant. De gemeentelijke bijdrage is verschillend. De bijdrage varieert van de inzet van uren voor bestuursondersteuning tot kosten van een lidmaatschap of kosten voor afname van diensten.

Waalre neemt deel aan de volgende samenwerkingsverbanden:

- I. Samenwerkingsovereenkomst Werk en Inkomen Veldhoven
- II. Convenant Veldhoven
- III. Stichting regionale inkoop samenwerking Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot
- IV. Convenant Stedelijk Gebied te Eindhoven
- V. Inkoop samenwerking Jeugdhulp en WMO (geen vestigingsplaats)
- VI. Regionaal Informatie- en Expertise Centrum te Eindhoven
- VII. Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Gemeenschappelijke regelingen

A. Metropoolregio Eindhoven (MRE)

De Metropoolregio Eindhoven is vanuit het SRE doorontwikkeld tot een bestuurlijk platform met een smalle servicegerichte organisatie. Een samenwerkingsverband dat regionale vraagstukken op het gebied van economie, infrastructuur en ruimte behartigt, alsmede het beheer van investeringsfondsen verzorgt. Er heeft in 2017 een evaluatie van de MRE plaatsgevonden, die geleid heeft tot de Update MRE. Vier samenwerkingsthema's zijn bepaald, namelijk Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. De definitieve aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling aan de nieuwe werkwijze heeft plaatsgevonden in 2021. De financiële consequenties van de aangepaste agenda zijn doorgevoerd in de begroting 2021.

Bestuurlijke en financiële participatie

De formele besluitvorming in het kader van de Gemeenschappelijke Regeling ligt bij het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, waarin gemeente Waalre door de burgemeester wordt vertegenwoordigd. Deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage op basis van het inwonertal. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

De financiële consequenties van de aangepaste agenda zijn inmiddels doorgevoerd in de begroting 2021. Inmiddels is er sprake van een stabiele inwonerbijdrage en voldoende ruimte voor het uitvoeren van de taken in de werkvelden. Het financieel risico is daarmee verlaagd.

Risico

De Metropoolregio Eindhoven kende als gevolg van de transformatie aanzienlijke frictiekosten. Deze zijn in 2018 volledig afgebouwd. Op basis van een nieuw Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en de bevriezing van de vacature ruimte van 2,8 fte is er de laatste jaren samengewerkt. In het najaar van 2019 is met het Werkprogramma 2020 een eerste begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. De inwonersbijdrage voor 2020 en volgende jaren is hierdoor gestabiliseerd. Tenslotte is over de toekomst van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven eind 2020 een verbeterrapportage opgeleverd en besluit genomen door het Algemeen Bestuur. Het RHCe blijft in aangepaste vorm onderdeel uitmaken van het MRE en voert de taken voor de gemeenten uit vanuit de Archiefwet 2021. In 2022 stellen we een nieuw Samenwerkingsakkoord op voor 2022 – 2026.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 17.742.682	€ 14.324.968
Vreemd Vermogen	€ 14.523.580	€ 14.426.667
Resultaat	€ 13.305.986	€ 598.348

B. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht. Daar hoort ook de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet bij die in 2023 ingaat. En daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Bestuurlijke en financiële participatie

De gemeente Waalre is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door een lid van ons college (portefeuillehouder). Deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage op basis van de verwachte opdrachtverlening en deels op basis van de omvang van de gemeente voor collectieve taken. Voor de bijdrage van Waalre in 2022 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

De geactualiseerde risico-inventarisatie van de ODZOB toont dat de risico's met de grootste potentiële impact een verwachtingswaarde kennen van ruim € 2,7 miljoen. Dit staat in schril contrast met de streefwaarde van de algemene reserve van € 1,2 tot € 1,5 miljoen. Hoewel de

algemene reserve per ultimo 2021 € 1,9 miljoen bedraagt, zijn er ontwikkelingen aanstaande met een impact op hoogte van deze buffer. Hoewel stortingen in en onttrekkingen aan de algemene reserve een bevoegdheid zijn van het algemeen bestuur, is er een indicatieve doorkijk opgesteld die een indruk geeft van de hoogte van de algemene reserve aan het einde van 2022. Mogelijk daalt deze tot € 1,0 miljoen. Dat zou op termijn kunnen leiden tot een noodzakelijke versterking van het weerstandsvermogen door de ODZOB-deelnemers. Om deze reden is het risicobedrag wat Waalre reserveert binnen haar weerstandsvermogen voor de ODZOB ook verhoogt vanaf 2021.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 2.429.098	€ 3.265.823
Vreemd Vermogen	€ 4.522.785	€ 5.149.541
Resultaat	€ 354.143	€ 836.725

C. Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).

Bestuurlijke en financiële participatie

De gemeente Waalre is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door een lid van ons college (portefeuillehouder). Het Algemeen Bestuur stelt de hoofdlijnen van het GGD beleid vast alsmede de begroting en de jaarrekening. Het Dagelijks Bestuur ziet toe op de dagelijkse gang van zaken, bereidt samen met de directeur de AB-vergaderingen voor en draagt zorg voor het uitvoeren van de besluiten van het Algemeen Bestuur. Zowel het Dagelijks- als het Algemeen Bestuur vergadert ca. 6 keer per jaar. Deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage op basis van de verwachte opdrachtverlening en op basis van de omvang van de gemeente (inwonersaantal) voor collectieve taken. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft in 2018 aan de directeur van de GGD een bestuursopdracht gegeven om te komen tot een robuuste en wendbare organisatie. Belangrijkste onderdelen van deze opdracht zijn de integratie van JGZ 0-4 binnen de GGD, de ontwikkeling van een drielagen naar een tweelagen structuur, de implementatie van Lean principes en zelforganisatie en het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD. Per 1 januari 2021 is de integratie van JGZ 0 -4 binnen de GGD formeel en materieel een feit. Dat betekent dat de jeugdgezondheidszorg integraal van 0-18 jaar is ondergebracht bij de GGD. De tweelagenstructuur en de tweehoofdige directie zijn per 1.1.2021 ingevoerd. Door de COVID-19 crisis is er vertraging opgetreden van de implementatie van dit veranderingsproces in de bedrijfsvoering. In de risicoparagraaf van deze begroting is € 44.000 opgenomen als risico.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 4.420.000	€ 4.710.000
Vreemd Vermogen	€ 30.526.000	€ 29.000.000
Resultaat	€ 940.000	€ 15.000

D. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Bestuurlijke en financiële participatie

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten binnen de Veiligheidsregio. De burgemeester vertegenwoordigt zijn gemeente in de veiligheidsregio en legt verantwoording af aan zijn eigen gemeenteraad. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening adviseren door de Adviescommissie Financiën & Bedrijfsvoering waarin vertegenwoordigers van het bestuur, gemeentesecretarissen (2) en controllers van gemeenten (2) zitting hebben. Deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage op basis van de verwachte opdrachtverlening en deels op basis van de omvang van de gemeente. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

VRBZO heeft voor 2023 en verder een aantal structurele en incidentele verhogingen van de gemeentelijke bijdrage gevraagd. Deze verhogingen zijn nodig voor loonkosten, uitbreiding bevolkingszorg en tijdelijke ophoging voor 2023 en 2024 om de achterstanden door COVID-19 in te lopen.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 2.483.003	€ 2.144.989
Vreemd Vermogen	€ 42.498.455	€ 41.762.897
Resultaat	€ 265.198	-€ 72.187

E. Gemeenschappelijke regeling Regionaal samenwerkingsverband openbaar basisonderwijs De Kempen

Samen met dertien andere gemeenten draagt Waalre in deze gemeenschappelijke regeling zorg voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden die volgens artikel 17 van de Wet op het Primair onderwijs aan de gemeenteraden zijn opgedragen.

Bestuurlijke en financiële participatie

De gemeente Waalre is vertegenwoordigd in het regionaal samenwerkingsverband openbaar basisonderwijs De Kempen door een lid van het college van burgemeester en wethouders (portefeuillehouder).

Risico

Verbonden partij in bestuurlijke zin. Er bestaat geen financiële verbondenheid. Waalre loopt geen financieel risico.

F. Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (Ergon)

Doel van deze regeling is het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de deelnemende gemeenten (Eindhoven, Veldhoven, Valkenwaard, Heeze-Leende en Waalre). De deelnemende gemeenten dragen Ergon op de Wsw integraal voor hen uit te voeren aan de hand van een door Ergon opgesteld Strategisch Plan.

Bestuurlijke en financiële participatie

Waalre is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door twee leden van het college van burgemeester en wethouders (portefeuillehouder). De bijdrage van deelnemende gemeenten is voornamelijk gebaseerd op de omvang van de opdracht vanuit de gemeente. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

Wanneer Ergon verlies maakt, moeten deelnemende gemeenten dit opvangen. Afgelopen jaar hebben Ergon en het participatiebedrijf hard gewerkt aan de ontwikkeling naar een toekomstbestendige organisatie. Hiervoor is in 2021 een strategische koers ontwikkeld voor de komende jaren voor de vijf deelnemende gemeenten.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 11.585.000	€ 12.600.000
Vreemd Vermogen	€ 7.239.000	€ 9.272.000
Resultaat	€ 2.625.000	€ 860.000

G. PlusTeam

Op 1 januari 2015 is het PlusTeam van start gegaan. Een Gemeenschappelijke Regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie) die samen met Geldrop-Mierlo is afgesloten om alle inwoners van Waalre en Geldrop-Mierlo op een adequate wijze te kunnen ondersteunen in het gehele brede maatschappelijke veld. Dit op basis van de visienota "Persoonlijk en Dichtbij" en het basismodel CMD/PT model. In het PlusTeam werken gespecialiseerde professionals, die ingezet worden als de hulpvraag dusdanig complex is dat deze het CMD ontstijgt.

Bestuurlijke en financiële participatie

Met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling in 2016 is de bestuurlijke vertegenwoordiging gewijzigd. In het Algemeen Bestuur hebben drie collegeleden zitting waaronder de burgemeester, in het Dagelijks Bestuur twee collegeleden, waarvan één als

(vice-)voorzitter. De afspraak over de financiële bijdrage voor het PlusTeam was dat Geldrop-Mierlo 70% van de loonsom draagt en Waalre 30%. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf. Vanaf 2018 is op basis van de jaarrekening van het Plus Team een andere verdeelsleutel overeengekomen (75% voor Geldrop-Mierlo en 25% voor Waalre). In 2022 wordt de Gemeenschappelijke Regeling opnieuw aangepast.

Risico

Omdat het PlusTeam geen weerstandscapaciteit heeft, worden risicobedragen behorend bij de risico-inventarisatie van het PlusTeam in de jaarrekening en begroting van de gemeenten opgenomen. Voor de gemeente Waalre is het risico PlusTeam ingeschat op € 19.125.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd Vermogen	€ 516.000	€ 540.000
Resultaat	€ 157.000	€ 379.000
Aandeel Waalre	€ 43.000	€ 99.000

Deelnemingen

a. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doel

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.

Aandeel

Over 2021 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 236 miljoen (2020: € 221 miljoen). Waalre heeft een financieel belang in de BNG middels 6.318 aandelen die zij bezit met een nominale waarde per aandeel van € 2,50.

BNG Bank heeft tot 2021, in lijn met de aanbevelingen van de ECB, gewacht met het uitbetalen van dividend over het boekjaar 2019 en 2020. In totaal bedroeg het aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorgestelde dividend € 172 miljoen. Hiervan had € 71 miljoen betrekking op het boekjaar 2019 en € 101 miljoen op het boekjaar 2020. In maart 2021 heeft de bank met toestemming van de ECB € 24 miljoen betaald. In oktober 2021 is, met het vervallen van de dividendrestricties, het restant van € 148 miljoen betaald. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt over 2021 een dividend van € 127 miljoen voorgesteld (€ 2,28 per aandeel voor Waalre € 14.405).

Bestuurlijke participatie

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene aandeelhoudersvergaderingen. Verder heeft de gemeente zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (1 stem per aandeel).

Risico

Het risico is enerzijds de waardevastheid van deze aandelen. Anderzijds wordt de jaarlijkse dividenduitkering structureel als opbrengst geraamd. Deze raming baseert men op eerder ontvangen uitkeringen en aangekondigde beleidsontwikkelingen. Een lager dividend houdt dus een risico in. Het gaat voor Waalre echter om te lage bedragen om te spreken van een reëel financieel risico.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen (x € 1.000)	€ 5.097.000	€ 5.062.000
Vreemd Vermogen (x € 1.000)	€ 155.262.000	€ 143.995.000
Dividend Waalre	€ 2.717	€ 19.459

Samenwerkingsverbanden

I. Samenwerkingsovereenkomst Werk en Inkomen Veldhoven

Per 1 juni 2012 waren taken op het terrein van Werk en Inkomen ondergebracht bij de gemeente Eindhoven. Vanaf 1 januari 2018 zijn deze taken ondergebracht bij de gemeente Veldhoven. Samenwerking met Veldhoven sluit beter aan bij onze toekomstvisie en Veldhoven is een meer gelijkwaardige en natuurlijke partner voor Waalre. De visie van "Persoonlijk en Dichtbij" kan door de samenwerking met Veldhoven, lokaal binnen het CMD, beter worden ingericht. Verder past de schaal van Veldhoven beter bij die van Waalre. Hierdoor wordt er een meer betrokken samenwerking verwacht welke leidt tot een goede en op maat geleverde dienstverlening aan onze inwoners.

Financiële bijdrage

De gemeente Veldhoven wordt een bedrag per persoon betaald.

In een Samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de gemeente Veldhoven alle uitvoeringshandelingen en –besluiten krachtens de onderstaande regelingen uitvoert:

- Participatiewet
- Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet Inburgering per 1 januari 2022

Risico

Het risico is ongewijzigd ten opzichte van samenwerking Werk en inkomen met Eindhoven.

De uitvoering van bovenstaande regelingen betreft open einde regelingen. De hoogte van de uitkering vanuit het rijk voor de Participatiewet (zogenaamde BUIG-gelden) wordt gebaseerd op het aantal uitkeringen dat de gemeente twee jaar voor het begrotingsjaar moest uitkeren. Indien minder uitkeringen door de gemeente hoeven te worden uitgekeerd in het begrotingsjaar, betekent dit een voordeel voor de gemeente. Indien meer uitkeringen door de gemeente worden uitgekeerd, betekent dit een nadeel voor de gemeente. Waalre loopt hierdoor financieel risico. De vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote tekorten op het budget van de Participatiewet. Ze kunnen de compensatie aanvragen als het tekort groter is dan 5%. Daarbij geldt een getrapte opbouw: is het tekort tussen 5% en 10%, dan is de compensatie de helft. Boven de 10% wordt alles volledig gecompenseerd.

II. Samenwerkingsovereenkomst Veldhoven

De afgelopen periode is op diverse terreinen de samenwerking met de gemeente Veldhoven gezocht en gevonden. Het betreft onder andere toezicht en handhaving, rampenbestrijding en de website. Beide gemeenten zien hierin een kans om elkaar verder te versterken. Deze samenwerking is in november 2016 (in een heel lichte vorm) geformaliseerd middels een convenant.

Financiële bijdrage

De afspraak in de samenwerkingsovereenkomst is dat indien de samenwerking tot gevolg heeft dat er onderling of naar derden verplichtingen worden aangegaan, dat hierover nadere afspraken gemaakt worden waartoe in beide colleges wordt besloten. Afhankelijk van de mate van samenwerking en daarmee samenhangende kosten/risico's wordt hierbij een (juridische) vorm gekozen, bijvoorbeeld een samenwerkingsovereenkomst. Dit is nu dus gebeurd op het gebied van Werk en Inkomen. De kosten en risico's worden daarmee per samenwerkingsthema vastgesteld.

III. Stichting regionale inkoop samenwerking Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Bizob is ons regionale inkoopbureau. Om de inrichting meer toekomstbestendig te maken zijn op 1 januari 2017 de Statuten gewijzigd. De doelstelling en de governance zijn gewijzigd. De doelstelling is: "Het behalen van voordelen voor de Aangeslotenen onder meer op financieel, kwalitatief, en procesmatig gebied, onder andere door het in stand houden van een inkoopbureau en voorts door het verrichten van al hetgeen met een en ander direct of indirect verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord"

De kaders voor het inkopen van goederen, diensten en werken zijn vastgelegd in ons inkoopbeleid.

Bestuurlijke en financiële participatie

Voorheen was de gemeente Waalre in het bestuur vertegenwoordigd door de gemeentesecretaris en door een lid van het college van burgemeester en wethouders (portefeuillehouder). Op basis van de gewijzigde Statuten vertegenwoordigt onze portefeuillehouder vanaf 1 januari 2017 niet alleen Waalre in het stichtingsbestuur, maar is hij gekozen om de gemeenten in het cluster Dommelvallei+ te vertegenwoordigen (Heeze-Leende, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel). Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

Het financiële risico voor de deelnemende gemeenten aan de stichting bestaat hoofdzakelijk uit de personeelslasten van de concerninkopers. Het risico voor de stichting is eveneens beperkt, doordat de gemeenten minimaal vier jaar capaciteit inkopen, de personele capaciteit bij

vermindering van het aantal uren ingeperkt kan worden en de vaste kosten relatief laag zijn. Resultaten komen ten goede aan de aangesloten gemeenten. De hoogte van het bedrag per gemeente wordt via de verdeelsleutel van afgenomen dagdelen bepaald.

Vermogenspositie / Resultaat (in EUR)	1-1-2021	31-12-2021
Eigen Vermogen	€ 974.598	€ 1.405.076
Vreemd Vermogen	€ 1.008.732	€ 1.139.797
Resultaat	€ 568.702	€ 1.003.218

IV. Convenant Stedelijk Gebied Eindhoven

Het recent vastgestelde convenant vormt de basis voor een intensieve samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Partners zijn: Eindhoven, Helmond, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Best, Oirschot, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre. Het Stedelijk Gebied heeft als belangrijkste opdracht om de ambities van Brainport 2020 en de doorontwikkeling daarvan te faciliteren, middels hoogwaardige werkgebieden, een gevarieerd, wervend woonmilieu en een aansprekend pakket aan voorzieningen op terreinen als kunst, cultuur, sport en recreatie.

Bestuurlijke en financiële participatie

Een evaluatie van het Stedelijk Gebied heeft in 2017 plaatsgevonden. Deze heeft de basis gevormd voor een nieuwe Samenwerkingsagenda en een nieuw convenant.

Het convenant omvat afspraken tussen gemeentebesturen over de afstemming en uitvoering van de uitoefening van ieders toekomstige publiekrechtelijke bevoegdheden. Het convenant heeft een looptijd van 2018 tot 2025. Er is een Bestuurlijk Platform bestaande uit één collegelid per deelnemende gemeente. Daarnaast zijn er portefeuillehouder-overleggen tussen portefeuillehouders uit de gemeenten voor de thema's Ruimte, Wonen, Werken en Voorzieningen& Evenementen.

Risico

Er werkt een secretariaat voor en in opdracht van het collectief van samenwerkende partners. De gemeenten zijn op basis van inwoneraantal gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiering. Er wordt verantwoording afgelegd aan het Bestuurlijk Platform Stedelijk Gebied Eindhoven en er wordt geen afzonderlijke jaarrekening opgesteld. In de huidige structuur is geen sprake van langlopende verplichtingen, eigen of vreemd vermogen. Het financiële risico voor Waalre is daarmee zeer beperkt. Dit willen we ook in de toekomst zo houden, zodat ook in de volgende bestuursperiode dit bij de doorontwikkeling van de ambities dit een aandachtspunt blijft.

V. Inkoop samenwerking Jeugdhulp en WMO

De gemeenten Helmond, de Peelgemeenten en de Dommelvallei+ (Geldrop-Mierlo, Nuenen, Son en Breugel en Waalre) vormen met 10 gemeenten een inkoop samenwerking op het gebied van Jeugdhulp. Er wordt gewerkt aan een regionale inkoopstrategie en aan een governancestructuur.

Voor de WMO (begeleiding en dagbesteding) vindt de inkoop in Dommelvallei+-verband plaats. In 2021 is een samenwerking gestart met de BOV (Best Veldhoven), de Kempengemeenten ((Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel- De Mierden en Oirschot) en Dommelvallei+ ((Nuenen, Son

en Breugel, Geldrop-Mierlo en Waalre). Er heeft een regionale aanbesteding plaatsgevonden voor de producten begeleiding en dagbesteding. Deze nieuwe contracten starten op 01-04-2022.

Bestuurlijke en financiële participatie

De gemeente Waalre neemt in dit kader deel aan bestuurlijke overleggen, zowel in Dommelvallei+-verband als in het bredere verband van de bovengenoemde 10 gemeenten. Waalre levert ambtelijke capaciteit in beide samenwerkingsverbanden. Met de vaststelling van de governance voor de inkoop samenwerking Jeugdhulp zal de bestuurlijke en financiële participatie definitief duidelijk worden. De governance voor de inkoop samenwerking voor de Jeugdhulp zal naar verwachting een formeler karakter krijgen dan de huidige inkoop samenwerking op het gebied van de WMO.

Risico

Door de samenwerking te zoeken worden de risico's die samenhangen met de inkoop van zorg op het gebied van Jeugdwet en WMO verkleind.

VI. Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)

De Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland werkt onder aansturing van een zelfstandige regionale stuurgroep. De RIEC's vormen voor onder andere gemeenten, maar ook andere partners een informatieknooppunt voor casuïstiek. Het RIEC ondersteunt bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit, met het hoofddoel om de overheid en de samenleving weerbaarder te maken tegen ondermijning. Het stelt hiervoor onder andere integrale handhavingsadviezen op en stemt projectmatig bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale interventies af met betrokken partners.

Bestuurlijke en financiële participatie

Bestuurlijk is er een periodiek afstemmingsoverleg, genaamd het Bestuurlijk Overleg Ondermijning (BOO). Alle burgemeesters uit de regio sluiten in het BOO aan, waarbij er onder andere afgestemd wordt met de Taskforce-RIEC over de ondermijningsaanpak in de aangesloten gemeenten. Vanaf 2021 worden de kosten gedragen door de provincie en de gemeenten. Deze bedragen zijn gebaseerd op het inwoneraantal. Het bedrag voor de Taskforce blijft o.g.v. het Convenant Bondgenootschap 4 jaar hetzelfde. Wel worden de bijdragen (net zoals andere overheidsbijdragen) jaarlijks geïndexeerd.

Risico

Er is geen sprake van financieel risico.

VII. Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (voorheen Veiligheidshuis) richt zich op ketensamenwerking binnen thema's relationeel geweld, jeugd, nazorg ex-gedetineerden en veelplegers. Het is er voor complexe probleemsituaties waar dwang, vaak gecombineerd met zorg, gewenst is. Indien nodig neemt het Zorg- en Veiligheidshuis tijdelijk de regie. Het Veiligheidshuis kan ook aansluiten bij een lokaal casusoverleg. Ze denken mee, coördineren en kunnen informatie opvragen die men lokaal niet heeft.

Bestuurlijke en financiële participatie

Vanuit het Veiligheidsoverleg Oost-Brabant is een stuurgroep ingesteld voor de aansturing van het Veiligheidshuis. Hierin worden burgemeesters uit de regio afgevaardigd. Waalre heeft

momenteel geen vertegenwoordiger in die stuurgroep. Waalre heeft het samenwerkingsconvenant ondertekend. Voor de bijdrage van Waalre in 2021 wordt verwezen naar het overzicht onder aan deze paragraaf.

Risico

Er is geen sprake van financieel risico.

Verbonden partijen gemeente Waalre:	2020	2021	raming 2022
Metropool regio Eindhoven (MRE)	€ 241.032	€ 245.019	€ 250.280
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	€ 144.829	€ 141.992	€ 145.544
GGD Brabant-Zuidoost te Eindhoven *	€ 321.914	€ 671.618	€ 686.608
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	€ 709.796	€ 726.478	€ 739.545
Regionaal samenwerkingsverband openbaar onderwijs de Kempen	€ -	€ -	€ -
Gemeensch. Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWR)	€ 1.222.759	€ 1.402.679	€ 1.312.407
Plus Team	€ 508.649	€ 547.311	€ 632.415
Samenwerkingsverband Werk & Inkomen Veldhoven	€ 399.751	€ 452.500	€ 452.500
Convenant Veldhoven	Projectafhankelijk	Projectafhankelijk	Projectafhankelijk
Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)	€ 150.261	€ 217.702	€ 203.360
Convenant Stedelijk Gebied Eindhoven	Projectafhankelijk	Projectafhankelijk	Projectafhankelijk
Dommelvallei+	Dienstaffhankelijk	Dienstaffhankelijk	Dienstaffhankelijk
Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)	€ 10.264	€ 14.133	€ 14.500
Veiligheidshuis	€ 4.168	€ 4.356	€ 4.450
Totaal	€ 3.713.423	€ 4.423.788	€ 4.441.609

Bijdrage GGD 2020 incl. eenmalige bijdrage bedrijfsvoering en vanaf 2021 inclusief jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen

** Bijdrage GRWRE 2020 inclusief doorgestorte COVID-19 middelen van het Rijk

Paragraaf G Grondbeleid

Waar gaat de paragraaf over?

Grondbeleid is een instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, natuur en recreatie. De gemeente geeft in deze paragraaf een overzicht van de lopende en toekomstige projecten, de control en beheersing, alsmede de kaders van het grondbeleid.

Voor de jaarrekening 2021 maakt de paragraaf Grondbeleid gebruik van de cijfers die begin 2022 bekend waren. In verband met de pandemie van het COVID-19 virus, oftewel de COVID-19 crisis, zijn er sinds half maart 2020 in Nederland maatregelen genomen die consequenties hebben op verkoopprijzen maar ook op andere vlakken. De huizenprijzen zijn het afgelopen jaar explosief gestegen en er is een groot tekort aan woningen. In het voorjaar van 2022 is in Oekraïne een oorlog uitgebroken. Dit heeft tot gevolg dat de bouwkosten nog eens explosief stijgen. Daarnaast is op dit moment onzeker welke gevolgen de oorlog gaat hebben op de woningvoorraad. Bij de actualisaties van de grondexploitaties is rekening gehouden met de effecten van COVID-19 en de stijgende prijzen. De effecten van de oorlog zijn hier nog niet in mee genomen.

Visie en beleid

Nota Grondbeleid

Op 16 april 2019 is de herziene Nota Grondbeleid door uw raad vastgesteld, met als uitgangspunt het concept 'sturend grondbeleid', waarbij de gemeente per project bekijkt welke grondpolitiek wordt toegepast. De gemeente heeft vooral een faciliterende rol, maar waar meer directe invloed van de gemeente nodig is, voert zij een actief grondbeleid. Bij elke gebiedsontwikkeling is sprake van onderhandeling en een overeenkomst tussen de gemeente en een of meerdere marktpartij(en). In de Nota Grondbeleid is uitgesproken dat de gemeentelijke voorkeur uitgaat naar het overeenkomen van een anterieure overeenkomst met de marktpartijen. Dit in tegenstelling tot het opstellen van een exploitatieplan. De gemeente hanteert met betrekking tot gronduitgifte marktconforme grondprijzen en bepaalt per plan de meest geschikte grondprijsmethode.

Nota Grondbeleid: Nota waarin het gemeentelijk grondbeleid is verwoord. Deze wordt eens per 4 jaar geactualiseerd en heeft o.a. betrekking op verwervingen, uitgifteprijsvorming, samenwerking, weerstandsvermogen en kostenverhaal.

Grondpolitiek: Synoniem voor grondbeleid. Beleid die de handelswijze van de gemeente beschrijft met betrekking tot het verwerven en verkopen van grondposities.

Passieve grondpolitiek: Een door gemeente te voeren grondbeleid dat zich beperkt tot het faciliteren, toetsen en verhalen van kosten van ruimtelijke ontwikkelingen van derden/private partijen.

Actieve grondpolitiek: Het actief verwerven van gronden (hier: door de gemeente), teneinde invulling te geven aan het ruimtelijk beleid. De gemeente is grondeigenaar en ondernemer; de gemeente draagt alle kosten en risico's, en incasseert de opbrengsten.

Anterieure overeenkomst: Overeenkomst met marktpartijen voorafgaand aan een gebiedsontwikkeling, waarin afspraken worden gemaakt over onder meer programma en kostenverhaal. Dit gebeurt privaatrechtelijk, via een overeenkomst.

Exploitatieplan: wettelijke mogelijkheid om kosten te verhalen op de particuliere initiatiefnemer. Dit is de publiekrechtelijke weg.

Nota Kostenverhaal

In november 2014 heeft uw raad de volgende beleidsnota's vastgesteld:

- Nota Kostenverhaal,
- Beleidsnota Rood-met-groen en
- Beleidsnotitie Uitwerking Rood-met-groeninstrumentarium.

Bij de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen in december 2015 zijn daarbij de volgende bestemmingsreserves ingericht:

- *Fonds Sociale Woningbouw*
- *Regio fonds (fonds Ruimtelijke Ontwikkelingen)*
- *Lokaal fonds (fonds Bovenwijkse Voorzieningen)*
- *Fonds Landschappelijke kwaliteit (ihkv kwaliteitstoelage natuur)*

De actuele stand van deze reserves kunt u raadplegen achteraan in dit boekwerk bij het overzicht van de reserves & voorzieningen.

In genoemde beleidsnota's zijn tarieven opgenomen die worden gevraagd bij zowel particuliere als gemeentelijke bouwplannen. Het kostenverhaal bij particuliere plannen vindt bij voorkeur plaats via privaatrechtelijke/anterieure overeenkomsten. Het exploitatieplan geldt als stok achter de deur. De beleidsnota Kostenverhaal moet binnenkort worden geactualiseerd. In de actuele nota zullen dan gewijzigde tarieven zijn bepaald, zullen de effecten van nieuwe regelgeving zijn verwerkt en wordt inzage gegeven in de ontwikkelingen van de wetgeving waarin de wijze van omgaan met kostenverhaal is vastgelegd. De actualisatie en wanneer deze ter vaststelling wordt aangeboden, afhankelijk van de uiteindelijke inhoud van de nieuwe Omgevingswet en de daarbij behorende Aanvullingswet Grondeigendom Omgevingswet. De inwerkingtreding van de Omgevingswet was gepland per 1 januari 2021, maar is inmiddels meerdere keren uitgesteld. Vooralsnog is de datum van inwerkingtreding op 1 januari 2023.

Nota Kostenverhaal: Nota waarin het gemeentelijk beleid is verwoord met betrekking tot bovenwijkse investeringen, investeringen die voor meerdere ontwikkelingslocaties profijtelijk zijn. Hierin geeft de gemeente toepassing aan de wettelijke mogelijkheden voor kostenverhaal van bovenwijkse investeringen en wordt een actueel overzicht gegeven om welke investeringen het gaat en welke ontwikkelingslocaties een bijdrage in de kosten moeten leveren.

Fonds Sociale Woningbouw: Dit is een vereveningsfonds. In de gemeentelijke woonvisie is vastgelegd dat in iedere woningbouwontwikkeling tenminste 30% sociale huur- en koopwoningen te realiseren. Wanneer dat niet mogelijk is kan verevening

plaatsvinden door een bijdrage of onttrekking te doen aan het fonds sociale woningbouw.

Regio fonds (fonds Ruimtelijke Ontwikkelingen): Dit is een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling voor gemeente overstijgende voorzieningen, waarvoor vanuit de regio een bijdrage wordt gevraagd. Het betreft bijvoorbeeld sociaal culturele of recreatieve voorzieningen waarvan inwoners en ondernemers in de gehele regio profijt hebben.

Lokaal fonds (fonds Bovenwijkse Voorzieningen): Dit is een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling voor investeringsprojecten op lokaal niveau, die bijdragen aan de kwaliteit van wonen, werken, leven en recreëren in Waalre en waarvan inwoners en ondernemers in de hele gemeente profijt hebben.

Fonds Landschappelijke kwaliteit: Dit is een bijdrage ruimtelijke ontwikkeling die voortkomt uit de landschapsinvesteringsregeling vanuit de provinciale regeling. Alle ontwikkelingen gelegen in het buitengebied moeten op een goede manier ruimtelijk worden ingepast. Wanneer dat niet fysiek door de initiatiefnemer kan op de ontwikkellocatie, is een bijdrage aan dit fonds aan de orde.

Pachtbeleid

De gemeente Waalre hanteert pachtbeleid dat in september 2017 door de raad is vastgesteld en vanaf 1-1-2018 geïmplementeerd. Dit beleid is actueel.

Woningbouwprogramma en woningmarkt

Het woningbouwprogramma 2021 is gebaseerd op het Afsprakenkader Wonen 2017, zoals overeengekomen met alle gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven. Het gewenste woningbouwprogramma is tevens gebaseerd op de prognose van bevolking en woningbehoefte, zoals die door de provincie Noord-Brabant periodiek wordt opgesteld. In 2019 is de 'Visie op goed Wonen' door de gemeenteraad vastgesteld. In mei 2020 heeft de gemeenteraad de 'Woonnotitie, Goed Wonen in 2030' vastgesteld. In de woonnotitie is de ambitie opgenomen om in de periode 2020 -2030 te komen tot een toevoeging van 1.000 woningen. In 2019 is door de gemeenten in SGE een 'Woondeal' afgesloten met de rijksoverheid om te komen tot een verhoging en versnelling van de woningbouw. In 2021 is er een actieplan "versnelling woningbouw" vastgesteld. Voor 2021 heeft dit nog geen consequenties gehad voor het woningbouwprogramma.

De provinciale prognose van de groei van de woningbehoefte geeft voor de komende 10 jaar nog een groei van de eigen behoefte. Doelstelling is om deze groei in principe te realiseren op de beschikbare inbreidingslocaties (o.a. 't Hazzo en omgeving, Brabantia-terrein, Willibrordushof, winkelcentrum De Voldijn, herontwikkeling Gestelsestraat, Frederik Hendrikstraat, verbouw Laar etc.). De woningbouwplannen op de uitbreidingslocaties zullen in navolging van de regio-afspraken vooral plaatsvinden in Waalre-noord en Ekenrooi-zuid. Inmiddels is besloten om eerst Waalre Noord fase 3 af te ronden alvorens met Ekenrooi Zuid te beginnen.

Het woningbouwprogramma wordt voor een deel gerealiseerd op locaties, die de gemeente zelf in exploitatie heeft. Daarnaast wordt een groot deel ook gerealiseerd door particuliere ontwikkelingen. Het programma voor de periode 2021-2030 is opgenomen in de tabel.

Bouwprogramma 2021-2030

Bouwprogramma 2021 - 2030											
Jaar van o	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Gemeente	30	116	67	80	50	50	50	50	50	50	593
Particuliere	98	26	125	73	0	0	0	0	0	0	322
Particuliere	15	13	12	0	10	10	10	10	10	10	100
Projecten	0	0	0	25	10	10	10	10	10	10	85
Totaal	143	155	204	178	70	70	70	70	70	70	1100
Procentue	13%	14%	19%	16%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	100%

Voor de korte termijn (4 jaar) zijn concrete locaties in ontwikkeling, zowel op grond van de gemeente als particuliere ontwikkelingen. Voor de langere termijn zullen nog extra locaties in ontwikkeling moeten worden genomen. Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden in beeld, zowel op inbreidings- als uitbreidingslocaties. Keuzes hierin worden pas later genomen om flexibel te zijn, zodat goed kan worden gereageerd op mogelijk nieuwe ontwikkelingen op de woningmarkt. De woningmarkt is op dit moment overspannen: er zijn te weinig woningen en de woningprijzen schieten door het plafond.

Bouwgronden in exploitatie

Actieve en nieuwe grondexploitaties (GREX)

In 2021 zijn zes grondexploitaties actief. Per 31 december 2021 is de grondexploitatie Eikenlaan- Berkenlaan gesloten.

Grondexploitatie (GREX): De productie en verkoop van bouwrijpe grond en het inrichten van het openbare gebied.

Bouwgrond in exploitatie (BIE): Officiële benaming in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), om gronden waarvoor een ontwikkelingsplan is opgesteld en een grondexploitatie is vastgesteld door de raad, te duiden. In financiële zin kunnen kosten en opbrengsten worden geboekt (geactiveerd). Voorheen werd de term 'In Exploitatie Genomen Gronden' gebruikt.

Rente- en inflatieparameters in grondexploitatie

Voor de berekening van grondexploitatie-resultaten wordt met de volgende parameters gerekend:

Parameters grondexploitaties	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Mutatie
Kosteninflatie	2,5%	2,5%	0,0%
Opbrengsteninflatie uitgifte	0,0%	0,0%	0,0%
Opbrengsteninflatie overig	0,0%	0,0%	0,0%
Rekenrente	0,0%	0,0%	0,0%

De gemeente moet op basis van nieuwe BBV-regelgeving de werkelijk betaalde rente voor grondexploitatieprojecten toerekenen. De benodigde investeringen die in de huidige grondexploitatie geraamd zijn, financiert de gemeente nog met eigen middelen. De te hanteren rekenrente is dan ook nog 0%. Indien voor grondexploitatie-investeringen toch externe financiering wordt aangetrokken zal de rentepercentage aangepast worden. Inflatieparameters zijn trendcijfers en zijn in 2021 nog ongewijzigd. Deze zijn behoudend,

volgens het voorzichtigheidsprincipe, bepaald. De rekenparameters hebben betrekking op de resterende looptijd. Voor het merendeel van de lopende grondexploitaties zijn reeds uitgifteprijzen met de kopende partij overeengekomen, tegen een marktconforme prijs op moment van verkoop. Rekening houden met een opbrengststijging is in die situatie niet opportuun. Daarnaast geldt dat met de jaarrekening de kosten en opbrengsten waar nog geen overeenkomsten voor zijn gesloten, worden geactualiseerd aan de hand van het nieuwe prijspeil (in overleg met vakdisciplines zoals civiel techniek) dat aansluit bij het lopende jaar.

BBV: Afkorting voor Besluit Begroting en Verantwoording. In dit besluit zijn eisen en regels opgenomen met betrekking tot de jaarverslaggeving van de gemeente. Ook de wijze waarop verslag gedaan moet worden over de gemeentelijke grondexploitaties zijn hierin opgenomen.

Tussentijdse winstneming grondexploitaties in 2021

Sinds jaren heeft de gemeente Waalre in haar financiële verordening opgenomen dat de gemeente alleen maar winst neemt als opbrengsten groter zijn dan de kosten op het moment dat een grondexploitatie wordt afgesloten. Tot voor kort was dit in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), volgens het 'voorzichtigheidsprincipe'.

In maart 2018 heeft de BBV de berekeningsmethode voor de tussentijdse winst nader omschreven. Hiermee is niet langer ruimte voor verschil in interpretatie. Deze methode wordt opgelegd, mede om de resultaten van gemeenten onderling vergelijkbaar te maken. De methode staat bekend als de 'percentage of completion' (POC)-methode. De tussentijdse winst wordt berekend door: gerealiseerde kosten/totale kosten te vermenigvuldigen met gerealiseerde opbrengsten/totale opbrengsten en deze fractie (%) te vermenigvuldigen met de geprognoseerde eindwaarde (resultaat), voor zover sprake is van een winstgevend project. Volgens de BBV voldoet ook deze methode aan het 'voorzichtigheidsprincipe'.

Tussentijdse winstneming: een (vereenvoudigd) getallenvoorbeeld

Stel het voorziene resultaat van de grondexploitatie (zijnde de som van alle opbrengsten minus de som van alle kosten gedurende de gehele looptijd) is €100.000.

én

na het jaar is 60% van de geraamde kosten gerealiseerd en is 10% van de opbrengsten gerealiseerd dan wordt de tussentijdse winst berekend volgens $60\% * 10\% * € 100.000 = € 6.000$

Door toepassing van bovengeschetste methode is ruim € 390.000 winst genomen in 2021 uit twee actieve grondexploitaties. Een van deze projecten wordt per 31-12-2021 afgesloten, te weten Eikenlaan-Berkenlaan. In de volgende paragrafen wordt inzichtelijk gemaakt hoe groot de winstneming per grondexploitatie is. Dit is meer winst dan in programmabegroting 2021 was geprognoseerd (winst € 90.000). Een en ander is in onderstaande tabel weergegeven.

Actieve grondexploitatie in 2021	Winstprognose bij opening 2021	Winstneming eind 2021	Correctie winstneming	Mutatie actualiseren Grex	Verwachte winstprognose nieuw jaarrek. 2021
	A	B	C	D	E (= A - B - C + D)
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 1.341.348	€ 211.337	€ -	€ 992.309	€ 2.122.320
Eikenlaan/Berkenlaan	€ 97.527	€ 179.414	€ -	€ 81.887	€ -
De Bleeck	€ 85.824	€ -	€ -	€ -221.919	€ -136.095
Trolliuslaan e.o.	€ -306.173	€ -	€ -	€ -88.485	€ -394.658
Hoeveland	€ -154.830	€ -	€ -	€ 42.525	€ -112.305
Totaal	€ 1.063.696	€ 390.751	€ -	€ 806.317	€ 1.479.262

Mutaties actieve grondexploitaties in 2021

Bovenstaande tabel geeft eveneens de financiële effecten weer van de actualisatieslag van de actieve grondexploitaties in 2021. De nieuwe resultaten (eindwaarde, kolom E) zijn gecorrigeerd met tussentijdse winstnemingen (kolom B/C) en het actualiseren van de grondexploitatie (m.b.t. gehanteerde uitgangspunten en houdbaarheid ramingen, kolom D).

Eindwaarde: Het saldo (resultaat van opbrengsten minus kosten) van een grondexploitatie aan het eind van de geprognostiseerde looptijd, bij afsluiten.

Onderstaande tabel toont de begrootte (en verhoogde) nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten in de resterende exploitatieperiode (de periode vanaf 1 januari 2022).

Actieve grondexploitatie in 2021	Nog te maken kosten na 1-1-2022	Nog te realis. opbrengsten na 1-1-2022
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 6.267.424	€ 13.209.990
Eikenlaan/Berkenlaan	€ -	€ -
De Bleeck	€ 206.184	€ 587.575
Trolliuslaan e.o.	€ 1.115.397	€ 757.199
Hoeveland	€ 321.495	€ 100.000
Totaal	€ 7.910.500	€ 14.654.764

In de volgende alinea's worden per project de mutaties van het eindresultaat toegelicht.

Waalre Noord fase 1 & 2 (complex 54)

De voormalige vuilstort is heringericht als park De Meeris. Ook de invulling van het horecapunt is afgerond en in februari 2020 is het bestemmingsplan voor het Natuurbelevingscentrum door de gemeenteraad vastgesteld. Hiertegen is bezwaar gemaakt bij de Raad van State. In 2021 is door de Raad van State bepaald dat goedkeuring is onthouden. Hiermee is het bestemmingsplan niet in werking getreden. Gemeente Waalre heeft opdracht om een nadere onderbouwing te geven op 2 aspecten. Hier is in 2021 aan gewerkt en in 2022 wordt het bestemmingsplan opnieuw in procedure gebracht. Uitvoering van dit project kan pas plaatsvinden na vaststelling van het bestemmingsplan.

De woningbouw op locatie Heistraat-noord fase 2 is in 2019 afgerond, met uitzondering van het woontorentje met maximaal 5 appartementen. Daarvoor is in 2020 na een openbare aanbesteding een ontwikkelende partij geselecteerd, die in co-creatie met de kopers en buurtbewoners dit project vorm heeft gegeven. Eind 2021 is de aanvraag omgevingsvergunning ingediend.

De woningen in het project Boslaantjes (ten zuiden van de Heistraat) zijn in 2020 allen verkocht en de bouw is in uitvoering. De betalingen vanuit de anterieure overeenkomst zijn ontvangen. De eerste woningen zijn eind 2021 opgeleverd. De rest zal snel volgen.

Voor fase 2 van de Heistraat zuid is door de gemeenteraad een stedenbouwkundig plan 'Heijde Park' vastgesteld. Op basis van het stedenbouwkundig plan is voor deze gronden de grondexploitatie geactualiseerd waarbij het plangebied is vergroot met het gemeentelijk perceel aan de Heistraat. In 2021 is het stedenbouwkundig plan wederom aangepast om meer woningdifferentiatie te krijgen (meer betaalbare woningen). Ook is een woonperceel (Dirck van Hornelaan) bij de ontwikkeling betrokken. Het beeldkwaliteitsplan is gereed (nog niet vastgesteld). De onderhandelingen met de grondeigenaren/ ontwikkelaars lopen.

Eikenlaan/Berkenlaan (complex 52)

In 2020 zijn de vijf grondgebonden woningen op het bouwperceel aan de Berkenlaan opgeleverd. De inrichting van de openbare ruimte (verharding en inrichting Berkenlaan) door de gemeente wordt gerealiseerd. In 2021 is dit project afgerond en per 31-12-2021 is de grondexploitatie definitief gesloten.

De Bleeck (complex 70)

In 2020 heeft er een uitgebreide omgevingsdialoog plaatsgevonden met de omgeving. Dit heeft geleid tot aanpassing van het eerdere plan naar 7 patiobungalows voor senioren. De exploitatie is aangepast naar dit model.

De uitvraag voor deelname aan een CPO project heeft plaatsgevonden en er is een kopersvereniging opgericht. In overleg met de vereniging is de planopzet nogmaals bekeken en is de start van de procedure voor een nieuw bestemmingsplan uitgesteld naar 2022.

Trolliuslaan (complex 71)

De plannen voor de herontwikkeling van het gebied rondom (voormalig) gemeenschapshuis en sporthal 't Hazzo zijn in 2021 gestart met uitvoering. Oplevering van het verbouwde Hazzo en de huurappartementen van Woonbedrijf is in 2022. Ook wordt de openbare ruimte in 2022 heringericht. Er is een principe overeenstemming bereikt met eigenaren en beoogd ontwikkelaar van de gronden ten zuiden van 't Hazzo. Het bouwplan voor deze locatie is gewijzigd naar circa 16 appartementen en de omgevingsdialoog hierover is eind 2021 gestart.

Gezondheidscentrum Hoeveland (complex 72)

Twee huisartsen, een apotheker en een medische fysiotherapeut wensen sinds lange tijd samen te werken vanuit 1 centrale locatie. Als gevolg hiervan hebben zij de gemeente gevraagd een locatie ter beschikking te stellen om een multidisciplinair gezondheidscentrum te mogen realiseren. Begin 2019 heeft de gemeenteraad de locatie naast sporthal Hoeveland aan de Mr. Slootsweg te Waalre aangewezen en een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten benoemd.

In 2020 is de bestemmingsplanprocedure doorlopen en is de vergunning verleend. In 2021 is de bouw gestart. In februari 2022 is het gezondheidscentrum opgeleverd en in gebruik genomen. Na oplevering is gestart met de aanleg van de openbare ruimte en wordt de nieuwe speelvoorziening geplaatst. Het is de verwachting dat dit voor de zomer van 2022 gereed zal zijn. Het groen zal het eerstvolgende plantseizoen na oplevering van de openbare ruimte worden aangelegd.

Boekwaardeverloop

Onderstaande tabel presenteert de ontwikkeling van de boekwaarde van 31-12-2020 naar 31-12-2021 met de hoeveelheid geboekte kosten en hoeveelheid gerealiseerde opbrengsten in 2021 van de actief zijnde grondexploitaties. In 2021 is voor zo'n € 1,8 mln aan kosten gemaakt en zo'n 0,7 mln aan grondopbrengsten en exploitatiebijdragen gerealiseerd. De gemeente heeft per 31-12-2021 dan nog een saldo van € 4,8 mln aan netto-investeringen terug te verdienen. De projecten Hoeveland en Troliuslaan hebben een boekwinst (negatieve boekwaarden). Gerealiseerde opbrengsten zijn voor die projecten hoger dan de gemaakte kosten per 31-12-2021.

Projectnaam	Boekwaarde opening 2021	Mutaties kosten '21	Mutaties opbrengsten '21	Boekwaarde jaarrek. 2021
	A	B	C	D (=A+B-C)
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 3.046.558	€ 1.395.197	€ -	€ 4.441.755
Eikenlaan/Berkenlaan	€ -210.221	€ 210.221	€ -	€ 0
De Bleek	€ 478.712	€ 38.774	€ -	€ 517.486
Troliuslaan e.o.	€ 526.011	€ 123.779	€ 656.800	€ -7.010
Hoeveland	€ -140.689	€ 31.498	€ -	€ -109.191
Totaal	€ 3.700.371	€ 1.799.470	€ 656.800	€ 4.843.042

De investeringen in 2021 betreffen vooral het leveren en verwerken van grond voor Heistraat Zuid fase 2 en natuurcompensatie voor Heistraat Zuid Fase 1, beide deel uitmakend van Waalre-Noord. Daarnaast is een hoeveelheid plankosten (een verzamelterm die betrekking heeft op gemeentelijke apparaatskosten, waaronder die voor 'voorbereiding-, toezicht- en uitvoeringskosten') en onderzoekskosten geboekt.

Boekwaarde: Het saldo van geboekte (gerealiseerde) kosten en opbrengsten op een, in dit geval, grondcomplex.

Grondcomplex: Een boekhoudkundige eenheid van kosten en opbrengsten die verband houdt met werken en werkzaamheden binnen een ruimtelijk en/of functioneel samenhangend gebied.

Plankosten: Verzamelterm voor werkzaamheden die betrekking hebben op gemeentelijke apparaatskosten, ontwikkelingskosten, waaronder onderzoeken en VTA (Vorbereiding, Toezicht en Administratie).

Winstprognose

Van de per 1-1-2021 actief zijnde grondexploitaties zijn de volgende eindresultaten berekend:

Projectnaam	Resultaat	Winstneming	Winstneming	NCW					
		t/m 2020	in 2021		1-1-2022	2022	2023	2024	2025
	A (=B+C+D)	B	C	D					
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 2.788.347	€ 692.450	€ 211.337	€ 1.884.559					€ 2.122.320
Eikenlaan/Berkenlaan	€ 505.928	€ 326.514	€ 179.414	€ -					
De Bleek	€ -128.245	€ -	€ -	€ -128.245			€ -136.095		
Troliuslaan e.o.	€ -371.895	€ -	€ -	€ -371.895			€ -394.658		
Hoeveland	€ -110.103	€ -	€ -	€ -110.103	€ -112.305				
Totaal	€ 2.684.031	€ 1.018.964	€ 390.751	€ 1.274.316	€ -112.305	€ -	€ -530.753	€ -	€ 2.122.320

Als alle nog lopende grondexploitatie projecten gerealiseerd zijn, dan heeft de gemeente € 2,7 mln winst gerealiseerd (kolom A), waarvan tot en met 2021 reeds € 1,42 mln winst is genomen (1,02 mln t/m 2020 + 0,4 mln in 2021) conform regelgeving. De nog te realiseren

winst na 1-1-2022 bedraagt € 1,3 mln (kolom D). Op de negatieve cijfers in de kolom 'NCW' bij 'Trolliuslaan, Hoeveland en de Bleeck' wordt nader ingegaan verderop in deze paragraaf bij het onderdeel verliesvoorziening.

NB: Om geprognoteerde eindwaarden van de diverse grondexploitaties, met verschillende looptijden, te kunnen vergelijken worden deze teruggerekend naar het huidige prijspeil 1-1-2022. Dit wordt de netto contante waarde genoemd. Het BBV schrijft voor om het meerjarige streefpercentage voor de inflatie in de eurozone hiervoor toe te passen: 2% (disconteringsvoet).

Verschil tussen boekwaarde, netto contante waarde en eindwaarde

Als voorbeeld rekenen we met grondexploitatie de Bleeck:

Boekwaarde

De boekwaarde is het saldo van alle gerealiseerde uitgaven en ontvangsten op een bepaald moment. Per 1-1-2021 is de boekwaarde van project de Bleeck € 478.712.

In 2021 zijn in totaal voor de Bleeck € 38.774 aan uitgaven gerealiseerd en voor € 0 ontvangsten. Daarmee wordt de boekwaarde per 31-12-2021 € 478.712 + € 38.774 (uitgaven 2021) = € 517.486 -/- € 0 (ontvangsten 2021) = € 517.486

Een positieve boekwaarde betekent dat er meer uitgaven dan ontvangsten zijn gerealiseerd!

Eindwaarde

Voor project de Bleeck verwachten we nog € 206.184 aan uitgaven te gaan realiseren na 31-12-2021. Daarnaast verwachten we ook nog voor € 587.575 aan inkomsten te gaan realiseren. De eindwaarde van project de Bleeck kunnen we hiermee berekenen:

€ 587.575 (inkomsten na 2021) -/- € 517.486 (boekwaarde) -/- € 206.184 (uitgaven na 2021)
= € -/- 136.095

Netto contante waarde (NCW)

De NCW is de eindwaarde van een project welke is teruggerekend naar het huidige prijspeil 1-1-2022. Voor de Bleeck is de eindwaarde van het project berekend op -/- € 136.095 per 31-12-2024. Om de eindwaarde terug te kunnen rekenen naar het huidige prijspeil per 1-1-2022 heeft de commissie BBV voorgeschreven dat daarvoor met een disconteringsvoet van 2% moet worden gerekend:

NCW = Eindwaarde / (1 + percentage disconteringsvoet)^t (aantal jaren wat terug gerekend moet worden naar prijspeil)

-/- € 136.095 / (1+0.02)³ = -/- € 128.245

Effecten Venootschapsbelasting (vpb)

De gemeente is per 1 januari 2016 voor de ondernemingsactiviteiten vpb-plichtig. Een van die activiteiten (met de grootste financiële impact) is "het voeren van grondexploitaties". De afgelopen jaren zijn door de gemeente onderstaande bedragen betaald / terugontvangen inzake vpb:

Aangiftejaar	Bedrag	Betalen/ontvangen	Toelichting
2016	€ 30.223	Te betalen	Definitieve aangifte 2016
2017	€ -		Definitieve aangifte 2017
2018	€ 117.782	Te betalen	Definitieve aangifte 2018
2019	€ -84.296	Te ontvangen	Definitieve aangifte 2019
2020	€ -		Aangifte 2020
2021	€ -		Voorlopige aangifte 2021
2022	€ 49.500	Te betalen	Opgelegde voorlopige aanslag 2022

Voor het boekjaar 2020 tot en met 2022 is het definitieve bedrag nog niet bekend. In de paragraaf Weerstandsvermogen van deze jaarrekening is een bedrag van € 12.500 opgenomen als risicobedrag.

Overige grondstoffen

De gemeente heeft een aantal percelen in bezit die in aanmerking komen voor woningbouwontwikkeling. Dit zijn echter eigendommen die pas op de (middel)lange termijn zullen worden opgepakt en waarvoor nog geen grondexploitatie is opengesteld. Dit betreft de locaties Waalre Noord fase 3, percelen in Ekenrooi-zuid en Boerenbondterrein. Momenteel worden deze eigendommen tijdelijk beheerd zoals in de vorm van verpacht landbouwgrond, paardenweide of tijdelijk evenemententerrein.

Waalre Noord fase 3

De gemeente heeft in het verleden enkele grondposities in dit toekomstig ontwikkelgebied strategisch aangekocht voor de realisatie van een woonwijk Waalre Noord fase 3 (conform Gebiedsvisie Waalre Noord). Inmiddels lopen er verkennende gesprekken met een potentiële ontwikkelcombinatie. Zij kunnen mogelijk grote grondposities verkrijgen binnen het gebied. De gemeente wil echter eerst Waalre Noord fase 1 en 2 realiseren. De komende jaren zal voor deze fase 3 de planontwikkeling worden opgestart. Een aantal percelen zijn voor de komende tijd verpacht.

Ekenrooi Zuid

In de Omgevingsvisie is dit gebied aangewezen als mogelijke ontwikkelingslocatie voor woningbouw. In het Afsprakenkader is ook aangegeven dat dit gebied kan worden ontwikkeld. De komende jaren wordt hiervoor nog geen planontwikkeling opgestart.

Boerenbondterrein

De herontwikkeling van deze locatie laat nog op zich wachten. Het terrein wordt incidenteel gebruikt voor evenementen. Voorlopig zal geen verkenning tot herontwikkeling worden gestart. Op dit moment is op het perceel een maatschappelijke functie bestemd.

Waardering grondposities

De gemeente moet elk jaar bijhouden of de grondposities in deze strategische grondvoorraad een lagere boekwaarde hebben dan de marktwaarde van de grondpositie bij de huidige bestemming. Op dit moment heeft de gemeente voor € 1,3 mln aan grondposities geïnvesteerd die voor gebiedsontwikkelingen in aanmerking komen. Uit de strategische grondvoorraad zijn geen directe financiële effecten voor de jaarrekening 2021.

Grond-voorraad	Type kavel	Kern	Sectie-nummer	Oppervlakte m2	Boekwaarde per 31-12-2021	Boekwaarde per m2	Verwachte marktwaarde per 1-1-2021	Marktwaarde per m2	Afwaardering	Onderbouwing
Waalre Noord fase 3	huiskavel	Waalre	A1754	4.090	€ 504.158	€ 123			€ -	WOZ taxatie
	veldkavel	Waalre	A1755	2.330	€ 103.982	€ 45	€ 646.000	€ 80	€ -	
	veldkavel	Waalre	A4894	1.630	€ 35.860	€ 22			€ -	
	veldkavel	Waalre	A4018	4.220	€ 28.585	€ 6,77	€ 31.443	€ 7,45	€ -	referentie transacties
	veldkavel	Waalre	A4308	3.520	€ 23.843	€ 6,77	€ 26.227	€ 7,45	€ -	referentie transacties
	veldkavel	Waalre	A4485	2.250	€ 89.663	€ 39,85	€ 89.663	€ 39,85	€ -	aangekocht in 2020
Ekenrooi Zuid	veldkavel	Aalst	A3364	4.227	€ 28.632	€ 6,77	€ 31.495	€ 7,45	€ -	referentie transacties
	veldkavel	Aalst	A2905	19.585	€ 132.662	€ 6,77	€ 145.925	€ 7,45	€ -	referentie transacties
	veldkavel	Aalst	A3611	1.942	€ 13.154	€ 6,77	€ 14.470	€ 7,45	€ -	referentie transacties
Boerenbond terrein	veldkavel	Aalst	A3704	18.380	€ 124.500	€ 6,77	€ 136.947	€ 7,45	€ -	referentie transacties
	veldkavel	Waalre	A4705	9.825	€ 218.068	€ 22	€ 982.500	€ 100	€ -	taxatiewaarde
Totaal				71.999	€ 1.303.107	€ 18	€ 2.104.670	€ 29	€ -	

Daarnaast heeft de gemeente het voornemen om een huis met adres Dijkstraat 2, gelegen binnen de contouren van Waalre Noord fase 3, te verkopen. Deze woning wordt met een hoeveelheid erf verkocht. Op dit moment is nog geen duidelijke verkoopwaarde te verwerken in verband met de ongesplitste WOZ-taxatie van de drie percelen en onduidelijkheid wat precies aan kaveloppervlak in de verkoop wordt gezet. Een eerste grove toets aan de strikte eisen van de BBV maakt dat een afwaardering mogelijk noodzakelijk is. Aangezien nog niet geheel duidelijk is hoeveel grond verkocht zal worden en voor welke prijs vormt dit een risicopost welke is meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Pacht- en restgronden

Pachtgronden

De gemeente heeft diverse landbouwgronden in bezit. Dit is het gevolg van strategische grondaankopen uit het verleden, met als doel deze in te kunnen zetten bij grondruil, woningbouwontwikkelingen en natuurcompensatie. Totdat deze gronden kunnen worden omgezet, wordt een deel daarvan verpacht. In 2021 is ca. 16 hectare verpacht. De opbrengsten uit de pachtcontracten waren ca. € 7.000. Dat is te verklaren omdat er één perceel in 2021 niet meer is verpacht omdat het perceel nodig is voor voorbereidingen voor Waalre Noord. Daarnaast waren de pachtnormen over 2021 iets lager dan over 2020, namelijk € 486 in plaats van € 550 per ha.

Verhuur gronden

Binnen deze post pacht valt ook de verhuur van gronden, waaronder paardenweiden. Deze bedroeg in 2021 ca. € 17.000.

Restgronden

Voor restgronden wordt een passief grondbeleid gevoerd. Er is geen specifieke actieve verkoopstrategie. De gemeente verkoopt reststroken op basis van particuliere verzoeken, indien voldaan wordt aan beleidsregels. Dit levert dan ook incidenteel grondopbrengsten op. In 2021 is er ca € 78.000 aan inkomsten uit grondverkoop gerealiseerd. Dit is te wijten aan de verkoop van enkele relatief grote percelen. In 2020 was voor € 3000 aan opbrengsten uit verkoop gronden gerealiseerd. In de regel is de gemeente terughoudend bij de verkoop van gronden.

Particuliere initiatieven

De gemeente faciliteert een toekomstig woningbouwprogramma (vanuit volkshuisvestelijk en economisch beleidsdoelstellingen) niet alleen via haar eigen bouwprojecten, maar ook via particuliere initiatieven. Hieronder volgt een korte toelichting over de grotere particuliere projecten, die de gemeente op dit moment faciliteert.

Zelfrealisatie: Grondexploitatie die door private partijen zelf wordt uitgevoerd. De rol van de gemeente is beperkt tot het faciliteren (planologisch besluit), toetsen en het (verplicht) kostenverhaal.

Brabantiaaterein

De corporatie Wooninc en BAN bouw zijn verenigd in de herontwikkeling van het voormalige Brabantiaaterein. Planfasen 1 en 2 zijn gerealiseerd.

De plannen op het plandeel langs de Tongelreep (fase 3) zijn meermaals gewijzigd en er vindt wederom een nieuwe planontwikkeling plaats. Eind 2019 heeft de gemeenteraad de kaders voor herontwikkeling vastgesteld. In 2020/2021 hebben de ontwikkelende partijen de omgevingsdialoog gevoerd. Op basis hiervan is een nieuw plan ontwikkeld, Welk inmiddels voldoet aan de gemeentelijke kaders en wetgeving. Dit plan wordt in 2022 verder uitgewerkt.

Michiel de Ruyterstraat

Op verzoek van Woonstichting `thuis zijn plannen in de procedure gebracht voor de sloop van 16 woningen en herbouw van in totaal 25 sociale huurwoningen. In 2019 is het bestemmingsplan vastgesteld en zijn de vergunning verleend. Begin 2020 is gestart met de werkzaamheden: begin 2021 zijn de woningen opgeleverd. Na de woningbouw wordt ook de openbare ruimte opnieuw ingericht.

Molenstraat/Dreefstraat

Het gebied is volledig bouwrijp en een groot deel van woningen zijn opgeleverd en bewoond. Ook in 2021 zijn de woningen opgeleverd. Nog niet alle woningen zijn echter gereed.

Winkelcentrum De Voldijn

De eigenaar van het winkelcentrum Voldijn wil circa 50 appartementen boven het winkelcentrum realiseren. Hiertoe dient ook de openbare ruimte rondom het winkelcentrum te worden aangepakt en een sanering te worden uitgevoerd. De uitgangspunten waarbinnen de ontwikkeling plaats kan vinden zijn in 2021 door de raad vastgesteld. Zodra de laatste onderhandelingen zijn afgerond kan het bestemmingsplan worden herzien. Voordat een ontwerpbestemmingsplan ter inzage wordt gelegd dient de gemeente een anterieure overeenkomst te sluiten met de ontwikkelaar met het oog op kostenverhaal.

Willibrordushof

Het project, de herontwikkeling van een voormalige bedrijfslocatie op de hoek van de Willibrorduslaan en Bergstraat in Waalre-dorp in de vorm van woningbouw, is in 2021 opgeleverd.

Bergstaete

In 2020 zijn de voorbereidingen gestart voor plan Bergstaete (Bergstraat 23), gelegen naast het nieuwe Willibrordushof. Hierbij wordt een voormalige bedrijfslocatie gesaneerd ten behoeve van de realisatie van een klein appartementengebouw. De planologische procedure hiervoor is doorlopen in 2021. Start van de bouw volgt in het tweede kwartaal van 2022.

Appartementen Klooster

In 2019 is het Klooster verkocht door de gemeente met het doel er appartementen voor zorgbehoevenden in te realiseren in combinatie met een maatschappelijke voorziening voor de verenigingen uit het dorp. In 2020 is de vergunning hiertoe verleend. In 2021 is gestart met de gedeeltelijke sloop en herbouw van het Klooster. De oplevering van de appartementen is voorzien voor midden 2022.

De Keizer

In 2020 zijn alle woningen in het plan De Keizer verkocht en is gestart met de bouw. Een deel van de woningen is reeds opgeleverd. De rest volgt binnenkort.

Locatie Ligtfoot Waalre

Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van de locatie Ligtfoot, op de hoek van de Gestelsestraat en Akkerstraat, in de vorm van woningbouw is vastgesteld. De omgevingsvergunning voor de bouw is onherroepelijk geworden. Verkoop woningen en start bouw wordt voorbereid.

Frederik Hendrikstraat/Gebiedsvisie de Pracht en omgeving.

In september 2020 is gestart met het maken van een integrale stedenbouwkundige visie voor woningbouw aan de Frederik Hendrikstraat en de toekomstige invulling van het gebied rondom de Pracht. De omgeving is intensief bij dit traject betrokken. De gebiedsvisie is in 2021 vastgesteld. In 2022 wordt de ruimtelijke procedure doorlopen en een deel gemeentegrond verkocht ten behoeve van deze ontwikkeling.

Zorgcentrum Eeckenrhode

De exploitatiemaatschappij Eeckenrhode wenst 32 appartementen toe te voegen aan de serviceflat Eeckenrhode. Het college heeft aangegeven in principe akkoord te kunnen gaan met de uitbreiding. Een bestemmingsplan is in voorbereiding en tevens is een start gemaakt met een anterieure overeenkomst. Nadat de anterieure overeenkomst is gesloten zal het ontwerpbestemmingsplan in procedure worden genomen. Start bouw is voorzien voor eind 2023.

Eindhovenseweg 29

Voor het perceel van het voormalig restaurant De Meiboom aan de Eindhovenseweg 29 is een planontwikkeling gaande om er een complex van 14 appartementen te realiseren. Het voorontwerp bestemmingsplan wordt in het voorjaar 2021 ter inzage gelegd. De verwachting is dat het bestemmingsplan in het 4e kwartaal van 2022 kan worden vastgesteld.

Eindhovenseweg 54-56

Op de locatie van het afgebrande pand op de Eindhovenseweg 54 en het naastgelegen pand Eindhovenseweg 56 (waar momenteel de Zorgoutlet is gevestigd) is het planvoornemen om één pand met 6 appartementen te realiseren. Naar verwachting wordt de omgevingsvergunningsprocedure in het tweede kwartaal 2022 hiervoor gestart.

Brederode 1

De commerciële ruimte op de begane grond van appartementencomplex Brederode staat al sinds de realisatie leeg. Het plan is er om deze commerciële ruimte te transformeren in 8 a 10 appartementen in de middeldure huur. De verwachting is dat de omgevingsvergunningsprocedure in het 4^e kwartaal van 2022 start.

Risico's van grondeigendom

De risicobuffer voor actieve grondexploitaties

Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt rekening gehouden met de voorzienbare risico's en deze worden verwerkt in de grondexploitatie. Naast de voorzienbare risico's kan er ook sprake zijn van niet-voorzienbare (onbenoemde en onbekende) risico's. Bij het bepalen van een saldo van een grondexploitatie is hiermee nog geen rekening gehouden. Om de onvoorziene risico's af te dekken maakt de gemeente gebruik van haar algemene reserves (zie ook paragraaf B Weerstandsvermogen).

Weerstandsvermogen: Het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit effect heeft op (andere delen van) de bedrijfsvoering. Bij het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen wordt gekeken naar de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen.

Recent is de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen voor het afdekken van de onvoorziene risico's die gemeoid zijn met de grondportefeuille via de IFLO-methode geactualiseerd en vastgesteld op € 1.275.354. Dit bedrag is dan ook opgenomen in het benodigd weerstandsvermogen.

IFLO-methode: de IFLO-norm is een snelle en eenvoudige manier om het minimaal noodzakelijke weerstandsvermogen te bepalen. Bij deze methode wordt 10% van de boekwaarde, met 10% van de nog te realiseren kosten samengenomen om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen.

De risicobuffer voor strategische grondvoorraad

De locatie Dijkstraat 2 in Waalre Noord fase 3 bestaat uit drie percelen. Een bebouwd huisperceel (bestemming wonen) en twee onbebouwde percelen (bestemming agrarisch). De gemeente wil graag het huisperceel verkopen. De verwachting is dat voor de agrarische percelen, conform de striktere BBV-regelgeving, een afwaardering van circa € 160.000 moet worden gedaan. Aangezien nog niet geheel duidelijk is hoeveel grond verkocht zal worden en voor welke prijs vormt dit een risicopost voor de paragraaf weerstandsvermogen.

Algemene reserve grondexploitaties

De stand van de algemene reserve Grondexploitatie was per 1 januari 2021 € 21.269. In 2021 zijn de stortingen en onttrekkingen in de verliesvoorziening grondexploitaties vanuit de algemene reserve grondexploitaties gevoed:

- € 89.038 onttrekking voor storting verliesvoorziening GREX Trolliuslaan;
- € 128.245 onttrekking voor storting verliesvoorziening GREX De Bleek
- -/- € 38.715 toevoeging voor onttrekking verliesvoorziening GREX Hoeveland.

De stand van de algemene reserve grondexploitatie is door deze mutaties per 31-12-2021 gedaald naar -/- € 157.299. Vanuit de algemene reserve is de algemene reserve grondexploitaties aangevuld met € 178.568, waardoor de stand van de algemene reserve Grondexploitaties per 31-12-2021 weer € 21.269 bedraagt.

Verliesvoorziening

Verliesvoorziening: Hiermee wordt een financiële voorziening bedoeld. Dit is een gelabelde som geld met een specifieke bestemming. Deze is daarmee niet vrij besteedbaar. De voorziening wordt als 'vreemd vermogen' beschouwd. Deze dient ter dekking van een voorzienbaar tekort op de grondexploitatie als deze wordt afgesloten. Hiermee wordt voorkomen dat dit verlies ten koste gaat van overige ambities en (lopende) verplichtingen van de gemeente (voorzichtigheidsbeginsel).

De stand van de voorziening 'verliezen bouwgrondexploitatie' was per 1 januari 2021 € 431.675.

De grondexploitatie Trolliuslaan is geactualiseerd naar een geraamd negatief berekend resultaat van € 371.895 (NCW 31-12-2021). De verliesvoorziening voor dit project bedraagt begin 2021 € 282.857 en wordt bij de jaarrekening 2021 verhoogd met € 89.038 naar het werkelijke geactualiseerde verlies per 31-12-2021.

De grondexploitatie Hoeveland is geactualiseerd naar een geraamd negatief resultaat van € 110.103 (NCW 31-12-2021). De verliesvoorziening voor dit project bedraagt begin 2021 € 148.018 en wordt bij de bij de jaarrekening 2021 verlaagd met € 38.715 naar het werkelijke geactualiseerde verlies per 31-12-2021.

De grondexploitatie de Bleeck is geactualiseerd naar een geraamd negatief resultaat van € 128.245 (NCW 31-12-2021). De verliesvoorziening voor dit project bedraagt begin 2021 € 0 en wordt bij de bij de jaarrekening 2021 verhoogd met € 128.245 naar het werkelijke geactualiseerde verlies per 31-12-2021.

De stand van de voorziening verliezen bouwgrondexploitatie bedraagt per 31-12-2021 € 610.243.

Paragraaf H Horizontale verantwoording

Waar gaat de paragraaf over?

Met de komst van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt, 2016) werd deze paragraaf aan de begroting en jaarrekening toegevoegd. Uitgangspunt van de wet was dat de horizontale verantwoording tussen college en gemeenteraad verstevigd werd. Hierdoor kan de raad steeds beter zijn controlerende en sturende rol vervullen. In de praktijk betekent dit dat het college eerst verantwoording aflegt aan de raad. De toezichthouders - Rijk en provincie- zien hierop toe. We informeren u in deze paragraaf voor de belangrijkste thema's over de inhoud van de horizontale verantwoording. En op welke manier het college deze verantwoording aan de raad aflegt.

Verantwoording uitvoering wettelijke taken namens de provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de uitvoering van de wettelijke taken die de gemeente Waalre namens de provincie uitvoert. Inwoners en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat die uitvoering goed gebeurt. Voor dit interbestuurlijk toezicht (IBT) maakt de provincie gebruik van een digitaal dashboard . De provincie geeft per toezichtgebied een oordeel: voldoet – voldoet gedeeltelijk – voldoet niet. Het toezicht van de provincie richt zich op onderstaande toezichtgebieden:

Toezichtgebied	Doel	Hoe / Toezichtcriteria	Toetsingskader / Wetgeving
Financieel toezicht	<p>1. Het bevorderen van een gezonde financiële situatie bij de gemeente.</p> <p>2. Het voorkomen van toepassing artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (FVW).</p>	<p>Beoordelen van de begroting en jaarrekening. De provincie beoordeelt of de terugkerende inkomsten van de gemeente voldoende zijn om de terugkerende kosten te kunnen betalen.</p> <p>Toezichtcriteria: Een begroting die structureel en reëel in evenwicht is.</p>	<p>Wet financiering decentrale overheden (FIDO), uitgewerkt in het provinciaal gemeenschappelijk financieel toezichtskader.</p> <p>1. Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten</p> <p>2. Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader GR'en</p> <p>3. Begrotingscirculaire</p> <p>4. Uitvoeringsagenda IBT</p> <p>5. Factsheet Financieel Toezicht</p>
Omgevingsrecht	<p>Bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving, die op een duurzame en doelmatige wijze wordt ontwikkeld, gebruikt, beheerd en behouden. Het toezicht richt zich vooral op risico's voor veiligheid en volksgezondheid of kans op onherstelbare schade.</p>	<p>Beoordelen van het beleidsplan</p> <p>Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH), het jaarlijks uitvoeringsprogramma VHT en het jaarlijks evaluatieverslag. Daarnaast voert de provincie themaonderzoeken en steekproeven uit.</p> <p>Oordeel op basis van een puntentelling op de te scoren onderdelen.</p>	<p>Diverse wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving zoals milieu, natuur, water en ruimtelijke ontwikkeling:</p> <p>Wabo - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht</p> <p>BOR - Besluit omgevingsrecht</p> <p>MOR - Ministeriële regeling Omgevingsrecht</p> <p>VTH-beleidscyclus: the Big 8</p> <p>1. Wordt de beleidscyclus bestuurlijk op grond van de Wabo toegepast?</p> <p>2. Is de raad geïnformeerd?</p> <p>3. Is de set met circa 15 vragen beantwoord?</p> <p>4. Uitvoeringsagenda Interbestuurlijk toezicht (IBT).</p>
Informatie- en archiefbeheer	<p>Het op orde hebben van de archiefzorg. Toegankelijke en betrouwbare overheidsarchieven zijn onmisbaar voor goed bestuur. Het gaat onder andere over het openbaar maken, op tijd vernietigen en goed beheren en bewaren van informatie.</p> <p>De toegankelijkheid en betrouwbaarheid van overheidsarchieven zijn essentieel voor een democratische controle op het bestuurlijk handelen en de verantwoording naar de samenleving.</p>	<p>Beoordelen van het verslag dat het college ieder jaar uitbrengt aan de raad. Het ene jaar is dit een jaarverslag met verbeterplan. Het andere jaar een rapportage over de voortgang van de verbeteringen.</p> <p>Kortweg:</p> <p>1. Het bestuurlijk proces is voor 15 juli gevolgd en Gedeputeerde Staten heeft deze stukken op tijd ontvangen.</p> <p>2. Er is een SMART opgesteld verbeterplan, gericht op het nemen van maatregelen om risico's te beheersen.</p> <p>3. Kanttekeningen en verzoeken van het vorige jaar zijn opgevolgd.</p>	<p>Archiefwet 1995</p> <p>Archiefregeling 1995</p> <p>Archiefbesluit 1995</p> <p>Uitgangspunten</p> <p>a. Tweejaarlijkse cyclus</p> <p>b. Vertrouwen in en de deskundigheid van toezichtontvangers en archivariissen</p> <p>Beoordelingscriteria</p> <p>1. Een goed verloop van het bestuurlijke proces van verslaglegging (van college naar raad, van Dagelijks Bestuur naar Algemeen Bestuur).</p> <p>2. De inhoud van een SMART opgesteld verbeterplan, m.n. op de beheersmaatregelen in het voorkomen van risico's t.a.v. een goed, geordend en toegankelijke informatiehuishouding en het voortijdige verlies van overheidsinformatie.</p> <p>3. Uitvoeringsagenda IBT</p> <p>4. Factsheet Informatie- en archiefbeheer</p>
Monumentenzorg	<p>Het beschermen en onderhouden van archeologie, cultuurhistorie en monumentenzorg.</p>	<p>Beoordelen van de jaarlijkse informatie aan de provincie, o.a. de rapporten en adviezen die de Monumentencommissie heeft uitgebracht.</p> <p>1. Een overzicht van de adviezen die de commissie op het gebied van monumentenzorg heeft uitgebracht.</p> <p>2. De gegevens van de beschermde monumenten waarop de adviezen betrekking hebben.</p> <p>3. Een overzicht van het aantal gevraagde adviezen of archeologische rapporten die zijn uitgebracht.</p> <p>4. De gegevens van het archeologische of potentieel archeologische monument waarop het advies of rapport betrekking heeft.</p>	<p>Monumentenwet</p>
Ruimtelijke ontwikkeling	<p>Zorgen dat de ruimtelijke plannen van de provincie verwerkt worden in de ruimtelijke plannen van de gemeente. Zorgen dat de gemeente voldoet aan de wettelijke eisen.</p> <p>Let op: door een wijziging in de Wet ruimtelijke ordening wordt dit toezicht niet meer uitgevoerd totdat de Wro opgaat in de Omgevingswet.</p>	<p>Iedere 2 jaar werden de structuurvisies en actuele bestemmingsplannen beoordeeld. Dit gebeurt voorlopig niet meer. Met de komst van de Omgevingswet (1 januari 2023) verandert het interbestuurlijk toezicht.</p>	<p>Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met de komst van de Omgevingswet (1 januari 2023) gaat de Wro hierin op.</p>
Huisvesting vergunninghouders	<p>Zorgen dat de gemeente de huisvesting van vergunninghouders goed uitvoert.</p> <p>1. Optimaal kunnen blijven benutten van de centrale opvangcentra voor de opvang van asielzoekers, waarvoor de procedure nog loopt.</p> <p>2. Bevorderen van een snelle integratie van vergunninghouders in de Brabantse samenleving binnen een termijn van maximaal 12 weken. "</p>	<p>Beoordelen van de huisvesting van vergunninghouder met gegevens van het Centraal orgaan opvang Asielzoekers (COA)</p> <p>1. De cijfers in het Taakstellingsvolgsysteem (TVS) van het COA.</p> <p>2. Maandlijsten van het COA.</p> <p>3. Halfjaarlijks overleg met de regievoerders van het COA tijdens de toezichtronden.</p> <p>4. Uitvoeringsagenda IBT</p>	<p>Halfjaarlijkse opdracht/taakstelling van de rijksoverheid en de Huisvestingswet</p>

De horizontale verantwoording van het college aan de raad bestaat uit het delen van de resultaten van het interbestuurlijk toezicht. Dat zijn de uitkomsten van het terugkerende (systematisch) toezicht, waarmee de provincie controleert of de gemeente aan de wettelijke eisen voldoet. En de uitkomsten van themaonderzoeken en reality checks, waarmee de provincie vaststelt of de informatie die we geven overeenkomt met de praktijk. Bij de jaarrekening worden het dashboard - met het oordeel per toezichtgebied - en het archiefverslag van de gemeente als bijlagen opgenomen. Bij de begroting kunnen dit tussentijdse resultaten zijn en eventueel nieuwe ontwikkelingen.

Verantwoording Sociaal domein

Vanuit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) wordt voor de horizontale verantwoording kinderopvang, informatie samengebracht op de website Waarstaatjegemeente.nl. Jaarlijks wordt voor 1 juli het jaarverslag kinderopvang door het college vastgesteld. En ter verantwoording naar de raad gestuurd. Ook over de leerplicht legt het college ieder jaar voor 1 oktober in een jaarverslag verantwoording af over het afgesloten schooljaar.

Op basis van de Wmo en de Jeugdwet is de gemeente verplicht jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek te houden. Vanaf 2018 wordt de cliëntervaring ieder kwartaal gemeten en jaarlijks - gebundeld in een rapport - aan de raad aangeboden. Hoewel vanuit de Participatiewet een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek niet verplicht is, maakt het ook onderdeel uit van het rapport.

Het Rijk ziet toe op de uitvoering van de wettelijke taken in het sociaal domein.

Verantwoording informatieveiligheid (ENSIA, Eenduidige Normatiek Single Information Audit, 2017)

ENSIA heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid verder te professionaliseren. Door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke Planning & Control-cyclus. Hierdoor heeft het college meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan hierop beter sturen.

De horizontale verantwoording bestaat uit:

- een aantal zelfevaluatielijsten (vanaf 2020 op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, 6-tal basisregistraties, DigiD, Suwinet, Algemene Verordening Gegevensbescherming);
- een IT-audit (DigiD en Suwinet);
- een verklaring van het college en een toelichting over de informatieveiligheid in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening;
- de Raad ontvangt jaarlijks een Raadsinformatiebrief Informatieveiligheid ENSIA;
- en er vindt publicatie op de website 'Waarstaatjegemeente.nl' plaats.

Over ENSIA vindt verticale verantwoording plaats aan de toezichthouders bij het Rijk.

Verantwoording toezichtindicatoren BBV (2016)

Vanaf 2016 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. Gemeenten zijn vanaf die datum verplicht om in de begroting en jaarrekening de beoogde of gerealiseerde maatschappelijke effecten toe te lichten aan de hand van een set

verplichte en facultatieve beleidsindicatoren. Dit stelt de raad in staat op maatschappelijke effecten te kunnen sturen.

Periodiek leveren landelijke bronhouders van deze indicatoren de meest recente informatie aan via Waarstaatjegemeente.nl. In deze begroting 2022 zijn de cijfers van voorjaar 2021 gebruikt. We merken op dat veel bronhouders de indicatoren niet jaarlijks aanpassen waardoor veel indicatoren verouderd of zelfs niet ingevuld zijn. Indicatoren zijn vaak pas interessant wanneer je de ontwikkeling over meerdere jaren bekijkt. Daarom zijn - als ze beschikbaar waren - ook de gegevens uit voorgaande jaren opgenomen. De beleidsindicatoren zijn opgenomen in het jaarverslag.

Verantwoording rechtmatigheid (vanaf jaarrekening 2022)

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording stond gepland voor 2021 maar is uitgesteld naar 2022. Dit betekent dat vanaf jaarrekening 2022 het college verantwoordelijk wordt voor het opstellen van de financiële rechtmatigheids- verantwoording en het verantwoordingsgesprek met de raad. Het college legt daarmee verantwoording af over de naleving van wet- en regelgeving die relevant is voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. De raad bepaalt - binnen de wettelijke mogelijkheden - de normen voor de verantwoording.

Vanaf 2022 controleert de accountant de jaarrekening - inclusief de financiële rechtmatigheidsverantwoording - alleen nog op getrouwheid en niet meer op rechtmatigheid. De wetwijziging benadrukt de kaderstellende en controlerende rol van de raad en de politieke aanspreekbaarheid van het college. De wetwijziging kan een positieve bijdrage leveren aan het debat over de verbetermaatregelen en de kwaliteit van de financiële bedrijfsvoering. In 2021 en 2022 richtten we het verantwoordingsproces in, zowel bestuurlijk als bedrijfsmatig. We gebruiken deze periode ook om proef te draaien.

De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening. Een uitgebreide toelichting nemen we op in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Paragraaf I COVID-19 verantwoording

Uitgaven en derving inkomsten (dekking coronacompensaties, subsidies en specifieke uitkeringen)

In 2021 zijn voor Waalre via de algemene uitkering de volgende coronacompensaties beschikbaar gesteld door het Rijk:

- 3^e compensatiepakket € 99.988 opgenomen in de 2e turap 2021
- 4^e compensatiepakket € 188.486 opgenomen in de 4e turap 2021
- 5^e compensatiepakket € 145.504 opgenomen in de 6^e turap 2021
- 6^e compensatiepakket € 95.019 is toegekend in de decembercirculaire 2021; waarvan € 62.433 als lasten is verantwoord en € 32.586 onderdeel is van het jaarresultaat 2021

De compensaties voor de COVID-19 crisis zijn vrij besteedbare middelen voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die gemaakt zijn in circulaire, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke extra kosten gemeenten geconfronteerd worden als gevolg van COVID-19. Dit inzicht is ook van belang voor de Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Daarnaast zijn er nog de volgende subsidies / specifieke uitkeringen aangevraagd:

- € 33.137 Subsidie *Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19* (TVS) van het Ministerie van VWS
- € 93.016 Specifieke Uitkering *IJsbanen en Zwembaden* (SPUK IJZ) van het Ministerie van VWS
- € 45.177 Specifieke uitkering *Controle naleving coronatoegangsbewijzen* (SPUK CTB) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid
- € 78.470 Specifieke uitkering *Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving* van het Ministerie van Justitie en Veiligheid

Coronacompensaties, subsidies en specifieke uitkeringen van het Rijk:	Ontvangst 2021	Uitgaven/ derving inkomsten 2021	Restant 2021 *
3e t/m 6e compensatiepakket	528.997	305.345	223.652
Subsidies/specifieke uitkeringen	249.800	198.530	51.270
Totaal	778.797	503.875	274.922
* Restant compensatiepakketten is vrij gevallen t.g.v. het resultaat			
Restant specifieke uitkeringen niet uitgegeven retour naar het Rijk			

Per programma volgt een toelichting over de uitgaven / derving inkomsten i.v.m. de COVID-19 crisis:

00 Bestuur en ondersteuning

- Het COVID-19-proof houden van de verkiezingen (uitgaven € 23.500)
- Voorlichting, attenties en inrichting van Het Huis COVID-19-proof (uitgaven € 14.000)
- Geen heffing precario terrassen (derving inkomsten € 3.000)

01 Veiligheid

- De niet onder de Specifieke uitkering '*Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving*' vallende kosten voor de uitvoering van extra toezicht (uitgaven € 28.000)

04 Onderwijs

- Compensatie van de ouderbijdrage van de peuterspeelplekken tijdens sluiting van de kinderopvang (uitgaven € 3.600)
- Extra coördinatie leerlingenvervoer (uitgaven € 7.600)

05 Sport, cultuur en recreatie

- Compensatie van huur en recht van opstal van niet-commerciële maatschappelijke organisaties die een betreffende relatie met de gemeente hebben (uitgaven € 31.600)

06 Sociaal domein

- Compensatie aan SW-bedrijf Ergon (uitgaven € 27.500)
- Meerkosten zorgaanbieders Wmo en Jeugdwet (uitgaven € 34.900)
- Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten TONK (uitgaven € 39.500)
- Inhuur personeel bij Centrum voor Maatschappelijke Deelname (uitgaven € 45.000)

07 Volksgezondheid en milieu

- Zaalhuur t.b.v. vaccinatie (uitgaven € 1.900)

08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

- Inhuur personeel bij Vergunningen, Toezicht en Handhaving (uitgaven € 45.000)

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

Voor de TOZO heeft Waalre € 921.409 ontvangen. Het betreft een specifieke uitkering van het Rijk die moet worden verantwoord via SiSa (Single information, Single audit).

- De TOZO is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de COVID-19 crisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. De regeling wordt voor Waalre uitgevoerd door de gemeente Veldhoven.

Specifieke uitkering van het Rijk:	Ontvangst 2021	Uitgaven 2021	Restant 2021 *
Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers (TOZO)	921.409	579.214	342.195
Totaal	921.409	579.214	342.195

* Restant TOZO middelen retour naar het Rijk

Aantallen	TOZO 3	TOZO 4	TOZO 5
Levensonderhoud	127	56	29
Kapitaalverstrekking	1	-	-

TOZO 3, 4 en 5	Uitgaven	Verhaal / terug- ontvangst
Levensonderhoud	547.935	19.793
Kapitaalverstrekking	10.157	
Terugvordering TOZO		
Uitvoeringskosten	48.050	
Ontvangen rente		
Specifieke uitkering Rijk		579.214
Totaal	606.142	599.007

Paragraaf J Gemeenteraad en Raadsgriffie

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de geraamde en werkelijke uitgaven en inkomsten van uw gemeenteraad en de raadsgriffie.

Specificatie gemeenteraad en griffie	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten gemeenteraad							
Salarissen en sociale lasten	€ 305.378	€ 268.036	€ 290.681	€ 266.825	€ 266.825	€ 266.825	€ 266.825
Vergoeding ziektekosten	€ 1.337	€ 1.900	€ 1.999	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Opleidingskosten	€ 8.345	€ 12.000	€ 3.965	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Reis- en verblijfkosten	€ 345	€ 4.000	€ 2.603	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Presentiegelden fractievertegenwoordigers	€ 3.571	€ 12.000	€ 11.341	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Tegemoetkoming in kosten fracties	€ 24.250	€ 24.250	€ 24.250	€ 24.250	€ 24.250	€ 24.250	€ 24.250
Kosten BIS	€ 22.064	€ 30.000	€ 24.158	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Diverse kosten gemeenteraad	€ 12.641	€ 10.000	€ 8.559	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Advertentiekosten	€ 5.580	€ 8.000	€ 7.196	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Totaal lasten gemeenteraad	€ 383.511	€ 370.186	€ 374.752	€ 369.075	€ 369.075	€ 369.075	€ 369.075
Lasten griffie							
Salarissen en sociale lasten	€ 187.246	€ 199.451	€ 193.560	€ 201.399	€ 201.399	€ 201.399	€ 201.399
Reis- en verblijfkosten	€ 1.718	€ 2.000	€ 640	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Diverse kosten griffie	€ 289	€ -	€ 432	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleidingskosten	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Totaal lasten griffie	€ 191.753	€ 203.951	€ 194.632	€ 205.899	€ 205.899	€ 205.899	€ 205.899
Lasten jaarverslag							
Periodieke controle accountant	€ 33.453	€ 40.000	€ 50.121	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Lasten rekenkamerfunctie							
Lasten lokale rekenkamer	€ 22.466	€ 22.500	€ 24.183	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500	€ 22.500
Totaal lasten	€ 631.183	€ 636.637	€ 643.688	€ 637.474	€ 637.474	€ 637.474	€ 637.474
Baten gemeenteraad							
Terugbetaling vergoeding fractieondersteuning	€ 4.434	€ 13.500	€ 13.556	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal baten	€ 4.434	€ 13.500	€ 13.556	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Saldo (baten - lasten)	€ -626.749	€ -623.137	€ -630.132	€ -627.474	€ -627.474	€ -627.474	€ -627.474

Aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad van Waalre

Aan de gemeenteraad van Waalre

Uw brief van	Uw kenmerk	Afdeling/Ambtenaar BV/E. Waale
Onderwerp Jaarverslag 2021 Archief- en Informatiebeheer	Ons kenmerk 242053	Datum 30-3-2022

Geachte leden van de raad,

Gemeente Waalre is vanuit de Archiefwet verplicht om archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Daarnaast verplicht art. 9 van de Archiefverordening Waalre 2017 ons college om minimaal tweejaarlijks verslag aan de gemeenteraad uit te brengen omtrent het archief en informatiebeheer.

Om te kunnen beoordelen of we aan deze wet- en regelgeving voldoen heeft op 22 februari 2021 een inspectie plaatsgevonden door het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) waarbij de informatiehuishouding werd beoordeeld op basis van kritische prestatie indicatoren (KPI's). Per KPI wordt ingegaan op de stand van zaken en de te nemen maatregelen. De door de streekarchivaris in het inspectierapport gedane aanbevelingen worden door ons onderschreven en zijn vertaald naar een verbeterplan.

Het jaarverslag met als bijlagen het inspectierapport en verbeterplan treft u hierbij aan als onderdeel van de jaarstukken 2021. Na behandeling door de raad zullen de jaarstukken worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer

Aanbiedingsbrief aan Gedeputeerde Staten van provincie Noord Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Brabantlaan 1
5216 TV 's-Hertogenbosch

Uw brief van	Uw kenmerk	Afdeling/ Ambtenaar BV/E. Waale
Onderwerp Jaarverslag 2021 Archief- en Informatiebeheer Gemeente Waalre	Ons kenmerk 242053	Datum 01-07-2022

Geacht College,

Als onderdeel van de jaarstukken 2021 treft u hierbij aan het jaarverslag Archief- en Informatiebeheer gemeente Waalre over 2021.

Als bijlagen bij dit verslag treft u, behalve de aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad, tevens aan het inspectieverslag van de streekarchivaris, d.d. 10 maart 2021, met bijbehorend verbeterplan. Een en ander conform het verzoek zoals gedaan in uw brief van 20 december 2021, kenmerk C2278138/4993386.

Wij vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer

Koningin Julianalaan 19, Postbus 10.000, 5580 GA Waalre
T: 040 – 22 82 500, E: gemeente@waalre.nl, W: www.waalre.nl, t: @Waalregemeente

Jaarverslag 2021 Informatie- en Archiefbeheer gemeente Waalre

Evenals voorgaande jaren brengen we, als onderdeel van de jaarstukken 2021 ook dit jaar verslag uit over het informatie- en archiefbeheer bij de gemeente Waalre.

Oordeel Provincie over de verslaglegging over 2020

Op basis van de criteria uit het beleidskader Interbestuurlijk Toezicht beoordeelt de Provincie onze gemeente voor wat betreft het systematisch toezicht op het archief- en informatiebeheer als: **voldoet gedeeltelijk**. De reden hiervan is dat bij het jaarverslag 2020 geen apart verbeterplan was gevoegd en naar hun oordeel de verbeteracties n.a.v. de in 2019 door het RHCE gehouden inspectie te summier in het verslag waren beschreven en benoemd.

Mede om deze reden is voor 2021 gekozen om een uitgebreid verbeterplan bij het verslag te voegen waarin tevens de status is te zien van de reeds opgepakte aanbevelingen.

De provincie baseert de beoordeling vooral op het proces van de verslaglegging en de kwaliteit van een bijbehorend verbeterplan. Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) kijkt daarentegen vooral naar de kwaliteit van en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de Archiefwet 1995 (de inhoud).

Inspectie RHCE m.b.t. Informatie- en Archiefbeheer gemeente Waalre

Als onderdeel van het horizontaal toezicht door de streekarchivaris van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven is op 22 februari 2021 een inspectie uitgevoerd naar het beheer en zorg van het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Waalre. De door de streekarchivaris in het inspectieverslag van 10 maart 2021 gedane aanbevelingen worden door ons onderschreven en zijn vertaald naar een SMART opgesteld verbeterplan. Ondanks het feit dat voor informatie- en archiefbeheer binnen Waalre slechts één fte beschikbaar is, zijn inmiddels al een aantal aanbevelingen uit dit verbeterplan opgepakt en (deels) afgerond. Voor wat betreft de status van de opgepakte aanbevelingen verwijzen we u naar het verbeterplan waarin deze groen zijn gearceerd. Zowel het inspectierapport als het verbeterplan zijn toegevoegd als bijlage bij dit verslag.

Ontwikkelingen 2021

Het jaar 2021 stond grotendeels in het teken van de COVID-19 crisis. Het verplichte zoveel mogelijk thuis werken, afstand houden en andere maatregelen ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus. Het samenwerken kreeg hierdoor een andere dimensie en maakte afstemming niet altijd eenvoudig.

Op 5 januari 2021 heeft ons college het Handboek Vervanging Archiefbescheiden en het Vervangingsbesluit vastgesteld waardoor vanaf dat moment analoge archiefbescheiden worden vervangen door digitale reproducties. Daarnaast heeft het afgelopen jaar in het teken gestaan van een verdere doorontwikkeling van het zaakstelsel. Ondanks de beperkte beschikbaarheid van capaciteit is er veel energie in gestoken om de werkprocessen van het CMD (WMO, Jeugdzorg en Bijzondere Bijstand) in het zaakstelsel onder te brengen. Daarnaast zijn een aantal andere processen op basis van gewijzigde inzichten verder geoptimaliseerd. Verder zijn zoals hierboven reeds vermeld een aantal verbeterpunten opgepakt en (deels) afgerond die uit de inspectie van het RHCE naar voren zijn gekomen.

Archiefbeheer en CMD

Naast de reguliere zorg voor archief- en informatiebeheer en de jaarlijkse vernietigingscyclus is er het afgelopen jaar een informatiebeheerplan met werkinstructies opgesteld voor het CMD met als doel het informatiebeheer binnen dit team te optimaliseren. Deze actie is uitgevoerd naar aanleiding van een ingediende klacht over vermeend handelen in strijd met de bepalingen van de Archiefwet door medewerkers van

het CMD. Uw raad is destijds van deze klacht op de hoogte gebracht. Met dit informatiebeheerplan is tevens tegemoet gekomen aan de aanbeveling uit het inspectierapport van het Regionaal Historisch Centrum en team Interbestuurlijk Toezicht (IBT) archief- en informatiebeheer van de provincie Noord Brabant, om het kwaliteitssysteem informatiebeheer te verbeteren en uit te breiden. Uit de dossiercontroles, die deel uitmaken van de reguliere kwaliteitscontroles om de kwaliteitsontwikkeling meetbaar te maken, blijkt dat de werkinstructies hun nut bewijzen in de dagelijkse praktijk en dat er een stijgende lijn is te zien in de kwaliteit van het informatiebeheer binnen het CMD. Daarnaast vindt minimaal 1 maal per half jaar overleg plaats tussen de coördinator CMD en de gegevens-/informatiebeheerder over het archiefbeheer en worden zo nodig aanvullende afspraken gemaakt.

Het hierboven genoemde kwaliteitssysteem omvat de informatiehuishouding van de gehele organisatie en is van belang om hierop een betere grip te krijgen. De komende jaren zal het kwaliteitssysteem stapsgewijs per taakveld worden doorontwikkeld, te starten met P&O.

Voor een volledig beeld over de stand van zaken m.b.t. het archief- en informatiebeheer binnen de gemeente Waalre verwijzen we u naar het bijgevoegde inspectierapport van het RHCE. Een aantal verbeterpunten uit dit rapport zijn in 2021 reeds opgepakt en deels afgerond. De provincie heeft echter aangegeven om **alle** aanbevelingen uit het inspectieverslag terug te willen zien in een verbeterplan. Aan dit verzoek is gevolg gegeven door de aanbevelingen op te nemen in een apart verbeterplan dat eveneens als bijlage is toegevoegd.

INSPECTIEVERSLAG

GEMEENTE WAALRE

Voor akkoord:

drs. N. Lehmann, streekarchivaris RHCE

A handwritten signature in black ink, reading 'Cydia Lehmann', is written over a light blue rectangular background.

Eindhoven, d.d. 10-03-2021

1. CONCLUSIE INSPECTIE RHCE

De streekarchivaris en archiefinspecteur van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) hebben op 22-02-2021 een inspectie uitgevoerd naar het beheer en zorg van het informatie- en archiefbeheer van de gemeente Waalre, als onderdeel van het horizontaal toezicht door de streekarchivaris RHCE op het archiefbeheer.

De kwaliteit van het informatie- en archiefbeheer werd tijdens de inspectie getoetst aan de hand van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Tijdens de inspectie worden enkel de KPI's die betrekking hebben op de gemeente Waalre meegenomen. KPI's met betrekking tot de archiefdienst zijn niet meegenomen in de inspectie. Dit verslag is door de streekarchivaris van het RHCE op 10-03-2021 vastgesteld.

Voor de beoordeling van de inspectie wordt door het RHCE de stoplichtmethodiek toegepast:

Rood	=	voldoet niet	
Oranje	=	voldoet gedeeltelijk	
Groen	=	voldoet	

Tabel 1 laat kort per KPI het resultaat zien van de inspectie. Een uitgebreide toelichting is te vinden in [2. Overzicht resultaten inspectie](#).

Tabel 1: Algemeen beeld van de archief- en informatiebeheer

KPI	TOELICHTING	% VOLDOET	RESULTAAT
KPI 1	Lokale regelingen	62,5%	
KPI 2	Middelen en mensen	100,0%	
KPI 3	Archiefruimten, applicaties, archiefbewaarplaats en e-depot	33,3%	
KPI 4	Interne kwaliteitszorg en toezicht	0,0%	
KPI 5	Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden	70,0%	
KPI 6	Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden	20,0%	
KPI 7	Overbrenging van archiefbescheiden	100,0%	
KPI 8	Terbeschikkingstelling van overgebrachte archiefbescheiden	100,0%	

Het RHCE adviseert de gemeente Waalre naar aanleiding van de bovenstaande resultaten om de volgende drie gesignaleerde knelpunten in 2021/2022 op te pakken, zie Tabel 2.

Tabel 2: Aanbevelingen RHCE aan de gemeente Waalre

AANBEVELINGEN RHCE		KPI
1	Het maken van een overzicht waarmee de ontbrekende functionaliteiten van alle (vak)applicaties in kaart worden gebracht.	KPI 3
2	Het uitbreiden en actualiseren van het kwaliteitssysteem.	KPI 4
3	Het vaststellen van een hotspotmonitor.	KPI 6

2. OVERZICHT RESULTATEN INSPECTIE

In de onderstaande tabel, zie Tabel 3, zijn de resultaten ten aanzien van de inspectie beschreven. Naar aanleiding van de resultaten geeft het RHCE per categorie aanbevelingen. Hierbij wordt door het RHCE ook prioritering weergegeven, van 1: hoge prioriteit tot 5: lage prioriteit.

Tabel 3: Resultaten per sub-KPI

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
KPI 1 LOKALE REGELINGEN			
1.1		Aanbeveling: nagaan of de archiefverordening nog up to date is.	5
1.2		Aanbeveling: nagaan of de beheerregeling nog up to date is. Het besteden van voldoende aandacht aan het SID in de beheerregeling.	5
1.3		Aanbeveling: Het instellen van een gemeentelijke SID. Het benoemen van een onafhankelijke deskundige voor deze SID.	2
1.4		Aanbeveling: Het treffen van voorzieningen bij opheffing, samenvoeging, splitsing of overdracht van taken aan een ander (tijdelijk) overheidsorgaan omtrent de archiefbescheiden. Deze voorzieningen zouden kunnen worden opgenomen in de beheerregeling.	3
1.5		De gemeente Waalre treft bij de instelling van een gemeenschappelijke regeling of ander samenwerkingsverband, waarin de gemeente	/

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
		participeert, voorzieningen omtrent de zorg voor archiefbescheiden	
1.6		De gemeente Waalre heeft geen mandaten vastgesteld bedoeld om namens de zorgdrager besluiten te nemen. De gemeente Waalre geeft aan dat dit, vanwege de grootte van de gemeente, niet nodig is.	/
1.7		Het uitbesteden van archiefbeheerstaken is door de gemeente Waalre goed geregeld.	/
1.8		De gemeente Waalre publiceert haar publicaties en bekendmakingen via DROP.	/
KPI 2 MIDDELEN EN MENSEN			
2.1		De gemeente Waalre geeft aan dat de beschikbare middelen voldoende zijn om de kosten te dekken die zijn verbonden aan de uitoefening van de zorg voor c.q. het beheer van en het toezicht op archiefbescheiden.	/
2.2		De gemeente Waalre geeft aan voldoende mensen beschikbaar te hebben voor de uitoefening van de zorg voor c.q. het beheer van en de toezicht op de archiefbescheiden, en de medewerkers zijn voldoende op de hoogte van de interne richtlijnen. Het RHCE heeft hierbij het volgende aandachtspunt geconstateerd: de gemeente Waalre stelt 1 fte ter beschikking aan de uitoefening van de zorg voor c.q. het beheer van archiefbescheiden. De gemeente loopt hiermee een risico dat de werkzaamheden omtrent de zorg voor het beheer van archiefbescheiden stil komen te liggen bij de uitval van deze fte. De gemeente Waalre geeft aan geen achterstanden te hebben in wettelijk verplichte werkzaamheden.	/
2.3		De gemeente Waalre geeft aan dat alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden naar behoren kunnen worden gedaan.	/
KPI 3 ARCHIEFRUIMTEN, APPLICATIES, ARCHIEFBEWaarPLAATS EN E-DEPOT			
3.1		De gemeente Waalre beschikt over een archiefruimte. De deuren van de archiefruimte van de gemeente Waalre draaien naar binnen toe	1

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
		<p>open, dit is in tegenstelling met wet- en regelgeving. Het RHCE adviseert om de deuren van de archiefruimte zoveel mogelijk gesloten te houden. De gemeente Waalre geeft aan dat de gemeente de deuren van de archiefruimte al zoveel mogelijk gesloten laten.</p> <p>De gemeente Waalre gebruikt zaakstroom.nl als zaakstroom. Daarnaast heeft de gemeente Waalre een actueel overzicht van alle vakapplicaties.</p> <p>Aanbeveling: het maken van een overzicht waarmee de ontbrekende functionaliteiten van alle (vak)applicaties in kaart worden gebracht.</p>	
3.4		De gemeente Waalre heeft een risicoprofiel, beleids- en crisisplan. Dit plan is volgens de gemeente Waalre volledig	/
3.5		<p>De gemeente Waalre heeft een plan ten aanzien van de veiligheid, calamiteiten en ontruiming voor de archiefruimten, en de gemeente oefent hiermee jaarlijks.</p> <p>Aanbeveling (1): het vaststellen wie er autorisatie heeft op de fysieke toegang tot de archiefruimte.</p> <p>Aanbeveling (2): Het monitoren en jaarlijks actualiseren van het plan ten aanzien van de veiligheid, calamiteiten en ontruiming voor de archiefruimten.</p>	2
KPI 4 INTERNE KWALITEITZORG EN TOEZICHT			
4.1		<p>De gemeente Waalre beschikt over normen door middel van het (1) Beheerhandboek zaakgericht werken, (2) Handboek vervanging archiefbescheiden en Instructies Zaakgericht Werken.</p> <p>Aanbeveling: Het uitbreiden en actualiseren van het kwaliteitsteststroom.</p>	1
KPI 5 ORDENING, AUTHENTICITEIT, CONTEXT, TOEGANKELIJKHEID EN DUURZAAMHEID ARCHIEFBESCHIEDEN			
5.1		Aanbeveling (1): het opnemen van netwerkschijven, mailboxen van medewerkers, gemeentelijke databases, gemeentelijke websites, sociale mediakanalen van gemeente & bestuurders en archiefbescheiden in	3

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
		<p>vakapplicaties in het compleet overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden.</p> <p>Aanbeveling (2): ervoor zorgen dat er beheer plaatsvindt op de archiefbescheiden die op netwerkschijven staan. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het houden van opruimacties en het creëren van meer bewustzijn omtrent het beheer van netwerkschijven.</p> <p>Aanbeveling (3): het bijhouden in een compleet overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden of en waar er sprake is van persoonsgegevens.</p>	
5.2		De gemeente Waalre heeft een vastgesteld metadataschema. Dit schema wordt door de gemeente Waalre geleidelijk geïmplementeerd.	/
5.3		<p>De gemeente Waalre geeft aan dat archiefbescheiden, zowel digitaal als analoog, binnen een redelijk termijn gevonden kunnen worden en dat deze archiefbescheiden in een toegankelijke staat zijn.</p> <p>De gemeente Waalre geeft aan dat de toegankelijkheid van de gemeentelijke website en mobiele applicaties zijn gewaarborgd conform het Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid overheid. De gemeente Waalre geeft aan dat de beschikbaarheid van archiefbescheiden gewaarborgd is conform de AVG.</p>	/
5.4		De gemeente Waalre gebruikt duurzame (fysieke en audiovisuele) materialen en gegevensdragers bij het opmaken en beheren van (te bewaren) archiefbescheiden.	/
5.5		De gemeente Waalre gebruikt duurzaam verpakkingsmateriaal voor de opslag van (te bewaren) archiefbescheiden.	/
5.7		De gemeente Waalre werkt met standaarden, heeft een vastgesteld beleid ten aanzien van duurzaam beheer van digitale archiefbescheiden en maakt regelmatig back-upkopieën.	/
5.8		De gemeente Waalre heeft een vastgesteld metadataschema.	/
5.9		De gemeente Waalre schrijft bepaalde opslagformaten verplicht voor.	/
5.10		Aanbeveling (1): het maken van een overzicht van welke systemen/applicaties zich informatieobjecten bevinden waar gedrag een rol	4

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
		<p>speelt bij het begrijpen van de informatieobjecten.</p> <p>Aanbeveling (2): het vaststellen en implementeren van functionele eisen wat betreft gedrag i.v.m de authenticiteit van digitale archiefbescheiden. Dit zou eventueel opgenomen kunnen worden als een addendum op de Nota toekomstige opslag en beheer van digitale informatie Waalre.</p>	
5.11		<p>Aanbeveling: het opstellen van een intern beleid waarin beschreven staat welke voorzieningen getroffen worden voor de toegankelijkheid en ordening van de archiefbescheiden wanneer er gebruik wordt gemaakt van compressie en encryptietechnieken. Dit zou eventueel opgenomen kunnen worden als een addendum op de Nota toekomstige opslag en beheer van digitale informatie Waalre.</p>	4
KPI 6: VERVANGING, CONVERSIE/MIGRATIE, SELECTIE, Vernietiging EN Vervreemding van Archiefbescheiden			
6.1		<p>De gemeente Waalre gaat in 2021 beginnen met het toepassen van substitutie.</p> <p>Aanbeveling: het daadwerkelijk vernietigen van de originelen na vervanging.</p>	2
6.2		<p>De gemeente Waalre heeft beleid ten aanzien van conversie en migratie.</p> <p>Aanbeveling: het opmaken van een verklaring van conversie of migratie wanneer de gemeente conversie of migratie toepast.</p>	2
6.3		<p>Aanbeveling: het vaststellen van een hotspotmonitor.</p>	1
6.4		<p>Aanbeveling: het systematisch meenemen van kopieën in de reguliere vernietiging.</p>	2
6.5		<p>De gemeente Waalre heeft de afgelopen 5 jaar geen archiefbescheiden vervreemd.</p>	/
KPI 7 OVERBRENGING VAN ARCHIEFBESCHIEDEN			
7.1		<p>De gemeente Waalre heeft alle te bewaren archiefbescheiden waarvan de wettelijke</p>	/

KPI	RESULTAAT	AANBEVELINGEN/OPMERKINGEN RHCE	PRIORITERING
		overbrengingstermijn is verstreken overgebracht naar de daarvoor aangewezen openbare archiefbewaarplaats of e-depotvoorziening.	
7.2		De gemeente Waalre heeft van alle overbrengingen een verklaring van overbrenging opgemaakt.	/
7.3		De gemeente Waalre heeft geen archiefbescheiden die niet binnen de wettelijke overbrengingstermijn zijn overgebracht.	/
KPI 8 TERBESCHIKKINGSTELLING VAN OVERGEBRACHTE ARCHIEFBESCHIEDEN			
8.2		<p>De gemeente Waalre heeft beperkingen van openbaarheid van bepaalde archiefbescheiden na overbrenging schriftelijk gemotiveerd.</p> <p>Aanbeveling: het in de toekomst rekening houden met de bepalingen in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), en met artikel 15a van de Archiefwet die de beperking van de openbaarheid van archiefbescheiden inzake milieu-informatie inperkt.</p>	/
8.3		De gemeente Waalre heeft geen archiefbescheiden die ouder dan 75 jaar zijn waar beperkingen openbaarheid voor gelden.	/

Verbeterplan gemeente Waalre

Verbeterplan archief- en informatiebeheer Waalre														
Prioritering is overgenomen uit het inspectierapport van het RHCE														
NR.	HPI	Omschrijving probleem/aanbeveling	Risico	Prioriteit	Omschrijving eindresultaat (oplossing)	Aanpak op hoofdlijnen	Datum aanbeveling/rotoverzicht	Start activiteit	Gepende realisatie activiteit	Voortgang in %		Realisatie activiteit	Toelichting	
										25	50	75	100	
1. Lokale regelingen														
1.1.1		Nagaan of de Archiefverordening nog up to date is	Laag	5	Actuele, door gemeenteraad vastgestelde, archiefverordening die voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.	Voorbereiden door DIV van conceptvoorstel voor college. Vervolgens ter vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad	10-3-2021	Q4 2023	Q4 2023					Blijkt info RHCE is Archiefverordening nog actueel. Aanpassing wordt voorzien na invoering nieuwe Archiefwet en Wet Open Overheid.
1.1.2		Nagaan of de Beheerregeling nog up to date is	Laag	5	Actuele, door het College vastgestelde beheerregeling die voldoet aan de wet- en regelgeving	Voorbereiden door DIV van conceptvoorstel voor college.	10-3-2021	Q4 2023	Q4 2023					Het Besluit Informatiebeheer zal worden aangepast na aanpassing van de Archiefverordening (zie hierboven).
1.3		Instellen van een gemeentelijk Strategisch Informatie Overleg (SIO)	Middel	2	Een ingesteld en Ingericht Strategisch Informatie Overleg	Het voorbereiden van de instelling en daadwerkelijk opstarten van het overleg	10-3-2021	Q2 2022	Q3 2022					
1.4		Het treffen van voorzieningen bij opheffing, samenvoeging, splitsing of overdracht van taken aan een ander (tijdelijk) overheidsorgaan omtrent de zorg en beheer van archiefbescheiden.	Middel	3	Er zijn voorzieningen getroffen in de betreffende regeling of dienstverleningsovereenkomst omtrent de archiefbescheiden	Juridische Zaken en DIV zullen de regelingen controleren op bepalingen inzake archiefbeheer en aanpassingen voorstellen indien nodig.	10-3-2021	Q3 2022	Q1 2023					
2. Mensen en middelen														
3. Archiefruimten, applicaties, archiefbewaarplaats en e-depot														
5.1.1		maken overzicht waarmee de ontbrekende functionaliteiten van alle applicaties in beeld worden gebracht	hoog	1	Beschikken over een actueel overzicht van de vakapplicaties waarbij de ontbrekende archieffunctionaliteiten in beeld zijn gebracht	DIV brengt in samenwerking met de applicatiebeheerders de ontbrekende archieffunctionaliteiten in beeld	10-3-2021	Q4 2021	Q3 2022					
6.3.5		Vaststellen wie autorisatie heeft op fysieke toegang tot de archiefruimte.	middel	2	Het hebben van een door het MT vastgesteld overzicht van functies/personen die toegang moeten hebben tot de archiefruimte	DIV inventariseert voor wie het noodzakelijk is om toegang te hebben tot de archiefruimte en dit te effectueren middels het aanpassen door de coordinator Facilitair van de autorisaties op de toegangsbadges van betrokkenen	10-3-2021	Q2 2021	Q2 2021				Q1 2021	
7.3.5		Het monitoren en jaarlijks actualiseren van het plan ten aanzien van de veiligheid, calamiteiten en ontruiming voor de archiefruimte.	middel	2	Het hebben van een geactualiseerd calamiteitenplan en dit toetsen in de praktijk	Er is een vastgesteld calamiteitenplan. DIV beoordeelt in overleg met de Coordinator Facilitair of het plan aanpassing behoeft.	10-3-2021	Q3 2021	Q3 2021				Q3 2021	De archiefruimte wordt jaarlijks "meegenomen" in de BIV-oefening om het calamiteitenplan te toetsen in de praktijk.

4. Interne kwaliteitszorg en toezicht														
8.4.1		Uitbreiden en actualiseren van het kwaliteitssysteem	hoog	1	Een door het college vastgesteld kwaliteitssysteem waarin beschreven is waar verantwoordelijkheden zijn belegd, hoe taken dienen te worden uitgevoerd om een vooral bepaalde kwaliteit te bereiken en dat regelmatig interne toetsing en evaluatie mogelijk maakt.	DIV gaat stapsgewijs het kwaliteitssysteem per taakveld doorontwikkelen, te starten met team P&O	10-3-2021	Q2 2021	Q4 2024					Het ontwikkelen en implementeren van het kwaliteitssysteem wordt gefaseerd aangepakt vanwege beperkte capaciteit en grote werkruk op dit terrein. Voor het volledige taakveld DIV is binnen de gemeente slechts 1 fte beschikbaar.
6. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid archiefbescheiden														
9.5.1		Het opmaken van netwerkschijven, emailboxen van medewerkers, gemeentelijke databases, gemeentelijke website, social mediakanalen van gemeente en bestuurders en archiefbescheiden in vakapplicaties in het compleet overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden.	middel	3	Een onderhouden, actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van archiefbescheiden met bijbehorend applicatielandschap en de daaraan gekoppelde en uit te voeren beheersafspraken.	Door DIV met vakafdelingen inventariseren van verblijfsplaats archiefbescheiden met bijbehorende vakapplicaties. Het maken en vastleggen van uitvoerbare beheersafspraken.	10-3-2021	Q4 2021	Q4 2023					
10.5.1		Zorgen voor beheer op archiefbescheiden die op netwerkschijven staan.	middel	3	Er zijn beheersafspraken gemaakt omtrent deze archiefbescheiden waardoor er een betere grip is op de informatiehuishouding en wordt voorkomen dat netwerkschijven vollopen.	DIV en I&A houden met enige regelmaat bewustwordingscampagnes om medewerkers te stimuleren om documenten die archiefwaardig zijn en een definitieve status hebben, te verhuizen van de netwerkschijf naar het Zaaksysteem.	10-3-2021	Q1 2021	Q4 2021				Q4 2021	Een bewustwordingscampagne is niet een eenmalige activiteit. Om het gewenste effect te behalen zullen deze met enige regelmaat herhaald worden
11.5.1		Bijhouden in een compleet overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden waarin sprake is van persoonsgegevens.	middel	3	Een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van archiefbescheiden waarin persoonsgegevens zijn opgenomen.	DIV gaat deze in samenwerking met de vakafdelingen in kaart brengen	10-3-2021	Q4 2021	Q3 2022					
12.5.10		Het maken van een overzicht van systemen/applicaties waarin zich informatieobjecten bevinden waar gedrag een rol speelt bij het begrijpen van de informatieobjecten.	laag	4	Een actueel en compleet overzicht van systemen en applicaties waarin zich dergelijke informatieobjecten bevinden	DIV gaat deze in samenwerking met de vakafdelingen in kaart brengen	10-3-2021	Q1 2023	Q4 2023					In applicaties bevinden zich informatieobjecten zoals beeld- en geluidmateriaal, rekenbladen, hyperlinks etc. Binnen Zaaksysteem zijn maatregelen getroffen om de authenticiteit van de gangbare digitale archiefbescheiden vast te stellen en te borgen. M.b.t. de overige applicaties dient hiertoe nog een inventarisatie plaats te vinden

13.5.10	Het vaststellen en implementeren van functionele eisen voor wat betreft gedrag i.v.m. authenticiteit van digitale archiefbescheiden.	laag	4	Het hebben van vastgestelde functionele eisen en deze implementeren	DIV en I&A gaan hiermee aan de slag. Indien nodig betrekken we hierbij de deskundigheid van het RHCE	10-3-2021	Q1 2023	Q4 2023										M.b.t. de gangbare digitale archiefbescheiden zijn bij de aanschaf van Zaaksysteem functionele eisen gesteld. Voor metadata qua gedrag is niet duidelijk of dit voldoende is gebeurd. Dit dient nog te worden onderzocht.	
14.5.11	Het opstellen van intern beleid waarin beschreven staat welke voorzieningen getroffen worden voor de toegankelijkheid en ordening van archiefbescheiden wanneer er gebruik gemaakt wordt van compressie en encryptietechnieken.	laag	4	Het hebben van vastgesteld en geïmplementeerd beleid in deze.	Nog nader te bepalen	10-3-2021		Q4 2023										Er worden in Waalre voor zover bekend geen archiefbescheiden onderworpen aan compressie en/of encryptie. Het heeft dan ook geen hoge prioriteit om hiervoor intern beleid op te stellen	
8.	Vervanging, conversie/migratie, selectie, vernietiging en verveemding van archiefbescheiden																		
15.6.1	Het daadwerkelijk vernietigen van de originele documenten na vervanging.	middel	2	Documenten worden na digitalisering vernietigd.	Na digitalisering worden documenten nog twee maanden bewaard om evt. fouten te kunnen herstellen. Daarna worden deze vernietigd door een erkend bedrijf.	10-3-2021	Q2 2021	Q3 2021									Q3 2021	Vernietiging vindt nu periodiek plaats waarna een verklaring van vernietiging wordt opgemaakt.	
16.6.2	Het opmaken van een verklaring van conversie of migratie wanneer conversie of migratie wordt toegepast	laag	2	Er is een verklaring opgemaakt wanneer conversie of migratie wordt toegepast.	Wanneer conversie of migratie aan de orde is zal hiervan een verklaring worden opgemaakt.	10-3-2021	n.l.b.											Wanneer conversie/migratie aan de orde is zal hiervan een verklaring worden opgemaakt. Echter is op voorhand nog niet te zeggen wanneer dit aan de orde zal zijn.	
17.6.3	Vaststellen van een hotspotmonitor	hoog	1	Een door het SIO geacordeerde en het college van B&W vastgestelde hotspotmonitor over de periode dat de Coronacrisis een grote impact heeft gehad op de (lokale) samenleving	De Coronacrisis wordt aangemerkt als een Hotspot. De verdere aanpak zullen in het SIO met de archiefinspecteur worden besproken. Indien nodig worden bij dit overleg ook andere deskundigen betrokken.	10-3-2021	Q2 2022	Q3 2022											
18.6.4	Het systematisch meenemen van kopieën in de reguliere vernietiging	middel	2	Kopieën worden meegenomen in de vernietigingscyclus	Door middel van bewustwordingscampagnes door DIV en I&A worden medewerkers er toe aangezet om archiefwaardige documenten op te nemen in het zaaksysteem (=beleid) waardoor de noodzaak tot het bewaren van kopieën niet aanwezig is.	10-3-2021	Q2 2021	Q4 2021										Q4 2021	Een bewustwordingscampagne is niet een eenmalige activiteit. Om het gewenste effect te behalen en te behouden zullen deze met enige regelmaat herhaald worden
7.	Overbrengen van archiefbescheiden																		
8.	Terbeschikking stellen van overgebrachte archiefbescheiden																		

Bijlage 2. Beoordeling toezicht Provincie

Schema beoordeling toezicht Provincie

Toelichting op het oordeel bij de toezichtgebieden staat weergegeven in paragraaf H.

Toezichtgebied	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Financieel toezicht	Voldoet gedeeltelijk. De begroting 2021 is niet in evenwicht, maar de meerjaren begroting 2022-2024 voldoet wel aan de eisen. In de begroting 2021 ontbrak de toelichting bij het overzicht incidentele baten en lasten en waren 3 posten onterecht als incidenteel aangemerkt. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is het achterstallig onderhoud niet volgens de regels opgenomen. En het systeem aan voorzieningen voor riolering voldoet niet aan de wettelijke eisen.	Oordeel begroting 2022. Voldoet
Omgevingsrecht	Voldoet	Oordeel beleidsdocumenten 2021. Voldoet
Archief- en informatiebeheer	Voldoet	Oordeel archiefverslag 2020. Voldoet gedeeltelijk
Monumentenzorg	Geen systematisch toezicht in 2020	Oordeel expertise monumentenzorg 2021. Voldoet
Ruimtelijke Ordening	Geen systematisch toezicht in 2020	n.v.t.
Huisvesting vergunninghouders	Voldoet	Peilronde 2e halfjaar 2020. Voldoet
		Peilronde 1e halfjaar 2021. Voldoet niet

B. De jaarrekening

Overzicht van baten en lasten per taakveld

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	2.244	2.537	1.703	1.700
0.2 burgerzaken	367	321	451	461
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	24	120	40	41
0.4 Overhead	4.952	5.072	5.131	5.066
0.5 Treasury	34	15	13	29
0.61 OZB woningen	-	12	4	4
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	224	255	351	346
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	124	282	57	195
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	124	28	58	-
0.10 Mutaties reserves	940	877	1.025	1.341
Totaal lasten bestuur en ondersteuning	9.033	9.519	8.833	9.183
Baten bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	23	370	192	175
0.2 burgerzaken	245	190	199	245
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	60	298	99	108
0.4 Overhead	103	118	101	170
0.5 Treasury	38	24	30	33
0.61 OZB woningen	2.872	3.112	3.167	3.165
0.62 OZB niet-woningen	640	700	703	698
0.64 Belastingen overig	4	2	1	2
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	19.258	21.018	22.633	22.770
0.8 Overige baten en lasten	2	120	-	44
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)			-	-
0.10 Mutaties reserves	2.674	991	837	1.167
Totaal baten bestuur en ondersteuning	25.919	26.943	27.962	28.577
saldo bestuur en ondersteuning	-16.886	-17.424	-19.129	-19.394
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	738	772	791	787
1.2 Openbare orde en veiligheid	203	237	267	233
Totaal lasten veiligheid	941	1.009	1.058	1.020
Baten veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	60	63	64	64
1.2 Openbare orde en veiligheid	28	-	-	-
Totaal baten veiligheid	88	63	64	64
saldo veiligheid	853	946	994	956
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	1.433	1.563	1.631	1.760
2.5 Openbaar vervoer	-			
Totaal lasten verkeer, vervoer en waterstaat	1.433	1.563	1.631	1.760
Baten verkeer, vervoer en waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	55	78	31	89
2.5 Openbaar vervoer	-			
Totaal baten verkeer, vervoer en waterstaat	55	78	31	89
saldo verkeer, vervoer en waterstaat	1.378	1.485	1.600	1.671

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten economie				
3.1 Economische ontwikkeling	68	46	48	64
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	57	57	48
3.4 Economische promotie	29	23	53	39
Totaal lasten economie	145	126	158	151
Baten economie				
3.1 Economische ontwikkeling	1	1	2	18
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	50	48	52	48
3.4 Economische promotie	184	96	80	76
Totaal baten economie	235	145	134	142
saldo economie	-90	-19	24	9
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	72	73	74	73
4.2 Onderwijshuisvesting	552	572	597	673
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	524	502	683	626
Totaal lasten onderwijs	1.148	1.147	1.354	1.372
Baten onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	246	265	255	336
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	75	65	66	66
Totaal baten onderwijs	321	330	321	402
saldo onderwijs	827	817	1.033	970
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten sport, cultuur en educatie				
5.1 Sportbeleid en activering	52	39	79	78
5.2 Sportaccommodaties	718	851	910	993
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41	41	63	59
5.5 Cultureel erfgoed	32	15	22	8
5.6 Media	295	299	303	301
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.622	1.654	1.603	1.680
Totaal lasten sport, cultuur en educatie	2.760	2.899	2.980	3.119
Baten sport, cultuur en educatie				
5.1 Sportbeleid en activering	64	72	85	70
5.2 Sportaccommodaties	171	221	585	688
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	17	17
5.5 Cultureel erfgoed	-	-		
5.6 Media	-	-		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	35	46	46	54
Totaal baten sport, cultuur en educatie	270	339	733	829
saldo sport, cultuur en educatie	2.490	2.560	2.247	2.290

	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.250	810	865	804
6.2 Wijkteams	581	570	747	739
6.3 Inkomensregelingen	4.154	4.407	5.403	4.951
6.4 Begeleide participatie	1.322	1.442	1.433	1.436
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	65	45
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.419	2.897	3.365	3.433
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	135	110	115	76
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2.725	2.636	3.264	3.575
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	506	500	451	438
Totaal lasten sociaal domein	14.092	13.372	15.708	15.497
Baten sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.370	31	41	23
6.2 Wijkteams	-	-		
6.3 Inkomensregelingen	2.609	3.449	3.988	3.680
6.4 Begeleide participatie	-	3		
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-		
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	74	63	86	89
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-		
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-		
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-		
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-		43
Totaal baten sociaal domein	4.053	3.546	4.115	3.835
saldo sociaal domein	10.039	9.826	11.593	11.662
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	637	671	741	727
7.2 Riolering	1.442	1.197	1.450	1.323
7.3 Afval	1.444	1.419	1.426	1.417
7.4 Milieubeheer	467	561	683	730
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	94	104	108	111
Totaal lasten volksgezondheid en milieu	4.084	3.952	4.408	4.308
Baten volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	1	-	41	40
7.2 Riolering	1.578	1.597	1.615	1.610
7.3 Afval	1.800	1.581	1.795	1.780
7.4 Milieubeheer	6	21	86	107
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	56	53	45	59
Totaal baten volksgezondheid en milieu	3.441	3.252	3.582	3.596
saldo volksgezondheid en milieu	643	700	826	712
	rekening 2019	rekening 2020	begroting 2021	rekening 2021
Lasten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.014	785	784	804
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.838	2.902	1.665	2.258
8.3 Wonen en bouwen	926	1.029	1.309	1.221
Totaal lasten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.778	4.716	3.758	4.283
Baten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.1 Ruimtelijke ordening	805	174	198	163
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.580	3.299	1.880	2.770
8.3 Wonen en bouwen	592	1.069	871	750
Totaal baten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.977	4.542	2.949	3.683
saldo ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	801	174	809	600

Totaaloverzicht van baten en lasten per taakveld

Omschrijving	rekening 2020	originele begroting 2021	wijzigingen 2021	gewijzigde begroting 2021	rekening 2021
Lasten bestuur en ondersteuning (excl mutaties reserves)	8.642	7.977	-169	7.808	7.842
Lasten veiligheid	1.009	1.053	5	1.058	1.020
Lasten verkeer, vervoer en waterstaat	1.563	1.678	-47	1.631	1.760
Lasten economie	126	159	-1	158	151
Lasten onderwijs	1.147	1.213	141	1.354	1.372
Lasten sport, cultuur en educatie	2.899	2.872	108	2.980	3.119
Lasten sociaal domein	13.372	13.090	2.618	15.708	15.497
Lasten volksgezondheid en milieu	3.952	4.100	308	4.408	4.308
Lasten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.716	2.729	1.029	3.758	4.283
totaal Lasten	37.426	34.871	3.992	38.863	39.352
Baten bestuur en ondersteuning (excl mutaties reserves)	25.952	25.253	1.872	27.125	27.410
Baten veiligheid	63	64	-	64	64
Baten verkeer, vervoer en waterstaat	78	31	-	31	89
Baten economie	145	229	-95	134	142
Baten onderwijs	330	319	2	321	402
Baten sport, cultuur en educatie	339	268	465	733	829
Baten sociaal domein	3.546	3.112	1.003	4.115	3.835
Baten volksgezondheid en milieu	3.252	3.402	180	3.582	3.596
Baten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.542	1.866	1.083	2.949	3.683
afrondingsverschillen	3	1	-4	-3	4
totaal Baten	38.250	34.545	4.506	39.051	40.054
totaal Saldo	824	-326	514	188	702
totaal toevoegingen aan reserves	877	236	789	1.025	1.341
totaal onttrekkingen aan reserves	991	583	254	837	1.167
totaal resultaat	938	21	-21	-	528
	overschot	overschot			overschot

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Begrotings wijziging	Omschrijving	Bedrag onvoorzien
0	Primitieve begroting 2021	€ 190.000
1	Septembercirculaire 2020	€ 234.581
2	5e Turap 2020: jaarschijf 2021	€ -119.331
3	1e Turap 2021	€ -139.394
5	2e Turap 2021	€ -333.366
6	3e Turap 2021	€ -63.928
8	4e Turap 2021	€ -101.270
9	5e Turap 2021	€ 138.167
10	6e Turap 2021	€ 194.541
	Eindsaldo post onvoorzien	€ -

Analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarstukken

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken wordt verwezen naar de toelichtingen bij de desbetreffende programma's/thema's. In onderstaande tabel is het rechtmatigheidsoordeel van de overschrijdingen binnen de programma's weergegeven en toegelicht.

Programma	Lastenoverschrijding programma	Begrotings afwijking	Oordeel rechtmatigheid	Toelichting
0	Bestuur en ondersteuning, excl. Mutaties reserves	€ 34.000	rechtmatig	0.2 burgerzaken budgetoverschrijding € 10.000: gedekt door extra inkomsten € 46.000
0	Bestuur en ondersteuning, excl. Mutaties reserves		rechtmatig	0.5 treasury budgetoverschrijding € 16.000: betreft ophoging dubieuze debiteuren, dit past binnen het beleid van de gemeente om de post dubieuze debiteuren op peil te brengen.
0	Bestuur en ondersteuning, excl. Mutaties reserves		rechtmatig	0.8 overige baten en lasten budgetoverschrijding € 80.000 betreft ophoging verliesvoorziening grondexploitaties. Conform BBV is het verplicht een verliesvoorziening te treffen voor grexen met een verwacht negatief resultaat.
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 129.000	rechtmatig	2.1 verkeer en vervoer budgetoverschrijding € 129.000: gedekt door extra inkomsten van € 60.000 voor degeneratie vergoeding kabels en leidingen
2	Verkeer, vervoer en waterstaat		rechtmatig	2.1 verkeer en vervoer budgetoverschrijding € 129.000: gedekt door extra onttrekking uit de reserve van € 40.000 voor krediet bereikbaarheidsagenda ZOB
2	Verkeer, vervoer en waterstaat		rechtmatig	2.1 verkeer en vervoer budgetoverschrijding € 129.000: betreft € 10.000 overschrijding bij gladheidsbestrijding; open einde regeling en beleid gemeente dat wegen veilig begaanbaar moeten zijn.
2	Verkeer, vervoer en waterstaat		rechtmatig	2.1 verkeer en vervoer budgetoverschrijding € 129.000: gedekt door extra afvalstoffenheffing € 8.000 vuil verwijderen langs wegen en ledigen prullenbakken
2	Verkeer, vervoer en waterstaat		rechtmatig	2.1 verkeer en vervoer budgetoverschrijding € 129.000: gedekt door extra rioolheffing € 4.000 betreft waterlossingen en sloten
4	Onderwijs	€ 18.000	rechtmatig	4.2 huisvesting openbaar basisonderwijs budgetoverschrijding 18.000: gedekt door extra huurinkomsten Brede school Ekenrooi aan kinderopvang € 19.000
5	Sport, cultuur en recreatie	€ 139.000	rechtmatig	5.2 sportaccommodaties budgetoverschrijding € 83.000: gedekt door extra inkomsten specifieke uitkering IJZ (ijsbanen en zwembaden) € 92.000
5	Sport, cultuur en recreatie		rechtmatig	5.7 openbaar groen en openlucht recreatie budgetoverschrijding € 69.000: betreft afhandeling stormschade en kastanjebloedingsziekte in plantsoenen en laanbomen. Vanwege veiligheid en in het groenbeleidsplan opgenomen kwaliteitsniveau kunnen deze uitgaven niet worden uitgesteld naar 2022 (beleid). De kosten zijn pas in het laatste kwartaal van 2021 bekend omdat de inboet dan wordt geïnventariseerd en het plantseizoen start in november van het jaar.
8	Ruimtelijke ordening en stedelijk vernieuwing	€ 525.000	rechtmatig	8.2 grondexploitaties budgetoverschrijding € 593.000: gedekt door extra inkomsten € 890.000
8	Ruimtelijke ordening en stedelijk vernieuwing		rechtmatig	8.3 wonen en bouwen € 118.000: betreft minder inkomsten omgevingsvergunningen; open einde regeling

Overzicht renteschema

Renteschema			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		111.007
b.	b. De externe rentebaten (idem)	-/-	<u>21.607</u>
	Saldo rentelasten en rentebaten		89.400
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	98.681
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	<u>-</u>
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-98.681
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	<u>3.425</u>
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-5.856
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	<u>-</u>
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-5.856

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Omschrijving	Baten		Lasten	
	Programma	Waarvan tgv reserves	Programma	Waarvan tlv reserves
Covid-19 incidentele uitgaven	-3.000	-	37.500	-
Covid-19 incidentele ondersteuning Rijk	528.997	-	-	-
Totaal bestuur en ondersteuning	525.997	-	37.500	-
Leaseauto BOA eenmalige accessoires	-	-	3.333	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	28.000	-
Totaal veiligheid	-	-	31.333	-
Medewerker civiel WBP	-	-	81.600	81.600
Areaalonderzoek bruggen	-	-	5.850	5.850
Totaal verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	87.450	87.450
Controle Corona ToegangsBewijs (CTB) 4e kwartaal 2021	17.415	-	17.415	-
Totaal economie	17.415	-	17.415	-
Integraal Huisvestings Plan (IHP)	-	-	24.200	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	11.200	-
Totaal Onderwijs	-	-	35.400	-
Lokaal sportakkoord	42.571	-	9.235	-
Van Gogh park deelname	-	-	8.572	-
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties (TVS)	33.137	-	33.137	-
Specifieke uitkering zwembaden en ijsbanen (IJZ)	93.016	-	93.016	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	31.600	-
Totaal sport, cultuur en recreatie	168.724	-	175.560	-
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers	599.007	-	606.142	-
Jong leert oud, oud leert jong	21.260	-	24.032	-
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	-	-	39.512	-
Schikking taxibus schadevergoeding	16.827	-	-	-
Invoeringskosten sociale kaart	-	-	10.000	10.000
Invoeringskosten wet inburgering	-	-	4.536	-
Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang (DUVO)	-	-	43.311	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	146.900	-
Totaal sociaal domein	637.094	-	874.433	10.000
RRE	-	-	-	-
Invoering duurzaamheid	-	-	105.708	105.708
Warmteplan	-	-	72.164	72.164
Variantenonderzoek afval	-	-	2.810	2.810
Draagvlakpeiling afval	-	-	7.030	7.030
Lokaal preventieakkoord	10.000	-	10.229	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	1.900	-
Totaal volksgezondheid en milieu	10.000	-	199.841	187.712
Tussentijdse winst grexen	211.337	-	-	-
Eindafrekening Eikenlaan - Berkenlaan	179.414	-	-	-
Incidentele uitkering Rijk ondersteuning Toezicht en hand	55.434	-	55.434	-
Milieucontroles energie kantoorpanden	21.750	-	-	-
Vorbereidingskosten boerderij de Pracht e.o.	13.901	-	18.503	-
Implementatie omgevingswet	-	-	71.959	71.959
Verliesvz bijstorten de Bleeck	-	-	128.245	128.245
Verliesvz bijstorten Trolliuslaan	-	-	89.038	89.038
Verliesvz vrijvallen hoeveland	38.715	38.715	-	-
Covid-19 incidentele uitgaven	-	-	45.000	-
Totaal RO en stedelijke vernieuwing	520.551	38.715	408.179	289.242
Totaal alle programma's	1.879.781	38.715	1.867.111	574.404

Op basis van bovenstaande tabel kan het structureel rekeningsaldo worden bepaald:

Jaarrekeningsaldo	€ 528.307
Eenmalige lasten	€ 1.867.111
Eenmalige storting reserves	€ 38.715
Eenmalige baten	-/- € 1.879.781
Eenmalige <u>onttrekking reserves</u>	-/- € 574.404
Structureel rekeningsaldo (nadelig)	-/- € 20.052

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In 2021 zijn structurele onttrekkingen gedaan ter dekking van de afschrijving op activa aan de volgende reserves:

- Huisvesting gemeentewerf	€ 12.640
- Renovatie sporthallen	€ 68.837
- Renovatie brandweerkazerne	€ 24.234
- Buitensportaccommodaties sportpark Waalre	€ 50.220

In 2021 zijn structurele stortingen gedaan ter dekking van de afschrijving van toekomstige investeringen aan de volgende reserves:

- Openbare ruimte wegen	€ 100.000
- Openbare ruimte bruggen	€ 30.000
- Buitenonderhoud scholen	€ 56.019

Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende de Gemeente Waalre van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de gemeente Waalre is € 209.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking³ en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2021					
Bedragen x € 1	M. de Brouwer	R. Franken	W. Ernes	J. Stokmans	
Funcitiegegevens	Vervangend gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier	Plaats vervangend griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 30/04	01/05 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	0,89	
Dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 31.768	€ 65.875	€ 80.281	€ 42.950	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.750	€ 12.215	€ 14.574	€ 6.037	
<i>Subtotaal</i>	€ 37.518	€ 78.090	€ 94.855	€ 48.987	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 68.712	€ 140.288	€ 209.000	€ 186.010	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Bezoldiging	€ 37.518	€ 78.090	€ 94.855	€ 48.987	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Gegevens 2020					
Bedragen x € 1	M. de Brouwer	F. Compagne	W. Ernes	J. Stokmans	
Funcitiegegevens	Plaats vervangende secretaris	Gemeentesecretaris	Griffier	Plaats vervangend griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/04 - 31/12	01/01 - 31/03	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	0,89	
Dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja	
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen 2020	€ 75.990	€ 27.428	€ 77.110	€ 45.692	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.757	€ 4.326	€ 13.861	€ 6.915	
<i>Subtotaal</i>	€ 87.747	€ 31.754	€ 90.971	€ 52.607	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 151.025	€ 49.975	€ 201.000	€ 178.667	
Bezoldiging	€ 87.747	€ 31.754	€ 90.971	€ 52.607	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021			
Bedragen x € 1		M. de Brouwer	
Functiegegevens			
Functie(s) bij beëindiging dienstverband		Vervangend gemeente- secretaris	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0	
Jaar waarin dienstverband is beëindigd		2021	
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband			
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		€ 73.050	
Individueel toepasselijk maximum		€ 75.000	
Totale uitkeringen wegens beëindiging wegens beëindiging dienstverband		€ 73.050	
Waarvan betaald in 2021		€ 73.050	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan.		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	

Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 30-4-2025 in verband met eerdere functie als vervangende gemeentesecretaris.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De balans en de toelichting

ACTIVA	Ultimo 2021	Ultimo 2020
Vaste activa:		
1. Immateriële vaste activa		
a. kosten sluiten van geldleningen en saldo agio/disagio	-	-
b. kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	18.300	24.400
c. bijdrage aan activa in eigendom van derden	-	-
subtotaal	18.300	24.400
2. Materiële vaste activa		
a. Investerings met economisch nut	21.213.589	20.200.855
b. invest. ec. nut waarvoor heffing kan worden geheven	13.661.744	12.218.955
c. Investerings i/d openb.ruimte met maatschappelijk nut	4.496.826	2.846.427
subtotaal	39.372.159	35.266.237
3. Financiële vaste activa		
a kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	15.795	15.795
- gemeenschappelijke regelingen	-	-
- overige verbonden partijen	-	-
b. leningen aan:		
- openbare lichamen	-	-
- woningbouwcorporaties	-	-
- deelnemingen	-	-
- overige verbonden partijen	-	-
c. overige langlopende leningen	1.027.908	998.313
d. uitz. Rijk's schatkist met rentetypische looptijd >1 jaar	-	-
e. uitz. Ned. schuld papier met rentetypische looptijd >1 jaar	-	-
f. overige uitzettingen met rentetypische looptijd >1 jaar	-	-
subtotaal	1.043.703	1.014.108
Totaal vaste activa	40.434.162	36.304.745
Vlottende activa:		
4. Voorraden:		
a. grond- en hulpstoffen:		
b. onderhanden werk, w.o. bouwgronden in exploitatie	4.232.795	3.268.699
c. gereed product en handelsgoederen	-	-
d. vooruitbetalingen	-	-
subtotaal	4.232.795	3.268.699
5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
a. vorderingen op openbare lichamen	3.627.892	2.976.402
b. verstrekte kasgeldleningen aan openb. Lichamen	-	-
c. overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
d. uitz. Rijk's schatkist met rentetypische looptijd >1 jaar	-	-
e. rek.-courant verhoudingen met het Rijk	8.677.711	666.782
f. rek.-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-
g. uitz. Ned. schuld papier met rentetypische looptijd >1 jaar	-	-
h. overige vorderingen	1.765.269	1.571.265
i. overige uitzettingen	-	-
subtotaal	14.070.873	5.214.449
6. Liquide middelen:		
Kassaldi	1.062	2.033
Banksaldi	143.984	107.948
subtotaal	145.046	109.981
7. Overlopende activa:		
a. nog te ontvangen door voorfinanciering uitkeringen	-	-
b. overige nog te ontvangen	365.895	398.227
	365.895	398.227
Totaal vlottende activa	18.814.608	8.991.356
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	59.248.770	45.296.101

PASSIVA	Ultimo 2021	Ultimo 2020
Vaste passiva:		
8. Eigen vermogen:		
<i>Reserves:</i>		
a. algemene reserves	4.327.540	3.869.286
b. bestemmingsreserves	6.433.289	5.780.679
<i>Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening</i>	528.022	937.646
subtotaal	11.288.852	10.587.611
9. Voorzieningen		
1a. voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.713.736	4.176.093
1b. voorzieningen gelijkmatige verdeling van kosten	553.489	838.640
1c. voorzieningen vervangingsinvesteringen	-	-
2. voorz middelen derden met specifieke besteding	13.972.000	13.608.228
subtotaal	18.239.225	18.622.961
10. Vaste schulden > 1 jaar		
a. obligatieleningen	-	-
b. onderhandse leningen:		
1. binnenlandse pensioenfondsen/vers.instell.	-	-
2. binnenlandse banken en ov.financiële instell.	17.522.616	7.765.951
3. binnenlandse bedrijven	-	-
4. openbare lichamen	-	-
5. overige binnenlandse sectoren	-	-
6. buitenlandse instellingen, fondsen e.a.	-	-
c. door derden belegde gelden	-	-
d. waarborgsommen	10.022	12.572
	17.532.637	7.778.523
Totaal vaste passiva	47.060.714	36.989.094
Vlottende passiva:		
11. Netto vlottende schulden < 1 jaar:		
a. kasgeldleningen openbare lichamen	-	-
b. overige kasgeldleningen	3.000.000	-
c. banksaldi	-	-
d. overige schulden	4.114.934	3.263.200
subtotaal	7.114.934	3.263.200
12. Overlopende passiva		
a. verplichtingen	2.183.722	3.129.242
b. voorschotbedragen EU, Rijk en provincies	2.689.400	1.914.561
d. overig vooruitontvangen	200.000	-
subtotaal	5.073.122	5.043.803
Totaal vlottende passiva	12.188.057	8.307.003
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	59.248.770	45.296.101
Gewaarborgde leningen (incl. achterborg)	-	10.322.861

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING.

De Jaarrekening 2021 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 18-04-2017 (raadsbesluit 2017-17) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Bij het opstellen van de balans hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd: de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende 3 soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;

- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiele vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings met een economisch nut;
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investerings met een economisch nut worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten Jaarstukken 2020 van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De afschrijvingen worden jaarlijkse berekend volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (de lineaire methode). Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Erfpacht

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen:
- Uiteenzettingen in 's Rijks schatkist met rente typische looptijd van 1 jaar of langer;
- Uiteenzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een rent typische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Vlottende activa

Vorraden

De balanspost voorraden wordt onderscheiden in:

- Grond- en hulpstoffen;
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- Gereed product en handelsgoederen;
- Vooruitbetalingen.

Onderhanden werk

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord / wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat op startwaarde getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen. Er wordt geen rente aan de grondexploitaties toegerekend omdat gemeente Waalre geen algemene leningen heeft, waardoor het volgens het BBV niet is toegestaan rente aan de grondexploitaties toe te rekenen.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risico beheersing in het jaarverslag. Gelet op de planperiode en de geprognosticeerde omzetten, zijn aan het exploiteren van gronden risico's verbonden. Afhankelijk van het stadium waarin de exploitatie c.q. uitvoering van het betreffende complex zich bevindt, zal het risico afnemen naarmate de einddatum van de grondexploitatie nadert.

In mindere mate geldt dit ook voor het tijdelijk beheer van onroerende zaken die verhuurd/verpacht zijn.

Het uitgangspunt is dat de risico's zo veel mogelijk binnen het totale resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties worden opgevangen.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op goederen die nog niet fysiek aanwezig zijn, maar waar al wel voor is betaald. Deze zijn, voor zover van toepassing, tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden aangehouden. Voor de gemeente Waalre is dat voor de eerste twee kwartalen een bedrag van € 261.533 en voor de laatste twee kwartalen is het € 1.000.000.

Voor de eerste twee kwartalen is de drempel gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Voor de laatste twee kwartalen is de drempel gelijk aan 2% van het begrotingstotaal. Indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, dan bedraagt het drempelbedrag minimaal € 1.000.000.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vaste Passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

Reserves, gespecificeerd naar:

- Algemene reserve
- bestemmingsreserve

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het de algemene reserve genoemd.

Vreemd vermogen (voorzieningen)

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde (beheerplannen en grondexploitaties) of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse Overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslag jaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Rente toevoegingen aan voorzieningen vindt alleen plaats bij voorziening op basis van contante waarde berekening wordt gevormd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva wordt onderscheiden in:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2021

1 Immateriele vaste activa

	Balans 31-12-2020	Resultaatbe- bestemm. e.a. mutat. per 1/1	Balans 1-1-2021	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	Balans 31-12-2021
a. Geldleningen, agio/disagio	-	-	-	-	-	-	-	-
b. Onderzoek en ontwikkeling	24.400	-	24.400	-	-	6.100	-	18.300
	24.400	-	24.400	-	-	6.100	-	18.300

2 Materiele vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2020	Mutatie i.v.m. gewijzigde regelgeving	Boekwaarde 1-1-2021	Investe- ringen	Des - investe- ringen	Afschrijvingen	Afwaarde- ring duurzame waarde- vermindering	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2021
a. Investerings met economische nut									
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	194.099	-	194.099	-	-	14.422	-	-	179.677
- Gronden en terreinen	1.387.755	-	1.387.755	-	-	-	-	-	1.387.755
- Bedrijfsgebouwen	17.039.387	-	17.039.387	1.782.950	-	579.114	-	-	18.243.223
- Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Machines	42.954	-	42.954	-	-	6.969	-	-	35.985
- Overige (economisch nut)	1.536.660	-	1.536.660	172.533	-	342.244	-	-	1.366.949
Totaal a.	20.200.855	-	20.200.855	1.955.483	-	942.749	-	-	21.213.589
b. Investerings met economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven									
- Gronden en terreinen (heffing mogelijk)	131.000	-	131.000	-	-	-	-	-	131.000
- Bedrijfsgebouwen (heffing mogelijk)	2.306	-	2.306	-	-	2.306	-	-	-
- Grond-, weg- en waterb. werken (heffing mogelijk)	12.013.929	-	12.013.929	1.864.345	-	399.558	-	41.616	13.437.100
- Vervoermiddelen (heffing mogelijk)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Overige (economisch nut) (heffing mogelijk)	71.720	-	71.720	35.885	-	13.961	-	-	93.644
Totaal b.	12.218.955	-	12.218.955	1.900.230	-	415.825	-	41.616	13.661.744
c. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut									
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk nut)	2.693.110	-	2.693.110	3.627.992	996.000	53.204	-	922.195	4.349.703
- Overige (maatschappelijk nut)	153.317	-	153.317	927.034	130.106	12.708	-	790.414	147.123
- Overige (maatschappelijk nut) heffing mogelijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal c.	2.846.427	-	2.846.427	4.555.026	1.126.106	65.912	-	1.712.609	4.496.826
TOTAAL	35.266.237	-	35.266.237	8.410.739	1.126.106	1.424.486	-	1.754.225	39.372.159

3 Financiële vaste activa

	Balans 31-12-2020	Resultaatbe- bestemm. e.a. mutat. per 1/1	Balans 1-1-2021	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Aflossingen	Bijdrage derden	Balans 31-12-2021
a. Kapitaalverstrekkingen	15.795	-	15.795	-	-	-	-	15.795
b. Leningen aan deelnemingen	-	-	-	-	-	-	-	-
c. Overige langlopende leningen	998.313	-	998.313	157.428	-	127.833	-	1.027.908
f. Overige uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL	1.014.108	-	1.014.108	157.428	-	127.833	-	1.043.703

4 Voorraden

	Boekwaarde 31-12-2020	Gerealiseerde kosten 2021	Gerealiseerde opbrengsten 2021	Genomen verlies- voorziening	Tussentijdse winst- neming	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2021
Overige gronden	-	-	-	-	-	-	-
Waalre Noord fase 1 & 2	3.046.559	1.183.860	-	-	211.335	-	4.441.754
Eikenlaan - Berkenlaan	-210.221	30.806	-	-	179.412	-	-3
De Bleeck	478.713	38.774	-	-	-	-	517.487
Trolliuslaan e.o.	526.011	123.779	605.500	-	-	51.300	-7.010
Hoefeld	-140.689	31.499	-	-	-	-	-109.190
Totaal	3.700.373	1.408.718	605.500	-	390.747	51.300	4.843.038

Uitleg:		610.243	*waarde- correctie	-610.243	4.232.795
- Grondexploitatie Trolliuslaan (gecalc. verlies)	371.895				
- Grondexploitatie Hoefeld (gecalc. verlies)	110.103				
- Grondexploitatie De Bleeck (gecalc. verlies)	128.245				

* Stellige uitspraken en aanbeveling in de Notitie Grondexploitaties: als er sprake is van een voorziening ter bestrijding van tekorten in grexen dan moet die worden gepresenteerd als waarde correctie op de post Bouwgrond in exploitatie.

Extra informatie Voorraden

Actieve grondexploitatie in 2021	Winstprognose bij opening 2021 A	Winstneming eind 2021 B	Correctie winstneming C	Mutatie actualiseren GreX D	Verwachte winstprognose nieuw jaarrek. 2021 E (= A - B - C + D)
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 1.341.348	€ 211.337	€ -	€ 992.309	€ 2.122.320
Eikenlaan/Berkenlaan	€ 97.527	€ 179.414	€ -	€ 81.887	€ -
De Bleeck	€ 85.824	€ -	€ -	€ -221.919	€ -136.095
Trolliuslaan e.o.	€ -306.173	€ -	€ -	€ -88.485	€ -394.658
Hoeveland	€ -154.830	€ -	€ -	€ 42.525	€ -112.305
Totaal	€ 1.063.696	€ 390.751	€ -	€ 806.317	€ 1.479.262

Actieve grondexploitatie in 2021	Nog te maken kosten na 1-1-2022	Nog te realis. opbrengsten na 1-1-2022
Waalre Noord Fase 1 & 2	€ 6.267.424	€ 13.209.990
Eikenlaan/Berkenlaan	€ -	€ -
De Bleeck	€ 206.184	€ 587.575
Trolliuslaan e.o.	€ 1.115.397	€ 757.199
Hoeveland	€ 321.495	€ 100.000
Totaal	€ 7.910.500	€ 14.654.764

5 Uitzettingen met een rentetypisch looptijd < 1 jaar

	2021	2020
a. Vorderingen openbare lichamen Vorderingen op openbare lichamen - incl. vorderingen BTW compensatiefonds over 2020	3.627.892	2.976.402
Totaal a.	3.627.892	2.976.402

c. Overige verstrekte kasgeldleningen Deposito's	-	-
Totaal c.	-	-

e. rek.-courant verhouding met het Rijk Schatkistbankieren	8.677.711	666.782
Totaal e.	8.677.711	666.782

h. Overige vorderingen Debiteuren algemeen	924.630	722.137
Bij: negatieve crediteuren algemeen: van cred.algemeen	11.155	-
	935.785	722.137
debiteuren gemeente WWB	1.090.482	1.117.041
Af: voorzieningen dubieuze debiteuren	-60.568	-44.772
Af: voorzieningen dubieuze debiteuren W&I	-200.430	-223.141
	1.765.269	1.571.265
Totaal h. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	14.070.873	5.214.449

6 Liquide Middelen

	2021	2020
Contanten	1.062	2.033
Saldo giro en bankinstellingen	143.984	107.948
Totaal*	145.046	109.981

* De liquide middelen staan vrij ter beschikking

7 Overlopende activa

	2021	2020
<i>Overlopende posten team Werk en Inkomen</i>	1.009	3.108
<i>Nog te ontvangen bedragen (balansposten)</i>	364.886	395.119
Totaal	365.895	398.227

8 Eigen Vermogen

a. Algemene reserves	Balans 31-12-2020	Resultaatbe- stimm. E.a. mutat. Per 1-1	Balans 1-1-2021	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Verminde- ringen	Balans 31-12-2021
					incidenteel	regulier	
Res. Vrij besteedbaar	792.435	-	792.435	-	131.799	-	660.636
Algemene reserve	2.536.113	937.646	3.473.759	-	347.593	-	3.126.166
Alg. reserve grondexploitatie	21.269	-	21.269	159.001	159.001	-	21.269
Alg. reserve sociaal domein	519.469	-	519.469	-	-	-	519.469
Totaal a	3.869.286	937.646	4.806.932	159.001	638.393	-	4.327.540

b. Bestemmingsreserves	Balans 31-12-2021	Resultaatbe- stimm. E.a. mutat. Per 1-1	Balans 1-1-2021	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Verminde- ringen	Balans 31-12-2021
					incidenteel	regulier	
Best. Res. Voor egalist. Tarieven	-	-	-	-	-	-	-
Overige bestem. Reserves	5.780.679	-	5.780.679	1.123.823	315.282	155.931	6.433.289
Totaal b	5.780.679	-	5.780.679	1.123.823	315.282	155.931	6.433.289

Totaal	9.649.965	937.646	10.587.611	1.282.824	953.675	155.931	10.760.829
---------------	------------------	----------------	-------------------	------------------	----------------	----------------	-------------------

9. Voorzieningen

	Balans 31-12-2020	Dotatie	Onttrekking aanwending	vrijval	Balans 31-12-2021
1a. Voorzieningen t.b.t. verplichtingen, verliezen en risico's - personele verplichtingen	4.176.093	-88.238	374.119	-	3.713.736
Totaal 1a.	4.176.093	-88.238	374.119	-	3.713.736

1b. Voorzieningen t.b.v. gelijkmatige verdeling van kosten - Onderhoud gem. gebouwen (cw)	838.640	208.292	109.730	383.713	553.489
- ration. Wegbeheer (cw)	-	-	-	-	-
Totaal 1b.	838.640	208.292	109.730	383.713	553.489

1c. Voorzieningen verv. Inv. Waarvoor heffing k.w. geheven - n.v.t.	-	-	-	-	-
Totaal 1c.	-	-	-	-	-

2. Voorzieningen m.b.t. door derden verkregen middelen met gesp. Bestd. - Egalisatie afvalstoffenheffing (cw)	-	-	-	-	-
- vervanging riolering (cw)	13.608.228	363.772	-	-	13.972.000
Totaal 2.	13.608.228	363.772	-	-	13.972.000

Totaal voorzieningen	18.622.961	483.826	483.849	383.713	18.239.225
-----------------------------	-------------------	----------------	----------------	----------------	-------------------

10 Vaste schulden > jaar

	2021	2020
b2. Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
- Lening O/G nummer 40.111271	3.248.960	3.336.418
- Lening O/G nummer 40.111272	3.271.123	3.349.398
- Lening O/G provincie tbv zonnepanelen	1.002.533	1.080.134
- Lening O/G nummer 40.115285 tbv algemeen	10.000.000	-
d. Waarborgsommen	10.022	12.572
Totaal	17.532.637	7.778.524

11 Netto vlottende schulden < jaar

	2021	2020
b. kasgeldleningen		
- lening maand december	3.000.000	-
d. Overige schulden		
- crediteuren	4.052.837	3.206.133
- Nog te ontvangen facturen 2019	-	-
- Bij: negatieve debiteuren	62.098	57.067
Totaal	7.114.934	3.263.200

12. Overlopende passiva

	2021	2020
a. Verplichtingen		
- Netto uitkeringen werk & inkomen	843.842	724.973
- Vorderingen Rijk PW (TOZO regeling)	562.433	1.560.122
- nog te betalen bedragen	777.447	844.147
Totaal a.	2.183.722	3.129.242

b. Voorschotbedragen van EU, Rijk en Provincies	2.689.400	1.914.561
Totaal b.	2.689.400	1.914.561

d. Overige vooruitontvangen		
- Overige nog te betalen bedragen	200.000	-
Totaal d.	200.000	-
Totaal overlopende passiva	5.073.122	5.043.803

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen over het jaar 2021:

	Saldo 1-1-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug- betalingen	Saldo 13-12-2021
Provincie					
- ontvangen bijdragen voor het krediet Brainport Avenue (BPA)	345.503	-	138.953		206.550
- verkeersveiligheidsmaatregelen Trolliuslaan	2.250	-	-		2.250
- verkeersveiligheidsmaatregelen N69	490.057	-	-		490.057
- verkeersveiligheidsmaatregelen traverse Zuid	481.500	-	481.500		-
- verkeersveiligheidsmaatregelen traverse Noord	481.499	-	-		481.499
- verkeersveiligheidsmaatregelen Oversteek Mollaan	82.515	-	82.515		-
- regeling reductie energie	31.238	8.803			40.041
- GOB natuurnetwerk Brabant	88.668	-			88.668
- Bijdrage provincie krediet Eindhoveneweg		1.150.607			1.150.607
- GOB kavelruil		27.094			27.094
- regeling reductie energie woningen		166.162			166.162
Rijk					
- NPO middelen onderwijs		36.473			36.473
Totaal	2.003.230	1.389.138	702.968	-	2.689.400

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen (buiten de balans)

De gemeente heeft zich garant gesteld voor de betaling van rente en aflossing inzake door andere rechtspersonen aangegane geldleningovereenkomsten. Tevens is er een nieuwe garantieverplichting opgenomen. Het totaal van de gegarandeerde schuldrestanten van deze geldleningen bedraagt per ultimo 2021 € 63.875.

Voorts treedt de gemeente op als tertiair borg voor leningen van binnen de gemeente werkzame woningcorporaties, tezamen met het rijk (ieder 50%). De risico's zijn uiterst gering. Het gewaarborgd bedrag hiervoor bedraagt € 10,258 mln.

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

Onder 'Niet uit de balans blijkende verplichtingen' wordt inzicht gegeven in een aantal belangrijke contracten of verplichtingen, waarbij vooralsnog een grensbedrag van € 250.000 en hoger is aangehouden. Dit grensbedrag is niet wettelijk voorgeschreven.

Voor het waarborgen van een goede 'going concern' vormt contractbeheer een belangrijke basis. Waalre heeft momenteel meer dan 300 contracten. Dit betreffen diverse overeenkomsten met bedrijven, overheden, abonnementen, software etc. met variërende looptijden en financiële consequenties. In dit stuk is een overzicht opgenomen van de belangrijkste contracten boven de € 250.000, exclusief de organisaties van de publieke sector (zijn niet uit besteedbaar):

Leverancier	Contractwaarde
Installatiebureau Gebr van Hout B.V.	€ 807.539
Brabant Water N.V.	€ 318.083
Kragten B.V.	€ 399.957
Gebr. Brouwers B.V. groenverzorging	€ 1.341.075
Centric Netherlands B.V.	€ 299.576
Heijmans Techniek en Mobiliteit B.V.	€ 811.504
Yacht B.V.	€ 1.485.065
Bouwbedrijf Van Gerven BV	€ 915.996
KWS Infra B.V.	€ 827.440
REMONDIS Containers B.V.	€ 583.688
J van Uijthoven & Zn B.V.	€ 876.264
Greenchoice	€ 258.733
De Ictivity Groep B.V.	€ 739.569
Reijn B.V.	€ 369.012
Van der Veer Notariaat	€ 298.628
ATTERO B.V.	€ 422.126
BLM Wegenbouw B.V.	€ 2.078.967
Yacht Inhouse Services B.V.	€ 324.410
REL Backoffice B.V.	€ 291.390
Ploegam B.V.	€ 480.140
Totaal	€ 13.929.162

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

In paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicomangement treft u een overzicht aan van alle door ons onderkende risico's. Tot slot merken wij op dat Waalre geen gebruik maakt van financiële derivaten.

Gebeurtenissen na balansdatum

COVID-19 heeft geen grote financiële gevolgen voor de jaarrekening 2021. We hebben hiervoor in de jaarstukken een paragraaf I COVID-19 verantwoording opgenomen.

Hoe groot de financiële impact zal zijn voor 2022 en verder is nu nog lastig te bepalen. We hebben een breed samengestelde werkgroep opgericht om de kosten zo goed mogelijk in beeld te krijgen/houden en deze regelmatig te actualiseren. We monitoren onze risico's voortdurend. Onze organisatie loopt vooralsnog geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	261,533	261,533	1.000.000	1.000.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	164	172	152	135
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	98	90	109	126
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	34.871			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	34.871			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	261,5325			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.715	15.615	14.015	12.463
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	164	172	152	135

Overzicht reserves en voorzieningen

Doel van de reserves:

Algemene bufferreserve	Dit betreft het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.
Algemene reserve vrij besteedbaar	Dient als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.
Algemene reserve grondexploitatie	Dient buffer voor financiële tegenvallers in relatie tot de grondexploitatiegebieden.
Algemene reserve Sociaal Domein	Heeft als functie de kosten te dekken voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten risico's op het brede terrein van het sociaal domein (jeugd, Wmo, participatie, etc.)
Reserve openbare ruimte en bruggen	Heeft als functie de kosten te dekken voortvloeiende uit de renovatie/groot onderhoud van openbare ruimtes en bruggen.
Reserve wettelijke bepalingen	Dient om kosten als gevolg van rijksbeleid te financieren: vervallen rentetoerekening aan grondexploitatiegebieden en de verplichting om vakantiegeld te reserveren bij het opstellen van de jaarstukken. Over beide maatregelen moet de wetgever beslissen.
Reserve regionaal fonds	Bedoeld voor investeringen die bijdragen aan de algemene verbetering van de woon-, leef- en werkqualiteiten van de gemeente door regionale projecten waarvoor binnen de regio om een bijdrage wordt verzocht.
Reserve lokaal fonds	Bedoeld voor investeringen die bijdragen aan de algemene verbetering van woon-, leef- en werkqualiteiten van de gemeente in het kader van bovenwijkse voorzieningen of projecten binnen de gemeente.
Reserve sociale woningbouw	Een fonds om verevening te kunnen toepassen om financiële overschotten van winstgevende locaties in te kunnen zetten om de tekorten op andere locaties af te dekken, in relatie tot de verplichting om 30 % van een woningbouwproject in de sociale sector te realiseren.
Reserve landschappelijke kwaliteiten	Bedoeld om de financiële bijdrage te kunnen regelen voor de verbetering van landschappelijke kwaliteit, wanneer dit nodig, maar niet mogelijk is binnen projecten die bijdragen aan de algemene verbetering van de woon-, leef- en werkqualiteiten van de gemeente, de feitelijke kwaliteitsverbetering.
Reserve huisvesting gemeentewerf	Dekking afschrijvingslasten van de investering gemeentewerf 1999.
Reserve renovatie sporthallen	Dekking afschrijvingslasten van de investering renovatie sporthallen De Pracht en Hoeveland in 2007.
Reserve renovatie brandweerkazerne	Dekking afschrijvingslasten van de investering brandweerkazerne in 2008.
Reserve buitensport acc.sportpark Waalre	Dekking afschrijvingslasten van de investering herinrichting buitensportaccommodaties in 2008.
Reserve 't Hazzo	Dekking afschrijvingslasten van de hogere investering van 't Hazzo
Reserve buitenonderhoud schoolgeb.	Dekking uitgaven groot (buiten)onderhoud schoolgebouwen.
Reserve aandelen bouwfonds	Vrijval ten gunste van de exploitatie. Ter vervanging van de wegvallende winstuitkering van de HNG.
Reserve bereikbaarheidsagenda	Voor de cofinanciering van de samenwerkingsovereenkomst bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant 2017-2030
Reserve riolering	Overschot op exploitatiekosten en onderhoud ten opzichte van het GRP 2018
Reserve overlopende posten	Wel noodzakelijke maar in een dienstjaar niet gebruikte budgetten worden via deze reserve overgeboekt naar het volgende dienstjaar
Voorziening personele verplichtingen	Dekken van de jaarlijkse uitkeringen aan het voormalig personeel i.v.m. wachtgeld en uitkeringen/pensioenen aan gewezen wethouders.
Verliesvoorziening bouwgrondexploitatie	Voor het opvangen van verliezen op bouwgrondexploitaties.
Voorziening onderhoud gemeentegebouwen	Het dekken van de uitgaven voor groot planmatig onderhoud aan gemeentegebouwen, niet zijnde het gemeentehuis. Het beheersplan voor onderhoud omvat zowel het buiten- als het binnenonderhoud.
Voorziening vervanging riolering	Om jaarlijkse fluctuaties op het tarief van de rioolrechten tegen te gaan. Deze voorziening bestaat uit middelen derden en eigen middelen voor het op peil houden van de voorziening voor het doen van toekomstige investeringen.
Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	Ter egalisatie van financiële ontwikkelingen m.b.t. de afvalstoffentaak.

Omschrijving reserves	Stand per 1-1-2021	Rente	Toevoegingen 2021		Onttrekkingen 2021		Stand per 31-12-2021
			2.0 rente	T.l.v. exploitatie	T.g.v. exploitatie	T.g.v. expl. Afschrijving	
Algemene reserves							
Bufferreserve	3.473.760	0%	-	-	347.593	-	3.126.167
Vrij besteedbaar	792.435	0%	-	-	131.799	-	660.636
Grondexploitatie	21.269	0%	-	217.283	217.283	-	21.269
Sociaal domein	519.469	0%	-	-	-	-	519.469
Algemene reserves	4.806.933		-	217.283	696.675	-	4.327.541
Bestemmingsreserves							
Openbare ruimte en bruggen	294.316	0%	-	180.000	87.450	-	386.866
Wettelijke bepalingen	210.817	0%	-	-	65.000	-	145.817
Regionaal fonds	404.914	0%	-	71.713	8.572	-	468.055
Lokaal fonds	509.510	0%	-	171.053	-	-	680.563
Sociale woningbouw	78.200	0%	-	6.000	51.300	-	32.900
Landschappelijke kwaliteiten	380.944	0%	-	36.703	-	-	417.647
Huisvesting gemeentewerf	227.520	0%	-	-	-	12.640	214.880
Renovatie sporthallen	757.207	0%	-	-	-	68.837	688.370
Renovatie brandweerkazerne	654.318	0%	-	-	-	24.234	630.084
Buitensportaccommodatie Waalre t Hazzo	1.085.440	0%	-	-	-	50.220	1.035.220
Buitenonderhoud schoolgebouwen	362.280	0%	-	56.019	-	-	418.299
Aandelen bouwfonds	167.604	0%	-	-	54.000	-	113.604
Reserve bereikbaarheidsagenda	393.325	0%	-	-	48.960	-	344.365
Reserve riolering	254.283	0%	-	102.643	-	-	356.926
Reserve overlopende posten	-	0%	-	115.979	-	-	115.979
Overige bestemmingsreserves	5.780.678		-	1.123.823	315.282	155.931	6.433.288
Totaal reserves	10.587.611		-	1.341.106	1.011.957	155.931	10.760.829

Omschrijving voorzieningen	Stand per 1-1-2021	voorziening obv CW	Toevoegingen 2021		Aanwending 2022		Stand per 31-12-2021
			rente	exploitatie en derden	uitgaven	n.v.t.	
Voorzieningen verplichtingen en verliezen							
Voorziening personele verplichtingen (cw)	4.176.093	0,082%	3.424	-91.662	374.119		3.713.736
Verliesvoorziening GREX (in balans +/- op voorraden)	431.675	0%	-	178.568	-		610.243
subtotaal	4.607.768		3.424	86.906	374.119		4.323.979
Voorzieningen gelijkmatige verdeling kosten							
Voorziening onderhoud gem. gebouwen (cw)	838.640	0%	0	-175.421	109.730		553.489
Voorziening rationeel wegbeheer (cw)	-	0%	0	-	-		-
subtotaal	838.640		0	-175.421	109.730		553.489
Voorzieningen middelen derden							
Voorziening vervanging riolering (cw)	13.608.228	0%	0	363.772	-		13.972.000
Voorziening afvalstoffenheffing (cw)	-	0%	0	-	-		-
subtotaal	13.608.228		0	363.772	-		13.972.000
Totaal voorzieningen	19.054.636		3.424	275.257	483.849		18.849.468
Totaal reserves en voorzieningen	29.642.247		3.424	1.616.363	1.495.806	155.931	29.610.297

Toelichting mutaties reserves

Omschrijving reserves	Toevoegingen 2021	Toelichting	Onttrekkingen 2021		Toelichting
	T.l.v. exploitatie		T.g.v. exploitatie	T.g.v. expl. Afschrijving	
Algemene reserves					
Algemene reserve			178.568		bijstorten AR GREX uit alg res
			2.153		krediet buurtbemiddeling
			22.164		krediet warmteplan
			105.708		krediet duurzaamheid
			22.000		krediet verwarde personen
			7.000		krediet SIEM
			10.000		krediet sociale kaart
Vrij besteedbaar			2.810		krediet varianten afval
			50.000		krediet warmteplan
			71.959		krediet omgevingswet
			7.030		krediet draagvlakpeiling afval
grondexploitatie	178.568	bijstorten AR GREX uit alg res			
	38.715	vrijval verliesvoorz Hoeveland	217.283		mutatie verliesvoorziening GREX
Sociaal domein		-			
Algemene reserves	217.283		696.675	0	
Bestemmingsreserves					
Openbare ruimte en bruggen	150.000	Storting in reserve Openbare ruimte	5.850		areaalonderzoek bruggen
	30.000	Storting in reserve bruggen	81.600		Verschuivingen formatie en aanpassingen organisatie 83.232
Wettelijke bepalingen			65.000		Onttrekking voor vervallen rentetoerekening Grexen
Regionaal fonds	50.575	storting uit anterieure ovk			
	21.138	storting uit GREXEN Heistraat	8.572		bidrage van Gogh nationaal park
	56.017	storting uit anterieure ovk			
Lokaal fonds	115.036	storting uit GREXEN Heistraat			
Sociale woningbouw	6.000	storting uit anterieure ovk	51.300		bijdrage aan GREX Trolliuslaan
Landschappelijke kwaliteiten	36.703	storting uit GREXEN Heistraat			
Huisvesting gemeentewerf	-		-	12.640	Bijdrage reserve gemeentewerf
Renovatie sporthallen	-		-	68.837	Bijdrage reserve renovatie sporthallen
Renovatie brandweerkazeme	-		-	24.234	Bijdrage reserve brandweerkazeme
Buitensportaccommodatie Waalre	-		-	50.220	Bijdrage reserve buitensport Waalre
Buitenonderhoud schoolgebouwen	56.019	Storting in reserve onderhoud schoolgebouwen			
Aandelen bouwfonds	-		54.000	-	Onttrekking reserve bouwfonds
Reserve bereikbaarheidsagenda	-		48.960		jaarlijkse bijdrage tot 2029
Reserve riolering	102.643	meeropbrengst tov vGRP 2018			
Reserve 't Hazzo	383.713	ovb van voorziening naar reserve			
Reserve overlopende posten	115.979	diverse stortingen			
Overige bestemmingsreserves	1.123.823		315.282	155.931	
Totaal reserves	1.341.106		1.011.957	155.931	

Overzicht overbrengen van kredieten van 2021 naar 2022

Omschrijving	Overgebracht (restant) krediet naar 2021	Nieuw krediet 2021	Uitgegeven/ontvangen in 2021	Overboeken naar 2022
Investerings I&F staat Uitgaven				
krediet bepalen vervangingswaarde openbare ruimte	45.000		15.000	30.000
krediet herinrichting Gestelsestraat uit WBP 2020	44.616		-	44.616
krediet WBP	340.000	381.000	-	721.000
krediet sluijverkeer Waalre-dorp	23.106	-	11.858	11.248
krediet OR Hazzo uit WBP 2021		140.000	-	140.000
krediet Traverse zuid	528.776	2.853.000	2.165.102	1.216.674
krediet Eindhovenseweg		15.000.000	79.854	14.920.146
krediet openbare ruimte dorpspart Aalst		5.200.000	1.816	5.198.184
krediet vervangen fietspadstrooier 2021		16.000	-	16.000
krediet vervangen sneeuwschaaf 2021		10.000	-	10.000
krediet centrumontwikkeling Aalst	1.565.231	-1.500.000	491.023	-425.792
Krediet kantine/ontmoetingsruimte Hazzo	1.591.087	370.000	1.782.950	178.137
krediet groenbeleidsplan 2021		600.000	-	600.000
krediet speelruimtebeleid	131.345	38.000	500	168.845
krediet wijzigen afvalinzameling		392.000	-	392.000
Aanleg drainage Arembergstraat	12.525		3.922	8.603
vGRP kader richtlijn water	53.306		6.012	47.294
krediet bijdrage riolering Hazzo uit vGRP 2021		25.000	-	25.000
vGRP 2018 voorbereidingskrediet renovatie BBB Voorbeeklaan	98.081		12.859	85.222
vGRP 2019 voorb. Renovatie drukriolering	302.600		-	302.600
vGRP 2019 voorb riolering M. de Ruyterstraat	56.884		52.695	4.189
vGRP (ged) afkoppeling stimulerings riolering	48.919		19.400	29.519
vGRP 2021/2021 bijdrage aan Traverse zuid		1.618.500	996.000	622.500
vGRP onbekend dorpspart aalst		2.400.000	-	2.400.000
krediet zonnepanelenproject	265.366		157.054	108.312
Regeling reductie energieverbruik	31.270		-8.803	40.073
Regeling reductie energieverbruik woningen		412.000	245.838	166.162
DDH rood met groen middelen	18.192		10.650	7.542
krediet DDH herinvestering na kavelruil	440.425		70.728	369.697
krediet DDH	-		-	-
krediet oversteek Mollaan en voorbereiden doorsteek	120.000		156.293	-36.293
lasten I&F	5.716.729	27.955.500	6.270.751	27.401.478
Inkomsten				
krediet Traverse zuid	-13.224	2.100.000	1.672.321	414.455
krediet Eindhovenseweg	-	6.320.517	79.854	6.240.663
krediet openbare ruimte dorpspart Aalst	-	2.800.000	-	2.800.000
krediet centrumontwikkeling Aalst	-	-	9.728	-9.728
krediet speelruimtebeleid	-	25.000	-	25.000
vGRP (ged) afkoppeling stimulerings riolering	25.000	-	-	25.000
Krediet zonnepanelenproject	268.432	-	130.106	138.326
Regeling reductie energieverbruik	31.270	-	-8.803	40.073
Regeling reductie energieverbruik woningen	-	412.000	245.838	166.162
DDH rood met groen middelen	18.192	-	10.650	7.542
krediet DDH	440.422	-	70.728	369.694
krediet oversteek Mollaan en voorbereiden doorsteek	120.000	-	156.293	-36.293
inkomsten I&F	890.092	11.657.517	2.366.715	10.180.894
Saldo	4.826.637	16.297.983	3.904.036	17.220.584
Investerings bouwgrondexploitatie (BGE) uitgaven				
54 Krediet Waalre-N dp 1a: voorbereiding en uitvoering krediet	76.719	-	9.100	67.619
55 Krediet Waalre-N dp 1b particulier-planontw.	129.100	-	-	129.100
55 Krediet Waalre-N dp 1b: bouwrijpmaken	125.250	-	886	124.364
58 WN Heistraat-Noord voorbereidingskrediet	372.470	-	54.458	318.012
59 WN HZ fase 1 krediet voorbereiding	611.826	-	15.903	595.923
60 WN Heistraat-Zuid voorbereidingskrediet	355.743	980.817	11.660	1.324.900
70 uitvoeringskrediet de Bleek 1	86.991	-	26.415	60.576
71 Trolliuslaan eo uitvoeringskrediet	616.282	-	96.344	519.938
72 Hoeveland krediet uitvoering	290.592	-	21.620	268.972
	2.664.973	980.817	236.386	3.409.404
Inkomsten				
72 Hoeveland krediet uitvoering	-	60.000	-	60.000
inkomsten BGE	-	60.000	-	60.000
Saldo	2.664.973	920.817	236.386	3.349.404
Investerings exploitatie t.l.v. reserves uitgaven				
krediet areaalonderzoek bruggen	10.550	-	5.850	4.700
krediet ontwikkelingsvisie bedrijventerreinen de Voldijn	20.000	-	-	20.000
krediet nationaal programma onderwijs	-	350.046	-	350.046
krediet aanleg kunsttrouwenetwerk	100.000	-	16.750	83.250
krediet warmteplan	128.043	70.660	98.824	99.879
krediet uitvoering regionale energiestrategie	45.000	-	-	45.000
krediet invoering duurzaamheid	196.962	-	105.708	91.254
krediet implementatie nieuwe omgevingswet	127.348	75.000	71.959	130.389
krediet Dommeldal de Hogt	29.823	-	-	29.823
krediet Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties	64.443	-	-	64.443
krediet kavelruil landschappelijke afspraken	5.925	-	-	5.925
krediet vervolgfase fietspaden recreatief	-	460.000	-	460.000
krediet aanleg kunsttrouwenetwerk SGE	155.000	-	-	155.000
krediet tijdelijke eenheden Mr. Slootsweg	-	50.000	-	50.000
subtotaal lasten exploitatie	883.094	1.005.706	299.091	1.589.709
Inkomsten				
krediet nationaal programma onderwijs	-	350.046	-	350.046
krediet aanleg kunsttrouwenetwerk	100.000	-	16.750	83.250
krediet warmteplan	-	20.660	26.660	-6.000
krediet inrichting natuurcompensatie NNB fase 1	48.369	-	-	48.369
krediet vervolgfase fietspaden recreatief	-	230.000	-	230.000
krediet aanleg kunsttrouwenetwerk SGE	110.000	-	-	110.000
krediet tijdelijke eenheden Mr. Slootsweg	-	50.000	-	50.000
subtotaal inkomsten exploitatie	258.369	650.706	43.410	865.665
Saldo	624.725	355.000	255.681	724.044
Totaal	8.116.335	17.633.800	4.396.103	21.354.032

Overzicht gewaarborgde leningen

nr.	oorspronkelijk bedrag geldlening	naam van de geldnemer	doel van de geldlening	besluit borgstelling		Loop tijd	rente perc.	Restantbedrag gewaarborgde geldleningen 1-1-2021	Aflossingen in 2021	restantbedrag gewaarborgde geldleningen per 31-12-2021	
				raads- c.q. b&w-besluit	uitvoerings- besluit b&w					Totaal	Door gemeente gewaarborgd
a. Specifieke garantieverleningen:											
1	45.000	LTV Eeckenrode	Vervangen clubaccomodatie	29-6-2010		15	4,150	16.750	3.000	13.750	6.875
2	120.000	WLTV	Vervanging toplaag tennisbanen	1-6-2021	4-5-2021	10	3,000	120.000	6.000	114.000	57.000
								136.750	9.000	127.750	63.875
b. Garantieverleningen door het WSW, waarbij de gemeente optreedt als achterborg:											
1	1.006.831	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			8,520	679.128	47.177	631.951	315.975
2	1.713.451	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			8,480	1.145.659	80.817	1.064.842	532.421
3	695.011	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			4,700	417.797	24.041	393.756	196.878
4	228.775	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			6,760	48.183	15.367	32.816	16.408
5	295.939	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			7,100	125.730	30.469	95.262	47.631
6	355.179	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			7,390	151.363	36.620	114.743	57.371
7	664.792	Woningstichting Aert Swaens	Herfinanc. lening v/m won.bedr.	27-06-1995			6,930	423.466	21.433	402.034	201.017
8	707.897	Woningstichting Aert Swaens	Nieuwb.14 app. Centr.plan Aalst	16-04-1996	03-02-1998		5,780	314.609	32.039	282.571	141.285
9	10.000.000	Woonstichting Thuis		20-03-2014			2,175	10.000.000	0	0	0
10	10.000.000	Woonstichting Thuis		15-04-2014			2,440	10.000.000	0	10.000.000	5.000.000
11	7.500.000	Woonstichting Thuis		09-12-2014			1,925	7.500.000	0	7.500.000	3.750.000
	33.167.877							30.805.937	287.963	20.517.974	10.258.986
								30.942.687	296.963	20.645.724	10.322.861

Nadere informatie

De gemeente Waalre staat garant voor leningen die de bovengenoemde organisaties zijn aangegaan. Van de totale leningen van € 30.942.687 staat de gemeente Waalre per 31-12-2021 garant voor € 10.322.861. Er zijn 13 garantieverplichtingen en in 2021 is er een nieuwe garantiestelling aangegaan, zie a2.

De garantiestelling is 50% van de aangegane lening. In 2021 zijn er geen aanspraken gedaan op de garantieregeling.

De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

De tabel SiSa bijlage verantwoordingsinformatie op grond van artikel 3 van de regeling informatieverstrekking onderdeel I&M is in de jaarrekening vervallen.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking I&M - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JanV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) Aard controle R Indicator: A7/01 € 8.765	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) Aard controle R Indicator: A7/02 € 48.670	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03 Ja	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04 Nee	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05 Nee	
JanV	A12B	Incidente bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01 Breda Zuid-Oost € 17.415	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02 Ja	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03 Ja	Cumulatieve besteding (l/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04 Ja	Eindeverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05 Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 Aard controle R Indicator: B2/01 € 0	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02 0	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (l/m jaar T) Aard controle R Indicator: B2/03 11	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04 € 0	Cumulatieve besteding (l/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 € 0	
			Naambedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (veraf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06 Ja	Naambedrag voor e (Ja/Nee) (veraf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Ja	Eindeverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (l/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (l/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Cumulatieve besteding (l/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 € 2.280	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (l/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16 € 2.280	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (l/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgprojecten (l/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgprojecten (l/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20 € 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 € 0	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (l/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22 € 0				

BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T)	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T)			
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03			
			Ja	6.178	3.051			
		Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen	Alleen invullen bij akkoord ministere		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04	Aard controle R Indicator: C1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06	Aard controle R Indicator: C1/07		
		1 Project RRE Waarre	€ 0		Ja			
		2						
		3						
		4						
		5						
		Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11		
		1 Project RRE Waarre	€ 251.927	n.v.t.		Ja		
		2						
		100						
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1 Subsidie SUVIS-00745252	€ 61.500	€ 61.500	Ja		Project is uitgevoerd	Ja
		2						
		3						
		4						
		5						
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
		RREW2020.00450942	€ 245.838	€ 245.838	1.611		Regeling uitgevoerd	Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de wettelijke bijdrage van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toelagen	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
		5	€ 750	€ 278		Ja		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteits-eisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met voorgesagde gezagsorganen van scholen, houders van kindcrèches en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgewoende reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
		€ 189.713	€ 0	€ 1.468	€ 0			
		Hieronder per gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
			Bedrag	Bedrag	Bedrag			
		1 060966 Gemeente Waarre	€ 0	060966 Gemeente Waarre	€ 0			
		2						
		3						
		4						
		5						

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 175.088
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen eernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen eernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Aard controle R Indicator: D14/08
1	060886 Gemeente Waalre	€ 0	060886 Gemeente Waalre	€ 0		
2						
3						
4						
10						
IenW	E20	Regeling stimulerend verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: E20/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Aard controle R Indicator: E20/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04
			€ 807.478	€ 807.478	€ 1.537.820	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stukks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08
1	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone aantal in st	Nee	1	Maatregel is aanbesteed en wordt in 2022 uitgevoerd		
2	116 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in st	Nee	1	maatregel is aanbesteed en wordt in 2023 uitgevoerd		
3	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erfdoorgangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja	500	Maatregel is uitgevoerd en opgeleverd in 2021		
4	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt aantal in st	Ja	1	Maatregel is uitgevoerd en opgeleverd in 2021		
5						

EZK	F3	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F3/01	Aard controle R Indicator: F3/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F3/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F3/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F3/05	
			1	Van vize naar uitvoeringsplannen	€ 20.880	€ 20.880	Ja	Subsidieregeling opgesteld [ENWV-20-0155-4966]
			2					
			3					
4								
5								
6								
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Ja						

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 65 Participatiewet gemeentebode 2021 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentebode over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 2.811.246	€ 49.614	€ 170.469	€ 837	€ 21.715	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12			
€ 0	€ 0	€ 0	€ 139.253	€ 0	€ 16.297			
Musteren (stataties en wijvel) verzekering dubieuze debiteuren als gevolg van kwijl te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14							
€ 16.297	Ja							

SZW	G3	Besluit bij de ndveriening za iftandigen 2004 p exclusief levensonderhoud beginnende za iftandigen gemeentedeel 2021 Besluit bij de ndveriening za iftandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) andere zekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverzekering (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverzekeringen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverzekering	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BOB in (jaar T)	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T)					
Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11				
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja				

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling za iftandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.367	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 500	€ 14.101	€ 327		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 303.906	€ 0	€ 8.411	€ 0	€ 0		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 176.455	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 67.931	€ 10.157	€ 679	€ 0	€ 0		
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10				
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	20	0	Ja				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	96	0	Ja				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	29	1	Ja				
	Levensonderhoud - Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vijfel) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverzekeringen - Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in (jaar T)					
	Aard controle R Indicator: G4/11	Aard controle D2 Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13					
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maasricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maasricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maasricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maasricht)			
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18			
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)							
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)							
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)							
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)							

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfte baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire (toeslagen)
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03
€ 469	€ 469	1			

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerend sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie							
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02							
			€ 51.357	€ 50.002							
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken		Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken		Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten		Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toelichting meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle R Indicator: H4/08			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09
1			sportaccommodaties	€ 50.002	€ 29.212	€ 17.752	€ 3.038				
2											
3											
4											
5											

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)		Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)		Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (v/m jaar T)		Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (v/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealliseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealliseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealliseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealliseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06				
1			1035087	€ 20.000	€ 0	€ 9.235	€ 0	€ 9.235				
2			1035087	€ 22.571	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
3												
4												
			Kopie beschikingsnummer	Eindeverantwoording (Ja/Nee)								
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08								
1			1035087	Nee								
2			1035087	Nee								
3												
4												
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventiepakketten	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindeverantwoording? (Ja/Nee)							
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03							
			€ 10.000	Ja	Ja							
VWS	H16	Regeling specifieke uitkering IJsbanen en zwembaden	Betref jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding							
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03							
1			2020	SPIUKLZ21107	€ 33.863							
2			2021	SPIUKLZ21R2269	€ 59.153							
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie		Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betref jaar?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06		Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08				
1			De Smient	€ 33.863	€ 33.863		€ 0	2020				
2			De Smient	€ 59.153	€ 59.153		€ 0	2021				
3												
4												
5												

Kerngegevens

Cijfers per 31 december van genoemd jaar.

	Realisatie eind 2019	Realisatie eind 2020	Realisatie eind 2021	Raming eind 2021	Raming eind 2022
Aantal inwoners:	17.442	17.543	17.630	17.892	17.995
van 0-17 jaar	3.570	3.545	3.564	3.662	3.635
van 18-64 jaar	9.694	9.788	9.778	9.944	10.044
van 65 jaar en ouder	4.178	4.210	4.288	4.286	4.316
Aantal bijstandsgerechtigden Participatiewet	186	206	194	210	210
Aantal eenpersoonshuishoudens	2.209	2.335	2.385	2.318	2.383
Aantal meerpersoonshuishoudens	5.319	5.294	5.344	5.470	5.535
B. Fysieke structuur					
Aantal woonfuncties	7.764	7.832	7.982	8.064	8.133
Oppervlakte gemeente in ha	2.241	2.241	2.242	2.241	2.241
Oppervlakte binnenwater in ha	25	25	25	25	25
Oppervlakte bossen en natuurterreinen in ha	385	385	385	385	385
Oppervlakte openbaar plantsoen in ha	45	46	46	46	46
Oppervlakte bermen in ha	38	39	39	39	39
Lengte van verharde wegen in km	135	135	135	135	135
Lengte van fiets-, ruiters-, en wandelpaden in km	130	130	130	130	130
C. Financiële structuur					
(bedragen x € 1 mln)					
Niveau reserves en voorzieningen	28,4	29,6	29,6	27,34	28,7
Opbrengst onroerende zaakbelastingen	3,51	3,80	3,86	3,92	4,03
Opbrengst rioolheffing	1,58	1,60	1,61	1,61	1,63
Opbrengst afvalstoffenheffing	1,39	1,43	1,49	1,54	1,52
Algemene uitkering gemeentefonds					
Reguliere uitkering	17,63	21,02	22,77	21	23,3

Bron: CBS, BZK en eigen administratie

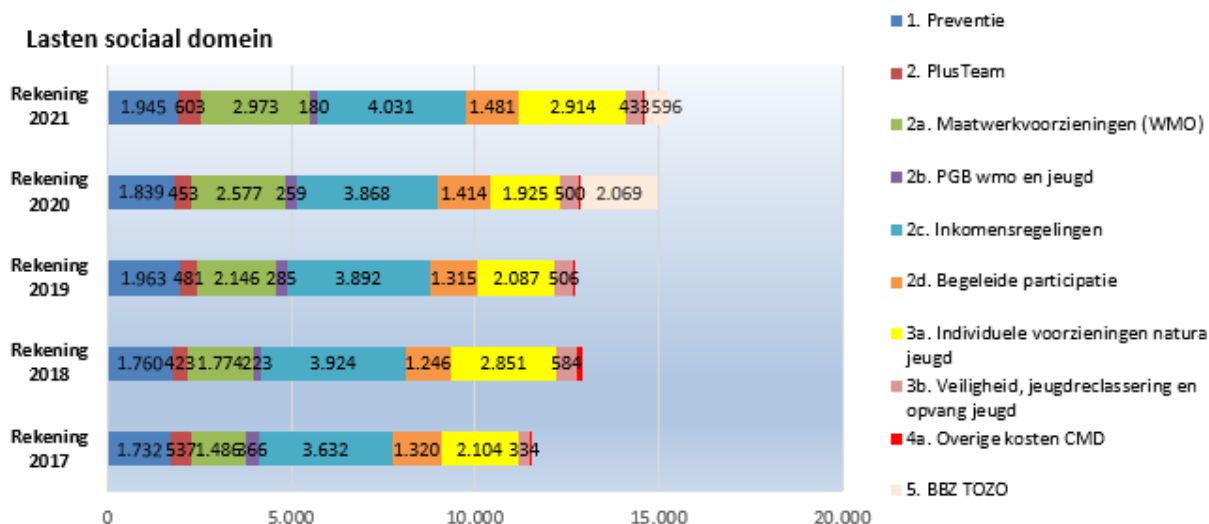
Monitor sociaal domein

Sociaal Domein Waalre

2015 Transitie, 2016-2026 transformatie

Persoonlijk & Dichtbij

Lasten sociaal domein

1. Preventie o.a. door:

- LEJA, leerplicht, voorschoolse voorzieningen
- Bibliotheek
- vrijwilligers(ondersteunings) beleid
- Prachtdag, ouderenwerk
- Gemeenschapshuizen
- GGD, gezondheidszorgbeleid

Investeren in het begin van het proces (Preventie/normalisatie) door terugdringen doorstrom naar einde van de keten. Minder zware hulp voor versterking van de structuur in de gemeenschap.

2. CMD

Keukentafelgesprekken met omgeving
Zelfredzaamheidsmatrix

2. PlusTeam (meevoudige problematiek)

Eén gezin, één (ondersteunings)plan, één coach/aanspreekpunt
Focus op eigen kracht en samen met omgeving

Verordening Wmo
Verordening Jeugd
Verordening participatiewet
Verordening bijzondere bijstand

Samenwerken met:

Externe verwijzers

Huisartsen
(praktijkondersteuner)
Kinderartsen (ziekenhuis)
Jeugdartsen (GGD)

Overige partijen

Woningbouw
Politie
Onderwijs
Zorgtrajectbegeleiders

3. Professionele hulp is slechts aanvullend en zo mogelijk tijdelijk, zowel ZIN als PGB

Inkoop

Landelijke inkoop
Contracten specifieke zorg

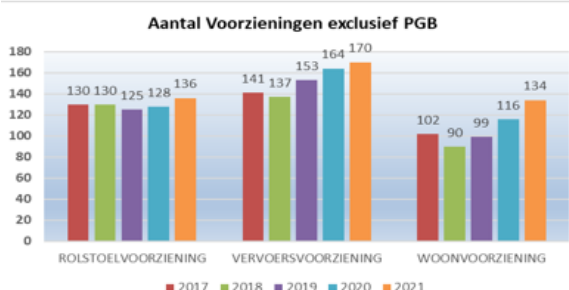
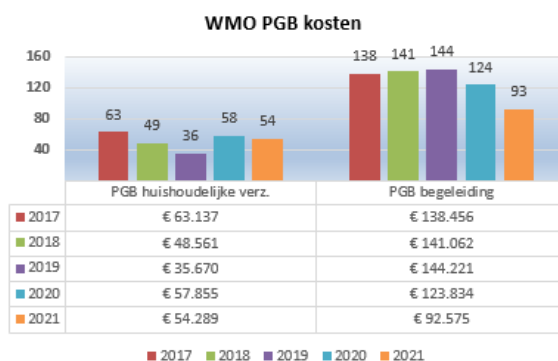
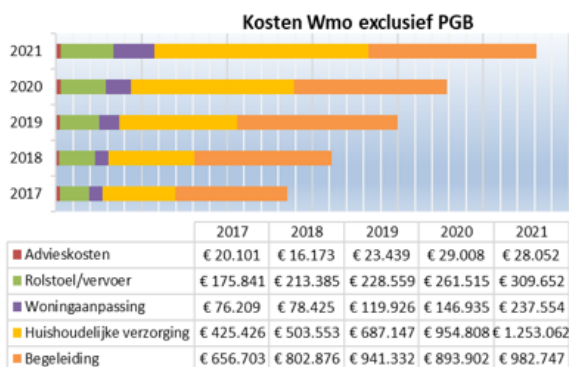
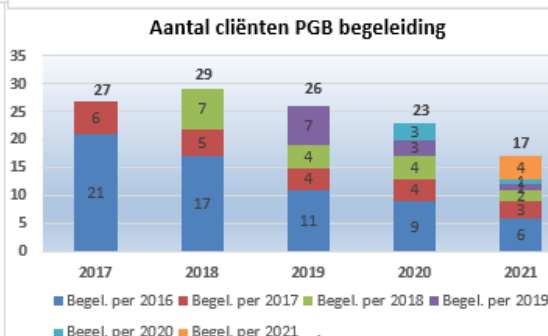
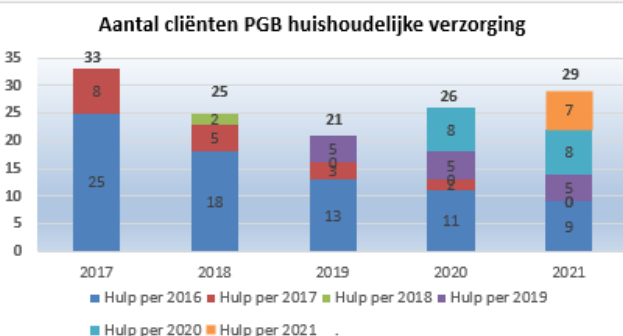
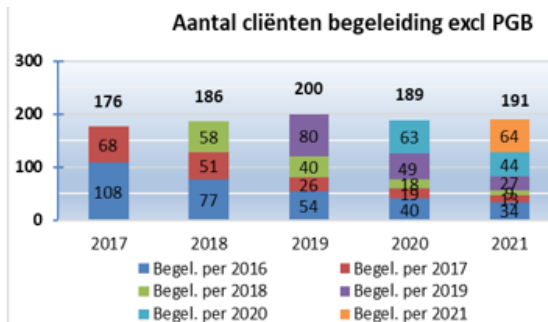
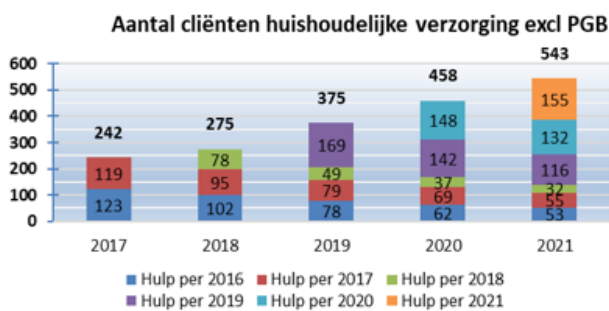
Regionale inkoop Eindhoven

Jeugdbescherming/reclassering, Veilig Thuis, Jeugdzorgplus, Beschermd wonen

Inkoop zorg

Beleiding Jeugd + Wmo, Jeugdhulp

Wmo

Wmo Huishoudelijke Hulp

In 2021 hadden we 572 cliënten huishoudelijke hulp. Er is € 1.276.000 begroot, de uitgaven 2021 bedragen € 1.308.000. We sluiten 2021 dus af met een tekort van € 32.000, doordat het aantal cliënten en daarmee de uitgaven aan huishoudelijke hulp het vierde kwartaal toch weer zijn gestegen. Dit heeft te maken met de vergrijzing en het abonnementstarief, waardoor iedereen, onafhankelijk van inkomen, hetzelfde lage tarief betaalt. Deze stijgende tendens in het vierde kwartaal kan gevolgen gaan hebben voor de begroting 2022.

Ter vergelijking in 2020 hadden we 484 cliënten en bedroegen de uitgaven € 1.088.000.

Wmo Begeleiding

In 2021 hadden we 208 cliënten begeleiding. De uitgaven 2021 van € 1.088.000 zijn in lijn met de begroting 2021 € 1.073.000. Ter vergelijking in 2020 waren er 212 cliënten en bedroegen de uitgaven € 1.098.000.

Wmo Voorzieningen

In 2021 hadden we 134 woonvoorzieningen. De uitgaven bedroegen € 233.000 in 2021, dit is in lijn met de begroting van € 240.000.

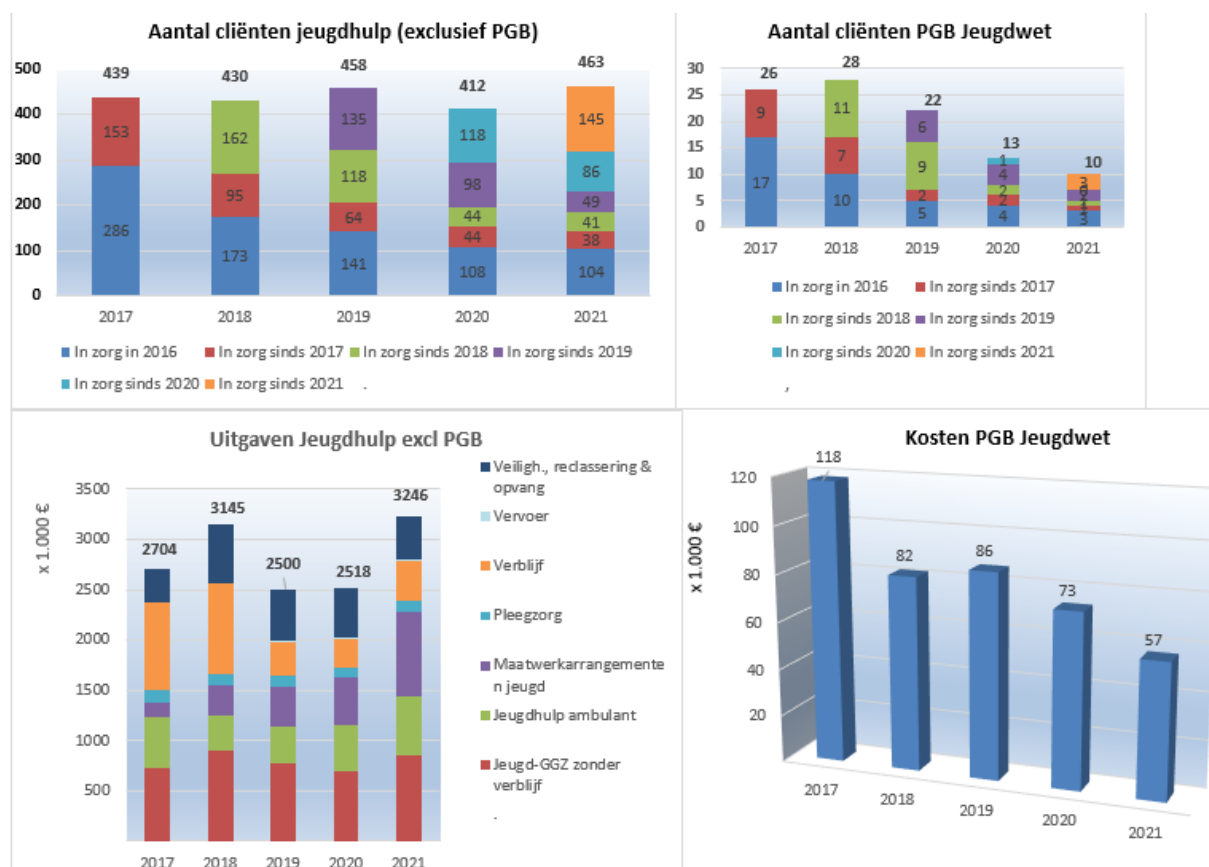
Ter vergelijking in 2020 hadden we 116 woonvoorzieningen en bedroegen de uitgaven € 147.000.

In 2021 hadden we 306 vervoersvoorzieningen. De uitgaven in 2021 van € 259.000 zijn in lijn met de begroting 2021 van € 260.000.

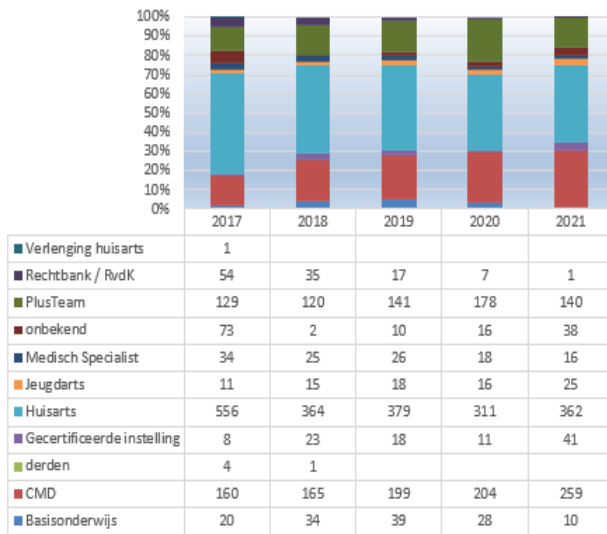
Ter vergelijking in 2020 hadden we 292 vervoersvoorzieningen en bedroegen de uitgaven € 236.000.

Deze stijgende tendens in de voorzieningen kan gevolgen gaan hebben voor de begroting 2022.

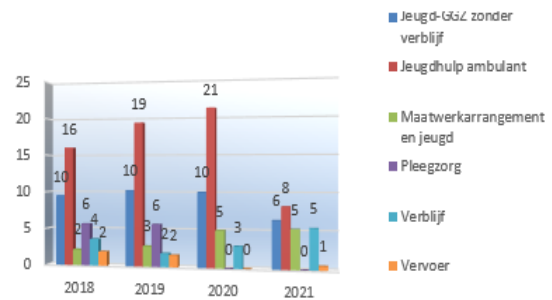
Jeugd

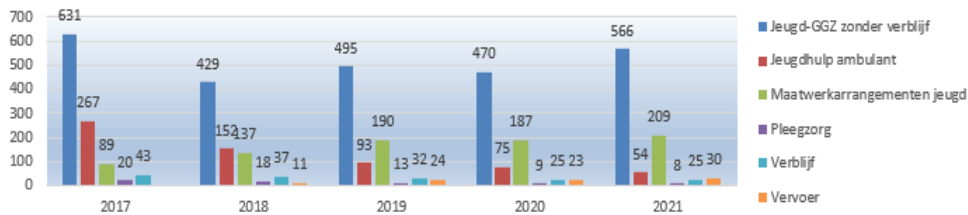
Verstrekkingen verwezen door

Gemiddelde wachttijd

Aantal verstrekkingen

Jeugdhulp

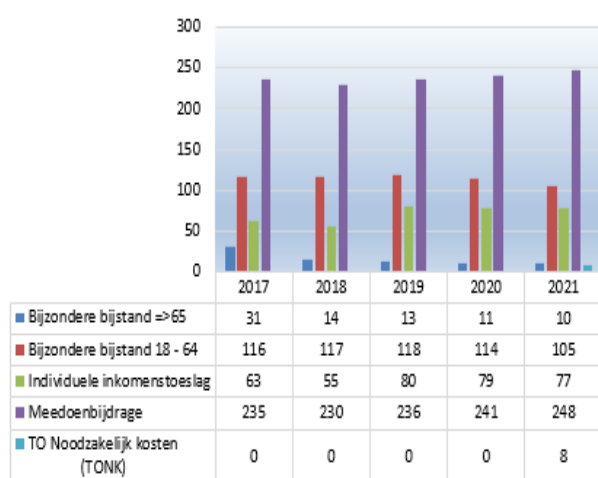
In 2021 hadden we 473 cliënten met een voorziening jeugdhulp. De uitgaven € 2.912.000 in 2021 zijn hoger dan het begrote bedrag van € 2.636.000. We sluiten dus af met een tekort van € 276.000. Dit komt ten eerste doordat de achtergebleven vraag in 2020 als gevolg van COVID-19 dit jaar is ingehaald. Ten tweede is er een aantal kostbare individuele trajecten ingezet. Deze trajecten voor cliënten met een zeer specialistische hulpvraag, zullen ook gevolgen hebben voor de begroting 2022.

Ter vergelijking in 2020 hadden we 425 cliënten jeugdhulp, en bedroegen de uitgaven 2 mln.

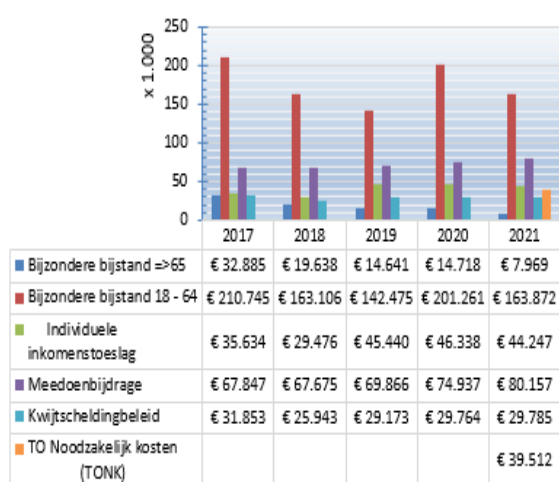
De uitgaven in het gedwongen kader bedroegen € 438.000 in 2021, dit is in lijn met de begroting van € 451.000. Ter vergelijking in 2020 bedroegen de uitgaven € 500.000.

Minima

Aantal cliënten

Uitgaven inkomensregelingen

Minimaregelingen

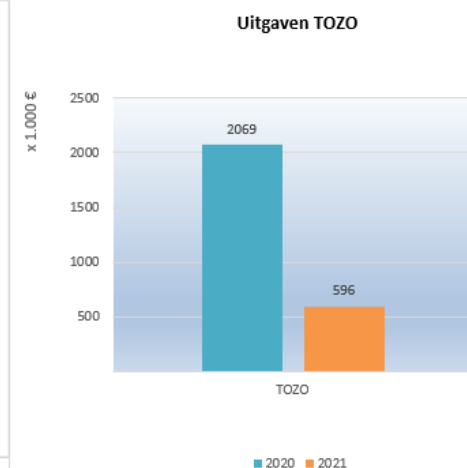
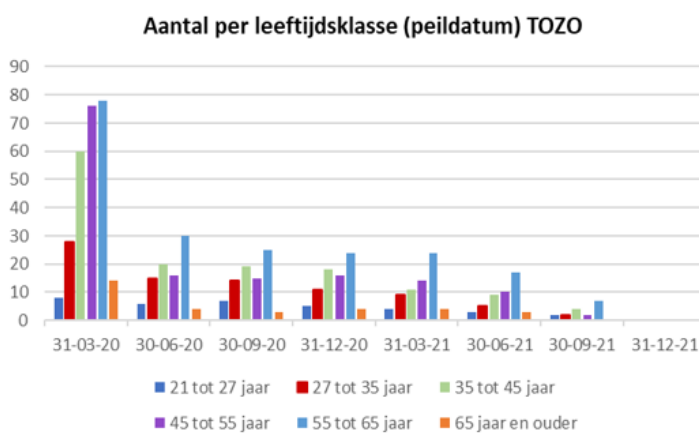
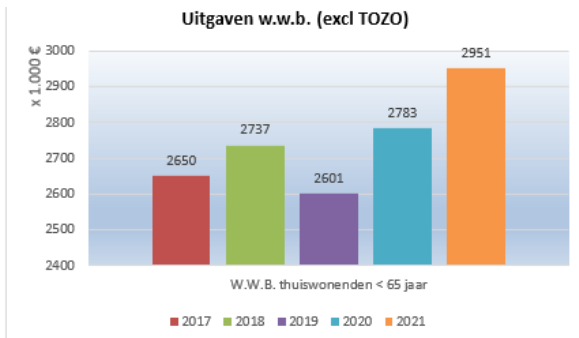
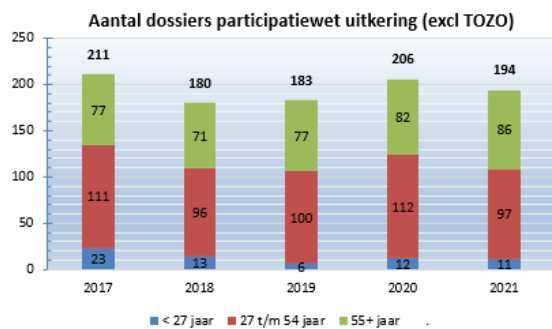
In 2021 hebben 192 cliënten gebruik gemaakt van bijzondere bijstand of individuele inkomensvoetstuk, 248 cliënten gebruik gemaakt van de meedoenbijdrage en 163 cliënten hebben kwijtschelding gekregen voor de gemeentelijke belastingen.

De uitgaven voor bijzondere bijstand en de individuele inkomensvoetstuk € 189.000 in 2021 zijn lager uitgevallen dan het begrote bedrag van € 224.000. We sluiten dus af met een voordeel van € 35.000.

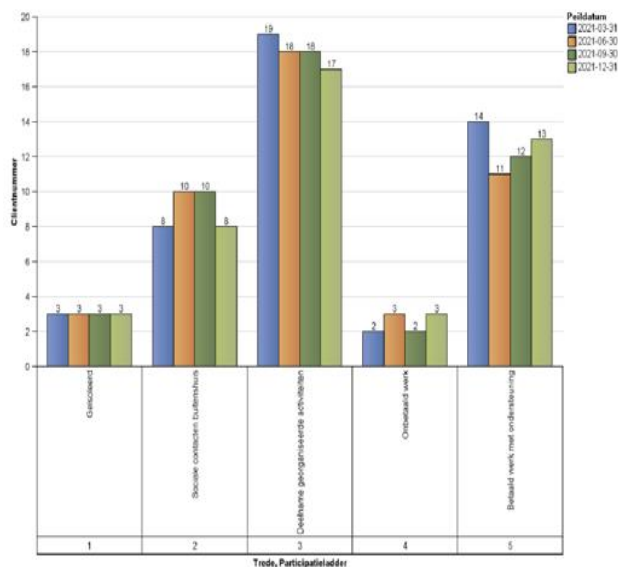
De uitgaven € 153.000 van de overige regelingen (armoedebestrijding kinderen, kwijtscheldingen en de meedoenbijdrage) liggen in lijn met de begroting € 153.000.

Van de Tonk-regeling hebben 8 cliënten gebruik gemaakt. De uitgaven € 39.000 zijn bekostigd uit de algemene uitkering van het Rijk voor deze regeling.

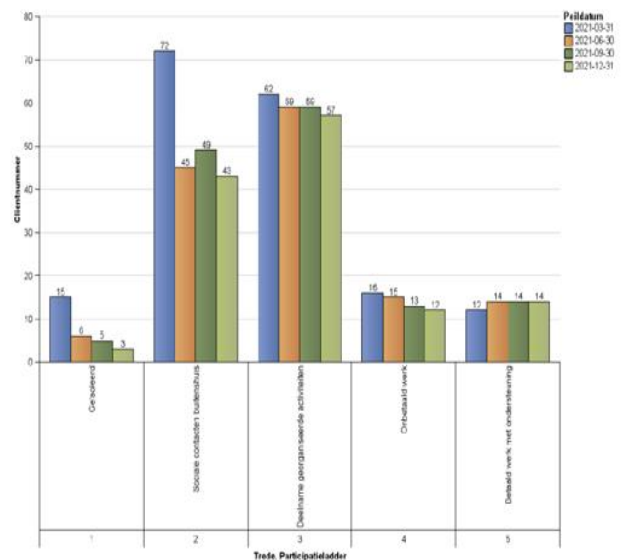
Werk & Inkomen

Participatieladder Economische participatie (excl. TOZO)

Participatieladder Maatschappelijke participatie (excl. TOZO)

Werk & Inkomen

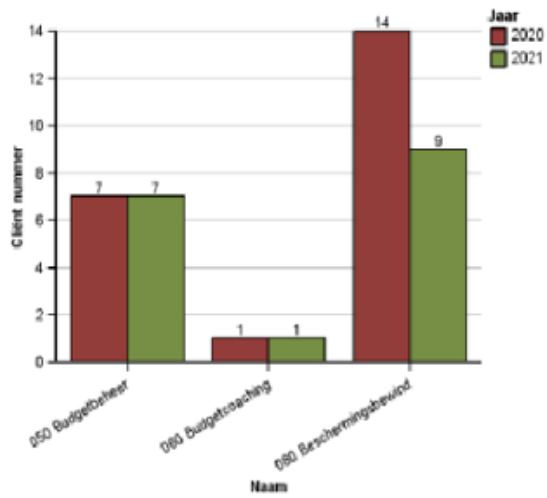
Het aantal uitkeringsdossiers was in 2021 in totaal 194. De kosten zijn € 3.144.000 en hiermee € 93.000 lager uitgevallen dan de begroting € 3.237.000. De totale BUIG-gelden die we hebben ontvangen zijn € 3.012.000.

Van de TOZO-regeling hebben 213 cliënten gebruik gemaakt. De uitgaven € 596.000 zijn gedekt door de specifieke uitkering van het Rijk.

Schuldhulpverlening

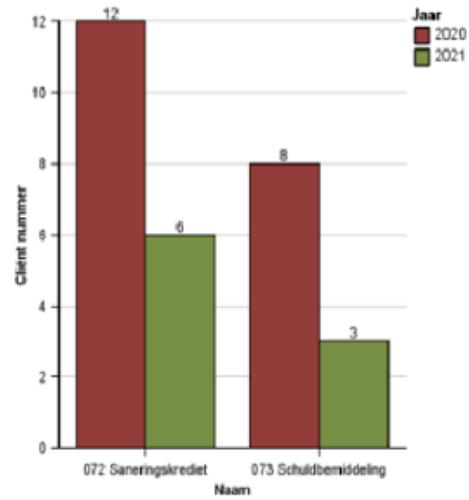
Budgetbeheer en budgetcoaching lopende in peilperiode

1-jan-2021 t/m 31-dec-2021 (zelfde periode 1 jaar terug)

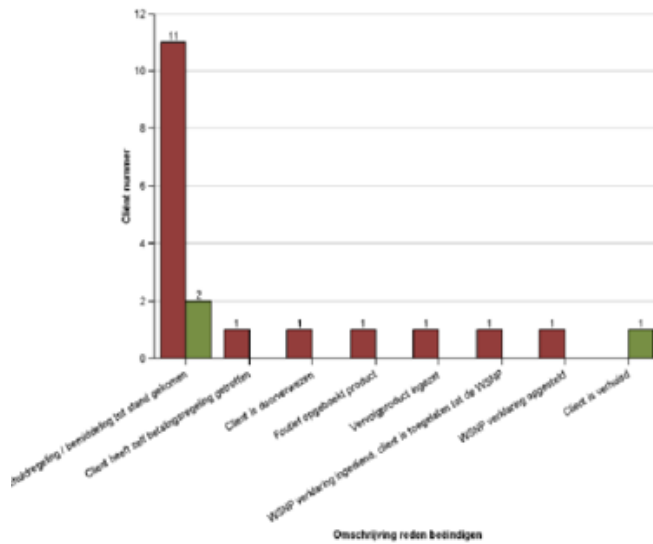
Schuldregelingen lopende in peilperiode

1-jan-2021 t/m 31-dec-2021 (zelfde periode 1 jaar terug)

Einde schuldregelingen in periode

1-jan-2021 t/m 31-dec-2021 (zelfde periode 1 jaar terug)

Aanmeldingen per geslacht

1-jan-2021 t/m 31-dec-2021 (zelfde periode 1 jaar terug)

